

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Miracvla Quæ Ad Invocationem Beatiss. Virginis Mariae,
Apvd Tvngros, Camberones, Et Servios In Hannonia; ac
Dominam Gaudiorum in Picardia vulgò Nostre Dame de
Liesse dictam effulsere**

Caoult, Walrand

Coloniae Agrippinae, 1607

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59700)

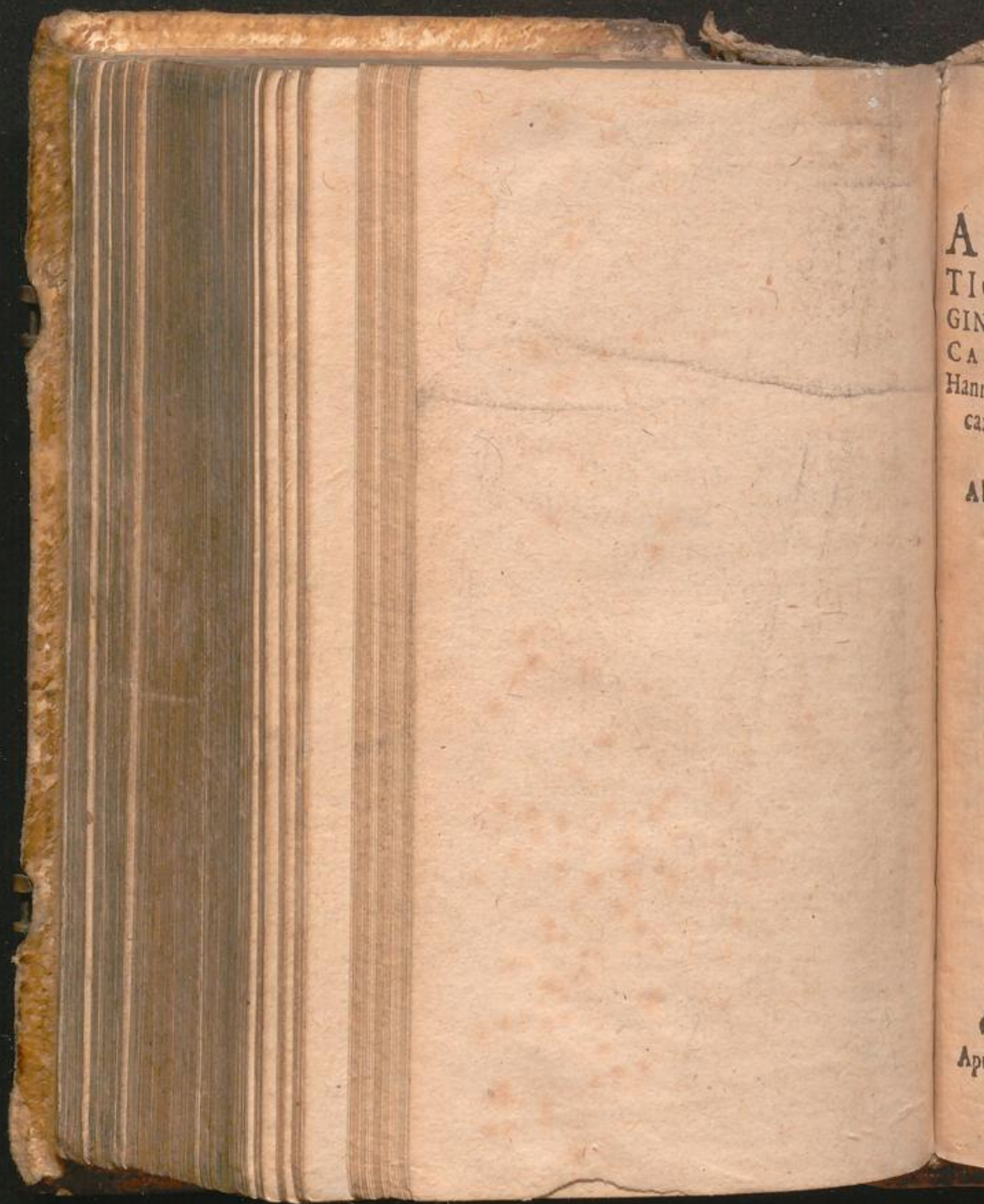
LI

Th. 4470.

21

ERZBISCHÖFL.
AKADEMISCHE
BIBLIOTHEK
LEGSTR. 21
PADERBORN

A
T
I
G
I
N
C
A
Hann
ca
A

A
p

MIRACVLA

Que

AD INVOCATIONEM BEATISS. VIR-

GINIS MARIAE, APVD TVNGROS,

CAMBERONES, ET SERVIOS IN

Hannonia; ac Dominam Gaudiorum in Pi-

cardia vulgò NOSTRE DAME de

LIE SSE dictam effulsere.

Ab ANNO 1081, ad ANNVM 1605.

Nunc primum in Germania edita.

COLONIAE AGRIPPINAE
Apud Ioannem Gymnicum, sub Monocerote,
ANNO M. DCVII.

A
V
G
vr
Ap
cle
co

(pr
dem
fide
ferr
lum
enar
valc
adh

A M P L I S S I M O
V I R O D O M I N O D .
G V I L L I E L M O R I C H A R D O T O
vtriusque Iuris Doctori, sanctæ Sedis
Apostolicæ Protonotario; insignis Ec-
clesiæ collegiatae S. Amari oppidi Dua-
censis Præposito dignissimo, nec non
& eiusdem Academiae Cancel-
lario meritissimo.

C O N S I D E R A N T I mi-
hi, Amplissime Domine
Cancellarie, quid Ampli-
tudini tuæ gratum acce-
ptissimumq; exiguæ meæ
(propter tuum in hanc Duacenam Aca-
demiæ aduentum diu multumq; de-
sideratum) congratulationis titulo of-
ferre possem, obtulit sese mihi opuscu-
lum quoddam quadrimembre dilucide
enarrans miracula & opera stupenda
valde, quæ à multis hinc inde sæculis
ad hoc vsque tempus, pijsimæ Dei Ma-
tris

EPISTOLA.

tris interuentu apud Tungros, Cambre-
 ronam & Seruiam in Hannonia, feliciter
 patrata comperiuntur. Cui diuino
 opusculo tandem postremò subiunctum
 bellum quendam non minùs insignem
 quàm periucundum mihi à viro honesto
 rato circa festum Natalis Domini trans-
 missum, complectentem historiam mira-
 ximè stupendam Beatæ Mariæ Exhibiti-
 ratricis, siue Dominæ Gaudiorum
 Picardia, quam, nostre Damede Lief-
 vulgari nomine nuncupant; eidem
 storiæ annexis quibusdam è multis
 signioribus dictæ Dominæ miraculis
 Cui non absimilem historiam refert
 Pater Ludouicus Richeome libro ab-
 ipso conscripto sub titulo Peregrini
 retani, pag. 484. Etsi autem dictum
 opusculum primò memoratum iam
 dem sub terna editione (vt de postremo
 nihil dicam) prodierit in lucem
 mate gallico donatum, quia tamen
 dum idiomate latino Latinos vndeque
 que per orbem, ad Dei Virginis que
 tris gloriam & honorem, salutarat,
 de factum est cur quidam non
 spectatæ doctrinæ quàm pietatis viri

EPISTOLA.

lud in latinum transtulerit, priorem tantummodò editionem secutus, ad id ipsum instigãte quodam magnæ autoritatis viro. Cuius eadem autoritas me permouit, vt posteriores editiones sequens (vtpotè in multis auctiores ac vberiores (illud ipsum pro meo modulo, Dei me adiuuante gratia, latinum resonare fecerim, singulisque quinque librorum hoc codice contentorum capitulis singulos titulos superaddiderint quo sic lectoris animum vario laboris tædio subleuarem, faciliusque quid singula capita canerent, breuiter compendio seque intelligeret. Quod cum, Deo fauente, Dei que Genitricis ope, ad calcem vsque mihi videre videar perduxisse, illud ipsum Amplitudini tuæ iustis de causis aptis que admodum subnixus fundamentis consecrandum duxi: tibi, inquam, Amplissime Domine, vtpotè qui in hac nostra Sancti Amari collegiata Ecclesia, olim in primæua sui institutione Deiparæ Virgini consecrata, primam nõ immeritò magno omnium applausu sedem retines: quique, tanquã beatissimæ Mariæ pijsimus filius piè eius-

EPISTOLA.

iusdem Virginis quotidie decantant
 laudes & sancta præconia plurimum
 exultes: nec non & plurimum tuum lo-
 letur ac reficiat animum ea audire
 mul & legere, quæ tuum in Dei Matris
 laudibus valent implere auditum, &
 que in sanctum eius rapere amorem
 obsequium. Ea denique te appetere scilicet
 quæ cunctos fideles in vera fidei simplici-
 citate consolidare, quæ in Dei ac sanctæ
 Matris eius amorem accendere, quæ
 hæreticorum superba colla perfringe-
 re, ac eorumdem nefarios conatus blas-
 phemosque latratus contundere potest
 sunt. Qualia propè infinita quinque
 scilicet libellis passim hinc inde obvia re-
 periet Amplitudo tua: quæ etsi simplici-
 citer in se considerata excedant caput
 humani sensus, tuum tamen ac nostrum
 omnium est eadem in simplicitate con-
 sideranda sub Omnipotenti manu Dei, eiusque
 firmissima fido. benevolè amplectari, &
 exindè Dei ac sanctæ Matris eius terribilia
 miranda, imò etiam prodigiosa opera
 ubique pio affectu de prædicare: quia, ut
 in suis homilijs ait Diuus Gregorius,
 diuina mirabilia semper debent con-
 siderari

EPISTOLA.

siderari per studium, & nunquam discuti per intellectum. Ex quorum sanè consideratione operum siue miraculorum hisce libris aliorumue alijs codicibus contentorum, euadit manifestum quàm verum sit illud Sancti AVGVSTINI dictum (Sermon. de Annunciatione Beatæ Mariæ.) AVE MARIA GRATIA PLENA DOMINVS TECVM : tecum in corde, tecum in ventre, tecum in vtero, tecum in auxilio: Tecum, inquam, Dominus in auxilio, non solummodò respectiue ad te ipsam solam in particulari, verùm & ad totum genus humanum in generali, vt scilicet pio tuo auxilio ac per tuam sanctam opem adiutricemque manum possis à peccatis, à morbis, à mille casibus & infortunijs, à morte denique ipsa temporali & æterna eripere miseros mortales. Eorumdem certè operum intuitu, ò Virgo beatissima, ad tua dignè proferenda præconia, non Rhetoricorum diserta facundia, non Dialecticorum subtilia argumenta, non acutissima Philosophorum

A ← apta

EPISTOLA.

Ad cap 5 } apta reperiuntur ingenia. Et
Matthæi. } quid mirum, inquit Petrus Do-
mianus, si hæc ineffabilis Virgo in suis
laudibus modum humanæ vocis exups-
rat, cum & ipsam humani generis nato-
ram excellentium meritorum, simul
(addere possum) stupendorum operum
dignitate transcendat? Ad eam igitur
pijs votis piè semper in omnibus recur-
ramus: quia, dicente D. Bernard. (Ser. 98.)
Maria omnibus sapientibus & insipientibus
copiosissima charitate debitorum
se fecit, omnibus misericordiæ sinu
aperuit, ut de plenitudine eius acciperent
ant vniuersi, captiuus redemptionem
egger curationem, tristis consolationem,
peccator veniam, iustus gratiam, Ang-
lus lætitiã, denique tota Trinitas gloria
Filij persona carnis nostræ substantiam
ut non sit qui se abscondat à calore eius.
Faxit Deus ut in eius obsequio minime
tepidi, sed semper inueniamur firmi
& ille solus, ô B. Virgo, laudes tuas
leat, qui te fideliter inuocam sententiam
vnquam in suis necessitatibus sibi defici-
isse. Et quid mirum, inquit idem Sanctus
Bernardus, si beata Virgo inuocata adde-
quæ etiam non vocata presto est. Pre-

EPISTOLA.

fit & tibi Amplissime Domine Cancellarie pro te tuisq; in omnibus necessitatibus sanctè inuocanti: vt tu cum illis merearis per ipsam consequi gloriae aeternae immarcescibilem coronam. Praesto similiter fit & omnium nostrum Patri (vt non hic attexam Patrem tuum

IOANNEM RICHARDOTVM Arcani Consilij Praesidem optimè de Republica meritum) fratri autè tuo loagè suauissimo Domino IOANNI RICHARDOTO Attrebatensium Reuerendissimo Episcopo, vt in suae diocesis sancto regimine valeat, ipsa duce, ipsiusq; manu adiutrice cuncta ad Dei gloriam & ouium sibi creditarum salutem referre, donec Deo Optimo Maximo feliciter disponente per mortem felicem defungi mereatur suo à se suscepto Apostolico onere, reportatur in caelesti patria condigna laboribus praemia. Interim, Amplissime Domine, benigno vultu hilariq; mente pium hoc opusculum non dedigneris inspicere simul & suscipere, quod pio affectu mecernis, humiliter offerre. Quod si presteris, me tibi plurimum deuinxeris. Vale

A 5

EPISTOLA.

le Vniuersitatis nostræ Duacenz non
minimum decus, nec non & splendor
amplissimus. Scriptum anno 1606. pri-
die Purificationis beatissimę Genitricis
Dei Marię.

Tuus in Christo filius
VVALRANDVS
CAOVLTI Prae-
byter indignus.

Potētissime, Castissime, Clemētissime

M A R I A E

REGINAE, VIRGINI, MATRI

D. C. Q.

*N*UBILA mens, densisq; parentum
obducta tenebris

Religio, argenti pōdus, missamq;
si quacem

Igne coquens auri, statuas sibi fin-

xit & Indi

Sculptile dentis opus, veterum monumenta Deorū,

Hinc Triviae simulachra Deae, hinc fatale Mineruae

Palladium, & maguae Pario de marmore Vestae

Templa, supercilio praeerupti stantia saxi.

Non ego Dictynnae, Cybeles, non sacra Mineruae

Templa peto, venerorq; harum simulachra Dearum:

Sed tua Virgo potens, tua templa Maria requiro,

Palladiumq; tuum, feror ad Tritonidis arcem

Serviae, & inuictum Tingraei ruris asylum.

Huc pateram plenumq; Sabaeae melle salinum

Huc fero vota, pijsq; manus, laudumq; tuas

1470

6

Dieta

Heroicum ad laudem B. Virginis.

Dina tubam hanc cape, namque tuis appendo
phæis.

Quid cortina mihi veterum, quid templa De-
runt?

Celica tu verè Pallas, Iudæa virago

Quæ ducis Assyrij, ducis inquam guttur Averni

Dissecuit gladio, & primæne matris acerbum

Ingluuiem, ramum referens celestis olive.

Tu verè illa Dei, & Superùm Berecynthia
ter,

Quæ ceu vimen Aron, discinctæ nescia zone

Rore carens vno partu centena nepotum

Millia, mille rosas peperisti quas in amœnis

Abicis Elysijs campis iam numinis aura

Afflari, & largo saturari nectaris imbre.

Tu verè Diana nemus, saltusque repostos

Quæris, amasque loci Genium gemmantis, & ca-

Quas tibi de Floræ posuerunt messe Napææ

Carmen amas, tibi quod dextra saliente manilla

Fudit ouans Dryadum septenis agmen amens.

Tu nemus illud habes, vbi multa cademibus
nis

Quercus anus Dominam te nutu, auiumque
ces

Cune, te Celi Rezinam voce salutant.

Hic quacumque Deum incedis Regina redactis

Per nemorum tractus, sacre vestigia plantæ

Pompa legit, Lucinae xpers, Celi que renata

Splendidior facie, & pedibus, quodcumque
cis

Heroicum.

Præsit iter, myrrhae passim & sudantis amomæ.
Auræ grauis, patulis passim ridentia labris
Lilia, commuens oculis Hyacinthus, & auræo
Nix bene nupta croco, passim ingeniosa rosarum
Luxuries, bifera credas violaria Pesci.
Sic nummis, varijs ita tessolata smaragdīs.
Sic Tyrio, croceoque renidens, area, vultu
Aurum & Sidoniam plantis substernit Arachnem
Attamen & Luna minor, orbe tacente, cadentis
Subsequa stella rotæ, & furtiua lampade Luna
Pernox, aspectu frater no obtusior errat:
Sic tu virginibus graderis formosior vna
Omnibus, esque iubar pompæ, comitumque tuarum
O Dea, Peonie, ô Hygea Sicheimia Iyluæ,
Que conclamat is adfers solatia rebus
Inter aues, auritasque ad tua nomina quercus,
Inter aquas, nemorumque umbras, ubi plurima re-
mis
Spirituum legio, volucres sine corpore mentes
Remigio alarum volitant, & cuncta fidelz
Iussa ministerio peragunt. succurre duci que
Regique & populo mihi ab alta Collis Acuti
Virgo Maria Pharo, maternam porrige dextram,
Stella Maria maris, mare, torrens, flumen amoris.

A 7

AD

AD FONTEM OPPOSITVM RE-
VERENDAE VIRGINIS ARAB.

Cedite Clitoriae procul & vos Phoci-
dis vnda,
 Planta Medusei quas caua fudit equi.
 Servia Rentino nuper subiecta Gradivo
 (Heu dolor!) est alijs officiosa vadit.
 Illa putes olim patefactae viscerarupis
 Quae sunt Mosaeam fonte sequuta manum.
 Vnda stat excisi conclusa crepidine saxi,
 Datq; salutaes has Samaritis aquas.
 Vtibus illa potest dare magnam ad carmina ven-
 tem,
 Ex hoc Castalio fonte, Poeta, bibe.
 Saepe salax fluit in Cypriam tua vena poesim
 Si Mariana bibas flumina: castus eris.
 Saepe Machaonia non es sanabilis arte,
 Si Mariana bibas pocula, sanus eris.
 Saepe immundo sordem tua pectora cano,
 Si Mariana bibas flumina: mundus eris.
 Curre, velut ceruus sitibundum gutturis ignem
 Proruit ad liquidas deposu'urus aquas.
 Flammea si fauces acuit sitis, improba labes
 Viscera suffusis situmescit aquis:
 Vade salutariorum te proluet fonte,
 Si ampl. x Aoniam lympha refundet opem.
 Salve fons radio decoctis mollior vuis,
 Salus Peonia vena perennis aquae.

Fontera Elegia.

Orbis ocellae, tuæ iecur, atque medulla Mariae
Seruata, & vrbs canæ religionis, aue.
Vrbs pietatis amans salue: tibi Delphica tellus
Cedit, & in medijs candida Delos aquis,
Salue Diua, tum liceat mihi tangere fontem,
Largam virgineæ sumere flumen aquæ,
Dulcior haustus aquæ mihi melle, quod eductus
est
Mollis arundineis, orbe tepente, cadis.

CHRONICON.

Marla DVCE.

**BALTASAR DE
COLLEM** in Colle-
gio Regio Duaci
Rhetor. Prof.

APPROB.

APPROBATIO.

Hos libros quatuor Miraculo-
rum ad intercessionem gloriose
Virginis Deipariæ diuinitus exhibito-
rum, tribus in locis celeberrimis
Hannoniæ, Pago nimirum
Tungrensi, Camberoniæ, & in oppo-
sido Cheruia; antea legitime
editos lingua gallica; nunc autem
latinè fideliter conuersos, digno
censui qui imprimerentur. Duaci
8. die Martij, 1605.

BARTHOLOMÆVS PETRVS
Lintrensis S. Theolog. Doct. & Prof.
in Acad. Duacensi.

LIBER PRIMVS
COMPLECTENS MI-
RACVLA, QVAE APVD TVN-
 gros iuxta Cheruiam in Hannonia mi-
 rabiler facta sunt ab anno 1081. ad
 annum vsq; 1602. interuentu glo-
 riosissimæ Virginis Dei
 Matris.

Proponitur descriptio pagi Tungrensis.

CAPVT I.

NVNGRI, pagus Hanno-
 niæ insignis & amœnus,
 diœcesis Cameracensis, ab
 oppido Athomille passi-
 bus distans aut circiter: à
 Cheruia verò quingentis,
 sublimen habet in aëre saluberrimo situm,
 hinc longa & patente planitie eaque copiosa
 & fertili diues: illinc, idoneo versandæ molæ
 fluiolo (cuius ripæ multo gratoque virore
 circumlitæ) commodus. In somma talis ac
 tanta est loci commoditas, quem illustris he-
 ros Hector (prout confestim videre licebit) re-
 liquis

reliquis certè omnibus vnã postpositã
 fuerit, in sedemque fixam & stabilem delatã
 rit: cuius cellarijs etiam Mystodocheriũ, huius
 pastoralis domus ædi sacræ vicinã, ad huius
 tum vtitur, vt, suprã Seniorum traditione
 vulgatãque famã, inspicientibus non
 rit iudicatu difficile: idque conformiter ad
 quæ infrã dicentur. Fuit hic locus præter
 sæculis pietatis nomine pretiosus & beati-
 cius affectus à sede apostolica, vt ex Regelin
 constat, tum ob antiquissimã sodalitatẽ
 ibidem in honorẽ sacratissimę Virginis Ma-
 tris erectã: tanta quidem auctoritate, iuris-
 dictione & priuis legibus, vt per totum His-
 moniæ comitatum res ea sit diffusa, tum de
 pænẽ infinita, eaq; illustrissima & protulsa
 thetica miracula, quæ Deus, gloriosissima
 Matris suæ interuentu & precibus, operatus
 est. Sed & Patrum nostrorum memoria, Sacer-
 tissimus Pontifex Clemens eius nominis sep-
 timus concessit de data anni 1514. 20. Aprilis
 primo sui Pontificatus anno diploma, quod
 etiamnum hodie in Ecclesia asseruatur (edem
 ore loco supra cathedram, è qua Dei verbum
 annuaciatur) munitum 16. Cardinalium
 gillis: qui congregati, & de memorata sodali-
 tate ac miraculis certiores facti, concesserunt
 singuli centum indulgentiarum dies in per-
 petuum omnibus vtriusque sexus, qui in ho-
 tu gratiæ preces in iam dicta Ecclesia fuderint

in beatissimæ Virginis festis Natiuitatis, Cõceptionis, Purificationis, Annũciationis & Assumptionis. Porro iam nominati Hectoris temporibus Tungri, tantum vicus erat dependens à Tungris Sancti Martini, nec à tempore ita multo inde disiunctus peculiarem habet partem. Nunc temporis spectat ad D. Comitum Berlamontium & Lalanium, aurei velleris equitem &c. annexusque est Lensensi territorio.

DE MODO IMAGO B. MARIÆ
*Angelorum ministerio miraculose Tungros
allata sit, non minus dilucidè quàm
periucundè exponitur.*

C A P. II.

ANno supra millesimũ octuagesimo primo, pridie Purificationis, ad undecimam noctis horam, imago gloriosissimæ & beatissimæ Virginis Mariæ Tungros ab Angelis allata est candida & lucida nube adorata, tanto quidem splendore, ut territorium illud omne quasi in ipso meridie inclaresceret. Locus hic in horto conspicuus includebatur castello Domini Hectoris à Tungris cognomento Magnus: qui pro tempore viduus 42. erat annorum vir spectabilis & præstans, quæ stirpis nobilitate (nã Comitibus Flãdriæ & S. Pauli sanguine iunctus, etiã nepos erat Comitis Namur-

Namurcensis) qua vitæ laudabilis, sanctior
vide infrac. 11. } que morum præconio Quo
 quomodo diui } domesticis de extraordina
 nitus à cecitate } ria ista claritate condocet
 sit liberatus. } ctus (nam à triennio vi mo
 bi cæcus erat) surrexit è lecto, seseque ad con
 locum transferri iussit, quo iam incolæ per
 præuenerant stupentes, & scire plurimum con
 siderantes, quid sibi res ea vellet. Er ecce
 per sesquihoram aut circiter audiuit summi
 mam & incomparabilem melodiam, diffusam
 interim odore fragrantissimo, qui sancta quo
 dam, nec facile explicabili alacritate festi
 eorum & mentes in diuinæ gloriæ contempla
 tionem accensas erigeret Vbi cessante
 symphonia, Hector imaginem illam in su
 cubiculum reuerenter & honorifice delata
 dam curauit, & sollicita vigilique custodia
 seruandam. Die sequenti inde mota, & ad
 Martini parocchiam magna cum solemnitate
 præuijs crucibus & labaris seu vexillis
 cris, delata est per parocchiam iam dicto Hec
 re comitatum, & magna insuper incolatum
 turba, tam eorum qui visionem hanc percipi
 perant, quam aliorum qui iam audiendi san
 gratia conuenerant: ibique, non sine publicis
 sanctis ceremonijs ac veneratione multa
 per summum altare fuit collocata, Ac in
 ta nocte, illa ipsa hora, qua paulò antè dicitur
 tus aduenerat, eodem Angelico ministerio

ad hortum Hectoris est relata; qui cum surrexisset, eam in suum cubiculum honorificè, vt antè, reponi iussit, ac postero die pari ceremoniarum apparatu & pompa iterum à S. Materni prædictam parœciam referri. Res mira: Proximo post die, prima luce nuntiant serui domestici Domino suo, sese imaginem reperisse in eodem horti loco, vbi prius fuerat. Quod vt vir bonus cognouit, præ gaudio & stupore gestiens, Deo Virginique Matri pro tanto fauore gratias egit. Ne quid verò leuiter aut temerè circa rem tanti momenti faceret, consultum putauit Reuerendissimum Dominum Ioannem Cameracensem Episcopum de rei serie cõmonefacere, vt ipsius iussu authenticum instrumentum fieret, ac orbi publicaretur ad beatę Virginis laudem & honorem. Quem in finem, nobilem è suis vnum Ioannem Brugeletanum cum litteris rem totam aperientibus ad Episcopum destinauit: qui hoc nuntio non mediocriter exhilaratus, in Dei & gloriosissimæ Matris eius laudem toto mentis affectu prorupit, adiecitque se insignes aliquot viros & auctoritate præditos, nec non & vita cõmendatos missurum, qui in rei veritatem & facti circumstantias plenius inquirerent. Coëgit concilium, vbi litteras D. Hectoris à Tungris legendas exhibuit. Episcopi propositum de mittendis aliquot viris idoneis, ab omnibus accommodum & conueniens

ueniens, est iudicatum. Quocirca de nomine
 fuerunt quatuor viri precipui, puta loannes
 Muquetius, Petrus Montius, Guillelmus
 Castro, & Robertus Brunus, cum expresso
 mandato particularim & fideliter rem
 inquirendi. Qui postquam eo loci uentum
 Hector comitatus Dominis Petro Baluacensi
 Domino, suo genero (duxerat enim huius
 uxorem filiam Hectoris natu maiorem
 non postea Domino à Ghistellis nupsit,
 tempore miraculum contigit) & Joanne
 Domino de Huffegnies spectato equitum
 Ecclesiasticorum numero non exiguo,
 moratam imaginem accipi, denuoque
 atque MARTINI templum referri
 Cuius rei ueritas, ut indubie patet
 communi consilio, concordique
 loco conopæum erectum est ea uia, que
 ter Tungros, & B. Martini præfatum
 plium interiacet; decretumque ut duo è
 gatis Cameracensibus inibi confisterent,
 alijs ecclesiasticis, donec ab euentu alie
 res euaderet perspicua; reliqui duo in
 nominati Hectoris castello remaneret
 mitati eodem Hectore ac Dominis de Baluacensi
 lo & de Huffegnies alijsque nobilibus, Eo
 ce, sub instantem undecimam nocturnam
 dem forma modoque quo prius accesserat
 ad locum suum est relata, transiens supra
 moratum conopæum magno cum spectantibus
 gaudio

gaudio & stupore. Illic visi sunt sibi videre caelos apertos & multo lumine circumfuso scintillantes, ac velut per tubulum in animos il-lapso quasi quineta quadam essentia gaudiorum & deliciarum caelestium: ibi enim conspicati sunt venerandam illam imaginem caelida nube circumdatam suavi quodam celestique sono ac fulgore aures & oculos pulsan-tem & praestringentem, eodem plane schone-mate, quo prius visa erat ad D. Martini, idque magno, mirabilique cum triumpho & inau-dita magnificentia. Illic auditi cantus & me-lodia prorsus angelica. Ibidem aer visus quasi balsamo & pretiosis Thymiamatis perfusus, tanta inde suavisissimi odoris emanabat fra-grantia. Quid multis? Peractis admirandis hisce mysterijs, fit concursus ad locum, & reperta est ab ipsis imago sic, ut antea, in ipso horto: ibique se humi prosterntes la-crymanibus oculis, & ad caelum sublatis, genibus in terram defixis, iunctis manibus, & corde diuinitus accenso, hanc in precati-onem erumpunt. O Maria gloriosissima mi-sericordiae mater, quae ex beato gloriae tuae throno non cessas pro famulis & clientibus tuis in vndoso huius mundi pelago laboran-ibus aduocatam agere apud vnicum filium tuum Dominum nostrum, eiq; virgineas mamas tuas, & quibus lac suxit infantulus, ostendere,

ex intimo corde tibi gratias agimus quam
 possumus maximas, quod misericordes
 mites oculos tuos in nos conieceris, quod
 eum hunc tua præsentia beare, & per ima-
 gem hanc te (quæ altissima & potentissima
 coelitem Imperatrix) nobis familiarem
 bere volueris, nobis, inquam, vilibus & ab-
 iectis terræ vermiculis. Fae nos, o vitæ for-
 tanò tamque admirabili beneficio digna-
 Et vt filius tuus pauperulæ viduæ munu-
 lum non est aspernatus; ita & tu corda nostra
 ac bonas voluntates, ac nos ipsos, quantum
 cumque sumus, in clientes & obsides suscipis.
 Fae loco, eumque illustra, ac visita (& pe-
 gratiarum tuarum agmina, in nos tibi deo-
 tissimos copiosa largitrix influe) quem sanctæ
 sanctæ maiestatis tuæ pedibus prouolui-
 num dicamus, consecramusque. Memoramus
 Dominus Hector ingenti perfusus gaudio
 quod Virgo Mater locum suum tam illustre
 miraculo honoraret, ad imaginem vnam
 suis tota nocte vigilauit, & prima luce audens
 res ac delegatos illos duos accessit, iussit
 quos & rogauit vt Reuerendissimo Archiepiscopo
 piscopo Cameracensi totius rei gesta scribere
 aperirent: qui sese id sedulo facturos proce-
 tentes, sine mora in viam se dederunt.

Die mensis Februarij decima septima de-
 uerendissimus dominus Ioannes Episcopus
 Cameracensis Tungros aduenit; in dicto

us aduentu suo pastoribus vicinis : qui & comparuerunt sacris induti vestibus , preuijs Crucis vexillis & labaris ecclesiarum suarum, magna populi comitante caterua. Eodem die Reuerendissimus concionem habuit , locum & hortum, vbi erat imago, dedicauit , inibiq; sacrum fecit . Quo finito , Dominus Hector supplicauit vt totum Castelli sui fondum & ambitum consecraret, quod & illico factum est.

QVIDAM DOMINVS ALTERIVS MANUUM vsu à nouennio destitutus , cereos accensos ante imaginem B Virginis offerens, manum sanam ac eiusdem vsu recepit:

CAP. III.

Vigesima septima proximè sequētis Martij idem supradictus Dominus Hector ediculam ad honorem & laudem beatissimæ Virginis erigi curauit: ad quam confestim accurrunt ingens multitudo ex omni statu, sexu, ætate: hi quidem vt imaginem miraculis plenam, iamque passim diuulgatam viderent; illi verò vt sibi, vel propinquis suis sanitatem impetrarent sicuti eodem die & mense, quum prædictum exstueretur facellum proprio experimento didicit supranominatus Ioannes Dominus de Hufsegnies, qui alterius manu

B nuum

naum vsu iam à nouennio deficiente per
grinationem ad Tungros vouit: quo vi
nit, sacrumque fieri curauit, manum cere
obtulit, candelas quindecim accensas, de
te sacro, manu apprehendit; quas post factam
ante imaginem beatissimæ Virginis ob
& offerendo manum sanam & præsentem
lius vsu se recepisse sensit, & multum
uisus est; quæ exstitit occasio, celeriter, quæ
adificandum supererat, ad umbilicum per
cendi.

RVELLA 27. ANNOS NATA, QUÆ

*vsu loquendi à 12. annis amiserat ad horum
circiter orans B. virginem, statim
loqui cepit.*

CAPVT IIII.

Eiusdem anni quarto Aprilis Anna E
minia ex opido Atheni progenera
annos viginti septem nata, vsu loquendi
duodecim annis ex graui morbo amiserat
Quid pluribus verbis utar? oblata est p
beatissimæ Virgini Tungrensi (exstante
huc imagine velo cooperta) orauit ad horum
aut circiter, & ecce statim loqui cepit
ne grandi miraculo. Vnde ut ampliores
tias Deo, Virginique Matri ageret, totum
hic exhaustit nouendium, seque quocumque
eo peregrinaturam vouit. A quo tempore

annos 37. superuixit, nupsit, & liberos plures peperit.

*INFANS EX ANIMIS IN LYCEM
editus reuixit per merita sanctissime
Virginis.*

CAPVT V.

SUpradicti mensis die septimo Arbæ, mulier 18. annorum nomine Ioanna in partu periclitans, iamque deserta, post dies quinque totidemque noctes foetum mortuum edidit: qui aſſeruatus in diem ſequentem ad octauâ horam Tungros ablatuſ eſt; ibique per merita & beneficia ſanctiſſimæ Virginis reuixit, baptizatuſ eſt, & Stephanuſ à Ponte, ut eiꝯ pater, dictuſ: qui & poſtmodum factuſ ſacerdoſ, obiit paſtor loci de Ligne.

*QUIDAM MANVM ET PEDVM
uſu orbatus à quinquennio Tungros delatuſ, poſt
votum à ſe emiſſum fabricandi candelabra in
honorem B Virginis, orantque ibidem,
ſe incolumem & ſanum ex-
pertuſ eſt.*

CAPVT VI.

Euſdem anni die Aprilis decimanona quiſdam Iacobuſ Boſquilloniuſ ex moribus
B z Han

Hanonix duos & triginta natus annos
 vici de Hauret dicti, diues & opulens, a
 nifex pedum & manuum vsu orbarus a
 quennio, vouit coram beata Virgine, si
 tatem reciperet, se ad primum quodque
 elaboraturum duo stannea ponderis viginti
 quatuor librarum candelabra, quorum
 que candelam trium librarum imponeret
 coram imagine collocaret. Tungros se de
 ti fecit, ibi orauit, & momento citius
 eo peruenit sese sanum & incolumem
 Superuixit ad annos quadraginta Peregrinationem
 nationem anniuersariam ad beatam Virgine
 Tungrensem repetens. Contigit hoc
 culum in presentia dicti D. de Tongres
 tum adhuc caeci, qui ea hora missa facie
 adfistebat coram filio B. Virginis meritis & p
 cibus se videndi vsu recuperaturum.

*INSIGNI MIRACULO LAPIDIS
 calx & arena diuinitus parata ad extructio
 nem aediculae, in B. Virginis memori
 am consecrandae.*

CAP. VII.

Eodem anno vigesima octava eiusdem
 sis cum fabris murarijs deficerent lapides
 calx & arena, quibus in constructione aedi
 lae inchoatum opus continuarent, sequenti
 nocte tantum lapidum allatum est ab oppo
 do Antonio (vnde & alij lapides p
 ra

uecti fuerant) quantum viginti currus capere potuissent, tantumq; calcis & arenæ quantum perficiendæ ædiculæ satis esse poterat, idque insigni miraculo, putà sine curribus & equis. Visa fuit dum daxat mulier in habitu candido, quæ instar peregrinantis materiam dispo- neret & dirigeret.

QUIDAM IUVENIS PER QVADRI-
ennium grauitè è sagittæ ferro in coxa offensus
cum magno vitæ discrimine, vbi Tungros cur-
ru aduectus pijs fudit preces, confe-
ssim ferrum erupit è
coxa.

CAP. VIII.

Eodem die seruus Episcopi Cameracensis nomine Ioannes Atrebatius annorum quindecim in coxa saucius è sagittæ ferro, idque à quadriennio, magno vitæ discrimine tentatis omnibus vijs quibus ferrum educi posse videretur, cum nihil sic proficeret, rheda Tungros aduectus fundit preces, & ecce continuo ferrum suapte sponte exiit è coxa, unde seruus ille pristinae fuit redditus sanitati. Hinc Episcopus mirè gauisus est, auditisque per Dominum loci etiam alijs miraculis, se quod sui erat officij facturum existimauit, si ea per totam suam diœcesim publicanda curaret. Quæ secunda est miraculorum appro-
batio

batio Episcopi auctoritate facta.

INFANS PER ABORTVM Mortuus, Tungros ubi delatus est vita simul et
 misericordia donatus est: mater vero cuius
 vitam vitæ discrimen adducta, miraculose
 eripitur, implorata B. Virginie ad-
 iurice manu.

CAPVT VIII.

Sub id tempus ablatu est infans mor-
 tuus ex oppido Mortania; & ecce tibi be-
 tissima Virgo miracula conduplicat. Infans
 mater Maria à Campis dicta sexto iam mense
 prægnans, dum ad Scaldis ripas herbas secum
 incidit in fluuium, & in ipso casu operam
 implorat B. Virginie à Tungris. Fer, inquit,
 mihi ô Domina auxilium, subito ceu aqua
 ad tres iactus arcus per aquam deducta
 tam dextrè, vt nullum corporis dolorem
 quidem senserit: sequenti tamen die ex præ-
 zito pauore mulier abortijt. Allatus est infans
 vt prædixi Tungros, vixit, saluari aqua
 ètus est, cui parens iustitricus fuit Iacobus
 Ioannis Domini de Hufsegnes, qui cum ma-
 poris in edicula sacro intererat, vnde & hoc
 miraculi factus est conscius & ocularus testis.
 Puer hic postea custos fuit mariecularius in
 ecclesiæ Cherquiensis, postea Romanus perijt, in

annos duodecim moratus; demum in patriam redijt, factus est Sacerdos & Ecclesiæ Sonegiensis Canonicus, ac Pastor in Tungris, ubi & fato concessit.

*QVÆDAM DOMINA A MEDICIS
deserta confugiens ad Beatam Virginem admodum
miraculosè liberatur ab enormi fistula,
quæ duodecim annis labora-
uerat.*

CAPVT X.

ANno millesimo octuagesimo nono,
die mensis Augusti vndecimo, præsen-
te Domino Ioanne Fontano, alijsque perso-
nis notabilibus, Domina lociditi d'Antoing
Margarita magno miraculo sanata fuit à fi-
stula, qua laborabat ad maxillam dextram ab
annis duodecim: per quam euenit vt tam de-
formis efficeretur, vt nullus esset, qui vellet e-
am in vxorem recipere: nam post longi tem-
poris iacturam, & sumptus graues frustra fa-
ctos, medici eam deferentes incurabilem in-
dicarant; Cum autem parum, imo nihil spei
superesset ab hominibus, ad B. Virginem sup-
plex confugiens Tungros vsque peregrinata,
confestim sanata est, & postea nupta Domino
Hectori Tungrensi Dynastæ, ex quo duas su-
stulit proles marem & foeminam; superstesq;
fuit

B +

fuit

fuit ad triennium marito, iuxta quem loca
ta est in ædícula Tungrens.

PLANE ADMIRANDO MIRACULUM
supradictus Dominus Hector à cecitate liberatus
qua per triennium grauabatur: simulque multum
minum & equorum prostrata pedibus, ad
Marie sacellum delata, protinus
reuixit.

C A P. II.

Decimo octauo Iunij, anni millesimo
nonagesimi supradictus Hector
noctis undecima monitus est ab Angelo
iussu Diuæ Virginis arma sumere, & suppo-
ferre Francorum Regi Philippo id nono
primo. (Huius Hectoris præclara etiam sunt
cap. 2) Hic regnauit anno millesimo quingentesimo,
gesimo, usque ad annum millesimum centum
simum vigesimum) qui non procul a To-
co Neruiorum Insulas versus, castrametum
erat. At Hector, quod cæcus esset, inno-
centi huic fidem habere non audebat, cum
mans sibi illud esse per phantasma, doc-
secundo & tertio fuisset eadem de re com-
nitus duabus scilicet noctibus subsequen-
bus. Quæ causa fuit cur magnam sibi armata-
rum, clientum & mercenariorum manus
armatam collegerit, obuiamque Regi, qui
iam diuinitus hac de re commonefactus

rat cum certa spe adipiscendæ victoriæ, pro-
dicat: nam pridie in Concilio decretum fue-
rat vt Rex Tornacum sese reciperet, ibique
belli successum expectaret, tum ob magnam
hostium numerum, quorū caput erat comes
Flandriæ, tum etiam ne Francia, Regio san-
guine orbata mœreret. Nam filij Regis alibi
erant in armis, atque ita in vitæ discrimine.
Castra hinc inde in mutuū occursum &
conflictum sibi prōxima quum essent (idque
Dominica die ipsoque festo sancti Ioannis
Baptistæ) Tungrensis Dynastes, pro innata pi-
etate volens numini supplicare, conuersus ad
locum vbi erat in veneratione beata Virgo,
finita precatōne, visum sic recuperauit, ac si
nunquam antea fuisset cæcus. Contigit hoc
in præsentia Regis ac totius exercitus. Vnde
ingenti cum cordis affectu gratiæ Deo, Virgi-
nique matri ab omnibus sunt actæ. factoque
in hostes impetu memorabilis & miraculosa
victoria penes Regem stetit. Hoc ipso die tres
filij Regis alij in orbis partibus illustri victo-
ria, superatis hostibus, sunt potiti. Quæ res
permouit Regem vt Tungros peregrinatio-
nem suscipere, vbi & elegatissimam crucem,
in qua portio Dominicæ crucis inerat, quæ
etiamnum hodie visitur in ecclesia Tungren-
si, donauit cum pluribus sacris reliquijs; vt,
parte vestis beatæ Virginis, brachij sancti Ste-
phani, ossium sanctorum Petri & Pauli, cum

tribus magnificis calicibus, tribus dalmaticis, totidemque cassolis, Diaconorum & subdiaconorum ornamentis aureis lilijs cyaneo in campo fulgentibus, fago militari quo indotus usus erat in die victoriae, collato insuper ingenti thesauro in usum ecclesiae. Quum autem immodica esset affluentis populi turba, his quidem Regis, alijs autem recens illustri nati Hectoris videndi studio concurrentibus, mulier quaedam ab Huflegnies Ioanna nomine molitoris vxor, in consertam multitudinem audacius quam par erat, irrupens, hominum equorumque pedibus obtrita periit. Quod multis? In ædiculam beatæ Virgini sacram, ubi Rex & proceres sacrum audiebant, illam subito reuixit, membris omnibus incolumis. Ex hoc miraculo, ædicula sacra longè lateque innotuit, eique à summo Pontifice, ac Regis facta est potestas erigendæ Sodalitatis, quæ etiam per vniuersam regionem dono acquirendi quòd in ædiculæ ipsius lucra & emolumenta cederet, sicuti ex actis constat authenticis. Porro institores, quorum præsertim intuitu fuit erecta sodalitas, soliti erant quotannis concinnandas curare tres candelas magni ponderis in honorem beatissimæ Virginis, persoluebantque dictæ ædiculæ prædicti mercium institores tributum duarum centarum librarum cum aliquanta pecunia, vt ex illorum priuilegijs liquet.

HOMO QUIDAM, INVOCATA B. Virgine, mirabiliter à mortis præservatur periculo cum vxore sua, quæ edito fœtu mortuo, vbi is Tungrum delatus super altare est depositus, fufis à patre precibus suscitatur, baptisatur, exim. deq̃ue superuixit 18. annis.

CAPVT XII.

ANno millesimo quateruicesimo decimo sexto, die Septembris quarta, Ioannes à Spina ciuis Insulanus mercator panariarius, nocte dum à cœna redit, ad quam euocatus fuerat à quodam amico (cui nomen erat Petrus Esclufanus) in ipso foro commorante inter campanam & turrim ciuicam, incidit in quinque sicarios micronibus & gladijs armatos, qui hominem cœsum, punctimque ferientes pro mortuo reliquerunt. Exclamore & strepitu vicini festinanter accurrunt, eumque in proximas ædes deferunt, ac vestibus mortuum, aut certè mox mortuū rati spoliant; videbant enim vestes hîc illîc dissectas, ad hominem sanum præter spem reperiunt, & vehemèter mirantur, quaruntq̃ ex eo quî fieri id potuit. Quibus ille; Ego inquit, gloriosâ Virginē Tungrelem inuocaui, p̃ quâ & seruatus sū. Illa enim multos ictus lethaliviolētia illatos sustinuit. Interim fama trîstior ad vxoris ei⁹ aures puenit, cū scilicet vel iugulatū, vel certè mortuū p̃ximū esse; tū illa

lmatib;
& subdia
yanco in
uo indio
o insuper
Quum
ali turb
is illum
rentibus
na nomi
alitudin
hominū
ij. Qu
sacram
t, illat
columi
gē lateq
ac Reg
is, quin
o acqui
& emolu
authe
ertim in
quotan
elas me
a Virg
prædict
um cert
ex illorū

attonita ad locum accurrit, & vt vidit fre-
 tiam hominum, in terram ceu exanimis ca-
 ruit. Erat autem prægnans & partui proxi-
 vndè & paulò post abortijt è mortuo fo-
 Memoratus Ioannes à Spina sacre Virg-
 Tungrensis meritis confusus, ad eius m-
 riam peregrinationem suscepit, venit co-
 ces fudit pro coniugis incolumitate, donec
 redit, infantem abortu eiectum, exstinctum
 que videt, & vxorem in extremo quasi
 actu constitutam cereum benedictum ma-
 bustenentem. In tali tantaque angustia
 tum sese in preces effundit, & beata Virg-
 Tungrensis imaginem ori coniugis app-
 & ecce, quæ loquelam amiserat, & extraxit
 spiritum à quarta matutina agrè duxerat
 eam erat hora vespertina) iungit manus
 beatæque Virginis opem implorat, & con-
 lescit, Pater de filio mortuo sollicitus, et
 gros deferri iubet, & super altare collocat
 vbi suscitatus, paulò post baptizatur, & de-
 deinde ad annos octodecim in Domini
 tem electus.

*Q*UIDAM PER SICARIOS IN
 bore suspensus, mirè, inuocata virginis op-
 ripitur, & penè nudus Tungrensis
 stea petit.

CAPVT XIII.

ANno millesimo centesimo quarto ferijs Beati Thomæ Gulielmus quidam Gandensis cognomento Monsterius Tungrensem Ecclesiam ingressus est strigēte cololum laqueo. Is, dum rediret à nundinis Brugensibus per sicarios, qui ipsum strangulatum ex arbore suspenderant, ac pro mortuo in siluis reliquerant, assererat se dirapsum: Cum autem prius in tam aperto vitæ periculo beatam Virginem Tungrensem inuocasset, ecce mulier in veste candida soluit vinculum, deponit eum ab arbore, blandeque consolatur & monet vt votum impleat, illaque euanuit. Vnde hic recta petit Tungros eodem schemate pæne nudus, agitque Deo gratias, & beatæ Virgini, totiusque rei gestæ seriem pastori Tungrensi & omnibus ibi præsentibus enarrat.

QUAEDAM PVELLA PER TRIENNIVM paralytica, B. Virginis interuentu à paralyfi liberatur.

CAPVT XIV.

ANno millesimo centesimo decimo quarto ferijs beati Nicolai, paupercula quædam puella nomine Anna Caucia è Lignensi territorio progenita; ægra & paralytica totoque triennio cliuica, quum se suaque salutem beatæ Virgini Tungrensi commendasset, primò sedit super stratum, quod

B 7 ab

ab annis tribus retrò lapsis facere nequiter
tum surrexit in pedes: deinde gemino
subnixa Tungros venit, fusaque prece,
moram, penitus conualuit, posteaque
nupsit opulento. Huius rei testes fuerunt
minus de Ligne, pastor, & Tungrensis
stes, & capellæ gubernator.

*QVIDAM DVACO TUNGROS
tens, & ibidem missam audiens, sum
chij recipit, quo antea destitue-
batur.*

CAPVT XV.

ANno millesimo centesimo quadage-
mo secundo die 6 Iulij venit Duaco
gros peregrinus quidam dictus Ioannes
ger, Blato natus, alterius brachij destitutus
su; qui dum in ædícula beata Virginis factus
audit, plenam perfectamque sanitatem esse
secutus in præsentia Decani Cheruzæ & pa-
lai dicti, & sororis Pastoris Osticensis & pa-
rium aliorum spectabilium. Hic Ioannes
agnitionem accepti beneficij, sacello
candelabrum ferreum triginta pondo in
moriã triginta denariorum quibus
stus venit. Id candelabrum adhuc
esse perhibetur.

QVIDAM

apud Tungros in Hamonia, 39

QVIDAM THESAUROS ECCLESIAE
Tungrensis surripere praesumens, miserrime
à vindice manu Dei puni-
tur.

CAPVT XVI.

ANno supra millesimum centesimo
quingagesimo in solemnitate Pa-
schali, filius pastoris Tungrensis
(quem de legitimo matrimonio ante sacer-
dotium susceperat) noctu clanculum ædem
Tungrensem ingressus per fenestram, sacris
fontibus contiguam vt furaretur ecclesie the-
sauros, qui erant in gazophylachio, arrepta se-
cure viam fecit: sed vt pugillos aliquot argen-
to impleuit, ita se occulta vi præpeditum in
brachio sensit, vt manum è gazophylacio re-
trahere non posset: quo tempore factus a-
mens & mutus, à vindice manu Dei, hæsit at-
tonitus misereque afflictus, donec factum ei-
us in omnium notitiam deuenisset: nec loqui
potuit, nisi à patre suo in nomine Dei beatę
que Marię Virginis coniuratus. Tum Prætor
Senatusque Tungrensis apprehensum conie-
cit in vincula, vt pauldò post vitam finiret la-
queo, sic enim condemnatus erat: sed felici
auspicio cum pœniteret illum sceleris; carce-
res, qui vicini erant ædi, perfregit & Auernos
fugit: vbi eremiticam vitam duxit ad no-
stram DOMINAM de Puteo, quam vocant

PVER

PVER AQUIS PRAEFOCATVS
Beaque ad altare B Virginis delatus, pro-
nus ad vitam reuocatur.

CAPVT XVII.

Eodem anno filius Iacobi mol-
 submersus ad aquæ cataractas, patre
 lente, perijt. Ad altare beatæ Virginis
 tus, confestim reuixit.

INFANS MORTVVS IN LVCIS
editus, & postea super altare B. Mariæ
tus vitæ restituitur.

CAPVT XVIII.

Anno millesimo ducentesimo
 quinto ferijs beatæ Catharinæ
 uia vxor Ioannis Queneau cercuilla
 ris, prolem mortuam edidit, quæ sic
 est à duodecima meridiana feria sexta,
 ad secundam pomeridianam insequen-
 sabbathi, eò quòd pater tū temporis
 qui reuersus, prolem accipit, eamque
 delatam super beatæ Virginis altare
 quæ paullò pòst viua exstitit, lauacro
 recreata. Quia verò filia erat nomen
 cepit Catharinæ: deinde ad mo-
 trem viuens est relata.

HOMO PER SEXENNIVM PED-
dum vsu miserè carens, prodigiòse sanatur ea ipsa
hora, qua vxor eius procurabat missam
suo nomine celebrari ad altare
B. virginis.

CAPVT XIX.

Eodem anno Ioannes Molitor plaustra-
rius, natus & moratus Lessiniæ, postea-
quam toto sexennio pedum vsu caruit, sana-
tus est mirabili modò ac pænè prodigioso.
Venerat vxor eius Tungros peregrinationis
ergò ad decimum quintum Augusti, quo so-
lènes feriæ Assumptæ in altum Genitricis ce-
lebrantur. Audiuit illa Ioannem Regium ver-
bi Dei præconem, qui inter cætera docebat
contritione, & peccati confessione, munitum
esse debere, quisquis preces suas à Deo vellet
exaudiri. Finita concione, peccatorum exo-
mologesi facta pro mariti leuamine à prædi-
catore sacrum fieri petit ad altare beatæ Vir-
ginis. Dictu mirum, illa ipsa hora, qua sacrum
fiebatur, maritus eius domi suæ lecto decum-
bens per somnium sibi visus est cum vx-
ore sacro interesse in ædicula Tungrensi: vi-
sus est etiam sibi sanus & incolumis. Indè à
somno experges factus, re vera se pristinæ sani-
tati restitutum deprehendit. Duos è suis fratri-
bus excitat, nomen vni Gerardo, alteri Theo-
dorico: quibus comitibus penè nudus vt erat,
venit

venit Tungros, vnde dicta missa rediens
 eius, transmissio iam opido Atho, man
 habuit obuium bene sanum. Ipsa vero
 & dictis fratribus eius Tungros regredien
 Deo Virginiq; Matri gratias pariter
 peragerent. Nondum autem inde reced
 concionator, ei rem totam illa narrat in
 riti, fratrumque eius praesentia: qui
 moris igne succensus ad suggestum, de
 redit, & concurrente tanquam ad
 spectaculum populo, Dei pandit magis
 actaque referri procuravit, gratias Deo
 niq; Matri summas agens: Dicitus autem
 annes superuixit ab illo tempore 24.
 manes eius peregrinus toto vitae suae

INSCRIPTI SODALITIO B. V. M.
viae Virginis à grassante pestilentia preser-
uantur & liberantur.

CAP. XX.

Eodem anno pestis per totum illum
 etum sic saeue grassabatur, vt in opido
 pagis vix cuiquam parceret, nullo certis
 usue discrimine, praecipue tamen Achana
 uaserat. Ibi tum erat mulier peregrinans
 Tungros nomine Nicolaa, quae nihil salu
 tuebat à pestilentia, quod B. Virginis ho
 rate subnixae esset, & inscripta alba Sodalit

tis eius apud Tungros, quo fiebat vt vicinos
& amicos suos incitaret ad votum peregrina-
tionis Tungrensis. Persuasit hoc illa quam-
plurimis, qui cum suis domesticis à peste im-
munes extiterunt, & ad Tungrensem ædicu-
lam, peregrinatione suscepta, actisque; deinde
beatissimæ Virginis gratijs sese peregrinorum
& sodalium catalogo inscribi fecerunt. Ex
hoc rumore totum per opidum sparso, cuius
animi pia deuotione, ac deuota pietate mira-
biliter fuerunt inflammati. Quæ res loci pa-
storem permouit, vt publicam ac solemnem
processionem ab Atho ad ædiculam Tungrē-
sem populo nouis delibuto gaudijs indiceret
Ventum est eò non sine magna pietatis signi-
ficatione, sacrisque ceremonijs. Auditus est
præco ille diuini verbi Ioannes Reginus mo-
do commemoratus, qui tantam credulæ ple-
bis animis ingenerauit fiduciam de fauore &
auxilio Dei, per beatissimæ Virginis merita
obtinendo, si modò serio ad Dominum con-
uerterentur, vt inde salutaris admodum suc-
cessus, & lætus euctus prodierit. Ab eo enim
tempore vindex Dei manus exarmata est, &
horribile Dei flagellum in opido iam nomi-
nato conuicuit, ita vt exinde nullus omni-
nò cuiuscunq; demum ætatis fuerit pestilentie
morbo sit sublatus. Insigne hoc & euidēs mi-
raculū nusquā non innotuit: vnde & alibi po-
puli similem veræ conuersionis viā ingressi,
potiss.

potissimum verò Valentianis & Tormentis
pestilentia mirè & subito sunt liberati.

*RELIGIOSVS ALTERIVS INTER
strangulatus, quia B. virginis se ante mortem
mendauerat tutela & precibus stupendo ve-
digio ad vitam reducitur, ac postea Abbas
spacio 31. annorum suos piè moderatur, eorundem
dem mitra resignata, apud Tungres per
sexennium superuixit, ibidem
que sepeliitur.*

CAPVT XXI.

ANno millesimo ducentesimo
mo, Domino Petro Torneio
Cisonij vita functo, Dominus Ioannes
hemius, vir qua religione, qua vite sancti-
tate celebris, in demortui locum à Cæcoda-
monio electus. Quæ res Dominum Theodoricum
d' Auchy malè habebat, qui nihil nouerit
habere, omnemque (quod aiunt) lapidem m-
bat tum promissis, tum muneribus, ut
dignitatem prouideretur. Et si verò eum
bitiosè persecutus est, tamen quod requirit
pax, neque idoneus esset, passus est re-
fugere. Fugit enim gloria persequentes, qui
modo speciem & virtutis vmbra in le-
tuentur. At Cæcodæmon, accenso in
ri animo ambitionis igne, abominabile
ei suggestit. Proditoriè enim hic Theodoricus
eus colludit cum electi ministro, alleno-

que alio nebulone secreti conscio : quorum
opera de nocte Ladhemij cubiculum ingredi-
tur, quem dormientem annexo ad collum la-
queo, suspendit è lacunari cubilis, fortiter
premit & strangulat, & mortuum dimittit, e-
umque intra thori linthea recondit, pendente
ad collum fune: hinc cum sceleris affinis
recedit obseratis cubiculi foribus. Porro bo-
nus hic Antistes lethales sentiens angustias
sele Deo commendarat & nostræ Dominæ
Tungrensi, quam singulari affectu prosequer-
batur. Exorta luce proxima, quæ eius benedi-
ctione erat destinata, mirari omnes ceperunt,
quod ad ædem sacram non veniret: ad cubi-
culum concurritur, fores pulsantur, aures at-
tentæ præbentur & ne hilum quidem respon-
si accipitur. Quæritur minister peruersus, in d-
iam homicida maledictus, qui clauis ianuam
patetefaceret: At ille Tornacum effugerat. Fra-
ctum est ostium, mortuus in lecto inuenitur
cum fune ad collum alligato Dominus The-
odoricus affirmat eum desperasse, sibi que ne-
cem conseiuisse: pergit ambire dignitatem,
allegans Ladhemij electionem à Deo repro-
batam, vnde se potius eligendum contende-
bat. Interim cadaver ad locum effertur capi-
tularum, super lugubrem pannum deponitur,
& cooperitur donec sacrum diuinumq; offi-
cium foret completum: iuxta corpus manet
Nouitius quidam Frater Petrus à Belliolo, de-
functi

sancti nepos tredecim annos natus. Nola
 rō consecrationis corporis Christi præam
 la, sonante, puer in has voces erupit, O Do
 ne Ladhemi mi auuncule, placeat Deo &
 gini Matri animam tuā recipere: ô Auuncule
 auuncule, quanto mœrore propter mortem
 conficior: Quibus dictis, hē tibi res stupen
 nimis. Mortuus quippē ceu à grauiore for
 excītus. Gaude, inquit, mi nepos, non sum
 tuus. His auditis puer & metu occupatus
 gaudio ebrius properat ad chorum, & mag
 voce clamat: Non est mortuus Auunculus
 us, mihi iā nunc locutus est. Religiosi quid
 mētes, & prorsus attoniti ad præfatū Cap
 larē locū dicto citius aduolant, & prædic
 Ladhemiu offendūt honestē panno coarct
 flexis genibus orantem Deum: quem illo
 schemate ad chorum adducunt: reuolūc
 Tungris venisse, ibiq; accepto ad vsum bucc
 ario & veste pastoris (qui magister & D. Iose
 nes Nazaretus dictus est) factū fecisse ad ab
 re B. Virginis. In cuius rei testificationem
 ibidem funem, quo strāgulatus fuerat, re
 quisse. Quod superest nescire se an in spū
 tantū, an in spūritu & corpore simul, id dē
 rit. Qui autē aderāt tā insolita narratione
 pefacti, diligēter in rē totā Tūgris inquirunt
 Omnia reperiuntur veritati cōsona: Latro
 cōprehensi: conuicti, & commēto sup
 affecti: D. Ladhemius designato loco

lum vocant) accepta benedictione factus est
Abbas Cisonij. Prouinciam illam ad annos v-
num & triginta cum laude administravit. E-
uoluit à benedictione diebus duodecim, ve-
nit pari numero Religiosorum comitatus,
nudis pedibus, omni cum humilitate gratias
actus beatissimæ Virgini: Tungris ad tridu-
um demoratus prædicari fecit hoc miracu-
lum Et populum alloquens: Ego, inquit, is i-
pse sum, cui tantam gratiam beatissima Vir-
go contulit; agamus illi pariter omnes quàm
maximas possumus gratias, sectamur & uerè
ter genua, confitentes nos tantis indignos fa-
uoribus. Tandem Abbaticalem mitram & pe-
dum de sui conuentus & Capituli consensu
nepoti suo iam memorato resignauit. Quo
facto sedem & domicilium sibi Tungris de-
legit, vbi ad sexennium vixit, miro semper
beatissimæ Virginis amore flagrans, in eius
seruitium & loci decorationem propensissi-
mus. Nam ædiculam quoque ad umbilicam
perduci procurauit, adiutus à Tungrensi Dy-
nasta, qui tū superstes adhuc D. ab Aldenardo
dicebatur. Quin etiam eo sollicitante inchoa-
tus est chorus, cum parte non minima turris
& naui ædiculæ. At paulò post Tungris in-
fata concessit, & in beatissimæ Virginis sacel-
lo ante altare iuxta iam nominatum Dyna-
sten sepultus est anno 1258. Est autem adeò
fama fulgatum hoc miraculum, vt etiam nū
hodie

hodie Cifoniensis Abbatia feudum possi-
situm in Templuua, quod supradictum
hemius emptum donauit conuentui, in
rerum supra scriptarum memoriam, duo-
nachi quorannis in festo sacrosanctae Tri-
tatis venirent, vterq; cum cereo duorum
mo, vbi sacrum facerent, populoque hoc
raculum, ne eius intercideret memoria,
dicarent, ad honorem beatissimae Vir-
ginis ad cuius inuocationem patratum erat
Abbatis persona. Quamquam, quibus de-
sis nescio, à tempore tumultuum, qui per
gium saeuierunt, hæc tam pia peregrinatio
pita & obliuioni tradita videatur: quod
pietatem nihil redolere certum est.

*QV AEDAM HEROINA EX PV-
rio mortua, & in fossam deuoluta, reni-
serò Tungros delata, vbi fudit preces ante
nis imaginem, edidit fetum pulcherrimum,
quem antea edere non potuerat, qui
vixit ad annos 67.*

CAPVT XXII.

ANno supra millesimum ducentis
quinquagesimo octauo mense Sep-
tē, Domina de Lens, Theodoricus Dynastæ
Lens coniux, tribus diebus, totidemque
ctibus parturiens periculosè laborauit, nec
iustum partum perducere scē ū potuit, quæ
quid naturæ conatu, & medicinæ vi profici-

tur; ob idque deserta, ac pro mortua cum veteri sui foetu iudicata, atque adeo sepulta est cum ea ac tanta funebri pompa, quae talem ac tantam Heroinam deceret. Nobiles, propinqui ac vicini cadauer comitati sunt ad Abbatiam usque Camberonensem, ubi prouide sepulturae locum sibi delegerat. Finitis autem hisce funerarijs pompis, defunctae, solemniter more parentum, impositum feretro corpus in fossam deuolutum est. Et ecce subito diuinitus exclamat defuncta: O beata Domina Tungresis mihi fer opem, obsecro. Fuerat autem haec mulier per omnem vitam beatissimae Virgini deuotissima, & in parturitionis doloribus acutissimis, illius preces & merita saepius implorauerat. Mox extracta de fouea, reperta est uiua, & ad instar rosae rubicunda, rogans ut Tungros deferretur, ubi se fuisse per diem & noctem affirmauit, eo tempore quo pro mortua fuit derelicta. Qui aderant, eius voluntati morem gesserunt, Abbate, monachis, & omnis ordinis nobilibus eam honoris & admirationis causa deducantibus Tungros usque: ubi vix quarta horae parte haesit ante beatae Virginis imaginem, cum pulcherrimum filium edidit: qui mox baptizatus Ioannis nomen accepit, postea factus Dynastes de Lens, vixitque ad annos 67. maxima virtutis & probitatis opinione, & Camberonae sepultus est. Memorata Heroina ad ostidium haesit

C

Tua

Tungris, vna Dynastæ loci domo, quæ ad
 factæ vicina erat, quotidie ex intimo cordis
 affectu gratias agens gloriosæ Virgini, fons
 vitæ. Deinde in Castellum suum de Herche
 reducta, cum marito Theodorico ad plures
 annos vixit, suscepta peregrinatione an-
 uertaria ad beatam Virginem Tungre-
 sem.

*DVO INNOCENTES DAMNATI
 ad mortem, vbi sese B Virgini commendarunt,
 mirando ac planè stupendo miraculo Tungre
 translati, ante imaginem B virginis, mi-
 rabiliter, vinculis solutis, li-
 beri euaserunt.*

CAPVT XXIII.

ANno ducentesimo quinquagesimo
 nono, die Aprilis decimo octavo, quæ-
 dam Petrus Monius incola pagi Bauffia, pa-
 rum rediens sub vesperum trucidatus
 grandi malleo per fabrum quemdam ma-
 rium (cui nomen Flaminius Hannius) pe-
 tum annos viginti quatuor. Hæc caelis
 secreto perpetrata est, vt nulli innotuerit.
 huiusmodi tamen iudicijs & coniecturis
 milibus imputata est Mattheo Nigro &
 anni Carbonio eiusdem pagi incolis: qui
 paullo ante tres illi inter sese confite-
 iuxta hospitium cerui, in foro Chetuz

verbis vtrunque minacibus, maximè autem ab istis duobus, qui se à nominato Petro læsos querebantur. Vnde hoc iniuriarum fundamento apprehensi fuerunt per Prætorem & Senatum Cheruiæ; adeoque acriter habiti in tortura, vt confiterentur se auctores cadis, quo sic scilicet vitæ & intolerandis cruciatibus finem imponerent. Ex hac confessione extorta, capitis damnati sunt, idque sequenti die, qui martis erat Iunij duodecimus. Cumque è domo ciuica, vbi lata erat in eos mortis sententia, regrederentur ad carceres, audierunt pulsum campanæ ad Completorium apud Tungros: vnde factum est vt ex intimis præcordijs cum gemitibus & lachrymis beatæ Virgini, innocentis matri, se commendarent: protractis precibus in horam noctis duodecimam prout audierunt carceris custos, carnifex Montensis & fascillites, ijs audiendis mirè delectati. Quo facto an hoc dormierunt vinculis ferreis compediti: dumque dormiunt, in ædicula Tungrensi se esse somniant, Deum precantes coram imagine sanctissimæ & pietissimæ afflictorum patronæ. Somnium & oratio felicem exitum sortita sunt; ita vt summo mane sub auroam aditus & custos ædis aperiretur portas, inuenerit viros duos ferro catenatos in vestibulo cubantes graui sono oppressos: apud quos terris clamant,

mat, versat, percutit vt excitet, sed frustra, de
 nec plures alios ad se iuuandum vocales, quod
 talem occursum stupentes mirabantur. Acci-
 tuus denuò conterctat & vehementius percu-
 tit, donec tandem experrectos videt: ac illi
 istimantes Carnificem esse, veniam petebat.
 At ædituus & qui cum eo erant interro-
 runt eos quinam essent, quisuē eos ad illud
 locum adduxisset? At ipsi sese adhuc in car-
 re esse existimantes responderunt se esse
 feros illos captiuos, de quibus hodie Christus
 supplicium sumendum erat. Cumque
 ligerent se Tungris esse ante fores, ad
 miro gaudio, alacritate, & incredibili
 affecti sunt. Inducuntur in ædiculam
 Mariæ, vbi statim ferrea vincula ex
 pedibus & manibus exilierunt, idque per
 te populo illuc congregato, qui non
 gausus est, ac Deo Virginique miseris
 matri gratias egit. Hoc factū innotuit
 uia, visitantur carceres quos vectibus
 sulis obductos inueniunt, sed carceris
 dem conijciunt in vincula quasi qui
 carceris fores aperuisset. Interim
 magistratus sollicitati Tungros veniunt
 rati vxoribus & liberis captiuorum, ite-
 nquis amicis & vicinis ac liberis vxoribus
 sancti Petri Montij magnoque populi
 rati, omnes insigne hoc miraculum
 ant, omnesque vnanimi consensu in Deo

tæque Virginis laudes prorumpunt, captiuis
 declaratis liberis. Quod agnoscentes illorum
 vxores, tanta lætitia sunt perfusæ, vt quasi ex-
 tra sese raptæ in terram corruerent, vix vllò
 in ipsis vitæ indicio superstitæ. Maximè ve-
 rò vxor Ioannis Nigri, quæ sic per tres horas
 affecta est, & tanquam mortua delata, ad i-
 maginem beatæ Virginis. Quamobrem ma-
 ritus eius sese humi prosterait, ac deuotissimè
 sacræ Virgini supplicat, vt quemadmodum il-
 li ab imputata cæde innocentes erant, sic mi-
 seræ coniugi sui vitam restituat, & liberatio-
 nis suæ gaudium duplicet: & ecce illicò ad se-
 se sana & incolumis redijt. Porrò Flaminus
 cædis auctor captus amorem cuiusdam puellæ
 Cheruiensis, cui nomen Anna Boucheria Ni-
 colai filia octodecim annorum, eam octauo
 Octobris insequentis abduxit, vt eadem lu-
 xuriosè abuteretur, sublatis clanculum Nico-
 lai Pecunijs: quod vt rescijt, eos persecutus
 est. Cumque puella Ormagnium peruenisset
 ad viam quæ Tornacum ducit, partim metu,
 partim synderesi perculsa, Tungros reuertit-
 ur ad cognatam quandam suam, cuius ope-
 ra, puella postea patri suo reconciliata est: at
 nebulo tabernam cereuisariã adijt, vbi à Se-
 natu Tungrensi captus, & quæstioni admo-
 nus pecuniam reddidit, confessusque est se Pe-
 trum, de quo supra meminimus, occidisse;
 sed & aliam cædem patris Aldenardi, quo-
 rum

etiam nomine inde exulauerat. Priusquam
autem moreretur, ab vxoribus & libera Po-
tri ac Matthæi Nigri & Ioannis Caspary
supplex veniam petere voluit, agnosces de-
uini operis esse quod in loco tam præcellen-
tis miraculi moreretur. Sic igitur de illo sa-
prum ibi supplicium. Illud addam de memo-
rato miraculo, quod præter euidentiã quæ
nemini non notum est, etiam ex actis & regis-
tris Curie cum Cheruensis, tunc tunc Tun-
grensis luculenter probari possit.

*INFANS AD ALIQVOT DIES PER-
ditus recuperatur, vbi mater ad adiculam B. vir-
ginis confugiens, eiusdem implorat auxilium. At
puer aquis feruentibus suffocatus ad vitam reser-
tatur, vbi ad eandem adiculam deprecatur
est, fufis ad Dei matrem pro eodem
sanctis precibus.*

CAPVT XXIV.

ANno supra millesimum trecentese-
trigesimo sexto magister Ioann-
Moullartius Athenis, vir probus & pie-
tus, ætatis quadraginta septem annorum, quo
tempore Tungrensis pastor erat, duo ce-
tigerunt memoranda miracula à sepe-
vsque ad decimum quintum diem mensis
Iunij; vnum circa puerum quinquennem in

Creiter ex Baudoria progenitum nomen Io-
ānem, qui cum in syluam ad legenda fraga
abijffer in die sabbathi comitatus fratri suo
vudecenni & sorore nouenni, ab ijs in sylua
derelictus & deperditus est. Qua de causa
mater eius dicta Margarita dolenter moleste-
que tulit amissum filiolum, quem & tota no-
cte quæsiuit & sequenti luce Chirantiam &
Villam vsque processit, sed & quærere
non destitit vsque ad diem Veneris proxi-
mum, quo ipsa Baudoriæ sacrum audiens in
animum induxit Tungros vsque peregrina-
nari. Sic inspirata ad piissimam Virginem
matrem in preces sese effudit pro filio recu-
perando, anniuersariam peregrinationem
vouer, infantem suum offert, immò & sci-
psam beatæ Virginis obsequio. Finita preca-
tione, accepto candido habitu, Tungros
venit, vbi maxima erat populi multitudo, ita
vt ædem sacram ingredi nequirit. Eo tempo-
re Pastor prædicabat & populo affirmabat
illo ipso die fore ibi magnum aliquod mira-
culum, proindeque monebat auditores ne
quis indè recederet. Tandem candida illa
peregrina ædem ingressa precatur, rem-
pandit pastori, in genua procumbit, & pec-
cata sua confitetur: quo factò, rursum in-
clamat opem beatissimæ Virginis, piè con-
querens de amisso filio, cum ecce subito pue-
tulus à die Sabbathi perditus (hic autem vt di-

atum est, dies erat Veneris) ei in manus re-
 tus est. Quem mater videns & loquentem
 diens, ac in stuporem data, pæne exanimis
 corruit, sicque ad tres horas & amplius se-
 buit. Pastor & populus pro illa orant, can-
 beata Virgini obtulerunt: inde sibi confes-
 reddita, gratias & laudes Deo Virgini que-
 tri ex intimo corde deprompsit. Ad hoc
 Etaculum accurrit quædam hospita domo
 vbi pro insigni pendet corona in Tungri-
 xor Gulielmi Aldenardensis ex Atho eorum
 decim annorum; quæ cum infantem
 trimestri paullo maiorem tepido balneo
 ueret, cupida cognoscendi huius miracu-
 dendæque illius peregrinæ, infantem
 collocat super puluillum, & venit ad
 sacram, vbi hæsit aliquamdiu: tandem
 data filioli sui, domum regreditur, quem
 rit in cacabo feruentis aquæ, vnde in tanta
 iram exarsit, vt ad ædem vnde venerat, pro-
 reret animo nocēdi memoratæ peregrinæ
 potè cui filioli sui mortem impuraret. At
 conatum pastor & populus represserunt,
 ad mulieris domum accurrentes ipsam
 qua feruida elixum inuenerunt: quem
 acceptum, ad beatæ Virginis altare deuotè
 ravit, & populo vt oraret persuasit, & lib-
 reuixit infans: qui postea vitam vsque ad
 nos quadraginta sex protraxit, factus post-
 ter & pastor sancti Brietij Tornaci. Sed
 paulo

filium peregrinæ reuertamur, Tugris hæsit ad quindecim dies; populoque passim ostensus est: quem Dominus Gulielmus Cameraensis Episcopus custodiendum & instituendum curauit, donec fieret monachus sancti Guisleni. Fuit autem puer uterque cum parentibus peregrinus B. Virginis anniuersarius. Memorata autem hæc miracula, iam dictus Episcopus prædicanda & publicanda mandauit.

*PER IN PROFVNDVM AQVÆ
rum prolapsus per inuocationem B. Virginis,
non sine miraculo, saluus euadit
periculum.*

CAP. XXV.

Anno supra millesimum quadringentesimo nono, puer quidam è Cheruia, mendicus, undecennis nomine Martinus, Ioannis Barbæ filius supra cataractam præalti gurgitis (cui nomen ab ijs qui fila contorqueunt) carioso nixus affere didicit, solaid uidente puella & exclamante, quoniam puer mergeretur. Audita est autem illa ab homine fila contorqueante, Ioanne VVillemano dicto, à sacrificio missæ regrediente: qui mox accurrit, neque uidet principio quidquam præter pueri canistrum aquis supernatans; sed paulo post apparuit facies pueri, manus con-

iungentis & clamantis: O dulcis Virgo Maria nostra Domina Tungrensis, mihi feceris, propitium illi Deum esse & beatam Virginem promittēs: nec enim illi superpetias poterat, quod aqua esset vicinos pedes & plus alta, soluto nimirum gelu. Deuotus itaque puer est ad gurgitis ripam indeque tractus, ac illæsus inuentus. Quod factum est ut eiusdem mensis die duodecimo, seculum lemne cum processione publica in gratiarum actionem fieret, multa cum spiritualium animarum lætitia: ubi comparuerunt cum puero his induto, & manibus cereum gestantibus, alijque multi Tungrenses & Cheruenses, cum nonnullis finitimis.

PVER GRAVE INFORTUNUM

in facie passus, statim atque eum pariter & alij deuenerunt, cerum pro eo detulerunt, & eundem in eiusdem adicula obtulerunt, protinus sanus factus est.

CAPVT XXVI.

ANno supra millesimum quadringentesimo decimo quarto, Ioannes puerulus biennis filius Ioannis Biermerani Vindelicuriae incolae, incidit in falcem, qua excurram illi maxillam cum capite, vsque ad

Ati oculi supercilium, pertuso oculo medio
 scidit. Concreditus est tribus medicis curan-
 dus, sed frustra: nam sua opera & industria ni-
 hil præstare valentes, eum deseruerunt tan-
 quam certò morti destinatum. Quod ut pa-
 rentes viderunt, puerulū Beatæ Virgini Tun-
 grensi deuouerunt, mox cæreum deferunt,
 infantem offerunt, & statim sanitati reddi-
 tus est. Subeat hic adnotare, ô lector beneuo-
 le, omnia hæc miracula huc vsque authenticè
 fuisse confirmata, & munita sigillis & aucto-
 ritate tam summorum Pontificum, quàm E-
 piscoporum Cameracensium, sed pleraque
 instrumenta temporum iniuria, bellorumque
 tumultibus intercidisse. Quod tamen asseri-
 mus, pluribus libris, regeſtis, antiquisque scri-
 ptis, ac notitia illa communi, quæ à patribus
 ad filios peruenit, nititur. Que mihi causſa fu-
 it, cur particularius de his tractationem susce-
 perim, fortassis etiã rudibus quàm delicatis
 auribus conueniat; illud tamen mihi subit cogi-
 tate hæc facta memorabilia, suo pondere &
 sanctitate satis lucis & splendoris adferre nar-
 rationi, non adhibito vana eloquentiæ faco,
 verborumque pigmentis aut lenocinijs. Se-
 cura est ea temporum calamitas toti provin-
 ciæ tam funesta, ut plærique beatissimæ Vir-
 ginis limina visitantes, neminem inueni-
 rent, à quo possent in particulari de miracu-
 lis ad inuocationem beatæ Virginis patratis,

edoceri, nec à quo sacrum fieri posset. Vale
nec litterarum monumentis fuerunt con-
gnata, quæ tamè proximè expressimus, passim
in registis repetita conspicias.

**VELLA A GRAVI MORBO LIBE-
rata, simul atque eam mater B. Virginis
Tungrensis deuouit.**

CAP. XXVII.

ANno supra millesimum quadringentesimo nonagesimo primo, ferijs beati Iohannis Baptistæ, mulieri cuidam ex Hulfegingianis in Osticensi parœcia, cõiugi Petri Aquæ, fuerunt filia, quas Tungros adduxit: quarum maior vehementi morbo ab initio hienasitægressæ laborans, frustra medicorum operam subsidiumque expectarat. Vouet illam mater sancto Christophoro, deinde Constantino, post Gislæno: pluries etiam sacrum per monachos Atheneses faciendum curat, nullam secuta leuatione. Tandem venit illi in mente beatæ Virginis Tungrensis, cui virginem vouit peregrinam, illicò sanitatem recuperauit. Innotuit hoc miraculum populo.

apud Tungros in Hamonia.

VER CAECVS RECVPERAT VI-
sum statim atque ad B. virginem destinatus
est, eoq̄ue piè deductus.

CAPVT XXVIII.

ANNO 1591. filius Iacobi du Bois fabri
murarij, incolæ de Hussegnies iuxta
Hardem pontem, cœcus, vt destinatus est ad
beatam Virginem peregrinus eoq̄ue dedu-
ctus, visum recuperavit.

INFANS MORTVVS IN HANC
lucem editus, susa ad B. Virginem prece, re-
suscitatur.

CAPVT XXIX.

ANNO 1593. vxor Petri Bouchier in
maximo vitæ tum suæ, tum liberorū
periculo duas proles enixa est. Sub mediam
noctem omnes domestici sese in preces de-
derunt, ædem sacram circumierunt, ac domū
reuerſi mulierem liberatam inueniunt: infan-
tem quem mortuum ediderat, vident di-
uinitus suscitatum, qui cum alte-
ro baptizatus fuit.

PVEL

PUELLA INCURRIBILI MORBO
afflicta & à medicis derelicta, ubi Tugnot
aducta est, magno miraculo est
sanata.

CAPVT XXX.

Eodem anno filia Dominae Launoy
in vicinis Hannoniæ habitantis, in vicinis
go de la Chaussie dicto, fontico & incurabili
morbo afflicta, & à medicis deserta, confisa
inijt deuouend. se in peregrinam ad Tugnot
quò cum fuisset aducta, magno miraculo
nata est, etiamnum hodie superstes.

INFANS REPERTVS VIVVS
vtero matris defuncte baptisatur, matre, dum
in viuis, postulante vt post mortem secaretur,
quia confisa B. Virginis precibus spe-
rabat infantulum vita
non cariturum.

CAPVT XXXI.

ANno 1595. vxor Petri Lonon
temporis Prætoris Tugnotis
summo partus periculo animam
gens, sese aperiri siue viuam, siue mortuam
iussit, confisa Virginis matris patronæ
bonitate infantem, non cariturum vita.
Adm.

Athum, medici seu chirurgi accersendi gratia. Vix pedem extra domus limen seruus protulerat, quum mulier vita defuncta est. Venit Chirurgus, eam secuit, & infantem viuum repperit, qui baptisatus ad aliquot horas superuixit. Quatuor hæc miracula præsentē & vidente Domino Ioanne Latore, per id tempus Tungrensi Pastore, contigerunt.

PUELLA A MORBO INCURABILISANATA, simul atque eam pater ad beatam Virginem deuouit peregrinam.

CAP. XXXII.

ANNO millesimo quadringentesimo quateruicesimo decimo septimo Thomæ VVillemanni tunc Tungrensis æditui filia duodecennis ex morbo contraxit fistulam in facie: cui curandæ adhibiti sunt, Chirurgicæ & medicæ artis periti tres: qui cum nihil proficerent, eam deseruerunt, iudicantes & oculum perditum, & vitam ipsam. Pater puellam ad beatam Virginem Tungrensem peregrinam deuouit iudutam habitu candido, quæ statim sanitatem est consecuta.

QVIDAM

QUIDAM MERITIS B. VIRGINIS
ab incurabili malo liberatus, cum se duosque filios
qui exanimis in hanc lucem ediri erant, eodem
deum deuouisset, protinus vitam cum
baptismi gratia rece-
perunt.

CAPVT XXXIII.

ANno 1598. duodecimo die Martii
Iacobus à Campis Bliquiaci agens
incurabili malo, meritis & interuentu fan-
tæ Virginis Tungrensis liberatus est. Quod
cùm se peregrinum deuouisset cum duobus
liberis, qui gemini & eodem partu eiectione
tui fuerant, vita & baptismi beneficio per-
sunt.

QUÆDAM ENIXA FILIUM MOR-
tuum, ubi Deo se commendauit, uolens pere-
grinationem Tungros, subito infans,
vita recepta, baptizatus
est.

CAPVT XXXIV.

EIusdem anni, iam dicti mensis. die decimo
quarto, Francisca Grandis, uxor
iuidam cui cognomen tum à Quercu, extra-
lium mortuum, Deo se commendauit, uolens

uens peregrinationem Tungros. statimque puer vixit, & à Pastore loci Ioanne Blondellio, qui miraculum hoc litteris suis & manuali signo contestatus est, fuit baptisatus.

QV AED AM ALIA MVLIER FOETUM mortuum enixa, proprio eius pastore, Virginem salutante coram sua imagine, protinus factus vitam & baptismum recepit.

CAPVT XXXV.

Eiusdem anni die lunij vigesimo quarto in peruigileo S. Ioannis Baptistæ Maria à Vinea Iuliani Brumberti coniux grauiter laborans, nominato Ioanni Blondellio, qui ad visendam eam consolandamque venerat, declarauit se à quinq; vel circiter mensibus pregnantem esse. Obstetricem accersiri iussit pastor, qua præsente, illa infantem perexiguum, & vita carentem produxit. Pastor orat canitque Antiphonam, Salue Regina, coram beatæ Virginis imagine, & nulla ferè mora interposita puerulus vitam accepit & à Pastore baptisatus ad duas horas superuixit. Quin etiam mater ipsa non nihil conualescere visa est sed præ gaudio fortassis quod viuum filiolum nosset, aut certè ex occultiore causa in nouam febrim incidit, ex qua sensu & intellectu

vigens

vigens obiit. Tria hæc postrema miracula
scripta sunt & signata Chirographo Domini
Ioannis Blondellij Pastoris.

*MULIERE QUADAM FILIO
suum mortuum deuouente B. virginis peregrina
protinus is reuocatur ad vitam, tempore quo
eundem in finem quidam sacerdos
faciebat missam.*

CAPVT XXXVI.

ANno supra millesimum 602. An-
no die 23. apud Malbodium
Maximiliani Meurantij & Catharini
de Latte vxoris eius, Ioannes nomine, cum
menses quinque planè mortuus iacebat
inanimis, & de facto tanquam verè mortuus
est sepultus, quando interea temporis
uenit prænominatus Dominus Ioannes La-
tor nunc Sacellanus dictæ ciuitatis Malbo-
densis: qui cum aduerteret patrem & mater-
gravi luctu ac mœrore confectos, suscitatis
vtpio gemitu matris Dei subsidium petere
carent, quæ apud Tungros magna in reueren-
tione habetur & colitur: quo in loco gratia
& stupenda viderat miracula recentè per-
ta, ipso adhuc existente pastore, ipsi præteritis
suis quæ præteritis acciderant temporibus
Quibus non surda aure auditis, &

MEVRANTIVS & vxor miros deuotionis ignes intra se concipiunt, & ex intimis animæ præcordijs sese ad misericordiæ matricem conuertunt, puerum suum deuouentes peregrinum, prout similiter facit præfatus Lattor, qui eundem in finem missam celebrandi gratia venerat: sub cuius missæ decursu infans vitæ pristinae restituitur, adhucque viuit sanus & incolumis. Hoc autem miraculum contestatum & consignatum est manu dicti Domini Ioannis Lattoris sub duplici testis qualitate, Notarij scilicet apostolici & imperialis.

AD HVC ALIA QUAE FOETVM pepererat, imò etiam gestauerat in vtero mortuum, ubi B. Virginis implorauit opem, simulque filium eidem deuouit peregrinum, confestim in vita & baptismali gratia potitus est.

CAP. XXXVII.

ANno supra millesimum 603. in mense Augusto, vxor Thomæ VVargny, cui Paulna nomea est, geminas proles enixa est, quarum vna vitæ beneficio destituta prodijt in mundum: imò verò ex obstetricis sententia aliquando tempore mortis legem subierat antequam materno prodiret ex vtero, sicque est conseruata est ad horam & ultra absque vllò vitæ iudicio. Quibus cōmota ma-

ta mater, extremis desolationis premere
angustijs, Virginisq̄ue Tungrensis pie
inuoans opem, simul & ibidem missam
ius deuouit honorem, ubi à puerperij legē
libera foret: imò vero toto vitæ suæ decore
eidem peregrinum consecrauit in factum
quòd idem tum fecerunt omnes amicos
sentes proni in genua ruentes. Quo facto
de miraculum, redijt ad vitam qui antea
tuus erat, sacroq̄ue baptisinate Hussenij
etiamnum est in uiuis. Hoc autem ipsum
raculum solenni fide certificatum fuit
no Pastori moderno apud Tungros
patrem & matrem & ipsam obstetricem
per feminas alias ibidem tum præsentem
vtpote Elisabetham Lattoriam &
Ioannam Galiotam.

*Hæc miracula diligenti examine perlegi, depre-
bendique conformia regeſtis ædiculæ beatæ Virgi-
niſ; idiomate vulgari conſcriptis. Factum tibi po-
ſtultimo Octobris die, anno 1603.*

M. IOANNES HVVE-
TERIVS Paſtor
Tungrenſis.

LIBER

LIBER SECVN-
DVS, QVO COMPLECTI-
TVR MIRACVLA PATRIS
 apud Camberonam in Comitatu Han-
 nonia meritis & precibus gloriosissimæ
 Virginis Mariæ ab anno 1324
 ad annum vsque

1602.

*De situ & origine Camberonensis
 Cœnobij.*

CAPVT I.

AMBERONA, est
 eaque illustris Cisterciensis
 ordinis Abbatia in Comita-
 tu Hannoniæ diœcesis Cam-
 beracensis, à Montibus
 est vibs Metropolitana
 bus passuum millibus distans, altis vsque
 tiquis muris lapideis septa, quorum circum-
 longus est ad quingentos passus, salubris
 & amœno sita. Hinc enim ædificia conspi-
 tur edijore loco eminẽtiore constructa, quo-
 bus accedunt horti egregij, planis & arboribus

bus fructiferis ac delitiosis copiosi, patente
quaqua versum aere per planitiem fecundam
& fertilem. Illinc annis fontibus limpidis &
argenteis, vnde multa manant vivaria domui
percommoda: quorum aqua duabus molis
versandis idonea, vni intra sepra, alteri ex-
tra non procul à ditione ipsius Abbatia,
qua celebris est & admodum insignis: Illie
aedes sacra diues & opulenta, vbi monachorū
sedilia raro & excellenti artificio elaborata,
historijs & sculptis imaginibus ligneis tam è
veteri, quàm nouo testamento ductis, conspi-
cua patent intuentibus, cum magnifica Hie-
rothea sacrosacta Eucharistia Effigies Cru-
cifixi mirò modo fabrefacta visitur cum alijs
Cimelijs, longa item serie antiquorum ex
marmore & alabastro sepulcorum: vbi mul-
torum Magnatum corpora tam in aede sacra,
quàm in subdualibus quadrangulis quiescunt.
Originem primaque fundamenta hoc insi-
gne monasterium accepit à beato Bernardo
anno supra millesimum centesimo quadrage-
simo octauo. Pro tempore foeliciter eius cla-
uum tenet & moderatur Reuerendus in Chri-
sto pater Dominus Robertus Ostelart
trigesimus tertius Abbas, iam inde

ab anno 1573.

HOR

HORRENDA CIVIS DAM NE
 rij Iudæi punitio ac vindicta diuina, eo quod
 Virginis sacram imaginem insolenter nimis
 dasset hastam suam in eam quinquies vibra-
 do, ex qua confestim effluxit
 sanguis.

CAP. II.

ANno 1322. quidam genere Iuda-
 baptisatus & susceptus à Comite He-
 noniæ de fonte sacro, Gulielmus mi-
 mine, paullo post Curia Montensis sacra-
 effectus opera susceptoris sui Comitis (qui
 tentem perfidiam & proditorem filiam
 scrutari non poterat) sæpius ex officio, Ca-
 beronam versus ibat, excurtus sibi con-
 missa: vnde & interdum ad locum illum fa-
 miliariter diuertebat, ibique hospitabatur.
 rat autem ibi in ordinarij hospitij porticu-
 figies gloriosissimæ Mariæ Virginis gestans
 Iesum infantulum à Magis adoratum impre-
 sa parieti argillaceo è creta rubra: que quidem
 effigies hunc nebulonem, qui tantum nomi-
 ne tenus erat Christianus, malè habebat.
 vt etiam de nocte violenta odij impressio-
 ceu somnians deliraret, cresceretque illius
 tot in matrem Dei sanctissimam, tamquam
 quæ ad momenta pænè singula somnum
 ius interrumpet. Quam ob causam

igit die quodam vt non contentus iniurijs,
contumelijs & execrationibus, quas sæpius o-
re infecto dire euo nuerat (vt aliquid ad tan-
te impietatis & blasphemiz cumulū adijce-
ret) eo deuenerit amentiz, vt hastam suam in
imaginem ueneratione dignam quinq; vi-
braret: qua statim cruor emanauit. Non pro-
cul autem inde faber quidam lignarius Frater
Ioannes Maudiderius conuersus aliquid ex
opificio sua exercens, vt strepitum ac viula-
tum, uocesque mixtum confusas inaudijt, ce-
ler aduolat: anima diuersaque facinoris stro-
citate, securi petebat caput medium illius ne-
farij, nisi à quodam monasterij conuerso, cui
nomen Mathæus Lobbiensis, fuisset præpe-
ditus. Archiepiscopus conuersus satis esse rein-
toram ad Abbatem Ioannem de Montibus
refere numero 22. quod & factum est. Abbas
antonius, & dolens Comitem Hannoniæ, aut
certè summum eius Praetorem, huius rei cer-
torem facit. Qui hoc oculatorum testium
fundamento nixus Iudæum in uincula con-
iectum subdit quæstioni. At per gehennam
quantum licet aciem nihil extorqueri potuit:
Vnde & factum est, quæ nulla esset sufficiens
fieri euidencia, vt sceleratus ille impanitus
tum euaserit, & in præstimum statum, officina
que restitutus. Quaduennio post Angelus ap-
paruit cuidam scilicet ex Esthoniis progenito, mi-
bique demoranti, Ioanni Flamingo dicto le
D Feb. are,

Febre, qui totum septennium paralyticus
 eto decubuerat Is in mandatis acceptis, va-
 daum ad duellum prouocaret in vindictam
 iniurie & contumelie illatae imagini por-
 tissima Dei matris, Senex ad primam
 cuadam monitionem, consilij caussa, su-
 stori rem aperuit: qui quum videret senem
 huc e morbi reliquijs debilem & aegre affe-
 iubet eum aliud super hac re mandatum
 peccare. Tertia nocte ipsamet Virgo, se
 rat in imagine saucia, sese videndam
 seni multo cum lumine, eique praecipit, ut
 Abbatiam Camberonensem tendat, ubi
 quanta contumelia affecisset dictam sa-
 maginem Gulielmus ille Iudaeus, ex toto
 contra infelicem dimicaturus, ut paulo
 fecit, vnde & miraculosam ac insignem
 storiā reportauit, habita ratione inaequa-
 tatis virium, eorum qui decertant. Dicitur
 locus est contiguus portae Parcensis vici
 Montensis, sicuti etiamnum hodie videtur
 aedicula ibi erecta in honorem beatae Virginis
 Camberonensis. Comes, viso hoc miraculo
 perfidum iubet ab equo trahi ad locum
 plicij, & illic per pedes, capite deorsum re-
 gente, suspendi, subiecto igni, & adu-
 hinc inde molossis duobus famelicis, qui mo-
 sero costas & latera discerperent. Talis fuit
 perfidi Iudaei exitus, vita nequiter acta dignus
 Ignis corpus eius, infernus vero infelicem
 animam

animam hæreditavit. Quod superest ô lector,
discursum hunc Tragicum gallicis versibus
ab octo vel septem annis publicè legendum
exhibui: Vbi obiter te rogatum volo, vt si
quid minus de dolatum exasciatumve, aut pa-
rum expolitum offenderis, id ætati octode-
cim annorum, infirmæ vtique ac imbecilli,
benignè condones. Ego sanè non ignarus,
quàm ætas illa parum sedato siti iudicio, enixè
operam dedi, vt versus meos amicis quibus-
dam in re Poetica exercitatis, ac pridem rude
donatis censendos exhiberem, nominatim
verò Domino Ioanni à Froidmont sacræ
Theologiæ Doctori designato, Scholarchæ
& Canonico ad Beatæ Virginis Cameracen-
sis, homini qua doctrina, qua pietate conspi-
cuis: cuius certè auctoritas me perpulit, vt o-
pusculum publicis vsibus exponerem: sic e-
nim id vt facerem, me per complures episto-
las, quæ adhuc apud me adseruantur,
inuitarat, ac tantum non præ-
cepto obstrinxerat.

D 2 MATER

MATER AD BEATAM VIRGINEM
pro filiolo suo de vita periclitante recurrent,
exauditur.

CAPVT III.

ANno 1326. Mulieri cuidam è Camberon castro, filiulus erat admodum aegre affectus, ac propè conclamatus: sed vt miser eius ad beatam Virginem è cordis medicinalio deprecabunda recurrit, promittens voto Camberonam venire, puerulus sibi redditus est, ac prorsum conualuit.

HOMO QUIDAM EXTREME aegrius & à medicis desertus, vbi ad B. Virginem confugit, & coram eiusdem inuigina preces ad eam fudit, plenè conualuit.

CAPVT IIII.

HOc eodem anno quidam è Helldinico Hugo Palettus in morbum incidit deo violentum, vt iudicaretur incurabilis, & à medicis desereretur. Cumque iam esset morbo proximus, ad beatam Virginem Camberonensem confugit: & ecce illico melius habere cepit. Vbi vero susceptam peregrinationem implere conaretur, precesque coram beata Vir-

apud Camberonam in Hannonia. 77

ginis imagine à Iudæo violata, funderet, plane sanitatem est consecutus, prout ipse certius affirmavit in dicto Camberonensi hospicio coram nō paucis ibidem tum præsentibus.

Mulier quædam mire intumescens, ubi facto voto ad B. Virginem deducta est, ad suos postea redijt incolumis.

CAPVT V.

Eodem anno, mulier quædam è Camberona Sancti Vincentij, toto corpore sic intumuit, vt nullus ei membrorum vsus suspeteret. Deuouit se peregrinam: eo deducta est, & ex animo Deum, beatamque Virginem peccata: paulo post se sensit incolumem. & citra cuiusquam auxilium ad proprios lares redijt.

D 3 MULI-

MV L I E R Q V A E D A M N O L E N S
filie sue via illicita sanitatem procurare, ad be-
atam Virginem se conuertens, perfectam
sanitatem filia impe-
trauit.

CAPVT. VI.

MVlieri cuidam Tornacensi filia
 agra, cui sic tibiæ dolebant, ut
 sittere nequirit. Cumque sanitatem et
 dam promitterent illicita via, puta incanta-
 onibus, alijsque modis execrandis, negato
 sensu, mulier totam se conuertit ad beatam
 Virginem Camberonensem; quo facto
 omni malo se leuaram sensit, pedesque
 comite matre Camberonam, ad agendas
 sericordiae matri gratias.

MV L I E R Q V A E D A M A M I S S O
serius oculi lumine, ubi vouit Camberonam
venire, visum recepit.

CAPVT VII.

MVlier è Camberona Sancti Vincentii
 à sex hebdomadis amisso alterius
 culi lumine vouit Camberonam venire, vi-
 sum recepit, susceptamque peregrinationem
 magna animi alacritate perfecit.

MY LIER QV AEDAM PARALYSI
laborans & per annum clinica, voto facto, ad B.
virginem conuersa, subito perfecte
sanitati est restituta.

CAPVT VIII.

Peruigilio Sanctorum omnium mulier I.
prensis, cum longa & tædiosa paralyssi
colluctata, continenterque per anni spatium
clinica, feruentissimas ad Dei matrem preces
profudit, vouens, si sanitatem reciperet, se-
missuram ceream, qui magnitudine suæ sta-
tura responderet. Sine mora sensit mali le-
uationem, surrexit, & mensæ sub vesperum
accubuit, inde totam noctem, diemque sequen-
tem dormiuit, sicque penitus sanata, sanctissi-
mæ Virgini ceream imaginem ducentarum
quadraginta duarum librarum obtulit.

PVERVLVS AB AQVIS SVFFO-
catus vitæ restituitur, vbi mater eum B. virgi-
ni commendauit, & puerum cere-
am promisit.

CAP. IX.

Infaas mulieris cuiusdam Fullonensis in
aquis præaltæ fossæ submersus, ibi tam-
diu fuit, dum suffocatus, supernataret.
Quem mater, mox vt beatæ Virgini com-
menda-

D 4

menda-

mendavit, promittens puerum cereum, *hinc*
 reuixit, publiceque beate Virgini, *m*
 ximio fauore sibi exhibito, *uen*
 Camberonam venit. *Ca*
sta
sup
est,

CVIUSDAM MULIERIS INFIR-
mus grauitate calculo laborans, confestim
morbo mirabiliter liberatur, ubi mater
lium B. Virginis deuotum
peregrinum.

CAPVT X.

Cviusdam mulieris ex Thori curia
 tam grauitate calculo angebatur, *ma*
 nocteque à clamoribus non quiescere, *Ca*
 vt mater eum vouit peregrinum, *dit*
 los eiecit, qui ad conspectum sacre *D*
 allari sunt: matre interim mirum in *ma*
 de filio sano & incolumi, gaudente, *Ca*
dit

PVELLA MORBO INCOGNITO
afflicta, simul atque ex voto prostrata est, ubi
imagine B. Mariæ, ab infirmitate
mirè euasit libera.

CAP. XI.

QVAEDAM iuencula Fullonensis
 morbum & languorem quasi *be*
pe

apud Camberonam in Hannonia. §i

Inciderat, non satis neque medicis, neque feminis notum: mox ut prostrata est, prout uoverat, coram beatæ Virginis imagine, quæ Camberonæ in veneratione est, lapillum instar pumicis eiecit: qui altari beatæ Virginis superpositus, & in rei memoriam ibi relictus est, puellula facta incolumi.

*INFANS EX ANIMIS IN LYCEM
editus, vita donatur, ubi eam mater B. Mariæ
deuouit.*

CAPVT XII.

Mulier quædam ex Hamêda infantem mortuum protulit, quem simulatque mater, & fœminæ, qui aderant, beatæ Mariæ Camberonensi deuouerunt, statim uita ei redita est, actæque gratiæ beatæ Virgini.

*DVO INFANTVLI SINE VITA
in mundum producti, uita beneficio donantur
ad inuocationem B. Mariæ.*

CAPVT XIII.

Mulier ex Bâdoria duos infantes mortuos eiecerat, qui ad inuocationem beatæ Virginis Camberonensis vitam acceperunt, & baptizati sunt. Vnde, & ipsa in tantis
D 5 bene-

beneficij agnitionem obtulit duos infantes
cercos.

PVER GRAVITER VNIUS OCT
morbo laborans, ab eodem miraculose sanatus
tim atque eundem B. virginis parentis
deuouerunt peregrinum.

CAPVT XIV.

Flius satellitis Meliniensis in ralem
gustiam incidit, ut per vnus me
tium oculum aperire non potuerit, & qu
men quotidie purus sanguis manabat.
parentes ad extremum maſſi, cum nihil
fidij apud homines reperirent, ad be
Virginem Camberonensem confuger
puerum vouentes peregrinum; & dicto
reiecto oculi impedimento sanus euasit.

PVERVVS MORTVVS IN
cemeditus, fusis pijs ad B. virginem p
bus, vita restitutus & bap
satur.

CAPVT XV.

VXOR Ioannis Huuer ex Camb
Sancti Vincentij, cum accesserit
Retrix, antequam ea veniret cano

infantulum mortuum: accurrerunt vicinae mulieres, & ex toto cordis affectu beatae Virginis humiliter supplicauerunt, ut huic infantulo mortuo vitam impetrare dignaretur: vix finitae fuerunt preces, quum vitam recepit, & salutari baptismo expiatus est. Ut autem venit obstetrix, eadem mulier alterum infantem edidit viuum; qui & ipse solemniter, actis gratis, baptizatus est.

PATER ET FILIUS STUPENDO
miraculo ab imminente mortis periculo redimuntur, pie invocato pijsimae virginis auxilio.

CAPVT XVI.

Seruus quidam agens Bauffiae quodam suo comitatus amico, cum rediret a solemnitate quadam, pontique Bossutio appropinquaret, cum praefatus serui amicus & familiaris validiorem fortassis equum admisisset socij sui, puerum acceptum equo imposuit, qui furibundè deuolutus est, ut nullo modo aquarum violentiam euadere potuerit, ibique fuerit submersus. Pater videns filium in tanto vitae discrimine, in aquas se iniecit, & ex omni cordis affectu gloriosissimae Virginis Camberonensis opem inuo-

D 6

inuocans, cuius auxilio à simili olim periculo
 praeseruatus fuerat. Vix interiectum fuit mo-
 ra tantillum, ô res stupenda nimis, ecce puer
 aquis supernatat, nulloque affectus incom-
 modo venit ad ripam. Coeterum pater aqua-
 rum impetu penè expugnatus, illic hauriens
 mortem expectans, quam vadique omnia
 tibi certo intentabant: cumque in eo quasi
 tremo vitae discrimine ad beatam Virginem
 Camberonensem clamasset, ecce tibi homo
 quidam eques pertransit aquas vorticolas
 precipites, eumque sanum educit, & ab omni
 discrimine vindicat.

*PVER SVBIT ANEA MORTE LA-
 pius reuocatur ad vitam, inuocata Dei
 genetricis ope.*

CAPVT XVII.

ANnum supra millesimum quadringentesimo septimo filius Dynastæ à Be-
 torepentina morte interiit. At mater & ma-
 trix magno mœrore & angustia afflictæ
 inopinatam carioris sui thesauri iacturam
 fundunt sese in preces ad Beatam Virginem
 Camberonensem pro recuperanda nefaria
 vita, vouentque se Camberonam nudis pedibus
 venturas. Ecce infans reuiuiscit: mater
 matris eo modo quo prius votum implent.

apud Camberonam in Hamonia.

85

MULIER GRANDE EVADIT
vite periculum ad invocationem
B. Virginis.

CAPVT XVIII.

ANno supra millesimum quadringentesi-
mo decimo, mulier quædam sub asseres
molendini, ad Abbatiam spectantis, lapsa, to-
ta fuit aquis cooperta. In hoc periculo non
segniter beatam Virginem deprecans ad ri-
pam appulit sana, omnisque doloris experts.

PVER QUIDAM GRAVISSIME CAL-
culo laborans, ab eodem liberatur, pij patris
pijsima precatone ad virgi-
nem facta.

CAPVT XIX.

EOdem anno quo supra Rogerij cuiusdã
filius ita calculo laborabat, vt nec vri-
nam facere, nec somnum capere, nec vsquam
subsistere posset præ doloris vehementia. Pa-
ter filio compatiens nunc huc, nunc illuc e-
um peregrinationis ergo deferebat. Tandem
venit Camberonam, vbi misericordem æ-
grotorum patronam inuocauit, promissa quot-
annis peregrinatione. Finita precatone, se-
quenti die pater filium bene valentem Cam-
bero-

D 7

bero-

beronam reportat, eumque gloriosa Virgine
non sine lacrymis offert, & dedicat,

PUER DE VIT A SVMMO PERICLITANS, propter transmissum ad guttur
lapillum persicum, ab eodem periculo liber factus,
eum parentes B. virginis deuouerunt peregrinum,
& cum eo Camberonam perreuerunt.

CAPVT XX.

ANNO supra millesimum quadringentesimo
duodecimo filius Ioannis Fenai Camberonæ
Sancti Vincentij agens, lapillum persicum ad guttur
vsque transmiserat: quem per quinque horarum
spatium, nec extrahere nec violento spiritu
reijcere posset, nihil magis imminerebat
quam præsens mortis periculum, vt scilicet
suffocaretur. Parentes illius deuouerunt
Virgini Matri peregrinum, eoque Camberonam
venerunt: sed venerationis & iurisdictionis
Abbatie artigenis, puer & lapillum suapte
sponte reiecit, & ad plenum conualuit.

HOMO TIBIIS LABORANS PER
15. annos, à suo cruciatu liberatus est,
pia ad B. Virginem susceptione
oratione.

CAPVT XXI.

ANno supra millesimum quadringentesimo decimo tertio Matthæus maioris portæ Abbatiæ ianitor, ad eò laborabat è tibijs iam per annos quindecim; vt viginti quatuor fistulas aspectu horribiles nutriet, multis in medicos sumtibus factis, idque frustra. Vespere quodam contigit vt recrudesceret tibijs dolore somnum capere non posset, surrexit, & in genua procumbens medullitus se beatæ Virgini Camberonensi commendauit, petens opem ab ea. Vixdum preces lacrymis comitatas finierat, quum sese sanum & incolumen sensit.

QVIDAM PVER GRAVI LINGUÆ incommodo correptus, plenè sanatur factæ eius nomine ad B virginem Camberonensem peregrinatione.

CAPVT XXII.

EOdem anno filius Petri Dorielli agens Lensij tam tumida & inflata erat lingua, vt nihil ne saliuam quidem suam, deglutire posset: sicque elanguit à die Iouis ad vespeream dominici diei, quo Pater à peregrinatione Camberonensi redijt, & tum temporis filius
locu.

locutus est, bibit & manducauit, in integram
sanitati restitutus.

QUÆDAM MULIER VARIIS TI
moribus agitata, pristinae sanitati restituatur,
promissa & suscepta ad beatam vir-
ginem peregrinatione.

CAPVT XXIII.

SUbidem tempus Catharina Tanza Ha-
schinij degens quinquies tumorem pec-
culosum passa, deuouit se peregrinam ad bea-
tæ Virginis ædiculam, hac conditione, ut do-
ploide ferrea (vt ex antiquo registro pate-
duta, procederet ab eo loco vbi crux erecta
est, ante altiorem Abbatia portam, vsque ad
B. Virginis sacellum, & coram beatae vir-
ginis imagine cubitis & genibus innixa pro-
cumberet. Quod cum illa faceret, sanitatis be-
neficium est consecuta.

PER E PUTEO 'MORTVVS EX-
tractus, vitæ restituitur, vbi ad beatam
virginem est delatus.

CAP. XXIV.

ANno supra millesimum quadringes-
tesimo decimo quarto Ioânis Berchtholdi
lius capite prono in puteum lapsus est, vnde
pau-

apud Camberonam in Harmonia. 89

paulò post mortuus extractus, simul ac delatus est ad gloriosæ Virginis Camberonensis ædiculam, emissò peregrini voto, alacriter reliquit, & quàm optimè sanus.

INFANS PER INVOCATIONEM

B. virginis vitam & baptismum recepit,
qui prius in matris utero fuerat mortuus.

CAP. XXV.

Eodem anno mulier quædam Thoricuriz degens longiori tempore parturiens laboravit, in tantum ut infans in utero matris moreretur: vnde vi extractus est non solum vita carens ad horas duas, sed etiam membris contritus ac laceratus. Quæ aderam fæminæ præ compassione ad beatam Virginem Camberonensem ex toto corde recurrerunt, moxque infans & vitam & baptismum recepit.

PVELLA AQUIS SVBMERSA RE,
nixit, matre ad Beatam virginem confugiente, & eam eidem toto vitæ suæ tempore peregrinam devouente.

CAPVT XXVI.

AN.

ANno supra millesimum quadringentesimo decimo quinto filia Soherij Cambriciensis annos nata duos aut circiter Harborei agens, in fossam plenam aquis incidit, & submersa est. Mater mortuam extraxit, & beatam Virginem Camberonensem conuocauit, ac filiulam tota vita peregrinam decessit ad solemnem processionis diem; statim pericula reuixit & bene habuit.

VER INGENTI TUMORE GR. natus, mox sanatur, vt deuotus est B. virginis in peregrinum.

CAPVT XXVII.

Eodem anno filius Magistri Ioannis Meisonij Leuensis, quem agebat duobus annis ingens tumor, mox vt deuotus est beatæ Virgini in peregrinum sub hac conditione vt pater aut mater aliufcū ipsorum nominis quispiam per anni circulum processionalis locum circumiret, temporis momento sanatus est.

apud Camberonam in Hamonia.

91

DOMINA QUAE AD AM TUMORE
laborans, sana & incolumis euasit, ubi
B. virginem inuocauit.

CAPVT XXVIII.

Eodem anno Heroina Chicurani ex timore laborans penè ad mortem, & à medicis deserta, simul atque beatam Virginem Camberonensem inuocauit, sana & incolumis facta, omni cum humilitate prostrata, coram veneranda Virginis imagine læta gratias egit.

CAPTIVVS QUIDAM ADMIRABILIS
miraculo libertate donatus pie inuocata Dei genitricis Maria.

CAPVT XXIX.

Anno supra millesimum quadringentesimo decimo octauo Petrus Acrimontius mercator Normanus Brugis rediens ad propria cum alijs mercatoribus amicis suis, interceptus à latronibus, captiuus abductus est cū socijs, direpta omni ipsorum pecunia, & abactis equis per Anglos hostes, à quibus in vincula cōiecti sunt, crudeliter loris deuincti per plures dies & noctes. Inter hos captiuos vnus erat

erat qui assidue gloriosam Virginem Camberonensem in auxilium inuocabat: ex qua quasi Petrus iam nominatus vbinamque imago illa, cuius ipse toties meminerat, respondit illam esse in Hannonia tali loco. Tum Petrus magni animi seruitutinis intimis precordijs afflictorum patronam inuocans, vult, si vinculis liber abiret, se ad patriam Virginis Mariæ imaginem visendum profecturum. Eius preces tam felicem curam sortitæ sunt, vt compedes sponte soluerentur & antepedes eius prolaberentur, aperto præsentia & aspectu custodum carcere, & in medios hostes sanus & incolumis egressus absque vilo impedimento, ne quidem inuoluntarius qui pro Ciuitatis portis excubabat, liber dedit se in viam; neque conueniens, ubi tanta, totque miracula beata Virgo patrate succuerat. Ibi quam maximas potuit gratias agere beatæ Virgini remque totam loci Mysteriis enarrauit. Hic autem Petrus circa beatæ Virginis Assumptionem captus, Camberonam venit ad decimum Septembris insequentis.

MULIER QUAE ACICVLAM DE-
glutuerat, mirabiliter mortis periculum s-
nadit, inuocata B. virgine.

CAPVT XXX.

Eodem anno peruigilio S. Andreae con-
iux Aegidij Carlerij lignorum Abbatis
lectoris casu deglutiuit aciculam, qua per to-
tam noctem inhæsit eius gutturi citra ullam
eius extrahendæ spem: vnde dolorem acutis-
simum, non sine euidente mortis periculo,
patiebatur. Feruidas preces ad sanctissimam
Virginem effudit; sequenti luce, peregrinati-
one inchoata ex ore sponte decidit acicula,
nullo relicto doloris aculeo, mulier incolu-
mis, rem multis præsentibus enarrauit.

MULLA QUAE DAM NOBILIS

sauitatem plenè recuperat, simul atque mater
eius quendam pedisse quam mittit
Camberonam peregrina-
tionis ergo.

CAPVT XXXI.

Eodem anno filia Heroidis Kieuranij per
quindecim dies continuos alui laborans
profluuio, ad lethales singultus deuenerat:
Quod cum viderent qui præsentibus aderant,
suadebant matri vt e cubiculo discederet, ma-
ximè

ximè cum fletibus & angustijs (quæ cor
sui medullas maximè pungebant) protog
ze non posset vitam filia iam cum matre
colluctantis, ac tantum non coporis hosp
aium deserentis, ut pro qualitate meritorum
reciperet, aut gloriam aut poenam. Piane
ter his intellectis se subducit, omnique
fectu cum lacrymis (deficiente naturali
medio ad beatissimam Virginem Camber
nensem conuertit animum, destinans illi
è suis pedisequis unam, quæ post morula
reuocata, filiam sanam inuenit: quod illi
non minorem ingenerauit lætitiã, quam
antea propriæ filia infortunium eidem
generauerat mæstitiam. Et ne quam ingrati
tudinis notam incurreret, ad beatissimam
Virginem, à qua tantam consolationem ac
ceperat, omni cum animi submissione gratia
actura, venit Camberonam.

NOMO TOTO CORPORE ATTRI
tu, postea surgit ill. esus, quia beatam
virginem pie inuoca
uerat.

CAPVT XXXII.

ANno supra millesimum quadringentis
simo vicesimo octauo Ioannes Louvian
dum Camberonense templum scandola
regu

regalis operit, ruit alto à culmine, non immemortamen beatissimæ Virginis quam invocavit. E casu illo præcipiti, ira stupidus & attritus toto corpore fuit, vt per horæ spatium & vltra ceu exanimis appareret. Paulò autem pòst surrexit illæsus & totus alacritate plenus, beatæque Virgini gratias egit in ædicula illa sacra.

CAPTIVI, INVOCATÆ AFFLICTORUM
ad vocatæ & patrona, redimuntur à vexatione molesta.

CAPVT XXXIII.

ANno millesimo quadringentesimo vicefimo nono, Iacobus à Foro novæ Villæ, & Ioannes Lanus à Latronibus abducti sunt in obscurissima sylvarum Montensium loca, vbi & vinceti loris aliquantisper constiterunt: sed vt ex animo mæstorum patronam invocarunt custodes eorum arctiore somno correpti sunt, se ipsi soluerunt, & inde ad Dominam misericordiæ salvi & incolumes venerunt, vt illi gratias agerent,

CAECVS, IMPLORATA VIRGINI
ope, lumen recipit: & puer Herniosus à morbo liberatur, vbi eum pater B. virginie deuouit.

CAPVT XXXIV.

A No 1437. Iacobus Pascardus ager Tornaci ex morbo factus est cecus iamque transierat bimestre. Cumq; die quadam ei pararetur cibus, ingreditur cubiculum suum, ibique instinctu diuino permotus prociabit in genua, beatæ Virginie ex præcordijs supplicat visum sibi restitui: qui confectum, vltimo recepto, domesticis suis gaudij materiam ministravit. Memorato Iacobo filius eius Herniosus, dumque mittit qui accersat Chirurgum incidendi causa, filium pater deuouet beatissimæ Virginie peregrinum: Chirurgus autem adueniente, idem puer sanus repperus est.

MVLIER AD VITAE EXTREMAM
vi orbi perducta, in integrum restituitur ad B. virginem deuotè conuersa.

CAPVT XXXV.

A No 1438. vxor Aegidij Moreau ceteris sive coctoris Montibus grauitè laborans pene in mortis discrimen adducta erat. Quædam

dam eius famulus Lensi habitans eam inuisit,
& ut beatæ Virgini Camberonensi preces of-
fert, monuit: quod ilicò præstitit. Cumque a-
liquot ante horis animi deliquium passa esset,
simulque loquelam amisisset; tandem plenè
sanitati restituta, unà cum marito beatæ vir-
gini gratias actura venit.

CONIVGES DESPERATAE SANI-
tatis sanitatem consequuntur, ubi, voto fa-
cto, ad virginem recurrerunt.

CAPVT XXXVI.

Eodem anno mense Augusto Nicasius
Hauchinius eiusque coniux Manuij san-
cti Petri habitantes, in morbum adeò vehe-
mentem inciderunt, ut nil nisi mors protinus
secutura videretur. Indeque factum est ut extre-
ma vntione munirentur, lustralesque cerei
quater in ipsorum manibus ponerentur. Ea
tibi res mira. Ut se ad beatæ Virgini Cambe-
ronensis ædiculam peregrinos deuouerunt
quotannis ad vitam, in ipso temporis momē-
to sanitate recuperata, lineis induti, ac nudis
pedibus subucula ferrea carni hærente (ut Re-
gestum habet) ad beatæ virginis pro tam
miraculosa recepta sanitate gratias
acturi venerunt.

E

M V

MV L I E R H Y D R O P I C A , V O T O
ad B. virginem recurrens, conualefcit : fed votum
postea negligens in eundem morbum recidit:
votum verò reiterans & implens, de-
nuò sibi integrè restituitur.

CAPVT XXXVII.

Eodem anno coniux supràtoris Gerardi
di Montis iam à sesquianno hydroptica
& mirè tumescens, inuocata B. Virginis opem
promissaque Camberonam peregrinationem
conualuit. At promissi immemor & erga Vir-
ginem ingrata in hydropem recidit. Quæ
mulierem perpulit vt culpam suam agnosce-
ret: denuò autem vouit se carnem vnquam
ducaturam quoad vsque gloriosam Domini
pio seruitio Camberonæ decorasset: prout
ipsa promissum opere præstitit trigesimo die
Iunij, multis viæ comitibus.

PVERVLVS AD TRES DIES IN
mundum sine vita natus, vitæ beneficio
donatur, pijs puerperæ precibus ad
B. virginem factis.

CAPVT XXXVIII.

ANNO 1439. Petri Leonis vxor Maria
ij Sancti Petri degens fœcum edidit
mortuum: qui ad triduum conseruatus
est, quod mater eum sepeliri non permitte-
ret non minus constanter quàm deuotè cõ-
fusa

confusa meritis gloriosæ ac misericordissimæ Virginis, quam identidem ex intimo mentis affectu inuocare consueuerat, ilicò reuixit infans, & salutari lauacro potitus est. Contigit hoc vicesimo septimo Aprilis eiusdem anni in octaua processionis Camberonæ.

INFANTVLVS AD TRES HORAS

exanimis mundo editus, anima & baptismo donatus est, vbi, voto facto, B. virginis fuit commendatus.

CAPVT XXXIX.

Eodem anno 15. Maij, Stephanus Scarfesius è Camberona castro, è coniuge prolem sustulit mortuam, vt per tres horas apparuit adiurantium mulierum relato ac testimonio: quæ cum infantem beatæ Virginis deuouisset, & lucis vsuram & baptisimi beneficium percepit, illatus in beatæ Virginis ædiculam supra eius altare, vbi & fleuit clamans.

PVER MIRABILE VITAE PERICULUM euadit per preces matris ad B. virginem factas.

CAPVT XL.

Eodem anno filius Nicolai Gautæi Athensis sexennis dum vnâ cum socijs suis in platea collusitat, ecce currus herbis tinctorijs (vulgus gallicum VVeydas vocat) confertus, per medium puerulum transijt. Quem mater

in tanto periculo videns, cōtinuò beatæ Vir-
gini deuouet, fuis pro pueri salute precib
& quidem minimè in vanum: nam factum
quod mirum est) & illæsus citra laborem
surrexit. Vndè pater illum paulo post con-
insidentem ad beatæ Virginis ædiculam
gratiarum actionem deduxit.

*MVLIER AD EXTREMAM VITAM
per ducta sanatur, inuocata Dei Matre.*

CAPVT XLII.

ANno 1440. Mulier quædam è Bruges
ra, valido morbo correpta fuit, ac
tam sacram vnctionem percepit: sed cōfessio
atque auxilium beatæ Virginis Camberon-
sis implorauit, sanam omnimodè sese depo-
hendit ab omni morbo liberata,

*VIR EXTREMIS AGENS, P. 13
sine sanitati restituitur, missa oblatione
ad B. virginem.*

CAPVT XLIII.

ANno 1446. Gulielmus Mazerellus
Bruxellensis in extremo quasi ad mor-
tæ constitutus, mox vt oblationem misit ad
B. Virginem Camberonensem, vix dum egre-
so Bruxella nuntio, se sanitatem recuperasse
gauisus est.

PVERI CRVS CONFRACTVM MIE
biliter sanatur ad inuocationem Be-
te Marie.

CAPVT XLIII

ANno 1452. proximo die Martis à Na-
tali Dominico coniux Ioannis Gof-
fardi a Miuregneseo, dum infantem suum in
humeros sublatum gestat, cadentem sensit,
vnde illi crus alterum confractum. Mater be-
atae Virginis opem flagitat, crusculum cir-
cumligat, Virgini vouet obsequium: triduo
post conualefcit puerulus. Parentes verò vnà
cum puero, & pluribus alijs ad beatæ Virgi-
nis ædiculam, gratias acturi venerunt.

PVERVLVS AQVIS SVFFOCA-
tus ad vitam reuocatur, simul ac mater eius
eum B. virgini Camberonensi deuouit.

CAPVT XLIV.

ANno 1458. Ioannis Bourlardi Mon-
tinenfis filiulus scsqüennis in fontē
incidit, quem mater sollicitè hinc inde requi-
rens, submersum & mortuum inuenit. Illa ex
intimo cordis affectu beatæ Virginis Cambe-
ronensi filiolum deuouet, nulla mora interice-
pto, reuiuiscit, & proximè sequenti die, matre
duce & comite, Camberonam venit beatæ
Virginis matri acturus tanto pro munere gra-

tes: vbi omnes eundem & colludentem & in
tetro corpore respirantem perceperunt.

PVERVLVS MORTVVS ANTONI
*quam natus reuiuiscit Camberonam depone-
tus; & super altare depositum.*

CAPVT XLV.

SVb idem tempus vxor Nicolai Tam-
nij è Camberona Sancti Vincentij ge-
nas proles enixa est. Prior baptismum ac-
cepit, posterior, quod nullum vitæ in eo appa-
reret indicium, minimè, Parentes anxij & de-
præmodum mæsti, eum beatæ Virginis Cam-
beronensi deuouerunt, quem obsecra-
tibus & alijs comitata, ad beatæ Virginis
culam allatum, super altare deposuit: vbi post
sesquihoram, & vitam & baptismum
præsentibus consecutus est.

ALIVS PVERVLVS MORTVVS AN
*tequam natus vita donatur, implorata
virginis ope.*

CAPVT XLVI.

ANno millesimo quingentesimo
Antonij Somnæi mortuum infans
protulit, sed vt puerpera beatæ Virginis
xilium implorauit, infans vitam & bap-
tismum accepit.

ALIVS PVERVLVS SVBMERSVS
memoranda miraculo vita donatur, ubi pa-
rentes eum B. virgini ad vitam deno-
uerunt peregrinum.

CAPVT XLVII.

ANno millesimo quingentesimo tertio
die Iunij decimo quinto festo solemn-
Corporis Christi, filius Gulielmi à Pratis, fila
contorquentis ex Mieuregnio, in fossam a-
quis plenam delapsus, submersus est, indeque
post duas aut circiter horas, mortuus extra-
ctus. Quod parentes cum dolenter ferrent, &
cordis intimo affectu, de paræ Virginis auxi-
lium inuocantes puerum ad vitam deuoc-
tunt peregrinum: statim reuiuiscit puer. In cuius
rei gratiam memoria solemnibus & præ
processio à Conuentu instituta est. Memorā-
tus Gulielmus agens Lessinæ, venit inde ad
beatæ Virginis ædiculam anno 1559. ad sexti-
decimum Aprilis ipso processionis die, vt fi-
dem beatæ Virginis datam pro more suo libe-
raret, sed cum affecto esset corpusculo proces-
sioni interesse non potuit, & cum morbus
recrederet, quinto die proximè
sequentis Augusti, mor-
tem oppetit.

PVERVLVS ALIVS MORTVVS *sequam nasceretur, vitam accepit Camberonam delatus & super altare depositus.*

CAPVT XLVIII.

A Nno 1514. mensis Iunij die penultimo qui beatis Apostolis Petro & Paulo cer est, vxor Nicolai Mauldei Gagis habuit duos enixa est infantes, viuum vnum, alterum emortuum: qua de causa parentes cum quibusdam vicinis, ad misericordiae matrem fugerunt, & mortuum ad Camberonensem aediculam delatum, altari superposuerunt, post duas horas euidentibus vitae indicijs surrexit. Qui aderant magno perfusi gaudio ad Camberonense castrum deferunt, vbi aqua & Spiritu sancto renatus est. Inde ad sanctissimam Virginem, vitae fontem gratias acturi, procedunt: vbi pulchrum hoc & illustre miraculum publicè protestati sunt. Tandem cum procederent, vt eum matri Gagis redderent puellus beatam animulam Deo in vita reddidit.

HOMO QUIDAM MIRABILITER vitæ periculum euadit, inuocata
B. virginis ope.

CAPVT XLIX.

ANno 1519. Petrus Scoquartius Pistoris
Camberonensis famulus, dum è Cam-
berona castro reuertitur, quum per molendi-
ni cataractas iter faceret, magno impetu in
præcipientes aquas corruit, & per inferiores me-
atus in præ altum gurgitem deuolutus inela-
mata beatæ Virginis ope, mortis periculum
euasit, seseque in gratiarum actionem glorio-
sæ virginis tota vita peregrinum deuouit.

PVELLA VENEFCIIS INFESTA
ab iisdem stupendo miraculo liberatur, vbi
eam parentes B. virginis commen-
darunt.

CAPVT I.

ANno millesimo quingentesimo vice-
simo iuuenula quædam annorum
quatuordecim ex vrbe Artho dum pedibuste-
rit inuolutos quosdam capillos huius iacen-
tes, veneficij vim sensit. Parentes ignari vnde
hoc filia accidisset, ad supremam cælestem
que Medicinam refugerunt, reueruntque pe-
nultimo die Aprilis (qui proximus processio-
nem sequebatur) supplicatum beatissimæ Va-
ginæ in sua ædicula Câberonensi pro illius sa-

lute. Inde reuersi deprehendunt puellā ex ore
 eiecisse tres aut quatuor (vt fert regestum) ho-
 cellos criniū, qui amoris nodis (sic vulgo dicitur
 cūtur) obstricti erant: tandem ad numerū
 euomuit. Dumq; postremum emittit, brachio-
 rum & tibiarum vsu destituitur, atque ab
 omnium membrorum. Indè factum est vti
 rentes Camberonam rursus veniret magis
 pietate & seruore Virginis misericordiam
 plorantes: nec vanæ fuerunt preces. Nam pu-
 ella membrorum vsum recuperauit, ab omni
 veneficio libera: quæ & ipsa summa cum ali-
 eritate ad beatæ Virginis ædiculam profecta
 gratias egit, seque ob sanitatē quotannis pe-
 regrinam deuouit. Quod autē eiecerat, cum
 venerabili Virginis imagine suspendit: vbi
 iamnum hodie conspicitur.

*HOMO QUIDAM EVADIT MALI-
 tum vitæ periculum ad inuocationem
 B. virginis.*

CAPVT LI.

ANNO millesimo quingentesimo vicesimo
 primo Dionysius Colardus in-
 cola Bauffiæ, pastorem suum comitabatur
 septem vel octo socijs ad aliquot laterū m-
 lia curru imponenda pro reparatione ad-
 sacra. Hic in profundam eamq; arenosam so-
 ueam ruens, subitò se oppressum & cooper-
 tum plurima terra, quam vix cepissent vige-

ti currus, inuenit. In eo discrimine, B. Virginis memorem inuocat, vt & Pastor, & qui eum sequuti erant fecere, iam enim pro mortuo illum habebant. Sumptis tamen ligonibus terram effodere coeperunt, vt inde corpus extraherent: sed hominem sanum & incolumem gloriosae Virginis meritis deprehenderunt: qui mox ad B. Virginis aedem se contulit; ibique in agnitionem accepti beneficii sacrum fieri curauit.

PVERVLVS MORTVVS ANTE-
quam natus, vita & baptismo donatur,
implorata Genitricis ope.

CAPVT LII.

ANno millesimo quingentesimo quadragesimo sexto, decimo quinto Maij, vxor Nicolai Villici Huttenensis prope Binchium, infantem edidit mortuum, qui à die Sabathi vsque ad vesperam diei Lunae insequentis asseruatus est: tum mater, & quae illi aderant mulieres ad extremum desolatae, ex intimis praecordijs Dei matris opem inuocant, & continuo infans, & vita & baptismo donatus est.

HOMO QV IDAM A MIRABILI
casu mirabiliter praeseruat per inuoc-
ationem B. virginis.

CAPVT LIII.

Eodem anno mense Augusto Martinus
 Gilbaudus ab agris domum rediens
 reusque suis operarijs escam, hausit aquam
 puteo sexaginta pedes profundo: aut fune
 pto, capite prono in puteum incidit, subito
 inuocat beatam Virginem. Camberonenis
 qui mox capite sursum erecto, redijt, sus-
 stetit longo temporis spatio, donec rursum
 agris rediret, vt occasionem seiscitare uideret
 longæ moræ, quæ alta voce illum appella-
 cum omnia domus ostia paterent, vt apper-
 pinquauit puteo, respondit se iubi esse. Quæ
 iutum fuisse à muliere quadã candidis uel
 bus induta, ita vt nihil mali pateteter: mox
 xor scalã demisit in puteũ, per quã pfectum
 ascendit. Vnde postea quo. añis ad diem pmo-
 sionis venit, ac inter Monachos secularium
 indutus, pedibus nudis vsq; ad annum 1524
 quo anno circa Pascha obiit, annos habuit
 floginta octo.

*QUIDAM A GRAVI FFLE
 resanatur, piè inuocata virginis ope.*

CAP. LIV.

Eodem tempore quidam è sodalibus be-
 tæ Mariæ Camberonenis, post ritus &
 a- ercaciones cū socio, tãto iræ in petu glaci
 illi adegit in ventrem, vt intestina in stercore
 20

maioris crassa diffuere, Iesus concepto voto obsequium exhibendi gloriose Virgini in eius ædícula, die proximè sequenti cõualuit.

CAPTIVVS QUIDAM LIBER **E-**
uadit non sine grandi miraculo, fufis ad B.
virginem pijs precibus.

CAP. LV.

ANno 1578. quidam è sodalibus ex Estin- nis à Gallis, tunc hostibus interceptus, ferreisque compedibus vinctus, solo beatæ Virginis auxilio, ad quam preces fudit, saluus euasit: & in beneficij tam ingentis agnitione, ad ædículam deiparæ sacram, catenam ferratis seris munitam attulit.

MONASTERIVM CAMBERO-
nense contra impios hostium conatus & insultus mirabiliter præseruatur interuentu B. virginis.

CAPVT LVI.

ANno 1581. vicesimonono die Martij, qui vltimus erat Paschæ festus, sub octauâ matutinam decem aut duodecim milites venientes Bruxella & Niniue, tum perduellibus & rebellibus Catholicæ maiestati, Camberonam appulerunt tanquam a nici ex præsidio Alostano, petentes aliquid refrigerij cum intentione occupandi portam, & hac occasio-

E 7 ne

ne introducendi reliquum multitudinis lae-
 tis in dictis locis monasterio vicinis ad
 quingentos aut sexcentos homines, tum eques-
 tum pedites. Cæterum beata virgo mater, qui
 suos in periculis non deserit, suggestit quor-
 or militibus, quibus commissa erat monas-
 terij custodia: posse aliquid fraudis subesse in
 his amicis personatis, adeo ut postquam inter-
 rogati sunt, satis liquido cõstiterit eos hostes
 esse: qui propterea abire iussi sunt. Videntes ve-
 tem illi se detectos, & sua spe frustratos, cõ-
 serunt locum multitudini: quæ mox apparuit
 & planitiem impleuit, diuisa in plures turmas
 ut vndique magnis assultibus monasterium pe-
 terent. Nonnulli altiore portam adibant,
 admouentes stramen & ignem comburentem
 causa: alij declinarunt ad inferiorem portam,
 alij ad motis scalis muros conscenderunt &
 intra septa per hortos & stagnorum aggetes
 progressi sunt: alij conati sunt terrere & do-
 mare inhabitantes, perstreperente furiosa ma-
 chinarum grandine, idque per trium horum
 spatiū. Interim non plures quatuordecim aut
 quindecim tam milites quam rustici monas-
 terium tuebantur. Reuerendus Abbas &
 Monachi supra ædis sacræ fornicem se re-
 perant ex intimo affectu Dei, Virginisque
 matris auxilium postulantes; maxime cum
 via humana videretur periculum vitari non
 posse, nec eorum qui tuebantur numerum

exiguum sustinere posse impetum tot militū
bellicosorum. At tandem sese subducere com-
puli sunt cum ignominia & pudore, & ali-
quanta suorum iactura, deserentes altiorē
portam semi-ustulatam, repetitis celeriter mu-
ris, quos temere conscenderant. Postea quidā
belli dux ex ea multitudine Regiæ maiestati
reconciliatus declaravit sese, cum esset super-
muros, ut suis comilitonibus animum ad-
deret, vidisse magnum alborum Monacho-
rum numerum in equis per hortos discurren-
tium, qui monasterium ipsum tuerentur, at-
que defenderent. Ipsi verò certè non potue-
runt esse illius loci Monachi, qui supra ædis
sacræ fornicem se receperant: at potius Ange-
li à Deo missi, ut locum illum sacrum & ve-
neratione dignum protegerent. Hæc igitur
victoria iure optimo potenti Dei manui &
interventui gloriosæ Virginis attribuenda &
assignanda est. Vnde ipsa ædicula præter alia
miracula non pauca mirè est per hoc nobili-
tata, dum & ipsa, & totum monasterij septum
conseruatur ad fidelium fernorum ibi degen-
tium quietem; qui ne obliuionis aut ingrati-
tudinis notam incurrerent, ab eo tempore in
Dei, glorioseque Genitricis eius honorem, à
die mercurij vltimo Paschæ festo solennem
processionem cum augustissimo Eucharistiæ
sacramento ad ipsam ædiculā continuāt. Fitq;
sacrum.

saerum inibi, tum Canticum, quod incipit
Deum. sincero affectu & modulatis vocibus
magno populi concursu, Deum, beatamque
Virginem laudantis, concinitur. Estque haec
processio fundata & decreta per Reuerendissimum
Patrem D. Robertum Ofselart mihi pariter
Abbam loci trigessimum tertium, qui praesens
aderat oculatus testis, scilicet cum tumultu
ille militaris perstreperet.

*RELIGIOSA PER SEXENNIIUM
tibi arum vsu destituta in integrum restituitur,
ipsa fundente preces ante B. virgi-
nis imaginem.*

CAPVT LVII.

ANno 1586. Monacha quadam, qua
per sexennium plus minus tibi arum
vsu fuerat destituta, cum ad beatam Virginem
in eius aedacula deprecaretur, coepit ambulare
& progredi.

*ALIA RELIGIOSA PER QUIN-
quennium paralytica, orans ante B. virginis
imaginem liberatur à sua
paralyse.*

CAP. LVIII.

Eodem anno & die, quadam alia Moni-
cha, per quinquennium praedicta debilitate le-
sio adfixa, ac prorsus paralytica, Cambere-
nam

apud Camberonam in Hannonia. 119

nam delata est, fuisque coram venerandæ Virginis imagine precibus, in ipso temporis momento se integram sanitatem esse consecutam, est gauisa.

*ALIA RELIGIOSA MARQUETANA
que per sexennium usu membrorum fuerat destituta, in pristinum statum restituitur
delata ante B. virginis imaginem.*

CAPVT LIX.

A NN^o 1587. Monacha Conuentus Marquetani ordinis Cisterciensis prope Insulas Domina Antonia filia Leonis Maudæi, Dynastæ Mauroij & Danferellij per sexennium & semestre membrorum usu caruerat, factis in medicos frustra sumtibus. Cumque nihil sibi iam polliceretur ab humana scientia, ad misericordiæ matrem, & miserorum asylum confugiens Antistitæ suæ Margaritæ Ambianæ supplicauit sibi copiam fieri, vt peregrinationis ergo Camberonam iter susciperet. Annuit postulatis Antistita, eoque loci Monacham deduxit. Factum ibi sacrum, quo durante, Domina Antonia, vera contritione cordis expiata, præuia peccatorum exomologesi, sacratissimam Eucharistiam piè ac reuerenter accepit: & ecce in momento lenamen sensit, nolensque amplius alieno niti
admini-

ad miniculo, magna animi alacritate, bo-
 quibus sustinebatur, abiciens, ad beate Vir-
 ginis altare deposuit. Estque hæc illustra-
 veneranda religiosa pro tempore Marquis
 næ domus Antistita, rectæ, sanctæque ad-
 ministracionis laude præfulgens ab anno 1597.

*QVIDAM PRÆCIPITI C. A. 1589.
 tuens ab alto enadit illæsus, quodam Principe
 eius nomine B. virginis opem
 implorante.*

CAPUT LX.

A NNO 1589. ferijs beati Laurentii, qui
 in diem Augusti decimum incidit,
 Princeps Arembergius suis manibus
 ædicula sæpe memorata precibus Herculeæ
 contendit. Ibi adolescentem Philippum de
 dentatem è porticu præcipientem ructe con-
 spicatus, memor miraculorum, quæ Cambe-
 ronæ sibi audierat enarrari, piæ & benignæ
 Virginis opem in clamavit. Nec in casum
 talem eius oratio sortita est effectum, ut ado-
 lescens nullam senserit membrorum lesio-
 nem. Quæ causa fuit Principi, ut sequenti die
 Camberonam rediens hoc miraculum refer-
 ret, factumque solenne fieri in gratiarum allo-
 nem curaret. Porro adolescens aliquot post
 diebus ab Atho pedes venit ad ædiculam, B.
 Virgini gratias acturus.

QUIDAM DIUTERNA PARALYTI
liberatur, inuocata benedicta Dei
Matre.

CAPVT LXI.

ANno millesimo sexcentesimo secun-
do, Aprilis vigesimo octauo, quo de-
dicatio anniuersaria & processio ad
beatæ Virginis Camberonensis ædiculam re-
colebatur, Quintinus Hachæus parccianus
Lensi ex Manuijo S. Ioannis progenitus à di-
uturna paralyti per benedictam Virginem Dei
matrem inuocatâ, liberatus est. Quamobrem
illo ipso die mane venit ad ædiculam beatæ
Virginis gratias acturus. Ibi persoluto pieta-
tis officio redijt, nulli indicans quid sibi con-
tigisset propter frequentioris turbæ eò con-
fluentis obstaculum. At quinto die Maij, in
quam octaua dedicationis incidebat, denuò
venit ad facellum, vbi sacrum audinit celebra-
tum à Pastore Manuij, de cuius manu sacram
 communionem sumpsit. Interrogatus autem
 Quintinus per Dominum Priorem Cambe-
 ronensem sacre Theologiæ Doctorè, de per-
 sona sua, de paralyti & modo curationis, re-
 spondit se cõiugatũ esse, quinque aut sex liberis
 oneratum in sudore vultus sui panesuo vese-
 tem, membra omnia sibi per paralytim reso-
 luta: vnde per bimestre cõtinuũ lecto affixus,
 sic decubisset, vt sese citra alienũ adminiculũ
 moue-

mouere non posset, defertusque à medicis
 set. Interea temporis spem suam in Deum
 beatam Virginem Camberonensem defin-
 rat, cumque tribus antè septimanis processio-
 nis solemnis, quæ fieri consueuerat supra-
 cto die, reminisceretur ab inuocanda beata
 cta Virgine non conquiescebat, confilium
 perfectam sanitatem eius interuentu con-
 cururum, vt memoratæ processioni presen-
 interesse posset. Verum in eius processio-
 peruigilio sentiens morbum recrudescere, et
 tremâ sibi noctem fore, ac periodum vitæ
 adesse reformidauit, donec sequenti die ma-
 nauseabundus multâ viscosâ materiâ euen-
 ret, quæ sui pondere & viscositate huc illuc
 per domum versari posset. Cumque eo van-
 tu leuatus esset, surgere voluit, vt ad ædiculam
 beatæ Virginis peregrinaretur, vxoreius des-
 rare eum putans, aiebat ipsi hoc impossibile
 esse, tam propter diuturni morbi reliquias
 quàm iuineris longitudinem. Is nihilominus
 in suo sensu persistens, surrexit, & baculo ni-
 xus ambulare cæpit, sequente, ob meum
 plus, vxore. Ille iter prosequens magis ac ma-
 gis conualescit: vnde & suauiter ad ædiculam
 peruenit, & Deo beatæque Virgini man-
 accepto sanitatis beneficio gratias egit, fru-
 turque hodie etiam prospera valetudine. Me-
 moratus Pastor Manui ipsius probitatis testi-
 monium perhibuit, ac morbi, quo diuexatus
 fuerat,

fuerat, statim aperuit: Vnde Reuerendus Cā-
beronæ Antistes hæc populo indicari in co-
dem sacello quinto Maij die, summo sacro
peracto in præsentia populi & venerabilis Cō-
uentus, per suum Priorem iussit. Ibi in actio-
nem gratiarum hymnus, Te Deum, cum nō-
nullis ad beatam Virginem precationibus, so-
lemniter decantatus est,

*Hæc miracula inter alia plurima fideliter excer-
pta sunt ex antiquo registro adiculae B. Mariæ apud
Camberonam lingua vulgari conscriptis, & ex qui-
busdam nouis tabellis in dicta adicula pendentibus.
Testor.*

P. IOANNES FA-
RINART Cam-
beronensis Prior
& S. Theologiæ
Doctor.

LIBER

LIBER TERTIUS

VS, QVO COMPLEXA VLTIMA
DEBIS COMPLURA MIRACULA
Cheruiæ in Hannonia mirabiliter
edita ad inuocationem sacratissimæ
Dei genitricis, ab anno 1324
ad annum vsque

1692.

*Proponitur descriptio oppidi Cheruiæ, simulque
tas permagna nobilis Heroine Idæ à Cheruiæ, qua
inter alia non pauca & magna pietatis opera etiam
facellum in honorem beatissimæ virginis
Cheruiæ extruendum curauit.*

CAPVT I.

CHERVIA Hannoniæ oppi-
dum in planitie, loco salu-
betrimo sitū inter Camber-
nā & Achum ab utroque pene
æquali spatio distat, scilicet
mille aut circiter passibus. So-
lum est fertile & amænum, quā vario vicinorū
locorum prospectu, quā fontibus limpidis,
quibus & fossæ implentur & peregrini re-
fouentur.

foecillantur. Sed quod celebritatē præcipuam loco tribuit, est ædicula B. Virgini Matri sacra vulgo à Sambuco dicta, aut certe ab eiusdem cognomēti fonte. Vnde & in ædicula ipsa ante capitaneū altare fonticulus insignis instar putei visitur: cuius aqua, (vt nonnulli pie affirmant) pro cuiusq; fide bibentibus, salubriter opitulatur. Pertinuit olim hoc opidum ad Heroinā Idam à Cheruia, Domini Guidonis Dynastæ Sartij & Cheruiæ filiam quæ vixit anno 1100. trium maritorum viduam, de quibus in Hannoniæ annalibus ampla fit mentio, quorū hæc sunt nomina, dominus Aegidius Chymeus, Ralfius Gaurius & Nicolaus Rumeigni- us viti spectatissimi ac potentissimi. De hac autē Heroina operæpretiū fuerit nonnulla dicere, quæ & ad eius laudē, & ad maiorum nostrorum pietatem ostendendam spectent. Hęc igitur Herois, collocatis nobiliter & è status dignitate liberis, ab omni sollicitudine & anxietate, quæ huius mundi honores & nobilitatis fastigia comitantur, expedita, opidū suū insignibus ac pijs foundationibus, ditare, ac dotare animo concepit Nobilis hæc Domina, vna cū lacte nutricis Christianam pietatē erga miseros imbiberat. Vnde & Nosodochium edificauit cum ædicula, & campanis, attributis eidem redditibus annuis, terris, pratis, siluis, & aquis in agrorum commoda, & fructum, quos illic ad eorū vsus & seruitia consti-
tuerat

sime Idæ semideæ virtutes digressi sumus) reuertamur, sacellum in honorem beatissimæ Virginis Mariæ extruendum curauit, instituta, Reuerendissimi Episcopi Cameracensis auctoritate, processione annua ad Dominicam diem à Decollatione S. Ioannis: cui Monachia Guislinghennia collegialiter interesse ex decreto tenebantur, cum sacrorum corporum reliquijs, in ibique per octauas diuinum officium celebrare, sumptibus tamen opidi Cheruij, quod per octauas multis priuilegijs tam ecclesiasticis quam sæcularibus est nobilitatum, tam à summo Pontifice, quàm à Comitibus Flandriæ & Hannoniæ, ac Dynasta ipso Cheruicensi huic processioni præerant eius loci incolæ per sodalitates vices, ac donaria quædam Ecclesiasticis & magistratui largiebantur, sicut etiam num hodie est in vsu. In expensas autem, ex villa quæ pauperibus legata erat accipiebantur verueces, triticum, siliigo, pisa, & pecuniæ quidpiam. Extra hanc arbutulam, non procul tamen, fons scaturiebat, cui contigua fuit arbutula (quam anno 1583. Diabolus confessus est fuisse Sambucum, è qua in festo Resurrectionis Christi illustrissimus & Reuerendissimus Archiepiscopus Cameracensis Lodoicus à Berlaymont, dum excavat columnam altari secundi Sacelli contiguam, viridem extrahit palmitem) cui insita fuit imaginacula beatæ glorioseque Virginis Mariæ

F

Mariæ

Mariæ Dei matris: vbi ciues aquam e fonte
 hauituri, cum deuotione & animi summissio-
 ne ligneam beatæ Virginis effigiem veneran-
 bantur. In pretio fuit, estque etiam hodie in
 stris hæc imago, à patris penè inficitis
 raculis sicuti videbis, ô lector, si te breuiter
 quæ sequitur, narrationem legere non pige-
 rit.

QUIDAM PODAGRA GRAUITER
*laborans, fusa ante B. virginis imaginem per
 orationem, confestum saluum rediit
 ad propria.*

CAPVT II.

ANNO 1326. Huardus Picauetus, in
 serè manibus & pedibus affligebatur
 à chitagra & podagra, habebat autem hic de-
 mum dicto sacello vicinam, è qua memora-
 tam imaginem & fontem conspici potest
 vnde & factum est vt quodam die prospiciens
 è fenestra, videre sibi visus sit quandam Do-
 minā in habitu candido mira specie & ma-
 formi gratia radiantem. Inquiri is ab aliquo
 prætereunte, nunquid eam Dominam nomen
 ferret? qui respondit, se neminem illic vidisse
 etiam nunc videre. Tum Huardus rursus e-
 am videns, magnum aliquid & miraculo-
 sum esse ratus, animo spem concepit, si que
 sanitatem promittens, vna fide & charitate
 munda

inde Cheruiam venit, sanatus anno 1563.

SENECHALLVS HANNONIAE
podagra & apoplexia oppressus sanatur ad in-
uocationem B. virginis.

CAPVT. IV.

Senechallus Hannoniae podagra & apoplexia corporis parte dimidia miserelucxatus, per merita & preces beatissimae Virginis sanitatem recuperauit. In cuius beneficij memoriam statuam ligneam, vti vouerat, inibi reliquit, quae pro antiquitate, elegans adhuc conspicitur.

HEROINA ROYSINIA FILII
calculo laborantem B. virgini deuouente, ac post-
dem pias preces ad eandem fundente,
subito puerulus sponte sua cal-
culum eiecit.

CAPVT V.

Herois Roysinia videns Chirurum iam in eo esse, vt filio suo calculum excideret, pietate in filium mota, subducit illum in manibus chirurgi, verita grauiore cruciatu, vel mortem carissimi filij, deuouetque illum beatæ virginis Cheruiensi peregrinum, sub precatione feruentissima, puerulus calculum sponte sua eiecit, ad plenum conualescens. Visuntur etiam nam matris & filij statuæ in ad-

culæ: è quibus colligere sit facile, illius temporis modestiam in habitu, & luxum ac superfluitatem hodiernam delectari.

QVIDAM S. GUISENI MORBO percussus, eo quod miracula B. virginis rideret, mox ab eodem sanatur, ubi à B. virgine veniam petijt ad eius imaginem deductus.

CAP. VI.

Quidam Atrebas Petronillæ Linieræ filius quibusdam socijs suis nec non & alijs opidi incolis colloquens in foro Cheruensi, virtutes & miracula quæ sanctissimæ Dei matris interuentu ad ædiculam & fontem, patrabantur, aperte ludibrio habebat. Et ecce tibi subito vindex Dei manus eum comprehens aliter loqui compulit, immisso morbo, quem vulgò S. Guisleni dicunt, sic vt in momento visum & loquelam amiserit notabili temporis spatio. Mox eius socij per latera hominem apprehensum, ad fontem adduxerunt. Vbi ad se reuersus, ex corde sincero veniam petijt à beata Virgine, confessus execrabiles blasphemias, quas ore polluto & infecto contra imaginem, & nomen beatæ Virginis turpiter euomuerat huius miserandi casus & infortunij causam iustè extitisse, eumque in delictum mortis adduxisse, nisi pio matris misericord

F 7

serio

fericordiae fauore & peccatorum aduocata
meritis condonata esset culpa famulo suo ad
iam blasphemo, sed poenitenti. Mox quippe
finitis precibus, pristinae est sanitati restituta

QV IDAM PODAGRA VEXATVS
inuocans B. virginem, & deuotens se eum
peregrinum, sanatus est.

CAPVT VII.

Coppinus Montiniensis adeo graui
podagra, vt nec demittere se, nec
dextram vel laeuam vertere posset; beata
Virginem Cheruiesem inuocans, vouit se
raturum se vt ad ipsius aediculam deferretur
moxque fusa precatone conualuit, & Cheru-
uiam venit pedes, vt gratias ageret.

QV IDAM A DAEMONE OBSESSVS
sus ab obsessione liberatur, petens locum in
quo B. virgo colatur.

CAPVT VIII.

Alexius Velanius S. Petri apud Nema-
sus ceu Tornacenses paracianus ob-
sessus a maligno spiritu, vouit se peregrina-
tionis ergo venturum Cheruiam Romam
ieiuno. Facta promissione visus est sibi videtur
Daemonem abeuntem, petensque locum ubi
sanctam

sancta Virgo in veneratione est, penitus liberatum se sensit.

QVIDAM CALCULO GRAVATUS,
B. virginis se deuouens peregrinum, dicti morbi pondere plene subleuatur.

CAPVT IX.

M Athæus Siluius à Massis calculo di-
rè cruciatus, & per hebdomadas vnã
& viginti, die nocteque clamans, Beatam
Virginem Cheruicensem inuocat, eique se pe-
regrinum deuouet, promisso sui corporis pō-
dere cereo: quo facto mox sane & prospere se
habuit.

CAPTIVVS QVIDAM IMPLORATA
*virginis ope, admirando miraculo
libertate donatur.*

CAPVT X.

Ioannes Douvixus è Fraxinis Brabantorū,
Rotnaci captus, & patrata cædis accusatus
est. Quæ causa fuit, eum equi caudæ alligatus
ad quingentos plus minus passus miserè tra-
ctus, in angustissimum carcerem reduceretur
vinctus, & manuum pollicibus tam immani-
ter constrictus, vt inter carnem & vngues san-
guis erumperet; pedibus quoq; ferro, ac duo-
bus annulis stricte compressus: vt taceam di-
ruptum pænè totum corpus ac lacerum
à violentiore illo equi tractu. Quem
F 4 patet

pater in tanta calamitate conspicens, scilicet
 monet ut ad Innocentiae matrem toto ani-
 mi affectu confugiat, ab eaque suppetias
 ferri postulet, tanquam caedis imputata
 nimè reo, licet per sententiam moerore adu-
 cato. Miser captiuus, patris monitis obtem-
 perans, tanto deuotionis ardore est incensus
 erga beatam Virginem Cheruiensem, ut in
 pro temporali articulo, pollices vltro sol-
 rentur, compedes & annuli laxarentur ac pe-
 dibus exciderent, Accessit ille ad primum ca-
 ceris ostium, quod subito patuit: inde ad
 cundum, quod etiam apertum est. Cumque
 iam libera esset egrediendi via, videt suos co-
 stodes (nam tres adhuc satellites in sui custo-
 diam habebat) vrinam facientes: ostium in-
 terim ad eius aperturam nonnihil strepens
 reuocat ipse pedem: fremit miser & nouis-
 ma timet peiora prioribus animo repetens
 mul & desiderans prioris suae fortunae casum.
 Tunc medullitus piam virginem in parocia
 aduocat, vouens se, si à periculo liberaretur,
 cereum, sui corporis pondus, Cheruiz depo-
 siturum, & quotannis ad eius memoriam per-
 egrinaturum. Ostium subito nec sine magno
 strepitu aperit, liberè nulloque obstaculo per-
 medios custodes transit, celeri gressu Cherui-
 am contendit, cum ferramentis suis, quae ab-
 huc in adicula videre est. Hæc miracula & ce-
 lia, quæ breuitatis studio prætermitto, parata
 sunt

sunt ab anno 1310. vsque ad annum 1404. In quorum fidem tibi videre licet regeſtum in adicula aſſeruatam.

SACERDOS QUIDAM PERDITA loquela & vsu rationis, ac per octo menses lecto affixus, planè conualeſcit, inuocata Dei matre ante eius imaginem.

CAPVT XI.

ANNO 1429. Dominus Theodoricus Plancius Sacerdos Cheruiæ natus, ibique degens, in morbum tam violentum incidit, vt non loquelam tantum, sed etiam rationis vsu amiserit, per octimestre aut amplius lecto affixus. Intra quod temporis spatium mater eius omnem mouit lapidem, vt peritissimos quosque tum Medicos, tum Chirurgos è diuersis locis euocatos adhiberet sanando filio, idque magno sanè cum sumptu, vt ex ea caussa melior reditus eius portio ad Hippocrates & Galenos sit deuoluta. Frustrata tamen omnibus his tentatis, tandem ad supremum medicum, & benignissimam Dei matrem Cheruiæ pro honore recognitam, confugit: ante cuius imaginem suis precibus, quales maternus in filium affectus, & sumptuum frustra factorum iactura exigebat: idque die festo Paschæ ante meridiem. Vbi domum redijt, Theodoricum filium hortatur vt recu-
perat-

perandæ humanitus sanitatis spem deponens
beatæque Virginis meritis innitatur. Erat
antequam prandium sumpisset, Sacerdos illi
à longo tempore languidus & mutus, incipit
distincte & tam articulare loqui ac alias
quam: dein paulo post plene conualuit, & ob
eum in memorata ædificia, prout conu-
uerat, decantauit,

INFANTVVS MATRE DEFFUNDA

Ha, viuis in vtero materno deprehensus
& baptisatur, et quod prius mater par-
turiens eum B. Maria deu-
uisset.

CAPVT XII.

ANno 1429. vxor magistri Ioannis Es-
montij Miræi commorans in vrbem
iho, summos dolores parturiens ad quatuor
aut quinque dies perpeffa, fuit à nonnullis
persuasa infantem suum beatæ Mariæ ad fo-
tem deuouere: quod fecit, & mortem, non
dito fœtu, paulo post obiit. Quidam ordinis
Carmelitani ibi tum præfens mulierem fecer-
it & aperiri iussit. Infans, quem mater beata
Virgini deuouerat, viuis inuentus, ba-
ptismo suscepto, ad horam,
superuixit,

PVERT

apud Cheruiam in Hononia. 138

PVERVLVS IN TERRAE
tumulo depositus & postea exhumatus mirabiliter
vita & baptismo donatur, vbi cum pater ante
beatae virginis imaginem detulit,
& ibidem in oratione per-
seueravit.

CAPVT XIII

ANno millesimo quadringentesimo
trigesimo, Matthæi Dentij coniux
fecerit protulit mortuum, qui à fæminis que
aderant, tumulatus est. Pater sciens vxorem
enixam, desideravit prolem videre; at mulie-
res nescio quibus remoris id facere differe-
bant, & illum placare studebant. Sed tandem
res celari diutius non potuit, sed fossa fuit illi
ostensa. Tum ipse deuota ea que firma animi
fortitudine, gloriosæ Virginis meritis con-
fusus, infantem exhumari, effodique fecit, &
ad fontis ædiculam adferri: vbi ipse tam
diu orauit, donec vitam impetraret in-
fanti: qui ad Sancti Martini æ-
dem delatus, ibidem ba-
ptismum suscepit.

(:)

F 6

MV

MULIER QUÆ DAM PRÆ MOR-
*bi gravitate rationis usu destituta, sibi in-
 tegram restituitur, piè invocata vir-
 ginis ope ante eius imagi-
 nem.*

CAPVT XIV.

Eodem anno mulier quædam Tur-
 nis in gravem incidit morbum, vnde
 n. c. n. inops facta est: ita ut Lymphata
 lis huc illuc per vires discurreret, neque se-
 quo tenderet. Accidit interea ut Cheru-
 veniret, vbi suggestum illi fuit, beatam Vir-
 nem ut inuocaret: quod ut fecit, sibi ple-
 tegreque restituta, ut antea conualuit.

INFANTVLVS DE NOCTE VI-
*locatus ad vitam stupendo miraculo ren-
 sur, vbi mater eius piam miserorum
 aduocatam piè invocauit.*

CAPVT XV.

Eodem anno Gerardus Leo Messen-
 appetere quadam nocte, infantem de-
 mestrem apud lectum suum in cunis depre-
 it. Proximo die pater & mater expregit
 mortuum infantem deprehendunt. Qui ge-
 uiter lugentes conuocarunt suos vicinos, et
 miserum hoc spectaculum viderent. Vbi con-
 venissent, mater pietatis affectu stimulat
 consiliaque sanctissimæ, Dei matris precibus
 & ap-

& meritis, pronoluitur ad cunas infantis, o-
pem diuinam implorat pro recuperanda fili-
olo vita: qui mox (ô res perquam stupenda)
extensis brachijs, apertisque oculis arripuit
mammillam, & lac suxit.

MVLIER MENTIS INOPS AD MEN-
tem plenè mirabiliter reducitur, vbi Cheru-
am aduenit, piè piissimam virgi-
nem precatur.

CAPVT XVI.

ANNO 1432. Ferijs beati Guisseni, vxor Io-
annis Bourgelij ex Houia, violèta in phā-
tasiā impressione tam melancholica & tri-
stis euasit, vt sensibus & mente capta, manus
eius ferro vincienda fuerint, ne vel sibi ipsa,
vel alteri perniciem adferret. Dum labitur a-
liquantum tempus, eique diuina gratia luci-
dum interuallum conceditur, beata Virgo
suggerit illi vt ad ædiculam suam veniat. Pa-
ret illa, precatur, catenæ manibus excidunt:
quas præsentè illic populo deposuit, recepto
sensuum ac memoriæ vigore pristino.

PVER EXTREME DE VITA PE-
riclitans mortis periculum mirè euadit, voto
eius nomine à matre emisso, & ad
B. virginis gloriam adim-
pleto.

CAPVT XVII.

ANno eodem Bertrandus Hutanius La-
tofianus filiolum habebat biennium
qui subito sic correptus fuit morbo perni-
cosissimo, vt nullo vitæ vestigio, signone
parente, conclamatus ac deploratus esset. De-
ter-conspicuas infantem ita extremè pericu-
tantem, amore & pietate expugnatus, beati-
simæ Virginis matri ex intimis medullis sup-
plices preces obtulit, vouens, si puellus recu-
lesceret, se ad ipsius ædiculam profecturum
ac ceream effigiem exhibiturum duram
brarum pondere Precibus finitis & voto im-
pleto, puellus ad se redijt: eodemque die in
æqualibus in platea collisit.

*FILIOLA MORTVA MAGNO MITA-
culo vitæ restituitur ante imaginem B. vir-
ginis transportata, ac fuis ibidem pro
ipsa ad B. virginem pijs-
simis precibus.*

CAPVT XVIII.

ANO 1433. Iacobi Glaconij filiola hinc
existens in area domus incidit in fossam
aquis plenam: quam mater enixè & diligenter
quæsitam, extraxit vicinorum auxilio res-
mortuam, quod neque habitus neque morus
vllus perciperetur. Mater, Beatam Virginem
de fonte inclamat, puellulam deserti curat ad
sacram

apud Cheruian in Hannonia. 135

facram imaginem: vbi citra moram, & vitam
& sanitatem est consecuta.

MVLIER MAMILLAE DOLORE
graniter afflictâ, planè euadit sana ad inuoca-
tionem beatæ virginis.

CAPVT XIX.

EOdem anno mulier ab Hamæda, tam in-
genti & acuto malo ad mamillam supra
modum turgidam tentabatur, vt quindecim
dies, totidemque noctes duceret infomes.
In his dolorum interpunctionibus & aculeis,
et totis visceribus beatam Virginem Cherui-
nensem inuocans, ex integro sanitati resti-
tuitur.

MVLIER AUDITV PRIVATA,
auditum recepit, vbi Cheruian aduenit, &
ibidem beatam virginem in-
uocauit.

CAP. XX.

ANno 1437. Coniux Guntheri Vetuli à
Capella, vi morbi surda ad tres hebdo-
madas fuit: quibus elapsis venit illi in men-
tem Virginis (sæpius enim ad ædiculam fon-
tis venerat) quæ tanta ibi tamque illustra si-
gna fecisset; cor suum effudit, venit ad
locum, & sospitatem conse-
sim adepta est.

CV

CVIVSDAM MVLIERS *domus ab incendio diuinitus preseruata, & uoto beatæ virginis pie facta.*

CAPVT XXI.

Mulier quædam Elnonensis, suæ Amando in pabula, vt vidit magis vrbis partem incendio fortuito deflagrare, suam ipsius domum tantum non penitus consumi (iam enim flamma duobus aut tribus vicis eam non nihil deuastauerat) ex toto conseruata, beatæ Virginis fauorem implorauit, vobiscum se (si domus salua superesset) venturam ad adiculam fontis, quæ Cheruizæ est, acturam gratias. Actutum flammæ crepitantes auertunt, & domus salua mansit: mulier improuit votum, gratias egit beatæ Virginis, & genteam hominis effigiem detulit & obtulit.

CAPTIVVS MAGNO MIRACVLO *à vinculis liber euadit implorata pijsse beatæ virginis ope.*

CAPVT XXII.

Ioannes Bandeus senior captus Angli in bello Hannonensi, & Brianiam abducens ad afflictorum aduocatam confugiens eruditissimis animæ medullis pijs ad eam effudit preces. illicoque vinculis solutus, absque villo obstaculo venit ad adiculam fontis cum eo

pedibus, beatæ Virgini grati animi significationem exhibiturus.

INFANTVLVS MORTVVS ANTE-
quam natus ad vitam reuocatur & baptisatur B. virgine piè inuocata, & eodem puerulo ante virginis imaginem delato.

CAPVT XXXIII.

ANno 1478. coniux Melchioris à Tornaco, Ladenzæ commorans infantem enixa est, in quo nullum vitæ indicium apparebat per totum quinque horarum spatium. Mox vt Virgo piè fuit inuocata, vitam infans accepit, baptismo expiatus est, & ad ædiculam fontis delatus.

QVIDAM OMNI TIBIARVM MOTU & sensu miserrimè priuatus, sibi in integrum restituitur, vbi ex Normania Cheruiam pertractus est, implorata ibidem sanctissimæ virginis ope.

CAPVT XXIV.

ANno 1568. Antonius Pratanus filius Roberti ex pago S. Dionysij iuxta Gisoram in Normania omni tibiaram motu & sensu destitutus cum esset, videns facellum eo loci constructum in honorem Virginis matris, quæ

quæ Cheruiæ magno cultu veneratione
 recolitur, per quendam suum conciuem (q
 à sua paralyfi Cheruiæ liber & sanus eu
 rat, quique in gratiarum actionem, vt sup
 dictum est, secundam ediculum construi p
 curauerat) diuino numine impulsus fuit
 eo pertrahi curaret curru exiguo pedem
 alto) qui adhuc in prædicta secunda edicu
 conspicitur, per diuersa loca & xenodochia
 quod re ipsa & opere exequens, tandem, p
 varios labores exantlato, Alostum appu
 in eiusque xenodochium receptus toto tem
 stri misericorditer ibidem fuit sustentatus
 medicorum industriae expositus. At vbi me
 ei incisionibus & cultelli punctationibus
 rum suarum male affectarum experimen
 fecissent, omnesq; tam naturæ quam artis
 cultates serio in vanum explorassent, ind
 runt cum naturæ & artus viribus esse incurab
 lem, vt pote cuius caro à genibus vsq; effe
 mortua sine vlllo motu, & quod plus est,
 sine sensu. Quapropter xenodochio emissa
 tandem Cheruiam vsq; pertrahitur est. Ma
 die, eoque sabathino sub vespere: quæ causa
 fuit cur sacristina noluerit ei sacelli fores p
 dere. die verò immediatè subsequenti, p
 pso fundente preces coram imagine glorio
 matris Dei, ea ipsa hora, qua in parochia dec
 tabatur solemniss missa ordinaria, subito p
 uem in humoribus & omnibus membris
 exper
 perm
 men
 cuius
 sua n
 cōfess
 iā cōf
 tor &
 postu
 dictū
 Ioan
 ab in
 diē d
 cōsta
 cunc
 nia a
 tū v
 nico
 iter
 post
 info
 pera
 atqu
 pau
 Max
 um
 tion
 tion
 pro
 nica

expertus est cōflictū & alterationē: quæ ipsū
permouit, vt exclamās diceret corpus sibi fre-
mere, supplicans in super sibi piē succurri. Ad
cuius vocē cōcurrerūt duç fæming, ad ipsū in
sua necessitate sustēādū: quas in hunc modū
cōfestim affatus est: Sinite me abire, nā plenē
iā cōualui. Quibus nō surda aure auditis Præ-
tor & Magistratus ipse accurrerūt, grādis im-
posturæ, & fraudulētæ simulationis accusātes
dictū Antoniū Pratanū cū vectore seu auriga,
Ioanne à Piennā dicto. Ex quo factū est vt eos
ab inuicē seiunxerint ac alijs traderent custo-
diēdos. Verū postea perspicientes magnā eorū
cōstantiā gestus & vultus planē hilares & iu-
cundos, presertim verò dictorū suorū per om-
nia absq; cōtradictiōne cōformitatē, cōsen-
sērūt vt dictus Antonius, Iacobo Cossētio cle-
rico parochiano comite, faceret per circuitū
iter mille 500. passuum vel circiter. Miserūt
postea viros fide dignos qui singula fideliter
informationis via exquirerent: quibus sincerē
peractis, omnia & singula veritati consona
atque adeò verissima esse comperta sunt, &
paulò post Illustrissimo ac reuerendissimo
Maximiliano à Bergis primo Cameracensi-
um Archiepiscopo proposita: qui sua ordina-
tione decreuit iuridicā qui iisdē fieri informa-
tionē, quā & examinandā proposuit omnibus
prouinciæ Episcopis, & vniuersitatibus Loua-
nicū & Duacensī, nec non & consilio Regis
catho-

catholici Bruxellis. In cuius rei confirmati-
nem prænominatorum secutus consilium
ipsiusmet Ducis Albani huius Germaniæ
ferioris sub potestate & mandatis domini
Philippi secundi felicitis memoriæ, Hispania-
rum & Indiarum Monarchæ publicari fecit
dictum hoc miraculum anno subsequenti
omnibus sanctis sacro, non sine augustissi-
marum solemnitatum speciosa pompa. Quo-
bus exhibitis facta est processio admodum
solemnis, in qua ter venerabile sacramentum
honorificè deferebatur per suprâ dictum Do-
minum comitantibus & subsequentibus
R. Episcopo Galcedonensi, multis præter
Venerabilibus Prælatibus, Pastoribus & alijs
personis ecclesiasticis, magno etiam nobili-
um numero, qui vndequaque è vicinia con-
uenerant, nec non & infinita hominum mul-
titudine cuiusque conditionis, sexus & æta-
tis: qui omnes vnanimi ore deprecabantur
laudes & præconia gloriosæ matris Dei. Ne
verò vetustas temporis simul & ingrata in-
quitas hominis talia ac tanta dona & benefi-
cia ingrata traderet obliuioni, dictus domi-
nus Archiepiscopus voluit, decreuit & ordi-
navit anniuersariam processionem cum ve-
nerabili sacramento Eucharistiæ esse facien-
dam dominica postrema mensis Maij, vel po-
stridie ceu die immediatè sequenti festum Do-
mestices, casu quo festum hoc incidere in do-

in Dominicum. Prout omnia magis confirmata videre est per bullas dicti illustrissimi Archiepiscopi, quarum exemplar in ædicula palam conspicitur. Dicitur autem Antonius contraxit postea matrimonium in Ciuitate Cheruensi, & reliquit vxorem viduam, nec non & proles, quæ adhuc sunt superstites.

Mulier MISERE MEMBRIS CON-

sorta sibi integrè magno miraculo restituitur.

susa ad beatam virginem pia oratio-

ne coram sacra eius ima-

gine.

CAP. XXV.

Eodem anno vigesimo sexto Iulij, Anna Morema Andreæ Athenensis filia pedibus incortis, & in tibias refugis, incedebat: Cui & digiti in se reflexi erant: mox vt oratione ad Diuam Virginem directam ante ipsius imaginem finiuit, sibi ipsi restituta est, & in pristinam fortitudinem, rectitudinem & soliditatem redacta. Hoc etiam insigne miraculum per prædictum illustrissimum Archiepiscopum eodem die & anno quo præcedens, post informationem iuridicam & sufficientem, authenticè publicatum promulgatumque fuit.

HOMO DIV CALCVLO LABORANS
*procinus à morbo liberatur, piè ab eodem
 inuocata misericordia mare.*

CAPVT XXVI.

A Nno 1569. Martij 3. Magister Ioannes
 Sohierius Balius Blatonij longo tem-
 pore calculo laborauit absque vilo malicia
 mine, non obstante diligenti eaque sollicita
 indagatione, quam fecerat in perquirenda
 vnde quaque istis, quæ ad id naturæ vi aliquæ
 præstare videbantur. Verum simul atque ad
 xilium gloriosæ Mariæ implorauit, cuius
 memoria Cheruiæ colitur, calculosum lapa-
 dem eiecit: exindeque adimpleuit peregrina-
 tionem, qua vi voti à se emissi obstrictus in-
 nebat, simulque, ad maiorem rei fidem, eum
 lapidem secum deportauit.

MVLIER DVOBVS ANNIS CV
medio iacens paralytica, à sua paralyti euadit libe-
ra & incolumis, dicta missa suo nomine ante
imaginem beatæ virginis apud
Cheruiam.

CAPVT XXVII.

A Nno eodem quo suprâ, ipso die visitati-
 oni B. Mariæ consecrato, Ioanna Car-
 lera vxor Francisci Parfaitij ab Houina duo-

bus annis cum medio iacuerat paralytica: eoque miseriarum deuenit res, vt maritus omni spe valetudinis deperdita, eam deseruerit, ac militiæ cingulum amplexus sic sub Rege catholico. Ipsa autem habebat Athi fratrem quendam religiosum ordinis S. Francisci, à quo petijt vt ad sui intentionem celebrare dignaretur missam coram imagine miraculosa Cheruiensi; Quo factò pristina restituta valetudini, ingratiudinis noxam effugiens, ei, quæ tantum sibi præstiterat beneficiũ, Cheruiam adueniēs, ingentes gratias egit, magnò incolarum Houiniensium comitata numeros: & in gratiarum actionem magna cum melodia missa ibidem fuit decantata.

*PER MORTVVS VITAE RED-
ditur patre eius seipsum B. virgini de-
uouente peregrinum.*

CAPVT XXVIII.

ANno 1573. Aprilis 25. filius Simonis Eudonij à Seburca sancti Driedonis violenti aquarum inundantium impetu raptus pertransijt cuiusdam cataractę meatus: vnde post aliquot horas mortuus inde ereptus, pater eius, ad afflictorum patronam & asylum confugiens, deuouit se Cheruiæ peregrinum illius venerationis ergo. Subicò autem reuixit infans, & vt auctò, bene sanus.

NO.

NOBILIS QUIDAM ADMODYM M
*raculosè euadit mortis periculum, seipsum
 B. virginì deuouente peregrinum
 apud Chersiam.*

CAPVT XXIX.

ANno eodem quo supra in Nouembri
 Dominus Nicolaus à Montmorency
 Vendegia Dynasta comitabatur auunculum
 suum Baronem Rassenghianum, postea Co
 mitem Isenghianum, harum prouinciarum
 Legatum ad Regem catholicum. Ex Hispani
 remcantes, vbi inter V Vasconiam & Cant
 briam deuenere prope S. Ioannem de Sa, illi
 necessum fuit torrentem tum temporis mit
 exundantem ratione cuiusdam pluuie, qua
 continuè ad longum tempus præcesserat: ut
 vt pons ex petra confectus, qui per exigens
 rat, operiretur aquis, eisque profundissimis
 Interea temporis cursor cæteris præibat virgi
 pontem explorans, magna voce vnumquem
 que admonens, vt quisque in suo ordine de
 bitè sese contineret. Quod & fecit dictus Do
 minus Rassenghianus, qui prior sequebatur,
 postea verò dictus Dominus à Vendegia
 subsequabatur. Sed equus eius paululum
 deuians à recto tramite in deuium pericu
 losè prorupit: quæ causa fuit cur sub
 vndarum impetuositate abriperetur: quo
 per moti spectaculo tam miserando atque
 hor

horrido famuli clamitate ceperunt, dicentes:
domine, domine mi, ecce nepos diris præfo-
tatur vndis. Ipse verò eminens oculis conspi-
cens periculum suum, imò verò & præsen-
tem adesse mortem seipsum vouit peregrinū
B. Virgini Cheruienti: & ecce (ô res plane stu-
penda) in instanti secundum ordinem vā
cum equo suo reuocatus ad pontem, pertan-
sit saluus & incolumis.

Dicitur autem dominus à Vendegia, supra
dicta manu propria confirmavit, qui & hoc
anno 1603. adhuc superstes est, primarius ex-
stens aerarij publici quæstor in clitorum prin-
cipum harum prouinciarum. Superuixit quo-
que Gandavi Ioānes Matillus, qui dicto spe-
taculo adfuit, & idem quod supra contesta-
tur.

Nicolans ò Montemorency.

QUIDAM INFESTISSIMO MALO

per longum tempus summo cruciatus stupen-
do miraculo plane euadit incolumis,
ad B. virginem Cheruie con-
fugiens.

CAPVT XXX.

ANNO eodem Aegidius Secopius Ioannis
filius Velanix natus, arte sartor, habitās
Tornaci in parocchia D. Quintini per vauum &
vinginti annos summo cruciatus effectus est,
G pro.

proueniente ex conſractione & comminone cuiusdam offis in brachio miſere deſiſcentis. Quam ob cauſam diligenter quæſitumque in praxi medica & præcipue vlcera curatione expertorum fieri poſſet, exquiliu. Quod cum animaduſceret fruſtra factum, viſitè qui nullum inde mali experiretur ſolatiu, diuiniùs illi ſuggeſtum eſt Cheruiam ut ueniret. Vbi fuſa preſentatione peracta, ſacelli circuitu (dexteræ excelsi notate vultu) ſtatim brachio ſuo quoddam os ex aſticularis digiti longitudine & craſſitudine quod etiam hodie viſitur & fideliter cultatur. Eius autem plaga in momento ſanata, & omniſque dolor euauit coram tota populi multitudine ibi tum præſente, quæ mirum exclamare potuit. Mirabilis Deus in ſanctiſſima Virgine, quam matrem elegit admirabilis creatione.

*PER QUI NERVIS CONTRACTIS
nullatenus tibiſas mouere poterat, perſeſſit
cotruateſcit, peregrinationis voto
ad Cheruiam eius nomine
facto.*

CAPVT XXXI.

A Noo 1579. Iunij 19. quidam adoleſcent

nomine Matthæus propria amita comitatus
& duabus fororibus suis, nudis pedibus Len-
sio Hannoniæ venit Cheruiam acturus Deo
gratias & gloriosæ Matri eius pro ab eis ac-
cepto summo singularique beneficio, quod
est eiusmodi. Ab ipso namque quadragesi-
mæ peruigilio nullatenus tibias mouere po-
terat, neruis hinc iadè ita contractis, vt ge-
nua pectus suum coningerent, vnde & eius
rei adhuc clara visuntur vestigia. Chirurgis
aut de sua hac salute & incolumitate despe-
rantibus, imò se illum vlllo modo iuuare pos-
se dissidentibus, sorores eius ad sacratissi-
mam Virginem confugerunt deuouentes
Cheruiæ peregrinationem nudis pedibus.
Voto autem facto, puer sine mora leuauit ti-
bias, easque in longum protraxit, & exinde
perfectam sanitatem recuperauit, Vnde &
predicto modo peregrinationem impleuit,
adhucque superuixit totus corpulentus atque
robustus, annuatimque duabus in processio-
nibus defert crucem ante peregrinos: die ve-
ro immediate subsequenti Prætor Cheruien-
sis vnà cum notario suo Lensium contende-
runt, vt super his quæ contigerant debite
inquirerent, & omnia prout dicta
sunt, vera esse d. prehens-
derunt.

G •

PVER

PVER IN PVTEO SꝞB MERSTꝞ

mortuus resurgit eum propria matre B. virginis
Cheruiensi deuouente peregrinum.

CAPVT XXXII.

ANno eodem quo supra R. Pater Franciscus Nicodesius Societatis Iesu presbiterus Valencenis ad quendam pagum regni Ostreuanensis, & ibidem rudes animarum catechismi lumine collustraret, propria manu scripsit in regesto miraculorum eorum adfuisse, ubi ipsimet exhibitus fuit puer, quatuor horis continuis latitauerat in quodam puteo triginta cubitos alto. Ex quo ipse stea planè mortuus & exanimis extractus, mater verò eius viso hoc tristi spectaculo, tanta tristis & merore confecta à vicinis sollicitata fuit vt deuoueret filium suum peregrinum B. virginis, quæ apud Cheruiam in honore habetur, eamque eiusdem precibus meritis piè commendaret. Quo facto (quod spectaculum non amplius triste & amarum, sed prorsus lætum & iucundum) reuixit infans, & visus est planè sanus & hilaris cum ipsa matre: cui fel amaritudinis Dei infinita potentia & sanctissimæ Virginis clementia licet fuit conuersum in mel tantæ dulcedinis.

QV

ADAM LONGO TEMPORE PA

ralytica admodum miraculosè sanatur, depor-
tata ante sacratæ virginis imaginem,
ibi que ad eandem pijs suis
precibus.

CAPVT XXXIII.

ANno 1579. Iulij die 14. Elisabeth Sinasia
è Begguinagio (vt vocant) sanctæ Elifa-
beth Gandensis ob fidei desertionem & hæ-
reticorum oppressiones, quæ tum temporis in
ea ciuitate grassabantur, Montes Hannoniæ
profuga, per duodecim annos & octo menses
paralytica fuerat, quando vnà cum lodice &
nocturnis stragulis, ad sanctâ & miraculosam
ediculam Cheruicensem deportata est: vbi
cum prona iacens pijs ad beatam Virginem
effudisset preces, petijt proprijs stragulis suf-
fuleiri. Et ecce sola cepit incedere, appren-
dit que ferramentum, cui ordinariè cerei ap-
penduntur. Quinto denique Augusti die, ba-
culos, quibus sustentabatur, abiecit. Eiusdem
verò mensis die 30. vbi pedes venit Montes,
liberata est à febris & ab omni corporis infir-
mitate: exinde que per quadriennium
sæpius nudis pedibus venit
Cheruam.

PVERVLVS MORTVVS ANTEQUAM
natus, & ad dies 17. sepultus, vita & baptis-
mi gratia donatur ad B. Mariæ sa-
cellum per matrem piè
deportatus.

CAPVT XXIV

ANno 1582. die Ianuarij 24. Ioannis Fo-
 rini vxor nomine Isabella, Ombria
 agens, foetum edidit emortuum, qui in cen-
 horto ad dies septemdecim sepultus iacet,
 quibus elapsis mater ad se è graui morbo re-
 uersa, & ex totis animi præcordijs inuoca-
 piam ac misericordem peccatorum adoro-
 tam, tantum importunis suis precibus ap-
 maritum promeruit, vt earum importunitas
 cogeret exhumare foetum: ea tamen lego,
 vt si iam putrefactus & corruptus foret, in-
 relinqueretur: sin verò integer adhuc appa-
 ret, ei deferretur: sub spe videlicet certa quod
 beata virgo eum in tuela & protectione habe-
 ret. Quod & fecit. Mater autem receptum hoc
 ter triste & miserandum corpusculum inter
 vlnas, magno cum fidei ardore Cheruam de-
 fert in ædiculam beatæ Mariæ ad fontem de-
 fontem, dico, vitæ. Infans verò illic depositus
 coepit quasi purpurascere: delatusque ad Insi-
 lariæ domunculam, respirauit, urinam fecit,
 simulque ventrem exoneravit. Inde baptis-
 tus est, & eleganti planeque vitali colore vi-
 uis.

sis est, quoadvsque extra Cheruiense territo-
rium delatus est: tum enim magis atque ma-
gis expalescere coepit, donec beatum spiritum
Deo conditori redderet.

PVELLA QV AEDAM CHER.

*niam deducta liberatur à demo-
num obsessione.*

CAPVT XXXV.

ANno 1583. Martij 25. Ioanna Carliera li-
berata cum esset à 22. dæmonibus, qui i-
psam mitè agitabant & à nouem alijs adhuc
possessa, Cheruiam perducta fuit per Illustris-
simum Archiepiscopum Cameracensem Lu-
douicum Berlaimontium bonæ & felicis me-
morizæ, non obstantibus molestijs & impu-
gnationibus quibuscumque, quas ipsi dæmo-
nes in via suscitauerunt, igni videlicet ipsius cur-
tus operimentum absumentes, rotam eius in-
commodantes, aërem tempestatibus exagi-
tantes, & pluuiam tempestuosam excitantes.
Quo die multis ad Deum suis precibus &
exorcismis ipsis ab hora quarta ad vndecimam
vsque vespertinam productis, dicti dæmones
coacti fuere clarè & distinctè pronunciare hæc
salutationem Virgini Dei Matri longè gratif-
simam, Ave Maria, ad finem vsque, sed 9. A-
prilis die Illustris. Dominus denuò locum repe-
tes, iterata vice eosdè horrendo fulmine eccle-
siastico terribiliter est persecutus: ac propter
G 4 corum

eorum inobedientiam, varijs in eos præmissis
protestationibus commemoratorijs, Officiali
eius, Magister Franciscus Buiffere (natus
Namurcensis Episcopus) eosdem condemnauit
ad perferendum accidentarias penas &
cruciatu suos cum duplo maiori acerbitate,
idque ad decem annorum millia; simulque
is præcepit extinguere cereum benedictum
signum euidentis discessionis eorum. Tum
respondit Capiraneus cornutus: diabolus
me deuexasti. Tandem sequenti die coactus
est cum socijs cedere loco, & quietam reli-
quere Dei creaturam precioso suo sanguine
redemptam. Quod de facto apparuit quando
antedicta Ioanna desijt opprimi cum extor-
cigaretur: superaddens experiri se ab eis liberatam.
Nihilominus tamen Dei permissu ueraciter
adhuc fuit sex diebus plus minus, non ad te-
tra, ut antea, sed ad extra: remansit namque
Cheruiæ per octauam Paschæ cum prædicatione
domino Officiali. Vna autem ex illis motibus
stijs quas illi facebat diabolus hæc erat
quod prosequeretur eam ad sacellum uigilanti-
fororum, dissuadens illi facere integram pro-
catorum confessionem. Aliàs uero ipsa uigilanti-
cum eunt e sacellum, seipsum illi confite-
dum offerbat, & eum dicto Officiali aliquo
signo demonstrante desiderabat. At discessit
autem dictorum demonum Illustrissimus
dominus inquisiuit ex Magistro Ioanne Bou-
chy

chy Cheruiæ Pastore (qui hoc miraculum alijs subsequentibus mihi tum verbo tum scripto communicauit) quoniam in loco crederetur esse sambucus: eo quod dæmones prædixissent se loco suo pellendos meritis B. Virginis à Sambuco. Tum iussit paruam scalam afferri, qua posita iuxta columnam, quæ exterius imaginem attingebat, dictus dominus Archiepiscopus extremum apicem dictæ columnæ conscendit, paululumque arenati scalpendo cruens, sambuci ramusculum inuenit puilulantem simul & virescentem, quem ipsemet ad mensam domini Marchissæ usufructuariæ, derulit, prout attestari possunt Domina Comitissa Soltena, supradictus reuerendissimus Episcopus Namurcensis modernus, magister Nicolaus Goubillius, primarius Decanus Cameracensis, prænominatus pastor Cheruiensis cum plurimis alijs ibi tum præsentibus & adhuc viuentibus. Sambuci autem huius facta est mentio in priori historia Huardi Picquauetij, quæ accidit anno 1326. Vbi notandum hanc arborem inter petras & arenatum anima vegetatiua superstitem fuisse spatio annorum 258. Multa autem incidentia hoc miraculosum opus sunt subsecuta & comitanter ad illud se habuere: vtpotè quod diabolus expetebat sibi licentiam fieri grandioribus colaribus seipsum insinuandi: vt remitteretur simulque condemnaretur ad res-

dendum super V Vandenia quercum, quoniam sic commodè exploraret ac notaret homines ebriosos è taberna redeuntes: vt potestas illi daretur nominatim specificandi hugnotos malè de fide sentientes, qui exorcismis praesentes aderant; magna voce subindè exclamans se credere verum Deum in venerabili & augustissimo Eucharistiae sacramento realiter contineri sub panis & vini speciebus. Notate vos, ô ter miseri & maledicti haeretici, quamuis ita sit diabolus omnis imposturae & mendacij esse pater, simulque auctor & doctorem primum sacrilegiorum ac blasphemiarum, quas ore non minus impuro quàm impio durè ac dirè nimis aduersus diuinum hoc sacramentum euomit: tamen vigente necessitate & Dei beneplacito sic disponente, cogitur contraria, quamuis inuitus, decantare, simulque Domini sui praesentiam agnoscere & adorare magno nostro cum applausu, sed ad ignominiam & confusionem vestram sempiternam.

NOBILIS QUIDAM, VOTO DEVOTO
B. virginis factò, à graui morbo miracu-
losè liberatur.

CAP. XXXVI.

A Nno 1583. die verò Diuæ Magdalene
consecrato Dominus Carolus à Gau-
ria

ria, Beaurianus Comes, ac Athenfis oppidi
gubernator & castellanus in grauem morbū
incidit, quo fiebat vt quasi continuò copio-
sum ore sanguinem emitteret. Qui ad medi-
corum, Cospeani videlicet, Bienis, Gauartij &
multorum aliorum artem industriamque cō-
fugiens, per eosdem incurabilis iudicatus est,
simulque pulmonis morbo laborare. Exper-
tissimus autem doctor Harlempersius Binchi-
um euocatus ab Heroina comitissa dicti do-
mini vxore, eum inuisendi gratia, vbitum tē-
poris residebat, eo conspecto, cæteris feliciter
infirmittatis causam & originem indicasse si-
mul & iudicasse visus est: quam ob causam &
illi quædam pro suo posse conuenientia sug-
gestit ac parauit remedia. Verum cum diutur-
nitate temporis & eorum vsu continuo dicti
domini vires extenuarentur, ac indies magis
atque magis frangerentur, accidit anno mil-
lesimo quingentesimo octuagesimo quarto
ipso Purificationis peruigilio sub vesperum a-
liquas è prolibus suis adhuc iuenculas ve-
nisse ad eum, & ante conspectum eius exhi-
buisse exiguos cereos ad hoc destinatos, vt
ab eis die subsequenti deferrentur ad ecclesi-
am. Sub idem verò tempus venit illi in mea-
tem pia resolutione & deuotione seipsum
humiliter commendandi precibus & me-
ritis benedictæ Virginis **MARIAE**, ma-
rtis **DEI**, quæ Cheruæ debite colitur:

G 6   decro

deuouendo in super se tota uita suum fore pe-
 regrinū, quibusdam superadditis elemosinis.
 Quibus transactis dat se nocte quieti; & die le-
 quenti circa tempus meridianum cepit exa-
 gitari vomitu prae-grandi, quo fiebat ut à se
 depelleret quosdam humores in creta simili-
 tudinem candidos: cum antea contrariò ple-
 ne modo expuisset copiosum & abundantem
 sanguinem die ac nocte per septem mensis
 continuos. Ab illo uero vomitu ita miraculo-
 se dictus dominus cepit pristinam recupera-
 re sanitatem, ut qui antea extremè extenua-
 tuserat, in ò uero etiam planè exhaustus, re-
 sumptis deperditas vires, & spatio septem
 aut octo dierum perfectæ ualitudini sic resti-
 tutus, quasi nullo antea morbo exagitatus.
 Prædictus autem dominus adhuc superius
 est hoc anno millesimo sexcentesimo tertio,
 qui se toti uitæ suæ tempore fecit peregre-
 num, & postea ascribi uoluit in Confraterni-
 tatem Beatæ Mariæ Cheruiensis, personali-
 terque singulis annis Cheruiam peregrina-
 tur, uel alium nomine suo eodem transire
 tit cum pio aliquo donario & oblatione
 facta Ita scriptum & signatum
 propria manu prædicti
 domini.

PVER MIRACVLOSE PER B. VIR

ginem praeservatur à periculo mortis, propria eius matre eundem B. virgini peregrinum deuouente.

CAPVT XXXVII.

ANno 1584. Martij die 25. in pago Seburcensi in quo requiescit corpus S. Driedonis. Antonius Cordarius puer annos decē natus, vi torrentis inundantis abreptus est, ac per triplicem cataraetam impetuosè est deuolutus: matre interim tota gembunda eū semper prosequente, quo vsque ipsa deuouens B. Cheruensi filium suum peregrinum, cum vndosis extraxit aquis versus pagum Seburquianum. Tum autem infans in hæc verba exclamare cepit: heu, quantus me timor inuasit? Affirmans nihilominus quandam dominam vultu habituque candidam semper inter medias vndas suum tenuisse ac sustentasse caput.

PVELLA PARALYTICA ET MHN.

te capta in integrum sibi restituitur Cheruiam perducta.

CAPVT XXXVIII.

EOdem anno quo suprà, Maij die primo Valencensis Cheruiam adducta est, quædam puella parœchiæ Sancti Nicolai, habitans

tans in eiusdem vrbs suburbij, membris suis in totum perclusa & paralytica, quin etiam mente parum sana: qua: Cherua coram imagine B. Mariæ præsentata, extra seipfam sine sensu, sine motu rapta est. Postea verò perducta vt tertio ædiculam circuiret, perfectè conualuit, & nunc optimè valet. Eius inscripto tabellam.

CAPTIVI ADMODVM MIRACV-

losè liberantur, pijs votis ad B. virginem confugientes.

CAPVT XXXIX.

ANno quo supra, Octobris 14. Martinus Lausnoy à Sillino agrum suum seminabat, tempore quo Bruxellenses Regiæ maiestati rebelles inter Lensum & Iuabium discurrentes prædas quas poterant facere, interceperunt hominem quendam cubicularium Domini Mastannij cum quodam nobili dicto à Ternis, famulo dicti Domini: Illis autem à præda redeuntibus ad propria, iniecerunt manus in dictum Martinum Lausnoy & eius filium, equis etiam eius furtivè abductis: quos omnes carceribus mandaverunt, & incluserunt in fortalitio Anderlequiano. Miramur verò hisce angustijs oppressi dormitabant, verum omni cū humilitate sese precibus Patronæ miserorum commendabant: eorum verum est vt sub mediam noctem se mutuo hortarentur.

utur ut fuga salutem quaerent. Fortalitiū
 nem quatuor ianuis ceu portis obseratum
 ear, quas sine strepitu referare minimè potu-
 erunt, & in egressu suo per inadvertentiam &
 incaute quoddam poculum confregerunt. Ad
 cuius contractionis strepitum custos qui in
 loco eminentiori agebat excubias exclamare
 cepit, eosque in hæc verba proclamavit: quis
 quo tendit? quis ibi pertransit. Ad cuius tamē
 vocem nemo à somno (quo omnes in excu-
 biarum loco sopiti detinebantur) euigilavit v-
 nico excepto, prædicto videlicet domino
 Tertio. Vbi verò dicti incarcerati à supradi-
 cto fortalitio tanto spacij interuallo remoti
 suere, quanto bina vice arcus dexteritate &
 violentia solet emitti sagitta, filius ad patrem
 suum conuersus sic eum affatus est. Pauperes
 & miseri sumus, nullumque nobis superest
 medium vitam nostram sustentandi casu quo
 contingat nos destitui equorum nostrorum
 vsu & subsidio: quapropter sine me, mi pater
 eosdem sedula mea opera repetere. Cuius pe-
 titioni ut annueret admodum difficilem se
 præbuit pater, allegans quod si contingeret
 eū deprehēdi ac fortalitiij custodiā violasse, a-
 ctū foret de eius vita (utpote qui cōfessim selo-
 peris & bōbardis impereretur) cū omniū equo-
 rū iactura. Nihilomin⁹ tamē magna ei⁹ impot-
 untate deiecit⁹, id ei, quā inuit⁹, pmissit meri-
 tis ac patrocinij B. Mar. Cher. cōsis⁹. Ad forta-
 litiū

litium vbi reuersus, inde equos abduxit, qui
 via incedentes regia super pauimentum lap-
 dibus stratum talem pedibus dedere sonitu-
 vt is qui agebant excubias magnis iisque fe-
 riosis vocibus compellaret eos qui in cul-
 dia agebant excubias ad diligenter vigilandi-
 super captiuos. Ad cuius insolitos clamores
 quidam militum præfectus ex parte excitatus
 in hunc modum respondit. Quid inibi est
 denuo confestim incidit in somnum. Post ve-
 ro vnus horæ quadrantem omnino expo-
 rectus, fortalitiij portas patere cõspexit. Quod
 ipsum permouit vt ore blasphemus blasphemiarum
 virtus dirè euomendo exclamauerit
 carceratos auffugisse, manusque eorum eu-
 sisse: aduertens nihilominus prædictum no-
 bilem penes se, alios in fugam versos mille-
 tenus est profecutus. Interea nostri hi nocte
 quites intempesta nocte per agros male cul-
 tos, imò & incultos, per vias inuias & minime
 tritas, lutosas, sepibus & spinis plurimum
 infestas sub Dei paterno conductu laxatis he-
 benis incolumitatis studio equos tantopote
 impulerunt, vt sub auroram se Bruxellis rici-
 nos toti stupefacti aduenterent. Nouum hinc
 periculum, angustiae nouæ, calamitas vniuersæ
 noua. Vnde & ob hanc causam in honorem
 Beatæ Virginis Cheruiensis votis vota adde-
 derunt, hunc in finem, vt vitæ consulentes re-
 liquum viæ tuto & incolumes conficerent.

Et co

Et ecce sine vlllo obstaculo & infortunio sub horam decimam meridianam Sillinum apulerunt, confectis ab eis viginti miliaribus extensæ admodum longitudinis. Vbi verò sequenti die Cheruiam venerunt gratias acturi Dei matri, eorum per omnia protectrici, hūc rei felicem euentum ac successum miraculosum Pastori enarrauerunt. Qui & postea iterū confirmatus & ratificatus fuit per nobilem supra nominatum, qui horum prædonum manus liber euaserat magna argenti auriq̄ summa redemptus.

RELIGIOSVS AVARIIS MORBIS

varie sanatur, confugiens ad misericordiæ matrem.

CAP. XL.

Eodem adhuc anno Frater Iacobus Escal-
letus instituti Franciscani Biezi Guardia-
nus apoplexia, simul & torrida febre correptus, statim atque miseriarum & dolorum suorum angustijs pressus, misericordiæ matrem pio cordis affectu inuocauit, sanus euasit. Postea verò Guardianus S. Audomari cum esset, desertus à medicis, amissa loquela, ad vltimos singultus & angustias redactus, misit Cheruiam qui suo nomine ter venerandum missæ sacrificium offerret. Paulo post vbi conualuit, ad pietatis & misericordiæ matrem se transtulit.

lit, eidem & omnium bonorum largitori Deo
acturus gratias.

IDEM RELIGIOSVS AB ALIO
periculoso morbo sanatur meritis eiusdem
beatissime virginis.

CAPVT XLII.

Idem Athi Guardianus cum esset, à pericu-
loso morbo sanctissimæ Virginis matris
meritis liberatus est, Vnde in grati animi si-
gnificationem promisit de superiorum con-
sensu, per octauas assumptionis gloriosæ Vir-
ginis matris Mariæ, verbum Dei prædicare in
ædicula fontis quoad viueret, simulque hæc
dicta beneficia sibi per eam collata publice
annunciare: quod & de facto, ad mortem us-
que præstitit. Pluries illum audiui hæc pro cõ-
cione enarrantem: Obijt hic bonus & pius re-
ligiosus (qui & Athi vt dictum est, fuerat Guar-
dianus) anno 1595. Februarij die 17. la-
borum suorum fructus & præ-
mia sine fine perce-
pturus in cõ-
lo.

INFAN.

INFANTVLVS MARCHIONIS DE
Ranti presentissimum mortis superat periculum
oblacione pro eius salute facta ac Cher-
uiam transmissa.

CAPVT XLII.

ANno 1584. Iulij die 28. Alexander La-
lanus domini Emanuelis Marchionis
Rentani & Dynastæ Cheruiæ, Nomarchæ
Hannoniæ, equitis aurei velleris &c. filius v-
nicus, menses nouem natus partem auri cre-
pitantis deglutiuit: quæ puellum suffocatio-
nis præsentissimo periculo exposuit, idque si-
ne vlllo mali remedio: quamuis enim digitus
ori infereretur, extrahi tamen minime pote-
rat, sed magis atque magis deficiente spiritu
de vita etiam extremè periclitabatur. Vbi eò
miseriarum ventum est, eius auia Anna Res-
nessia non minus deuote quàm constanter
meritis gloriosæ matris Dei confisa, apud se
deliberauit partem argenti in oblacionis veu
complicare, eamque complicatam infanti o-
sculandam porrigere: quam & postea per cur-
sorem Cheruiam sine mora deferendam cu-
rauit. Hen tibi mira res: subito namque infans
sponte sua eijcit ex ore partem auri supradictam, à
clamore quiescit, & vt summatim dicam, ita se-
gerit, ac si nihil incòmodi antea passus fuisset.
Quã ob causã feria 2. sequenti pater, mater &
auia

aula cum infantulo Cheruiam venerunt, omnique cum humilitate Deo ac misericordissimæ Dominæ in eius cœdula gratias, egerunt,

FILIA COMITIS HOCSTRATANI

vehementissima febre correpta, diuinitus ab eadem euadit libera, missis cursore, qui apud Cheruiam sacrum fieri curaret.

CAPVT XLIII.

ANno 1585. mense Ianuario domina Margareta Lalania Hocstratani comitis filia, cum Duaco se dedisset in viam Leodunum versus, vt matrem morti proximam iuuiseret, subitanea febre eaque tam vehementi correpta est, vt eam Cospeanus & Bienius medici incurabilem ac letalem esse affirmarent. Eoque tandem ventum est, vt extremæ vniuersionis sacramentum Montibus Hannoniæ petceperit, nulla iam ei reliqua cuiusquam rei notitia. Tum communi sensu & consensu decretum fuit, vt cursor Cheruiam mitteretur, qui sacrum eo loci fieri procuraret: vt autem ipse ad oppidum peruenit, portam oclusam offendit. Verum circa mediæ noctis densas tenebras ægra gallico & flandrico idiomate exclamat gembundo spiritu, simulque creatoris sui petit gratiam & eius inuocat misericordiam.

cordiam. Die immediatè subsequenti mane,
illa ipsa hora qua cursor ingressus est Cherui-
am, meliuscule habuit, asserens sibi de nocte
sanitatem reuelatam, complera peregrinatio-
ne. Quod & contigit: nam & ab illo tempore
bene sano & affecto corpore inceptum iter
prosecuta est, quod visendæ matris causa sus-
ceperat, nullis è morbi sui reliquijs afflictæ in-
commodis & vitæ ærumnis, quas ordinariè
patiebatur.

QV I D A M S P A T I O Q V A T V O R
mensium grauius ischiadico dolore oppressus ab eo-
dem planè diuinitus liberatur, vbi sei-
psum pie deuouit B. virginis
Cheruiensi.

CAPVT XLIV.

ANNO 1585. Vincentius Dionisius Fa-
berlingnarius habitans Montibus Hã-
noniæ per quatuor menses extremè ischiadi-
co dolore correptus fuit, absque vlllo sui leua-
mine, non obstante quocunque medicorum
ac chirurgorum ope & indultria, quorum ipse
multoties subsidium postularat. Simulatque
autem gloriosæ Dominæ Cheruiensi seruiti-
um suum deuouisset, acutis suis doloribus
plenè perfecteque liber effectus est, primoque
Septembris die Cheruiam venit gratias actu-
rus matri misericordiæ. Sic propria manu
scriptum.

RELI-

RELIGIOSA DIVERSIS INFIRMITATIBUS per septem menses diuexata, ab eisdem diuino favore sanatur, seipsam B. Virgini Cheruensi deuouendo.

CAPVT XLV.

ANno eodem quo supra mensis Iunii die postremo monacha Barbara VVaticer religiosa conuersa à Spinaloco prope Montes Hannoniæ se transtulit in ædiculam miraculosam Cheruensem vna cum altera femina sibi familiari, eaque famula prædicti monasterij, vbi pro certo ambæ affirmauerunt dictam sororem Barbaram per septem menses diuexatam fuisse diuersis infirmitatibus, nunc morbo capitis, nunc vomitibus, aliis animi deliquijs, atque alijs doloribus, sapissime diuersimode se habentibus, sic vt Vnctio extema illi fuerit administrata absque vlla spe prosperæ valetudinis. Verumtamen vbi inuocauit auxilia tricenæ manum Virginis matris Dei, pium illi deuouendo obsequium apud Cheruiam, aliquantulum pristinae sanitati restituta est, ac in solidum ab omnium infirmitatum suarum grauamine exempta, peregrinatione sua adimpleta. Vnde veneranda Abbatisa in gratiarum actionem pro recuperata iam sanitate, misit Cheruiam cum dicta sorore religiosas numero tres, quæ procurant

runt missam ante matutinas concertu musi-
co decantari.

QUIDAM A MEDICIS DERELI-
ctus, in integrum restituitur ad Beatam vir-
ginem Cheruicensem conuer-
sus.

CAPVT XLVI.

ADhuc eodem anno, Octobris die 24.
Jacobus Henninensis villicus iuxta
Bauacum à medicis derelictus cum esset abs-
que vlla spe sanitatis ynquam recuperandæ
conuertit pia sua vota & orationes ad B. Vir-
ginem, cuius memoria Cheruiæ recolitur; &
sine mora sanitati restituitur. Vnde in tantu
beneficij gratam memoriam ad suam ædicu-
lam se contulit. vt ingentes illi, referret grati-
as, eidem insuper insignem mappam Damas-
cenam offerens cum velo oratorio, quod
singulis diebus conspicitur in pul-
pito, super quo subdiaco-
ni liber reponi-
tur.

IVED.

PVELLA MOTVS PROGRESSIVI
*facultate priuat ad quatuor annos liberè incedit,
 trina peregrinatione ad B. Virginem
 Cheruicæ suscepta.*

CAP. XLVII.

ANno 1587. quædam puella Bethuniensis pro certo affirmavit quomodo præ debilitate & impotentia artuum & membrorum vlllo modo progredi poterit spacio quatuor annorum: at ubi priorem peregrinationem versus benedictam Virginem Cheruicensem, cui prius voto se obstrinxerat, confecit, baculis subnixâ progredi cepit: secundâ autem peregrinatione se magis corroboratam experta est: Tertiâ verò, quæ ipso ascensionis per uigilio accidit, integrum est planè restituta, Idem coniectatus est pater suus ibidem tum præsens. Tabellam, si placet, inspicio.

SACERDOS TIBIÆ DOLOR
*plurimum grauatus, sanatur celebrando missam
 ante Beatæ virginis imaginem, & iter
 suum sacellum circum
 eundo.*

CAPVT. XLVIII.

ANno 1588. Dominus Ioannes Regius, presbyter, tum temporis pastor ecclesiæ

li à VVessa longo tempore acuta febrī eaque
vehementi correptus fuit. At Martij die vige-
fimo quinto corrupti humores ad genu con-
fluxere: quo factum est cum exinde tantopere
fuisse grauatū, illiusque membri vsu desti-
tutum, vt paululum incedendo baculis inni-
xus necessarium illi foret ad singulos passus
tibiam propellere, tanquam quæ mortua ef-
set & omni motu priuata. Quapropter omnē
confidentia suæ anchoram reponens in illa
Virgine, quæ nobis mundi salutem salutariter
progenuit, maximo cum labore Cheruā
aduenit vltimo Aprilis die: vbi sacra exomo-
logesi per confessionem purgatus sacrum fe-
cit, & paulatim melius habere cepit: ad cō, vt
in ipsa consecratione liberum illi fuerit genua
complicare, & missa peracta, ædiculam terna
vice circumiens, plane sanus redierit: & in si-
gnum memoriale testimoniumque fidele tā-
ti beneficii, quo liberaliter à Deo cumulatus
fuerat, ambos baculos, quibus antea subnite-
batur, ibidem in totum deposuit, vigesimoq;
die Maij iterum eundem locum reperijt grati-
as peracturus Deo & gloriosissimæ Matri suæ:
eum etiam in finem, vt fide bona testimoniū
daret huic miraculo, illud fideliter contestan-
do coram M. Ioanne Bouchinio pastore, D.
Georgio Marino presbyteris, & quibusdam
alijs.

H

DOMI-

DOMINA QUÆDAM COENOBII
 Malbodiensis à Demonio possessa, magna
 leuamen exderitur Cheruiam vsque
 perducta, & tandem in ro-
 tum liberatur.

CAPVT. XLVIII.

ANno eodem Magister Ioannes à
 quinia, Canonicus Malbodiensis, & p-
 ter confessorius cuiusdam Domine Mal-
 bodiensis à Demonio obsele-
 niens cum ipsa, fuis ab ipso ad Deum pecc-
 in Ecclesia s. Guisleni, prosequatur in
 ptum i. er versus Cheruiam non sine admi-
 da difficultate & molestia, idque præcep-
 accederent prope, vt dici solet, Nouam
 Nam omissis plurimis alijs molestijs, de-
 eo debilitatis & miseræ eam redegit
 manitus loquendo, nullatenus videretur
 se Cheruiam vsque pertingere, Quo tamen
 bi peruenit non sine corporis & animi ang-
 stia, qua maior vix dici possit, confestim
 gnum suæ infirmitatis leuamen percipit,
 die immediate sequenti, facta confessione
 percepraq; sacra sinaxi hostiæ sanctissime
 Malbodijs repetijt, nō ita grauiter vt antea
 torta est: ibidemq; etiam participas sacre
 munioni, in totū eam Diabolus deleruit,
 aures miseræ emittens & conspectibus intus
 tium obijciens veluti flammam ignis tali cum
 stupor

stupore dictæ Dominæ, ut sine sensu, sine motu quasi emortua permaneret: sed statim postea ad se reuersa sibi que reddita, nullam exinde ab hoste passa est molestiam, Cui certam fidem fecit prædictus Dominus à Picqueniam, mensis Septembris anno supradicto: qui comitatus dicta domina multoties adhuc venit ad dictam ædiculam non ingrata gratiarum actione profecuturus Matrem misericordiæ, Virginem Mariam.

*PVERVLVS DVOBVS ANNIS OR-
batus lumine oculorum, visum & lumen re-
cipit, vbi parentes eius B. virginis se-
ipsum deuouerunt peregrinos.*

CAPVT L.

ANno supra millesimum 1589. Octobris, die penultimo, Isaias à Bougnia & Ioanna Motigenia Villici inhabitantes pagum Archianum, vbi ad ædiculam sanctam sanctè perueniunt, voti soluendi gratia facti in honorem Dei & benedictæ Virginis, potestati sunt quomodo eorum proles nomine Iacobus annos tres natus, cæcus fuerat duobus annis integris: sed simul atque pijs precibus confugerunt ad miserorum patronam, simul seipsum Cheruiam peregrinos deuouentes, puer, qui prius orbatus erat lumine oculorum visum recepit: vnde omni cum humilitate ei gratias acturi venerant.

MVLIER SEPTVAGENARIA A 40
 annis paralytica, stupendo miraculo in integrum
 sanitati restituitur, fundens preces ante
 B. Virginis sacram ima-
 ginem.

CAP. LI.

ANno eodem quo supra Dionisia Be-
 thia septuagenaria ab annis viginti
 quinque ita paralytica iacuerat, vt eam in pa-
 uo sedili ad tres rotas volubili iacentem pe-
 trahere necessarium foret in quemcunque
 cum, in quo alij vellent eam repositam, vti
 dere licet inspicienti suam tabellam. Cum au-
 tem reuerenda Antifista Dononensis pios
 grinationis ergo Cheruiam veniret duabus
 religiosis comitata, instantibus ac multum
 portunis precibus impetrauit vt curru impo-
 neretur cum alijs Cheruiam aduchenda. Vbi
 vero iuxta sacram ædiculam peruenit, ad te-
 ram deposita fuit, & reptando manibus pete-
 busque magno cum dolore se ipsam contra-
 hendo, tandem peregit ad locum quo plura-
 menti festum Pentecostes, in quem processio
 diem incidebat processio (vt vocatur) peregrinatio-
 norum, vbi tum videre erat concultum
 magnum & turbam hominum copio-
 sam. Vbi verò ibidem coram sancta imagine
 spiritu gembunda pias fudit preces, subito
 plene

plenè perfecteque conualuit: & ita quidem vt sine alterius operæ & subsidio currum conscenderit, & eodem ipso die venit Camberonam, pijs precibus ibidem oratura pijsissimam Dominam. Exindeque visa est postea in processione cum cereo, quem præ manibus gestabat, sequens clerum Valencenensem. Fuitque magno stupori Valencenatibus toti; ipsi civitati: omnibus scilicet eam tum conspicientibus recto gradu incedere planè sanam & à sua paralyti tam diuturna liberam, idque ætate affecta & decrepita. Vnde etiam ab eo tempore ter in anno Cheruiam venit pedes: quod & ad annum 1602. continuauit.

*MVLIER PER OCTENNIYM APO
plexi morbo laborans ab eo subito liberatur
ante imaginem Beate virginis
transportata.*

CAPVT LII.

PRædictum hoc miraculum hinc inde vnde quaque circa adiacentia Cheruiæ loca mirè diulgatum & in aures vulgi sanctè ita delatum permouit vxorem Petri Cautellijianitoris castri Bellolani, importunis precibus agere apud dominam Heroissam à Ligneâ, quatenus copiam illi daret vt curru Cheruiâ veheretur. Cuius petitioni ipsa facilis annuit, libenter ipsi ad suum vsum & obsequium ministrans equum, ea conditione, vt similiter

H 3

curri-

curriculum sibi procuraret, gratis ad vltimum
mutuo datum. Vnde factum est vt feria quon-
ta immediatè sequenti ad dictam ecclesiam
peruenerit, vbi, mirabile dictu in instanti ab
apoplexiæ morbo libertina euasit, quem
per octennium torserat: & eodem ipso die
uifere capit aliquos suos parentes & con-
guineos Cheruiæ parochianos, eisdem enu-
rans hoc miraculum: quod paulo post con-
firmatum fuit noua attestatione proprii
pastoris.

*ADOLASCENS LABORANS TIBIA
quam in dicitur debeat secari audita missa
sacello B. Mariæ Cheruiensis prout
in integro scriptur.*

CAPVT LIII.

S Vb idem tempus duo Patres Societatis
sua Leodio Cheruiam venientes nuncu-
uerunt pastori quendam adolescentem apud
Leodienses ludimagistrum habuisse tibiam
tantis ardoribus male affectam, vt medici
iudicio illi præscindenda foret: eoq; res ab-
uenerat vt Chirurgus ipse dictum in fruenti-
strumēta coaptasset, quando ex improviso se
obtulērunt dicti Patres, qui tantæ miseræ
cōpassione permoti iuuenem sollicitauerunt
se B. Virgini peregrinum deuoueret, Cherui-
amq; venerationis ergo contenderet: eodem
ritu

referentes quomodo ipsius intercessione quomodo ipsius intercessione quatuor dierum spatio parata forent duo insignia celeberrimaque miracula: prædictæ videlicet Dionisæ Berthæ & paralytici Baliolani: nam inde recenter remeabant. Quibus auditis miser subito remittit chirurgum, & maximis cum laboribus suscipit peregrinationē versus Cheruiam, quam spacio sex dierum compleuit, ubi missa audita redijt totus sanus ad propria. Quod idem postea pro certò etiam confirmatum quædam Leodiensis femina.

PUVELLA NON SOLPENS VOTUM
patris defuncti, quod implere promiserat, morbo opprimitur, eo autem per soluto liberâ à morbo dimittitur.

CAP. LIV.

Iohannes Charletus Custos Aulæ Comitissæ Valecensis, scripto reliquit neptem suam patri suo iam morti proximo promississe se eius nomine adimpleruram quandâ peregrinationem ad B. Virginem in Cheruia, cui se voto obstrinxerat. Quâ nihilominus ipsa promissi in memor, postea implere neglexit. Quibusdam autē præterlapsis annis sana cum esset, imò vero etiam desponsata, vna cum cæteris amicis & paribus suis indixit certū diem ad celebrandū nuptiale cōuiuū verū ab illo ipso die cepit agitari dolore tibiæ, quo in dies

H 4   magis

magis ac magis ingrauescente, compulsa tandem tertio die decumbere, ita ut nulla affulgeret valetudinis recuperandæ, habens respectu ad tempus nuptijs antea præcedendum. Interea vero temporis venit illi in mentem se non satisfacisse promissis patris sui defuncti. Quam ob causam obnixè rogavit uinculum & amitam suam, ut promissam peregrinationem dignarentur eius nomine implere. Quod peregrinationis onus libenter suscipientes, & postea, opere completo Cheruiâ redeuntes, offenderunt neptem illis obuiam venientem corpore bene sanè optimè constituto. Quæ causa fuit absque la remora & dilatione temporis, certo reddendi diei ad nuptiale conuiuium decretum nato.

MVLIER SEX MENSIVM SPATIUM
lumine oculorum destituta illuminatur, amita
missa apud cheruiam in sacello
B. Marie.

CAPVT LV.

Vxor Michaelis Espringalij ex parochia
Condati pagi Courbilsij dicti, cum per
sex menses lumine oculorum orbata fuisse
honorifice comitata Cheruiam aduenit ubi
missa pie audita, sacras reliquias sancte deo-
sculans in Insulariæ repositoio reconditas,
absque mora fuit illuminata, solisque perie-
cundis

Cundos radios iucundè & tota hilaris apertè
est intuita. idque non minus quàm si nun-
quam fuisset obcœcata. Contigit istud tum in
eorum præsentia qui eam comitati fuerant,
tum etiam coram magistro Ioanne Bouchier,
& alijs

*HOMO NON VALENS INCEDERE,
nisi admodum grauate, libere incedit audita
missa in sacello B. Virginis.*

CAPVT LVI.

ANno iterum eodem quo supra 1589.
Maij die 21. Nicolaus à Puteo, hospes
Regis Catholici habitans in via regia apud
pagum qui vulgo dicitur Nimy non nisi ad-
modum grauate, baculis insistendo, poterat
incedere, Cum verò curru se Cheruiam vsque
prouchi curasset, accidit, ipso pagum Lensen-
sem egredeunte, tantopere cum animari &
corroborari, vt de curru descendere non sic ve-
ritus: & quo magis Cheruiam accedebat, eo
etiam liberius & expeditius incedebat, sic vt
suprà dictus pastor tempore sacrificij missæ
conspexerit eundem baculos suos in manus
insulariæ, quæ tum temporis præerat Cherui-
ensi ædiculæ, hilariter deponentem. Quam
ob causam missa peracta cum ad se euo-
cauit, & supradicta ex proprio
eius ore intellexit.

H 5

QVI.

QVIDAM TIBIA GRAVITER LA-

borans conualescit, tibiam ceream B. vir-
gini Cheruensi offeren-
do.

CAPVT LVII.

ANno 1590, Petrus Copinus Vela-
niae natus, & ibidem residens, cum ce-
lam quandam intrasset vt vinum Tornac-
militibus reportaret, ex inaduertentia alibi
ad ipsius cellae gradus, tibiam grauiter offe-
dit: quae breui temporis spacio triplo magis
vltra crassitiem & conditionem suam natura-
lem intumuit, sic vt extrema quaeque exinde
pateretur absque vlla quiete (quam ne min-
mam quidem capere poterat) & solaminis
quidquid demum misera natura & naturalibus
medijs emendicasset. Quae res illi cogit
fuit tibiam ceream deuouendi, quae tibiam
suam misere ita grauata & intumescens
ipsa mole exprimeret: quam simul atque
Cheruiam transmisisset, Beataeque Vir-
gini ibidem obtulisset, illi-
co conualuit.

IDEM

ER L
3. vir.
IDEM EODEM INCOMMODO DE-
nuo oppressus, iterum sanitatis beneficio do-
natur, confugiens ad eandem affli-
ctorum patronam.

CAPVT LVIII.

ER nus Veli-
es, cum ce-
Tornac
ntia ali die
iter offe
plo magi
am natu
que exi
ne min
solamur
e natu
illi can
are tibia
e scem
mul atque
ue Vir-
Eodem anno, Septembris 8. die, cum simi-
li casu in dicta tibia de nouo foret offen-
sus, cumque per quindenae noctes quiescere
non potuisset praedoloris acrimonia, tandem
non sine graui labore & difficultate Cherui-
am Vclania venit, caepitque meliuscule habe-
re, ac per octauam ibidem deuote perseue-
rando, denud, perfectam sine chirurgorum o-
pera, recuperauit valetudinem. Sic in ipsius
pastoris praesentia hanc rem confirmauit &
comprobauit.

IVVENIS QUIDAM PERFECTE A
paralyti liberatur, peregrinatione susce-
pta ad beatam Virginem Ser-
nensem.

CAPVT LIX.

IDEM
ANNO 1593. Ioannes Gherinus annos
natus 20. die sexto Septembris ia-
cebat paralyticus in nosocomio Vallece-
nensi, vt vocatur. Vbi autem in mense
H 6 Iuano

Iunio proximè sequenti ex quadam famulatu
 conciuue sua intellexit præclara miracula. Quod
 Seruicæ perpetrare dignabatur suprema Dei
 manus ad inuocationem gloriosæ matris eius,
 decreuit apud se eo loci contendere, sed
 cum non sine baculis graderetur, sapius eum
 cum labi deprehendebatur. Quod dicta con-
 ciuis sua animaduertens, nomine dicti patri-
 tici seipsam deuouit peregrinam. Quæ ubi
 dijsset, voto dictæ suæ peregrinationis com-
 pleto, præfatus Gherinus, cepit paulatim
 progredi, proprijs baculis insistendo: deinde
 ipsemet personaliter peregrinum se fecit,
 quamuis non sine grandi labore & molestia
 nam in via cum esset, parum abfuit ut ipsius
 res & spiritus in totum deficerent: præcæ-
 inuocatione ad Virginem, afflictorum locum
 rum asylum sese securè conuertens, proprio
 experimento didicit sibi vires & animum re-
 cintegrari; facillè peregrinationis suæ in-
 donfecit, & vnum è baculis in ædicula depo-
 suit, pleneque sanus factus est. 2. Octobris die
 anni 1593.

RELIGIOSVS QUIDAM A MEDI-
 co tanquam incurabilis proclamatus, voto B.
 virgini emisso, confestim admodum stu-
 pendè conualescit, loquitur
 & cantat.

CAPVT LX.

AN-

ANno 1594. in Maio Frater Petrus Ghou-
drinus Dominicanus Vallecenensis
Francofordiæ agens : repentinæ cuiusdam
defluxionis violentia loquelam perdidit. Qui-
dam autem celebris medicus Iudæus cum nõ
potuisset omni artis suæ industria ei opem
ferre, eundem, tanquam malo incurabili la-
borantem deseruit. Istis cum opprimeretur
angustijs, animum simul & cogitationes ere-
xit, simulque direxit ad Matrem consolatio-
nis, deuouens se Seruiæ peregrinum in sui no-
minis honorem & debitum seruitium. Ores
admiratione dignissima; voto namque emis-
so confestim & loqui & cantari cæpit : & ita
quidem, vt tertio die perfectæ valetudini re-
stitutus fuerit non sine Prioris sui & Confra-
trum maxima admiratione; & stupore vtpo-
te qui ipsa experientia conuicti conspicerent
eum tam, subito sanitate donatum, quem Iu-
dæus tam celebris medicus & in sua arte ma-
ximè expertus nullo modo iuuare potuerat
spatio sex hebdomadarum. Ita propria manu
conscriptum.

RELIGIOSVS SERVIAM PROFE-
ctus liberatur ab Hernie morbo, quo
per 21. annos fuerat diue-
xatus.

CAPVT LXI.

H 7

FRA;

FRater Franciscus Reussius nunc Vic
gnia Prior ingentes Matri Dei prece
gratias, eo quod Seruiam peregrinans liber
tus fuerit ab Hernia morbo, quo 21. annis
sictus fuerat, prout testatur sua tabella.

*MVLIER DVACENSIS PER
menses grauior afflicta conualecit, sacro
missa officio eius nomine apud Ser
uiam facto.*

CAPVT LXII.

ANno 1598. Anno Bardoa Duacensis
sancti Nicolai parocia per totos vnde
cim menses magnis affecta fuit doloribus,
quotidianis exhausta vomitibus, ex ore
scosos ac visu horridos humores eiciens. At
in his quidem nullum toto illo tempore
cepit mali solatium ab arte & industria me
dicorum quos adhibuit, adhibuit autem ple
rimos, idque non sequebatur vnde quaque que
res media tediosa infirmitatis suae expulsa.
Hisce malorum angustijs exposita ad miseri
cordia Matrem recurrentis, se Seruiam veni
ram promisit, si sanaretur. In cuius rei com
mationem 25. die Nouembris D. Catharina
IESV, vi suo nomine factum faceret. Erat
ab illo die liberata a vomitu paulatim conua
luit. Vnde vt accepti beneficij se memorem

exhiberet, clauda licet, venit Seruiam pedes
Calendis Iuuij subsequentis, & glorioſæ Vir-
gini Dei Matri omni cum humilitate gratias
egit.

PVERVLVS MORTVVS ANTE-
quam natus vita & baptifmali gratia admo-
dum miraculoſè donatur, Seruiam piè
delatus, & ad B. virginis
altare depositus.

CAPVT LXIII.

ANno 1602. Decembris die II. filius Ni-
colai à Planca mortuus antequam na-
tus, Atho Seruiam delatus eſt: quem propter
vrinæ emissionem Dominus Paſtor (qui hoc
in negotio nihil præcipitanter agere confue-
uit, ſed talia in menſura & pondere discreto-
nis debitæ nouit metiri) auſus non fuit baptif-
mi lauachro ablucere: imò ne quidem ad id
præſtandum hoc motiuo potuit adduci, quod
videlicet infans à plurimis viſus fuiſſet appo-
ſuiſſe manum ad latus, in quo cordis ſedes eſt,
veritus ne eiufmodi motus procederet à ſei-
pſo. Verum quando terra vice vidit eum ad-
perientem os ſuum, ſubitò eundem baptifa-
uit, dato rei ſic tranſactæ fidelis teſtimonio.
Dicitur autē Planquiſ à me interrogatus ſu-
per quibusdam huiusce miraculi particulari-
bus circumſtantijs, reſpondit vxorem ſuam,

impregnata cum esset, infantulum deo
 Gloriosæ Virgini, cuius honor & gloria
 uix deuotè recolitur; idque cum voto
 regnandi prima data opportunitate, sua
 scilicet atque debitum puerperij terminum
 compleuisset. Eundem autem cum ipsa
 set sine sensu, sine motu, vitæ scilicet
 cio destitutum ac baptismi gratia priuatum
 gemebundo spiritu lacrimabilique voce
 uocare cæpit miserorum aduocatam, matrem
 rum inquam, filiorum Adam: eius pietatem
 & misericordiam implorans, simulque
 nis ibi tum præsentibus obnixè petès, vt
 la interposita mora, Seruicā deportaretur.
 audito pater & quædam eiusdem commo-
 pia cum resignatione & firma in Deum
 infantem acceperunt frigidum, pallidum
 omninò emortuū, eumq; sectū detulit
 rùm simulatq; Seruicæ confinia attigete,
 tibi calorem natium demonstrat ac color
 rubicundum; & in vitæ maius argumetum
 paruulum eius cor intra pectus suum reco-
 ditum euidenter palpitare capit, exinde
 puerulus ad altare depositus, manifesta
 præ dictum est (præbuit vitæ indicia, præ-
 te magna hominum turba. Votis peractis
 precibus, Athumque illis remeantibus, in
 in pallorem conuersus est: Vbi verò Seruicæ
 sis ditionis limites egressi fuere, idem puer-
 lus benedictam exhalauit animam. Matre

hæc prodigiosa & verè miraculosa nuncia
aure non surda subintelligens, omni cum hu-
militate, in gratiarum actionem, Dei & Virgi-
nis matris laudes & præconia pie decantauit;
dieque subsequenti eadem ipsa hora, qua eū-
dem in hanc lucem ediderat, discessit è vita.
Est autem homo iste Athi perquàm optimè
notus, labore manuum suarum quæritans vi-
ctum, & in sudore vultus sui vescēs pane suo,
trina prole grauatus, quam ex vxore sua de-
functa suscepit.

*Subsignatus testes me presente facto fuisse penè
singula, quæ hic digeruntur ab anno 1576. & ve-
ritate niti priora autem ex regeſto, quod asseruatur
penes famulam sacelli fideliter excepta. In quorum
robur addidi nomen meum & signum manuale die
31. Octobris 1603.*

Ita est Ioannes Bouchy
pastor Seruiensis oppidi,
ac Theologiæ Licen-
tius.

LIBER

LIBER QUARTUS, QVO COMPLEXA
 VIDEBIS MIRACVLOSA O-
 PERA CAMBERONAE B. VIR-
 GINIS MERITIS EXHIBITA. per tertiam editionem
 Gallicam superaddita ijs que tibi se-
 cundo libro vidisti pro-
 posita.

*Notabis hic beneuole Lector sub-
 sequentia hęc miraculosa exem-
 pla ad inuocationem Beatissimę
 virginis, que apud Camberonam
 magna est in ueneratione mira-
 biliter patrata, ideo hic propo-
 sita, quod ceteris iam per typographum penę ex-
 eunt, eidem typographo liber quidam à viro grani obla-
 tus fuerit per Fratrem Ioannem Farinart conu-
 entus Camberonensis Priorem, ac S. Theologie Docto-
 rem collectus & pro tertia editione adactus, qui
 & postea anno millesimo sexcentesimo quarto
 Montibus Hannonię gallico idiomate impressus, in
 lucem est editus, hęc infra posita prodigiosa exem-
 pla numero 68. complectens, vltra ea que duplici
 editi.*

editione precedenti (quam huc vsque in secundo
huius opusculi volumine secuti fueramus) contine-
bantur. Ne ergo & ista tibi deessent, hic tibi, ad
Dei Optimi Maximi, eiusque sanctissima Genitri-
cis gloriam & honorem, proponuntur, quamuis or-
dine transverso, & non ita congrua. Hac igitur, ita
sequenti libello complexa & digesta pie mecum per-
legito, ac Dei matrem, quam fieri potest deuotissi-
me semper honorato, ut in vita obituque nostro, ac
denique post mortem tibi mihi que semper adsit tan-
quam misericordie Mater piissima, & miserorum
aduocata potentissima; materno nos scilicet affectu
conseruans ab omni mentis & corporis incommodo,
& tandem eripiens ex hac lacrymarum valle,

ut eum IESU CHRISTO dilectis-

sima prole faciat sine fine requi-

escere in sanctissima

pace.

HOMO

HOMO VIRIBVS PLANE EXHA-
ustus, inuocata pijsime Virginis ope,
subiò in integrum restituitur.

CAPVT I.

Homo quidam è Monstrolij partibus Anno 1326 ad iter scse accinxerat complura vota peregrinationis ergo persolurus, & in particulari Gessoriacensis seu Boloniensis, & ecce graui eaque repentina correptus infirmitate ita viribus exhaustus est, vt nec se ipsum mouere, nec in pedes stare posset. Sed quid faceret miser eo redactus angustia: vnicum illi residuum fuit perfugium vnicumque securitatis asylum, piè iuuocandi benedictam Virginem Mariam, quæ Camberonæ pro obsequio colitur ad suam imaginem per Iudæum perfidum dirè nimis cruentatam. O res plenamiraculo: vix enim orationem suam compleuerat, quando protinus desilire cæpit, & eodem ipso die adhuc sex miliaria confecit.

(::)

MVL

Mulier per annum a Dæmonio vexata mirificè liberatur, miro per
B. virginem viso spectaculo.

CAPVT II.

FAemina quædam Gerardi Montis, Athi
residens per annum integrum atrociter à
Dæmone vexata & oblecta fuit. Continuo eā
torquebat, imò & eandem sollicitabat vt sibi
ipsi violentas manus inferret: conspiciens au-
tem rē malignis suis conatibus pro voto mi-
nimè succedete, complures alios Dæmones
assumpsit ad miseram magis magisque con-
torquendam. Quibus cognitis vt eidem pia
opera afflictae subueniretur, euocatus est sa-
cerdos, qui S. Ioannis euangelium ad prædi-
ctæ mulieris caput perlegeret. Dæmone verò
sacerdotem contumelijs infestante, ei que, in-
ter alia dicente vt ab ea recederet, vt potè, quæ
in sua foret potestate, illa ipsa matrona con-
spexit in instanti B. Virginem quasi è pariete
prodeuntem, quæ se rabido cani infernali mi-
sericordissimè opposuit, & ipsius superbum
collum caputque pedibus conculcauit, sicque
potenti manu sua miseram è Diaboli fauci-
bus eripuit, vt quadraginta personis, & vltra,
comitata Camberonam venerit, immensas
illi actura gratias, cui se ipsum deuouerat, &
cuius ope a Dæmonio libera euaserat.

HOMO

HOMO QUIDAM EVIDENS EVADIT vitæ periculum ad Beate virginis invocationem.

CAPVT III.

Circa S. Guisleni partes famulum quædam fortuito euentu in fossa profunda ex qua carbones desumebat, terra penitus obrui contigit. Tali autem ac tanto expeditæ vitæ discrimini, pio corde piam Virginis imploravit opem, simulque Camberonæ sepius deuouit peregrinum casu quo contingeret ipsum incolumen euadere. Tam felicem ventis sortita est exitum pia eius oratio, ut cum multis alijs testibus Camberonam aduenire possimæ Domine gratias acturus, quæ eum eripuerat vitæ periculo, in quo misere fuerat prolapsus.

*QVIDAM E TURRI DESIL-
ens nullatenus offenditur B. virginis
ab eodem deuotè inuocata.*

CAP. IV.

Homo quidam Valencis strictissime in quadam munitissima turri conclusus, vix seipsum B. Virgini Camberonensi peregrinum deuouerat, cum perfecta corporis & animi sui resignatione sub potenti fideique eius tutela, quando singulari animositate per-

fenestram absque vlla membrorum commi-
nutione incolumis è turri præceps desiliit, &
postea consequenter omni cum pietatis affe-
ctu & gratiarum actione Camberonam ve-
nit votum peregrinationis persoluturus.

*MYLIER PERICVLOSE INTVMES-
cens à tumore subleuatur, voto ab eadem
B. virgini facto.*

CAPVT V.

GAndensis quædam mulier ita pericu-
losè toto corpore intumuerat, vt nec
chirurgus nec medicus occurreret, qui ei ali-
quid solaminis adferre posset. Extremè anxia
vixerat, promisit voto Camberonam venire:
& ecce nocte immediatè subsequenti à mor-
bo liberata fuit, tumore diminutiuo ad quar-
tam partem cum media vnius vlnæ, respecti-
uè ad zonam propriam, qua communiter
præcingebatur. Eoque accepto beneficio, ve-
nit statim postea ante imaginem Beatæ
Virginis Camberonæ sauciatam,
vt eidem quas posset re-
ferret gratias.

VIR

VIR ET VXOR MIRABILITER
sanati, voto ad Beatam Virgini-
nem confugientes.

CAPVT VI.

HOmo quidam è Barbenconio ori-
tus, à multo iam tempore oculorum
lumine orbatus cum esset, cumque vxor eius
idem grauiter podagris infestaretur, ambo simul
idem tempus sese B. Virginis Camberonensis
fecere peregrinos: & ecce in eodem instanti
homo ille, lumine oculorum ei restituro, con-
spexit vicinum pertranseuntem viam suam,
quem & agnoscens proprio nomine salute-
uit: Vxor pariter experta est se omnimodè à
morbi molestijs subleuatam, & vnà ex suis ve-
cenis sub idem tempus à febribus est liberata

TRES PERSONAE A DIVERSIS
vitiis periculis diuersimodè liberantur ad
Beate Virginis invocationem.

CAPVT VII.

Mulier quædam è Gourdinia, nec non
& eius filia sturmax morbo infesta se-
se peregrinas apud Camberonam magno cū
deuotionis affectu deuouerunt, & filia tribus
diebus post ab emissionem voti plenè in inte-
grum sibi est restituta. Vbi verò vota sua fide-
liter reddidère, mater beneficij tanti per filia
acce-

accepti permota pia memoria, denuò se voto
fecit peregrinam propter mariti sui sanitatem
conseruandam, qui singulis annis, idque mē-
sis Augusti tempore, quo sibi & familiæ a-
lenda media procurare debebat, in morbum
incidebat, & præ morbi grauamine in lecto
decumbere illum necessitas perurgebat. Piam
matronam minimè sefellit spes qua ablacta-
batur: etenim maritus tale inde in posterum
in se expertus est naturæ leuamen, vt nun-
quam eum ægritudo peruasit tempore soli-
to. Interim sine mora soluit peregrinationis
votum vna sua consanguinea comite, quæ
maritum suum carceris stricta admodum cus-
todia conclusum habebat, eoque miserarū
deuenerat, vt torturæ iam expositus fuisset.
Dicta autem eius consanguinea deuouit se
peregrinam apud Camberonam, & nocte
sublequente percepit bonus vir quemdam
fulgorem intra carceris triste receptaculum,
simulque faminam linteis candidis indu-
tam, cuius pia ope sanctoque subsidio con-
fessim liberatus fuit, ac libertate donatus.

*HOMO MENTE ET CORPORE IM-
potens sibi plenè redditur, voto per vxo-
rem beatæ virginis Camberonen-
si emisso.*

CAPVT VIII.

I

GAN-

GAndensis quædam mulier Camberonensem, qui cum ab Ecclesia Metropolitana B. Mariæ ad sancti Gaugerici templum se transferret, à venti turbine percussus fuit, qui eum à renibus ad pedes vsque viribus impotentem fecit, & ita sana mente & sensibus priuauit, vt vxorem verberibus contunderet, nec non & alios qui accedebant ad eam. Pia vxor eum B. Virgini Camberonensi, deuotè peregrinum, & mora nulla interposita lenitati mentis & corporis restitutus est, baculos à se abiecit, & peregrinatione pie cõfecit.

INFANS SUPERAT MORTIS PERICULUM, vbi eum mater virgini matri fecit peregrinum.

CAPVT IX.

IN pago quodam cui Villarium Dominici Nicolai nomen est, infans quidam incommodè admodum in cunis iaceas, clamoribus matrem ad se euocauit, vt eius aduicem matrem aliquid ab eâ solaminis acciperet: verum illa alijs intenta, pueri clamoras voces parumper pendit. Interea brachia sua quo posuit modo à cunabulis subtraxit, ideoque violenter se ipsum hinc inde agitare cõpit, vt quibusdam linteaminibus quibus circumuolebatur cõuenienter

uicem sibi contorsit, planeque extinctus ac suffocatus videbatur. Rebus ita se habentibus superuenit Mater, tristeque hoc spectaculum intuita, velut attonita sine voce, sine sensu quid diceret non habebat, quoad usque sibi sensibusque reddita, tota gembunda exclamauit, dicens: O Mater Dei gloriosa Virgo Maria Camberonensis mihi filiolum meum restitue. Voto peregrinus tuus erit, & ego patier cum illo. Hisce editis vocibus è cunis excepit infantem: vbi verò sibi restitutus est, balneum paratū est in quo lauaretur, quod nihilominus ferre minimè voluit, sed è contra proprijs vestimentis indui postulauit, & sine mora euolauit ad pueros sibi coartaneos, ad colludendum cum eis in publicis vicis & plateis. Breuiter pater & mater nullam moram fecerunt persoluendi votum iam ab eis emissum, simulque minimè prætermiserunt palmam & vbiq; de prædicare beneficium, gratæque solatium, quod, interuentu Benedictæ Virginis, acceperant per filioli incolumitatem.

INFANS A CALCULO LIBERATUR per Matrem Beatæ virginis commendatus.

CAPVT X.

I 2

Niuc-

Niuensis quædã mulier chirurgũ iã emiserat ad infecandũ filiũ, quando in miseratione in ipsum commotus, cum B. Virgini Camberonensi deuouit, & subito infans lapillum emisit, qui ipsum cruciabat: & consequenter deduxit eum mater ante imaginem à perfido Iudæo perfidẽ cruentatam.

*HOMO QUIDAM ADMIRANDI
modis iterum iterumque à B. virgine libera-
ratur ab infirmitate & maligno
Demone.*

CAPVT XI.

Homo de Vallecuria & generatione
Hugo Camberonam venit, vbi coram
neuitæ Virginis imagine ac in præsentia
tius conuentus affirmavit se die quodam
admodum inflammatum ad verba quædam
quæ ipsi relata fuerant, lectum & quietem
tuisse in flagranti sua cholera, intermisso
cis signaculo. Eum verò malignus spiritus
subito inter scapulas arripuit, talique impetu
in eundem irruit, & quasi taurus quidam
bundus clamores & mugitus homo miser
deret, quo ad vsque dirus aduersarius illi
nus in os immitteret, talique violentia ipsius
labia comprimeret & conroqueret, vt ultra
vociferari nequiret. Homo confestim admi-
rando timore correptus ad B. Virginem Cam-
bero-

beronensem pie cōfugit, totoque cordis medullitio seipsum illi deuouit, ad id pia memoria permotus, quod aliàs sanctæ eius commiserationis experimentum fecerat in brachij sanatione, quod nullatenus mouere poterat. Hoc autem infortunio grauatus cum esset, benedictæ Virginis piam implorauit opem, cumque die quadam super quendam lapidem inter Tornacum & Camberonam sitū requisisset, simul atque euigilauit à somno ac in pedes stetit, à brachij incommoditate sese deprehendit immunem & liberum: intereaque temporis quo in ipso cœnobio canticū quoddam in gratiarum actionem decantabatur, is qui tali beneficio donatus fuerat, uidit vnam ex imaginis cicatibus mirum in modum adaperiri: quam ob causam seipsum in singulos annos deuouit peregrinum. In dicto autem extremo miraculo, toto conuentu presente iurauit in animam suam, quod piissimæ Virginis pia implorando suffragia, mulierem quandam ad modum imaginis Camberonensis sauciam viderit ad se descendere, quæ demonem sua abegit præsentia, sicque perfectæ redditus est sanitati.

HOMO IN MARI DE VITA PER
 rislitans ad locum tranquillum perducitur,
 inuocata virginis ope.

CAPVT XII.

Ioannes Barbierès Reginae Anglicanae
 bicen intra marinos fluctus & vndas
 uigans, tale cum pluribus alijs subijt vi-
 scrimen, vt nulla subesset spes ne vnum quod-
 dem ex centum, qui illi aderant, restante ve-
 to, portum felicem tenere posse. Naui quippe
 eorum in arenam ventorum vi deiecta in
 eidem adhæserat, vt nec vltro nec retroce-
 re posset: Cui & illud accedebat incommodum,
 quod illis omnino deficeret commercium. Quo-
 niam illis ergo hisce angustijs constituti cum
 essent, Ioannes recordatus est imaginis, qua
 magnam habet Camberonæ venerationem,
 pioque cordis affectu implorata ab ipso
 gloriosa Virginis Mariæ, despumantes flu-
 ctus maris suo fluxu confestim interuenit,
 qui nauem optatum in locum & tranquillum
 portum transtulere.

PERVVLVS AD MILLE PASSVS
 & ultra supernatans aquis, incolumis eue-
 dit, patre & matre eum Beatae vir-
 gini deuotentibus.

CAPVT XIII.

Mili

Mulier quædam à Gagia venerationis
ergo Camberonam aduenit, vbi in
totius conuentus presentia pro certo affirma-
uit infantulum suum in Buchiniensem fluui-
um miserè delapsum, postea verò ad aquæ de-
cursum ultra milliare raptum, indeque sanū
& incolumem extractum, vbi maritus cum
ipsa voto eum fecisset eo loci peregrinum.

AD B. VIRGINIS INVOCATIONEM

duarum mulierum innocentia comprobatur,

*& fur tanquam facti reus con-
demnatur.*

CAPVT XIV.

Mulieres duæ, mater & filia, è Monti-
bus Hannoniæ Camberonam vene-
runt, vt magna cum animi deuotione benedi-
ctæ Virgini Mariæ meritas gratias & laudes
referrent. Retulit porro mater latrones bina
vice suffuratos in ædibus filiæ, prima vice af-
tes triginta, vice altera tredecim florenos cū
pluribus monilibus, fure semper latente & in-
cognito. Interea temporis vna ex vicinis, ma-
ter scilicet eius qui facti reus erat, accusabat
matrem iunioris fæminæ, cui res furtiuè
erat ablata. Quam ob causam dicta ma-
trona, vt erat innocens, non mediocriter
commota, iraque succensa, donec pia memo-
ria animum piè reuocans Beatam Virgi-

nem Camberonensem, verum ac solidum desolatorum solatium & patrocinium, ad eam confugit, deuotè expetens vt eam citissimè dignaretur adiuuare, & ab infamiae labe expurgare, quæ illi contra omnem acquiratam falsò imponeretur, & cum in finem se ipsam illi in futurum deuouerat peregrinam. Non fuit frustranea eius oratio, neque vlllo modo passa est repulsam supplex & iusta eius petitione filius siquidem vicinæ paulò post ob debitum apprehensus, tum etiam quia mortem intenterasset mulieri spoliatae, & eius marito tandem aliquando se furti antedicti reum agnouit, ratione cuius & vitam perdidit, sicque prædictæ duæ mulieres euaserunt incolumes, benedicta Virgine Maria adiutrice.

*AD EIVSDEM INVOCATIONEM
captiuus quidam libertate donatur.*

CAPVT XV.

Quidam Baillonanus minor natu per Saracenos in carcerem & vincula aëritate coniectus, voto se B. Virgini Camberonensi fecit peregrinum, & consecutiue magna cum animi læticia & alacritate carceris molestias euasit, prout ipsemet retulit.

QVIDAM AD B. VIRGINEM
peregrinatione facta à duplici tu-
more liberatur.

CAPVT XVI.

Ioannes Beauregard Brugeleti incola du-
plici tumore affirmavit se malè affectum,
quo sibi persuadebat morte subita vitam auf-
ferendam. In tali autem vitæ discrimine B. V.
Camberonensi seipsum deuouit peregrinum,
à tribus mulierculis, quæ ipsi inserviebant,
expetens, vt ei peregrinãti assisterent, & quod
earum nomine pia donaria sacrasque oblati-
ones ære proprio persolueret, quemadmodũ
se ipsa præstitit, sicque totus conualuit.

QVIDAM MORTIS EVADIT
periculum, matre ipsum B. Virginis
deuouente.

CAPVT XVII.

Ioannes VVastelius in trapeto nostro ha-
bitans, cum morte colluctabatur, iamque
oculos suos miserè hinc inde vertèdo contor-
quebat, manibus ceterum lustralem gestans,
quando mater eius ipsum B. Virgini Cambe-
ronensi deuotissimè deuouens, ita sibi in in-
tegrum restitutus est, vt die subsequenti sacel-
lum eius visitauerit in gratiarum actionem.

I s acc

nec non vt eidem pium aliquod obsequium exhiberet.

MARITVS ET VXOR MIRABILITER à morte præsèruantur, vota Beatae virginis facta.

CAPVT XVIII.

DVO coniugati magno cum feruore & animi deuotione Camberonam nauibus venerant. Maritus narrabat se in strage cædeque grauissima, quæ in Anglia facta est, à die sacramenti ad diem vsque sabati subsequenti, cum plurimis alijs intra colloquias latitasse non sine extremo vitæ periculo. Interea namque temporis sapius audire hostem conscendere gradus loci in quolabant, eos, ad necem quærentem. Quam ob causam iam extremum vale vxori dederat, ubi quacunque hora persuadens se ad mortem pro certo raptandum, quando spiritu diuino instigatus & monitus feruidè admodum. Virgini Camberonensi seipsum fecit peregrinum, promittens vbi mare transisset nauem se carnibus vesciturum, nisi primo reliculam suam visitasset. Vbi autem eò venit, affirmavit se illa ipsa hora, qua putabat se ferro impiorum necandum, Virginem benedictam vidisse, quæ, vt ipsi videbatur, eum proprio suo pallio inuoluit, sicque seruauit.

NAT.

NAVIA INTER MAXIMOS FLV-
sus de vita periclitans, ad portum felici-
citer deducitur, voto B. vir-
gini facto.

CAPVT XIX.

Nauta quidam e Flandriae partibus ori-
undus cum summo vitae periculo ma-
ximis fluctibus & vndis exagitatus fuit, quo
vsque ad piam dominam Camberonae sum-
mo honore habitam confugiens, voto pro-
misit se eo venerationis ergo venturum, &
ad dignas eidem gratias exoluendas, casu
quo dignaretur ei esse subsidio, ac ad felicem
portum perducere, imò, quod plus est, à car-
nibus abstineret quousque votum re ipsa cõ-
pleffet, sicque à periculo liber euasit.

MVLIER EVIDENS VITAE PE-
riculum superat, Beatae virgini mirabi-
liter succurrente.

CAPVT XX.

VXor Ioannis VVastelij Montibus redi-
ens, cum insideret equo nimia ferocita-
te indomito, in terram deiecta est iuxta Lésen-
se nosocomium, & inde summa violentia
pertracta ad locum vsq; nostrum paribulariũ
Camberonensem expeditibus eius vno adha-
rescente cremasteri ephippiario. Totum eius

corpus fuit vulneribus vnde quaque confectum misereque conquassatum & contritum quod quasi emortuum in proprias eius ades est delatum, vbi duobus diebus integris videntem que noctibus permansit, mulier sine potu ciboque, ac sensibus destituta. Sibi autem restituta narravit eo ipso instanti, quo ex quo collapsa est, se supplicem B. Virginem Camberonensem exorasse, ac seipsam eidem deuouisse, quæ felici cum exitu ei praesto fuit nam vbi equus per medias spinas, arborum truncos, fentes & sepes penetratus erat, cecidit maffer planè recessus fractus est: quo factum est, ut diuinitus maiora superaret vitæ discrimina, minimoque temporis spacio inter ceteros penitus conualuit.

*IUVENCVLVS QVIDAM A GRA
ui infortunio, quod per ignem incurerat,
liberatur, B. virgini per matrem
voto emisso.*

CAPVT XXI.

VXor Iacobi Capronij à Gagja filium habebat Ioannis nomine, qui in primis pueritiæ annis præcipiti casu in ignem prolapsus est, vnde in flamma tantum reportauit detrimenti, ut quasi lumine oculorum exinde foret miserè orbatus, Simulatque ve-

ro mater eius ipsum B. Virgini Camberonen-
si deuotum peregrinum, visum cum pristina sa-
nitate recepit. Postea relictis parentibus, ipsi-
que etiam inuitis in alienas terras, easque
longinquas, peregrinationis ergo transtulit.
Eius autem absentiae mater plurimum con-
dolens, non sine lacrimis ad B. Virginem con-
fugiens eius opem suppliciter expeuit, tanta-
que instantia eandem inuocauit, vt tandem,
diuina disponente prouidentia, acciderit mu-
lierem quandam occurrisse adolescenti, si-
mulque eum monuisse vt sine mora ad ma-
trem rediret, quae eius causa assiduas funde-
bat lacrimas. Adolescens faeminam minime
agnoscens respondit se orphanum, nihilomi-
nus tamen ad propria rediit, ubi per septenni-
um in alienas terras migrarat. Ad reditum
autem eius pia mater tota exhilarata, eundem
ad aediculam miraculosam Camberonensem
lata deduxit, secum deferens cereum dua-
rum librarum pondere cum vno quadrante,
filiumque suum voto fecit eidem peregrin-
um.

RELIGIOSVS QVIDAM MANV
fere paralyticus sanatur ad B. virgi-
nem voto confugiens.

CAPVT XXII.

I 7 FRA

Frater Lambertus ita intumescens & miserè affectam sinistram gestabat manum. vt ignorans quo sibi vltra vtendum foret remedio, permiserit chirurgo eam incidere, & de facto carnis non minimas particular præscidit: sed inde nullum sensit doloris, quo premebatur, leuamen. Cum ergo eores deuouisset, vt manus suæ vsu se penitus priuandū existimaret, ad gloriosam Virginem, que hic in honore est, extremum perfugium habuit, ac, seipsum illi piè deuouendo, manum ceream promisit, & illicò sanus factus est.

*MVLIER PEDIBVS PARALYTICA
vires pristinas resumit, voto eidem
piè facto.*

CAPVT XXIII.

Idem frater Lambertus affirmabat se famam quamdam vidisse ex Theusia, ad eò præ morbi grauitate viribus impotentem, vt in pedes stare nullatenus posset. Quod ipsam permouit vt voto peregrinam se faceret B. Virgini Camberonensi cum oblatione duarum tiliarum cerearum, sicque protinus corroborata ac etiam sanata est.

IVVE

IUVENIS IN TOTVM PARALY-
ticus à paralyfi liberatur B. virginis fa-
ctus peregrinus.

CAPVT XXIV.

Filius Iacobi Pontani molitoris omniuna
membrorum paralyfi correptus, vbi B.
Virginis Camberonensis factus est peregrin-
us, subito eorundem membrorum promptū
& expeditum recepit vsum.

IUVENCULA INGENTI MIRA-
culo reuocatur ad vitam per B. virginis
innocationem.

CAP. XXV.

Salomon Lorunierus casu filiulam Cam-
bier annos duos natam in dolio aquis re-
fecto, eoque in terra reposito comperit. Ipsa
autem in illud capite prono corruente, dela-
psa est: eamque iam emortuam idem Salo-
mon ad matrem detulit. Quid faceret mulier
misera talibus animæ angustijs exposita? Pri-
mum, præcipuumque eius perfugium fuit ma-
gno cum vlulatu & ploratu mestissimum fi-
liæ infortunium deplorare: quo in luctuoso
statu continuauit donec vicinis suis viris &
feminis, deuotissimè B. Virginis Cambero-
nensis opem expostulasset, quo facto filiola
sensus expers & vitæ non sine grandi miracu-
lo respirauit ad vitam.

AD O

ADOLESCENS QUIDAM ADMIRANDO modo vite admirandum euadit periculum ad B. Virginis inuocationem.

CAPVT XXVI.

Multi è pagis Camberonæ S. Vincentii & Lombisij suo testimonio confirmant filium Ioannis le Beausite, vbi campanile conscendit, vt (campanæ cuiusdam cordellam con fractam noua ligatura repararet) tam præcipiti casu pronum ex emineatione loco super ecclesiæ pauimentum corruisse, vt haberetur pro mortuo. Nihilominus qui cum præsentibus aderant B. Virginis Camberonensis pium inuocarunt subsidium, sicq; male fortunatus homo sibi redditus est, ac subito amissam recuperauit sanitatem.

HOMO QUIDAM GRAUIA SPERATA infortunia ad eiusdem inuocationem.

CAPVT XXVII.

Cuius quidam Sclufanus cum alijs suis socijs cuiusdam nauis iacturam fecit avari absorptæ cum vnico homine & sexcentis vini dolijs. Erant autem huic eidem ciui adhuc tres aliæ nauiculæ quæ maiorem, & capitalem concomitabantur: cumq; suum hoc naufragium quod fecerat illi foret denunciatum, vouit se carnibus nõ vesciturum, nisi prius B. Virginem Camberonensem uisitallet, fau-

taq; nuncia audisset trium suarum nauicularum, nec non & aliarum trium, quas Orientē versus habebat. Eo ipso die, tribus prioribus ad felicem portum appulsis, peregrinationem quam vouerat non distulit, secum nauiculam quandam argenteam deferens, quæ ante imaginem à Iudeo sauciatam appensa fuit. Vice altera cū ignis ira ædes eius peruasisset, ut etiam fenestræ præ flamma vicina exardescerent domum suam B. Virgini deuouit, cæteris ab eo derelictis. A reditu autem suo cum aduertisset nihil ab igne deuastatum præter id quod in suo discessu ignis flammavastabat, domum argenteam postea secum tulit, & B. Virgini eandem obtulit.

CONVERSUS QUIDAM GRAVE IDQUE
duplex à se depellit infortunium, eadem
Virginis ope.

CAPVT XXVIII.

FRater Ioannes Gregorius nostri huius
cœnobij cōuersus euigilans à sumnoque
fuerat in agro oppressus tam immodera tam
artuum membrorumque suorum extensionē
passus est, ut herniæ morbo miserè fuerit di-
uexatus. Hoc autem lugubri & inopinato ca-
su exagitatus protinus oculos versus B. Virgi-
nis ædiculam coniecit, eiusdemq; piam operam
piè implorauit, & quemadmodum in instanti
fuerat

fuerat offensus, ita & in instanti in integrum fuit restitutus. Vice altera, curram ipso conscendente, vna ex rotistali impetu super tribus suas collapsa est, vt retrosum corruens nihil nisi mortem sibi promitteret, donec, gloriose Virginis inuocata adiutrice manu, surrexit sanus.

RELIGIOSVS A VARIIS LANGORIBUS liberatur deuotè ad B. Virginem recurrens.

CAPVT XXIX.

Domnus Aegidius Herinus varijs infirmitatibus diuexatus, singulariter autè calculo laborans, peracutos dolores patiebatur, nullum ab hominibus expectans in firmitatis sue remedium Tandem B. Virgini Camberoniensi se ipsum deuouit & paulo post confirmatus ac sanitati fuit restitutus.

NOTA SUBSEQUENTIA, VT INTELLIGAS quo anno vel tempore miracula precedentia, cum pluribus alijs hoc capite generatim tantummodò propositis, patrata fuerint.

CAPVT XXX.

Pius hic idem religiosus huius conuentus professus in maiori primariaque ecclesia sepulturam accepit, idque in sacello Beate Virg-

Virginis, ut ex marmore, qui eiusdem tumu-
 lum operit, colligere est, diem extremum o-
 bijt anno 1410. Miraculum autem hoc quod
 ipsi accidit (prout ex marmore qui immedia-
 te subsequitur probabiliter conijci potest)
 perpetratum esse potuit anno 1396. vel 1397.
 septuaginta videlicet annis à duello generosi
 militis contra Iudæum felicissimè initi. Ab
 anno siquidem duelli 1326. ad annum vsque
 1398. omnia superius conscripta & memora-
 ta miracula cum alijs propemodum infinitis
 (quod videlicet foeminae complures in puer-
 perij angustijs proclamatae à mali praesuris fu-
 erint exemptae quod plurimi infantuli mor-
 tui in hanc lucem editi, ad vitam reuocati,
 baptisatiq; fuerint, & alij quamplurimi ocu-
 lorum, aurium, brachiorum, tibiarum, alio-
 rumq; membrorum infirmitatibus grauati,
 quos breuitatis causa hic lubens praetermissi,
 ad inuocationem gloriosissimae Virginis in
 integrum fuerunt restituti) patrata debent
 intelligi: Nam in nullo eorum vsque ad im-
 mediate subsequens exemplum, tempus quo
 determinatè acciderunt, annotatum est, ve-
 rum solummodo dicitur ea accidisse
 eodem anno vel saltem
 tempore.

QVI-

QUIDAM DIPTINO MORBO LABO-
rans diuinitus nronitus vt B. Virginis subsidium pe-
teret, mox sanatur, vbi illud ipsum
opere prestuit.

CAPVT XXXI.

ANno supra millesimum 398. compla-
res pij & bone fidei homines attestati
sunt Ioannē Demestrium triginta duarū heb-
domadarū spacio graui morbo detentum fuisse,
se, sui que morbi tertio recidiuam passum, cau-
dem que diuinitus admonitum vt ad B. Virgi-
nem Camberonensem pijs votis confugeret
casu quo sibi succurri peroptaret. Quod vix
opere compleuerat, & ecce, mirabile dictu, ip-
sa feria secunda Pentecostes plene miser con-
ualuit.

QUIDAM DINASTA SANATVS
vbi Camberonam venit.

CAP. XXXII.

DOmin' de Ligne graui morbo oppres-
sus cum esset, venerationis ergo huc ad
gloriosā Virginem venit & sanitatem re-
cepit. in cuius rei piam gratamq; me-
moriam, cortinas sanctæ adi-
culæ pio donario
obtulit.

Mist

MVLIER IN GRAVISSIMO VITAE
discrimen adducta praeservatur ad B. Virginis
inuocationem.

CAPVT XXXIII.

ANno supra millesimum 406. Captiuus quidam traditus uxori philacista seu custodis carceris Multiensis, vt eum sub poena mille coronatorum fideliter custodiret, aded subtiliter suas partes egit, vt carceres cofregerit, & postea in quoddam diuersorium sese cla receperit, tum ad corpus cibo reficiendum, tum etiam vt noctem praestolaretur, sub cuius medijs istque densis tenebris commodius vitae consulere posset, fuga salutem quaerendo. Domifella huius rei admonita per eos qui cibos, vt putabant, captiuo deferbant, extremis se tristitia angustijs confecit, & tam studiose eum vndequaque perquisiuit, vt enusquam inuento, in genua, super scamnum eiusdem hospitij, in quo latebat, ruerit omnium deuotionis affectu benedictam Virginem inuocando, vt sibi piam opem ferre dignaretur. Captiuus autem, prout ipsa mulier postea enarrauit, sub eodem scamno delitescens cultrum in manibus gestans ad eam iugulandum: quod & re ipsa praestitisset, nisi per B. Virginis inuocationem ad id impotens fuisset affectus omnibus destitutus viribus, quemadmodum ille postea ore proprio rem totam fassus.

ius est. Matrona autem illa in gratiarum actionem Camberonam venit peregrinationis ergo, secū deferens & offerens marcam argenteam; cunctaque fideliter retulit quæ ipsi aciderant.

IVVENCVLVS IN MORTIS PERICULO constitutus mortis euadit periculum, ubi eum parentes B. Virgini deuouerunt.

CAPVT. XXXIIII.

ANNO 1407. filius Iacobi Dourielliet ciuitate Mainvaut oriundus acum deglutuit, quæ die noctuque tanto cum dolore in eius resedit corpore, vt sanguinem copiosè nimis emittens parum abesset quin ad extrema vitæ perductus spiritum exhalaret. Pater & mater tam miserum casum summo pere lugabant, donec eum toto vitæ suæ tempore B. Virgini Camberonensi peregrinum deuouentes, acum deorsum emisit per partes inferiores, sicque sanus effectus est.

Malier

MVLIER A PARTV DIVVRNO
liberatur, vbi B. Virginis imploravit opem.

CAP. XXXV.

Vxor Henrici Brongnartijà Goudreg-
ma partus acutissimos dolores per
tres hebdomadas sustinens, nec tamen partu-
riens, benedictæ Virginis piam imploravit
opem, statimque liberata est, & infans sacro
baptismatis lauachro ablutus, quamuis fate-
retur se per dies tres dumtaxat eum viuum in
vtero gestasse.

HOMO MISERRIME CORPORE
*contritus in integrum restituitur voto B. Vir-
gini piè emisso.*

CAPVT XXXVI.

Eodem anno quo supra Ioānes Formon-
tius quercum vnam secabat, quæ tanto
impetu in ipsum corruit, sicque tibias suas
aliasque corporis partes contriuit, vt in propri-
as eius ædes toto corpore contusus & veluti
emortuus sit deportatus. Hoc misero in statu
die integro perseverauit, donec sub vesperum
sibi sensibusque suis paululū restitutus ex toto
cordis medullitio seipsum deuouit gloriosæ
Virginis Mariæ, quæ apud Camberonam max-
imo est in honore, voto insuper promittens
se quotannis toto vitæ suæ decursu suū fore
pere-

peregrinum, modò ad id praestandum illi vires
& sanitatem suppeteret. Ab illa autem hora &
loqui & meliusculè habere cepit, adeoque pro-
sperè & feliciter res illi successit, vt plenè tan-
dem conualuerit.

*QUATUOR PERSONAE MISERRIME
afflictae admodum miraculose liberantur per
misericordiam matrem.*

CAPVT XXXVII.

Con similem in modum filius l' Amou-
ral ab Herchia à l'ògo tēpore obcaecatus
in aedícula B. Mariæ fuit illuminatus. Et filia
dynastæ & heroissæ ab Andregnia liberata fu-
it à morbo tam graui & infesto, vt stomachus
omnes planè cibos respueret. Filius insuper Go-
rardi à Lombiso sine lucis v'sura in lucem edu-
tus, voto factus est peregrinus, & continè
vitæ accepit vsuram ac benè sanus in aedícula
sanctam sanctè fuit deportatus. Item Ioannes
à Euria ex Estinna oriundus in morbum adeò
grauem incidit, vt sensibus omnibus deperdi-
tis cum parentes B. Virgini deuouerint peregrini-
um: & paulò pòst incolumitate potitus ad
præfatam aedículam venit, peregrinationis
votum piè redditurus.

*QUIDAM AB APOPLEXIA LIBE-
ratur, voto B. Virgini facto.*

CAPVT XXXVIII.

ANNO supra millesimum 410. Ioannes Pontanus sartor habitans Gandavum extra domum vrinam faciens in appoplexiam incidit, & quasi sensus & vitæ expers in proprias ædes fuit deportatus. Nihilominus ipso paulò post paululum balbutiente ac voces imperfectas proferente, omnibus annis vitæ suæ sanctè promisit se Camberonam peregrinationis ergo venturum: & ecce subito corroboratus est, sanusq; ac incolumis se vitæ peregrinaturus commisit.

HOMO TIBIIS SUMMOPERE LABORANS sibi integrè restituitur, implorata virginis ope.

CAP. XXXIX.

ANNO 1411. Ioanni Vesonio cuius Tornacensi tantopere dolabant tibiæ, ut is incedere nullatenus valens emitteret voces feminae parturientis non dissimiles. Doloribus hisce acutissimis oppressus cum esset, à Duce Brabantiae cui in arte venandi inserviebat, accepit litteras, quibus illi mandabatur canes leporatios conquirere in locis à Tornaco octo miliaribus distitis. Imploratum tum temporis opem gloriosæ Virginis, cuius honor & gloria Camberonæ summis præco-

K

praconijs celebratur: perfecteque sanus con-
surgens confecit postea cundo & redeundo
sexdecim milliana octo horarum spacio.

VIVS A PARALYSI LIBERATVS
alius ad vitam reuocatur, tertius à languore
sanatur per virginem ma-
trem.

CAPVT XL.

Eodem ipso anno puer quidam Goudre-
atensis vnus brachij vsu destitutus, à
benedictæ Virginis inuocationem in integ-
ritate restitutus. In pago Montignoniensi sine-
ta infans quidam editus, ad vitam est reuoca-
tus & in Ecclesia baptisatus. Ioannes Nelspe-
rus complures hunc in finem quadragena
compleuit, vt à quodam languore liber eu-
deret, quo fiebat vt & brachijs & tibijs impo-
tens redderetur: verum nullum infirmitatis
suae expertus est solatium, donec B. Vir-
ginis Camberonensis imploras-
set auxilium.

apud Camberonam in Hannonia.

219

PVER A SONTICO MORBO LIBE-
ratur, vbi cum pater & mater B. virgini
deuouent.

CAP. XLI.

ANNO 1412. ita grauiter sonticus mor-
bus puerum quendam B. uligniensem
augebat, vt pater Nicolaus Valinius viginti
duos vermiculos ex auribus eius exraxerit;
perfecta autem sanitate potius est, simul at-
que eundem Pater & mater B. Virgini Cam-
beronensi deuouerant peregrinum.

ALIVS PVERVLVS IN MORTIS
agone existens plenè conualescit, vbi B. vir-
gini factus est pere-
grinus.

CAPVT XLII.

ANNO 1413. Arnoldi Carlieri filius à
Bauffia repentino morbo correptus,
tribus diebus cum morte colluctabatur extre-
mum ducens spiritum: confestim atque cum
B. Virgini Camberonensi voto fecerunt
peregrinum, plene con-
ualuit.

K 2

MVLI

*MYLIER DIVTURNSO MORBO IT-
tremè agitata, facta est sana, simul ac B. Vir-
gini voto facta est peregrina.*

CAPVT XLIII.

Mulier quædam è Castro Cameracti
si oriunda per longum temporis in-
teruallum ægra decubuit: vbi verò octo dies
postremos sine potu ciboque transegeret, in-
potere quæ nec cibum, nec potum sumere pos-
set, B. Virginis Camberonensis tam deuotum
pium efflagitauit auxilium, promissa eidem
quotannis peregrinatione, vt dicto citius la-
nitate perfecte sit consecuta. Impleuit autem
priorem suam peregrinationem votiuam in
huius anni 1413. processione postrema per-
acta.

*MYLIER CVM MORTE COLLY-
Etans integrè sanatur, vbi seipsam B. virginis
deuouet peregrinam.*

CAPVT XLIIII.

Vxorem Egidij Heluini Lensensis gra-
uissimè tumor quidam perualerat per
vniuersum corpus, eique confessionis, Eucha-
ristiæ ac Extremæ Vnctionis sacramenta col-
lata fuerant, quando iam eadem animam a-
gens, quam potuit piissime benedictæ Virgi-
nis expetijt opem, seipsam B. Mariæ Cambe-
ronensi

ronensi deuouit peregrinam, seseque ad iter,
manibus pedibusque reptando, accinxit: Vbi
verò ad ædiculam non sine maximis itineris
angustijs & molestijs appulit, tota sana pos-
tea, dextera Dei mira operante, redijt ad pro-
pria.

*ADOLESCENS QUIDAM EXTRA
patriam peregrinus & longa infirmitate op-
pressus admirando miraculo libe-
ratur B. virginis sub-
sidio.*

CAPVT XLV.

ADolescens quidam è Camberonia ca-
stro, cui nomen Nicolaus Brabantius
vera pietate permotus compleuit peregrina-
tionem ad S. Iacobum in Compostella, tri-
bus eiusdem pagi comitatus peregrinis. In eo-
rum autem reditu, dicto Nicolao forte fortui-
to in profundas aquas prolabante, tandem ip-
se in Pictonum vrbe compulsus est decum-
bere, idque in sanctorum Iacobi & Anthonij
nosodochio: vbi ex socijs suis vnus ei admo-
dum diu charitatis opera per piũ mobsequium
exhibuit. Die quadam sese in diui Gregorij
cœmeterium nosodochio contiguũ simul
traustulerunt, ibique inter alia crucem quan-
dam cum imagine B. Virginis superius col-
locata comperentes, adolescens hisce sermo-
nibus

nibus Nicolaum compellauit: Amice miserrime, nunc temporis octaua processions Camberonæ festiue celebratur: cor, igitur & animum tuum pie ad B. Virginem dirigas velim, cuius memoria eo loci dignissime recolitur, eamque pijs animæ votis & precibus exoremus, ut dignetur nobis hanc gratiam donare, ut salui sanique ad eam reuicere possimus, ut simul peregrinationis votum explete valeamus, quod in annos singulos promissimus: Nam ambo sacræ suæ ædiculæ peregrinos nos esse profitemur. Ad quæ verba Nicolaus suppliciter pronus in genua ruit, oculos mente inque ad crucem & Beatæ Virginis imaginem conuertens, simulque hæc preces ex cordis medullis pijsimè fundens; **O** beatissima Virgo & Domina Camberonensis, quæ omnibus opitulari soles, qui à te piam opem pie exposcunt, da mihi, obsecro, si placet, corporis integram sanitatem, simulque vires & facultatem Camberonam redeundi, tuam imaginem cum sacræ tuæ ædiculæ pie inuisendi gratia: hoc vnum à te quam possum deuotissimè peto. Hisce ita transactis, nos odichium repetere, & Nicolaus nocte subsequenti tam suauis quiete potitus est, ut mirabile dictu, à somno euigilans, hisce vocibus Iuonem itineris sui fidelissimum comitem interpellarit, dicēs: Sarcinas tuas collige, **v**elle nunc valeo ut patriam repetam, laus & gloria

gloria sit glorioſæ Virgini Mariæ Camberonenſi. Interea vnum aut alterum diem adhuc ibidem commorati ſunt, & poſtea ad ſacram ædiculam rediere, vt animo minimè ingrato benediſtæ Virgini ingentes referret gratias, quæ Nicolaum tam cito miſericorditer viſitauerat, eum perfectæ ſanitati reſtituendo.

PVELLA IN EXTREMIS CONSTI-

tuta ſubito cibos petit, vbi eam parentes B.

virgini commendarunt.

CAPVT XLVI.

Petri Grattij filia Lenſenſis per dies octo tam grauitè decubuit, vt omni momento nihil niſi præſentem mortem minitaretur. Et, quod plus eſt, diebus octo elapſis, eò deuenit miſeriarum, vt atramenti ſpeciem præ ſe tulerit. Ex hac alteratione tam deformi colligens mater præſentem imminere mortem, cubiculum egreditur, dicens ſe illi adeſſe nolle dum ſpiritum emitteret. Nihilominus tamè pater & mater ea ipſa hora eandem B. Virgini Camberonenſi deuouerunt, & dictoſiſſius filia cibos petijt, & ſana facta eſt.

K 4 PVEL-

PVELLA PESTIFERA A PESTE,
 & duo pueri à tumore liberantur, B. virginis
 effecti peregrini.

CAPVT XLVII.

Ancilla Ioannis Nigri hortulani Camberonensis infecta cum esset morbo contagioso, voto se peregrinam fecit B. Virgini, & subito à contagione euasit libera. Insuper pari modo filius Ioannis Lochisij Bruggelensis, ac filius Gulielmi à Tornaco Baulensis sese à tumore experti sunt liberos.

VIRGINES EVADUNT PVDCITIAE
 periculum, vbi B. virginis emiserunt
 votum.

CAPVT XLVIII.

Venerabilis Antistita de la Turre cum suo conuentu, die quodam cum magna perplexitate agitata cum esset, & periculis exposita propter quorundam militum in suam abbatiam aduentum, qui pudicitiae earum vim inferre comminabantur, vt tam evidens periculum euaderent, peregrinationis votum B. Virgini Camberonensi emiserunt, & tam feliciter pijs votis & precibus suis ad eam recurrerunt, vt ab omni infortunio diuinitus praeservatae, domna Abbatissa & aliae religiosae nudis

sa nudis pedibus Camberonam venerint, votum peregrinationis emissum persolaturæ, ac beatissimæ Virgini Mariæ ante eius imaginem gratias acturæ.

*QUIDAM AB HOSTIBVS ILLÆ-
si præseruantur ad B Virginem vnanimi
corde recurrentes.*

CAPVT XLVIII.

INcolæ ab Estinnis vice quadam optima quæque ex bonis mobilibus in Ecclesiam, tanquam locum tutiorem, deportauerant, sibi metuentes ab eorum spoliatione & deprædatione per milites, qui trinum impetum in eos qui eadem bona conseruabant ac protegebant, fecerunt non alium in finem quam vt sibi aditum in templum vi armorum pararent. Tandem qui intra templi ambitum conclusi erant, hoc in periculo cõstituti cū essent omnes ad vnum sese B. Virgini deuouerunt peregrinos, & ab eo tempore nullatenus oppugnati fuerunt, nec vllam bonorum suorum iacturam fecerunt.

K 5 TRES

*TRES PERSONAE MIRACULOSE
admodum à tumore, morte & carceris mole-
stia liberantur Beatae virginis
ope.*

CAP. V. L.

Filia Ioannis & Ioannæ à Brabantia à tu-
more euasit libera, simulatque eius no-
mine B. Virgini Camberonensi votum est e-
missum. Hoc eodem medio, diuinoque reme-
dio vitæ restitutus ac postea baptisatus est pu-
er qui dam à Melina expers vitæ in mundum
editus. Mulier insuper ex sancto Dionisio in
Blokerae territorio intra carceris densissimas
tenebras interclusa, seipsam gloriosæ Virgi-
nis, cuius honor & gloria est apud Camberon-
nam, piæ ac fideli tutelæ fideliter commisit,
& tanta cum deuotione petijt ab ea illumina-
ri, vt eadem nocte trinam traditionem fulgi-
dam intra carceris ambitum lata exceperit.

*PVER A GRAVI INFIRMITATE
euadit immunis, ubi ad B. virginem deuotè
recurrat.*

CAP. LI.

Ioannis Parcensis filius à Lombiso in gra-
uem incidit infirmitatem, & ita quidem a-
liquando territabatur, vt necessarium
foret eum vi comprimere. Tandem puer,
y vca

vt verisimile est, pia inspiratione instigatus ac lumine diuino irradiatus (nam à nemine cōpulsus supra lectum in genua proruit in cōspectu eorum qui aderant) omni cum deuotionis affectu gloriosam Virginem Camberonensem exorauit, quatenus ei sanitatem restituere dignaretur, & in tanti beneficii gratam memoriam totis viribus ei per totam vitam dignum præstaret obsequium. Exaudita fuit supplicatio eius ad Virginem precatio, & quod petebat sine mora perfecte adimpletum est.

PVER IN AQUAS PROLAPSUS E-
uidens aquarum periculum euadit incolumis
Beate virgini per parentes com-
mendatus.

CAPVT LII.

ANNO 1418. Aprilis die 27. Ioannes Valineus Nicolai Valinei filius Brulignæ agens vice quadam piscatores in fluuium retia mittentes ad capiendum pisces conspexit: ab illo autem tempore cum idem facere attentaret (mediate baculo suo adunco) quod antea fecerant piscatores hamis suis mediantibus, in præaltum fluuium miserè lapsus est, & ad aquarum decursum raptus per spacium sex mensurarum terræ & ultra. continquè clamoribus filiulam quandam sibi

K 6 comi-

comitem exposcens, vt auiam suam accerseret, quia, vt aiebat, praefocabatur aquis. Dicitur filiola annos duntaxat decem nata eo confestim conuolat: tristi que ac lugubri nuncio ad auiam perlato, illa tota in stuporem versa, exclamat, simul que sine mora filiolum suum B. Virgini Camberonensi deuouet peregrinum, omni cum humilitate supplicans, vt eum contra fluctus aquarum, prout & alias fecerat praeseruare dignaretur in columem. Hisce ita transactis, quandam vicinam ad se euocant, qua comitata, ambae puerum vndequeque conquisserunt, eum que tandem in medio fluminis fluctuantem offenderunt, meruentes interim sese in medias aquas praecipites ferre. Nihilominus tamen se mutuo meliori quo poterant modo coadiuuantes, tandem earum vna in profluentem se paulatim demisit, puerum que qui ibidem per mediam horam aut circiter supernatauerat, aquis extraxit, die autem sabbathi proximè subsequenti puerum in B. Virginis aediculam perduxerunt, gratijsque debitjs peractis, quae dicta sunt ordine retulerunt.

(:)

PVEL

ISABELLA AB IGNE GRAVITER
offensa, voto B. virginis pie facto, miracu-
lose apparet illesa.

CAPVT LIII.

Isabella Montensis ex Nouavilla oriunda,
ancilla primaria curiæ Hauruthianæ pedi-
bus præ loci lubricitate retrocedentibus, in
cacabum lacte refertum, quod in domestico-
rum vsu decoxerat, casu fortuito vno bra-
chio collapsa est. Ex illo autem casu miserè
totum illi brachium semi adustum & lacerū
fuit: nullum tamen ei medicamentum præter
salem applicare voluit, quamuis eidem multa
alia remedia proponerentur, sed totam con-
fidentia suæ anchoram in benedicta Virgine
Maria Camberonensi pie collocans, piam e-
ius opem omni cum humilitate implorauit,
quatenus ei succurrere vellet ad sanitatem re-
stituere, ea lege & conditione, quod nec car-
nes ad edendum sumeret, nec vinum gustaret
sed omnibus diebus ieiunaret quoad vsque
perigrinationis votum impleisset, ad brachiū
cereum vnus libræ pondo ante eius imagi-
nem detulisset. Feria quinta & sexta brachium
eius mirè ei intumuit, pustulisq; infestum ap-
paruit, verum die sabbathi sana & incolumis
Camberonam venit peregrinationis ergo, si-
mulque in præsentia complurium religioso-
rum

rum & secularium pium aliquod donarium
offerendi gratia.

PVER AB HERNIAE MORBO LI-
beratur, voto B. virginis per patrem su-
um pro eius incolumitate
emisso.

CAPVT LIV.

ANno supra millesimum 129. Iacobus d
Camberona sancti Vincentij habitans
Insulis Camberonam latus aduenit, affirma-
uitque quendam filium suum herniosum B.
Virginis subsidio sanitatem recuperasse, cu-
ius opem pia cordis sinceritate implorauerat,
emisso ab eo voto cereum infantem ante i-
maginem suam, quoad viueret, deferendi, si-
mulque eodem voto praedictum filium suum
obligans per totam vitam ad peregrinatio-
nem annuam.

HOMO IGNIS RVINAM EVITAT,
pia precatione ad B. virginem conuersus.

CAPVT LV.

ANno supra millesimum 437 Anglis
Poperingum igne ferroque vastantibus
Gullielmus ab Heda graui morbo excrucia-
tus in lecto decumbebat quasi paralyticus &
ab omnibus derelictus: Cum ergo eo miseria-
rum.

rūm deuenisset, precibus ad B. Virginem Cāberonensem deuōtē mentem animumque hunc in finem conuertit, quatenus dignaretur ædes suas ab incendio præseruare, à quo nullatenus poterat se conseruare. Minimè uana & irrita fuit eius precatio: nam nō ita multo post Angli receptui canentes abiere, & domus eius libera permansit ab ignis deuastatione.

*QUIDAM RVENS AB ALTO, A
moris periculo præseruatur ab eo Dei genetrice piè innocata, anno 1438.*

CAPVT LVII.

Quilielmus quidam artem suam opere super templum Camberonæ S. Vincētij exercens, quod scandulis regulis operiebat, casu præcipiti ad ceterum pedes alto à culmine pronus prolapsus est. Quemadmodum autem in dicto suo præcipitio B. Virginis Camberonensis immemor minimè fuit: ita etiam die subsequenti pluribus testibus commitatus Camberonam illæsus venit, dignas ei acturus gratias, cui ad vitam acceptam referebat.

QVI.

QUIDAM MANU PARALYTICVS
manum bene sanam recepit ad Beatam
virginem confugiens.

CAPVT LVII.

ANNO 1439. Nicolaus Siluius à sancto
Ioanne faber lignarius manus suæ v-
su, vi morbi, destitutus cum esset, non valens
idcirco de medijs ad vitam necessarijs sibi
prouidere, ad B. Virginem Camberonensem
confugit, quam precibus adeò deuotis est
prosecutus, vt manus illi in pristinum statum
sit restituta.

INSIGNI ADMODVM MIRACULO
puer à demonis infestatione euadit liber,
patre eius ad Dei matrem pie
confugiente.

CAPVT LVIII.

ANNO 1446 Iuxta Hæsiæ huius nostri cõ-
uentus Iotricis filius sub mediam no-
ctem inter vndecimam & duodecimam ho-
ram à maligno spiritu percussus & in terram
summo impetu est deiectus, præsentem cum tẽ-
poris quodam socio suo & vna puella, qui tẽ-
ipsam minimè perceperant. Eo autem mise-
riæ redactus cum esset, ad ædes cuiusdam so-
roris sue totus curuus redijt, ab ea subnixè pe-
tens, vt cum ibidem ea nocte sineret quiescere
& som-

& somnum capere. In hunc ergo finem ipso
grenarium quoddam conscendente, denuò
tato impetu ab alto deorsum præcipitur, vt
tres dies continuos sine voce, sine sensu quasi
amens hæreret, obuios quosque qui aderant
nunc raptando, nunc pugnis ac verberibus
persequendo, qui, quamuis tres aut quatuor
essent numero, ipsum cohibere non poterant,
donec sancti Ioannis euangelio ad eius caput
piè perlecto paululum conquiescere cœpit.
Pater verò plurimum contristatus est, vbi hūc
ad eò tristem & infelicem filij casum subintel-
lexit, & prima quidem fronte vtile iudicabat
si ad diuinos fauloquos consulendi gratia
mitteretur, postea nihilominus saniori men-
te melius sibi consulens, illis prætermis-
siss, ad benedictam Virginem, quæ Camberonæ in
honore est, recurrit, quam deuotissimè ora-
uit vt eum consolari & filio miserè, afflicto
succurrere non dedignaretur. Rebus ita se ha-
bentibus in viam se dedit eum inuisendi gra-
tia: confestimque vt pulsauit fores domus,
dixit filius eius: Pater mi quid petis? Pater hi-
scæ auditis totus alacritate plenus & exhilara-
tus quæsiuit ex eo quonam modo, quæue via
à misero suo infortunio euasisset liber: dum,
inquit, nocte proximè transacta pulsabatur
ad obitum quendam pro mortuorum officio
decantando, vox quædam cælitus emissa mi-
hi mandare visa est, vt pro defunctis pias ad
Deum

Deum effunderem preces: quod & mora nulla interposita, præstiti, orationem dominicam recitando. Eadem verò ipsa hora qua pater ad B. Virginem pio eorunde orationem destinavit, filius à miseranda oppressione sua liberum se expertus est, & paulo post eum pater in B. Virginis ædiculam adduxit: ubi multis præsentibus tum religiosis, tum secularibus enarrauit insigne hoc miraculum, quod Virgo benedicta erga filium suum misericorditer erat operata. Postea verò ipse & filius eius solis indulsis, induti in gratiarum actionem processionalem circum fecere, plurimis personis pijs comitati tempore quo pluvia copiosa terram contiguam vadique irrigabat: qua non obstantè pluvia, puer instar rosæ rubicundus tam feliciter processionis obsequium adimplevit, ut, quod summe mirum est, percipi non posset, ne quidem unam aquæ guttulam è media æeris regione collapsum cum aliquatenus contigisse.

*PERVULVS QVASI EXANIMVS
vitam recipit supra B. virginis altare depositus.*

CAPVT LIX.

ANno 1451. filius Henrici Fromontij à Bauffia in equorum incidit aquarium, ibidem

bidemque tam diutino h[ab]sit tempore, ut quasi exanimis & aquis profocatus inter medias aquas rap[er]i videretur. Duobus autem iuuenibus illum clamore valido prosequentibus, homo quidam, Deo sic disponente, superuenit, qui eum è loco prædicto extraxit, & ubi eum ad aedes parentum detulit, pater & mater tam lugubri spectaculo mirè attoniti voces lugubres cum lacrimis dederunt, simulque B. Virgini Camberonensi filium suum deuouerunt: quem vestibus exutum & ad ignem paululum appositum supra sacelli altare detulerunt, ubi vitam accepit & sensum: pro quo accepto munere solennes Deo & sanctissimæ matri eius actæ sunt gratiæ.

*PVERPERA MULIER A PVERPERA
vij pressuris subleuatur. pijs ad Beatam
virginem effusis precibus.*

CAPVT LX.

ANno quo supra mulier quædam è Camberona castro, prægnans cum esset mense sexto à sua impregnatione graui afflictata morbo magnos & inmensos cruciatus perpeffa est ratione duorum infantulorum, quos suo gestabat in vtero, donec qui aderant cum obstetrice B. Virgini Camberonensi pijs pro

pro ea effudissent preces. Nam paulò post à
pressuris & doloribus suis se sensit iramunem,
& pueruli baptismi gratia donati sunt. Patet
autem pluribus viæ comitibus venit sine mo-
ra Camberonam, gloriosæ Virgini in sua æ-
dícula gratias peracturus, vbi & omnes fra-
tres ac religiosi conuenerunt, Te Deum, pio
affectu decantantes.

HOMO GRAVISSIMO PONDERE
obrutus, implorata Beate virginis ope,
surgit sanus ac omnino il-
lesus.

CAPIT. LXI.

Eodem adhuc anno quo supra, die sancto
Luce sacro contigit vehiculum quoddã
tegulis vndeque confertum supra Petrum
Torquinium Lensij incolam euertere: quod ita
illos, qui illi aderant, perterritum, vt ad vnum
omnes subito affragientes, socium suum pro
mortuo reputarent ac desererent. Homo verò
pius & deuotus, nec non B. Virginis Cambe-
ronensis peregrinus, benedictæ Virginis opẽ
magno pietatis affectu implorauit, supplex in-
genua ruit fugientesque compellans vt adese-
rent misero, aliquid ei subsidij ex charitate de-
ferentes, confestim qui currus ingenti ponde-
re obrutus putabatur, ad eò sanus & incolu-
mis

mis à terra surrexit, vt ipsemet personaliter
Camberonam aduenerit, immensas ei actus
gratias, à qua tantum beneficium se acce-
pisse profitebatur, simulque quod illi accide-
rat non ingrato animo palam in sacra eius æ-
dícula denunciaturus.

IUVENIS QUIDAM AB EVIDEN-

ti vite periculo conseruatur immunis

*Beate virginis pijsima tu-
sela.*

CAPVT LXII.

Mensis Nouembris anno quo suprâ in-
uenculus quidam ab Estinnis à Mon-
te, qui Nicolaus Cretinerus nuncupatur, ad
scholas cum pergeret, contigit eum fluium
quemdam, aquis vltra solitum intumescenti-
bus cursuque rapidiori defluentibus tabula
quadam seu planca transilire: quod cum fa-
cit, pronus in aquas labitur, eminusque ad a-
quæ decûrsu tantisper abductus est, donec
in quemdam præaltæ profunditatis sinum
descenderet: vbi & inter vndas mediosque flu-
ctus inuentus est supernatans, quis, canistro-
que suo in quo abecedarium seu libellum re-
ponebat imperterritus collusitans. Talis ac
tanti infortunij admoniti parentes, filij sui in-
columitatem B. Virgini Camberonensi acce-
ptam retulerunt: cui pater cum matre & filio
se

se deuouerant peregrinos ac in deuotos famulos.

*PVERVLVS SINE VITA IN
mundum editus baptisimigratiam
percipit Beate virginis
meritis.*

CAPVT LXIII.

ANno supra 1463. feria tertia paschali vxor Ioannis flandri a Sirau proles geminas enixa est, quarum vna à feria tertia ad horam vsque nonam meridianam feria quinta subsequens nullum vitæ nec sensus dedit indicium: quo videlicet tempore ex amitis suis vna, quæ illi aderat, beatæ Virginis Camberonensis operam piè implorauit, simulque & ipsum eidem deuouit peregrinum. Ad cuius pia vota infantulus naribus, ore & vmbilico cruorem emittens, baptisatus fuit ad eum modum, quo in necessitatis articulo conferri potest baptisma: postea verò paululum ingemiscens, in signum moris expalescere cepit, qui antea absque ylla coloris sui immutationem constans persisterat.

TER

TER ADMIRANDO MIRACULO

puer aquis extinctus ad vitam reuocatur
vbi ad Beate virginis adiculam
est delatus.

CAPVT LXIV.

ANno supra millesimum 515. Ioannes Mi-
sonius e Camberona S. Vincentij arte
sua textor, aruis suæ opera coniuge præsentē
exercebat, quando è prolibus suis vna vnica
annuū solummodò nata paternas ædes mo-
do quo poterat egressa est, & in via occurren-
te ipsi dolio aquis referto, in illud miserè pro-
lapsa est, ibique per integram horam perman-
si, antequam mater opificium suum inter-
mitteret, vt eo intermisso grande hoc infor-
tunium aduertere posset. Patri verò & Matri
ad nodum mæstis & desolatis, qui eius debi-
ta n curam neglexerant, nullum aliud præ-
sentius occurrit remedium, quam vt pijs vo-
tis & precibus B. Virginis Camberonensis o-
pem requirerent, quemadmodum etiam,
prout talis ac tâta necessitas exigebat, magno
cum animi affectu & seruore fecere. Insuper
conuocatis ad se vicinis, ad iter se accinxerūt,
puerulum suum ad sacra n ædiculam depor-
tandi gratia. O res admirandi nimis, si mulat-
que dittonem ac dominium Camberonense
attigerant, in fons magis atque magis natu-
ra recepit sensus & motus, & quidem ita vt
vbi

vbi ad sacram ædiculam appulerunt, aquæ mouit & plene conualuit.

NON MINVS INGENTI MIRACULO filiola aquis profocata, vitæ restituitur voto B. virginis piè oblata.

CAPVT LXV.

ANno eodem quo supra Nicolaus Goretius inhabitans domum pastoris Begguinagij Montibus Hannoniæ apud se detinebat filiam Jacobi Varij, quæ die quodam, in hortum cum se reciperet, forte fortuna in fluuium trullanum est collapsa, ad aquarumque decursum illa ipsa hora solito vehementiorem procul abducta est. Ipsa autem intra fluuiales aquas permansit, donec homo quidam eam à longinquo prospiciens, quid erga filiam contigisset domesticis denunciaret: qui sine mora ad fluuium conuolantes, miseram filiam Beatæ Virgini Camberonensi deuouerunt. Illam autem ex aquis absque vlllo vitæ indicio extraxerunt, exindeque eandem igni applicuerunt: vbi complures piæ & deuotæ personæ, quæ miserando aderant spectaculo, denuò illam prædictæ B. Virgini commendarunt, quam idcirco identidem oculos aperire & ad mentem sensusque redire perceperunt, donec perfectè vitæ & sensibus dona-

donaretur. Postmodum ipsamet omni cum
deuotionis affectu Camberonam venit fidei
peregrinationis solutura, simulque B. Virgi-
ni, cuius beneficio manebat maximè deuota,
gratias quas poterat maximas actura.

PVELLA QUAE SIBI IPSI VITAM

*adimere attentabat, non minus mirabiliter
quam misericorditer, pia virginis ope,
contra impios suos conatus
conseruatur.*

CAPVT LXVI.

ANno 1521. circa finem Ianuarij, tem-
pore quo niuium magna copia subest.
Lentensis quaedam puella daemone tentatio-
nibus agitata, eo processit damentię, vt aquis
sibi vitam adimere vellet. Vt autem prauam
suum exequeretur voluntatem, vespertino
quodam tempore fontem quemdam accedit,
seque crucis signaculo consignat: cumque B.
Virginis Camberonensis tutelę se ipsam cõ-
mendasset, se in dictum fontem præcipitem
dat, vtque facilius seipsam aquis præfocaret,
pluries fontis ima fundamenta petit, cuius a-
quę funditus præaltę non erat profundita-
tis: semperque sibi aliquid sentire visa est, quod
eam auocabat, simulque peruersos suos co-
natus interrompebat. Tandem ergo cõaspi-
ciens improbo suo conamine se operam lu-
dere,

L dere,

dere, fontem est egressa tota madefacta, eoque miseria redacta, nec tamen adhuc contenta, caput suum intra niuium congeriem misere misera coniecit: quo in loco tantisper, vt sibi mortem procuraret, permansit, donec in totum congelata geluque constricta fuit deprehensa, sic vt vix vlla ei respirandi subesset facultas. Inde vero ad ignem est deportata, vbi confestim in integrum est restituta, benedictæ Virginis Camberonensis meritis & subsidijs, prout cum Sacellano ciuitatis Leontensis complures alij pij viri cum sacerdotum seculares fideliter retulerunt.

PVERVLVS SINE VITA MYNDO
editus, vna cum vita baptismi recipit
gratiam pijs precibus B. virginis
oblatus.

CAPVT LXVII.

ANno 1546. Maij 15. vxor Nicolai Fermerij Hulensis iuxta Binchium puerum mortuum enixa est. Mater autem cum alijs non paucis feminis admodum præ animi tristitia squalidis non sine magno seruore spiritus & animi deuotione gloriose Matris Iesu Christi, quæ Camberonæ in veneratione est, pium auxilium solatiumque postularunt, & ecce mirabile dictu, infans qui à die Sabathi ad vesperum vsque feriæ secundæ iacuerat

cx.

exanimis, dicto citius vnà cum vita corpora-
li recepit sacramentum vitæ ex aqua & spiri-
tu renatus ad vitam, quemadmodum postea
sacri sacelli thesaurarius ex plurimorum tum
ecclesiasticorum, tum laicorum fida relatio-
ne intellexit.

MERCATOR QUIDAM MIRABILI-

ter à febre vehementi subito liberatur, voto

Beate virginis Camberonensi piè

ab ipso facto.

CAPVT LXVIII.

ANno 1603, mensis Augusti die 2. Augu-
stinus Ionatius ciuis & mercator pan-
nanius Bibracensis febre adedò acuta & vhe-
menti correptus fuit, vt ea per dies quindecim
magis magisque ingrauescente, omnique sa-
nitatis adipiscendæ spe deperdita, nocte qua-
dam quam potuit commode flexis genibus
supra proprium puluinar sese coniecit, & in
cruciatibus suis solito vehementioribus piè
inuocans benedictam Virginem Mariam, quæ
Camberonæ debita veneratione recolitur,
deuouerit se eiusdem futurū ibidem peregrini-
um, ibique rosarium cum hymno, Te De-
um, antè eius imaginè recitaturum, vbi pri-
stinæ sanitatis foret restitutus. Sed ecce stupen-
dum per omnia miraculum, matutina liqui-
dem luce suborta, dimisit eum febris, & 5. die
post sanus & incolumis, Virgineum caueum

L 2   secum

secum deferens, Camberonam aduenit, iugentes piissimæ Dominæ acturus gratias ac vota sua persolurus: Camberonam autem venit, indeque bibracem repetijt. vnius solummodo diei spacio, prout ipsemet testificatus est. Ad maiorem verò dicti miraculi fidem & comprobationem, autographum quoddam manu propria, simulque duorum hominum clientelarium curiæ Montensis consignatum transmisit, quorum vnus Douilletius, alter Clericus cognominabatur qui quod assererat, verissimum esse asseuerabant.

(··)

B. M. A.

B. MARIAE

EXHILARATRICIS, SI-

VE NOSTRAE DOMINAE GAV-

DIORVM VVLGO NOSTRE

Dame de Liesse dictæ, apud Picardos vera

terque admiranda Historia ex annalibus S.

Ioannis Ierosolimitani excerpta, ac per Fra-

tre[m] Iacobum Boissium eiusdem ordinis Pro-

curatorem Generalem composita, recenter-

que ex idiomate gallico in latinum cum qui-

busdam eiusdem Domine illustri-

bus miraculis traducta.

TRES FRATRES GERMANI NO-

bili loco ex Francia oriundi Ascalonem per Sarace-

nos abducuntur, vbi eorum constantia diuersi-

modè probata & oppugnata, fortes

& inuicti in fide perse-

uerant.

CAPVT I.

Uccedente Fulquetio An-

dino, Comite ab Edeffa in

regnum Ierosolimitanum

per obitum Balduini, huius

nominis secundi, socii

L 3

sui,

sui, regni prædicti Regis & ordine tertij, salutis nostræ anno 1131, a recuperatione verò eiusdem per Godefridum Bulonium facta, anno 320. Aegyptiorum Califus urbem Ascalonensem vnde quaque munitissimam, viginti miliaribus ab Ierosolimis distantem, obtinebat: quia verò per eam, vi pote virique regno prædicto finitimam, patebat transitus simul & aditus ex Ierusalem in Aegyptum, inde factum est vt eandem ingenui comeatu, omnique armorum genere, ac præsertim validissimo militum præsidio præmunerit, quod singulo trimestri, ad maiorem loci securitatem, commutabat. Quò fiebat vt Christiani, cum itaque adiacentia loca continuis hostium excursionibus infestarentur, insolitisque prope modum bellorum tumultibus sine periculatione quaterentur. Quibus malorum ærumnis distressus Rex Folquetius occurrere volens, hisce regionibus diligenter ab ipso perlustratis, decrevit apud se ab imis fundamentis Bersabean civitatem, hodie Eidelem dictam, construere & reedificare quatuor miliarium spacio ab Ascalone solummodò distantem, quò sic barbarorum impiissimos fucissimosque conatus & audaciam reprimeret ac perfringeret. Quod expedire ad modum re ipsa completum est, ac sine mora executioni mandatum, prout necessitas ipsa nullam admittens moram perurgebat, breuique temporis spacio

locus

locus factus est p̄gualidus expugnatuq̄e difficillimus. Rex seriò apud se perp̄dens quãtopere expediret locum hunc fida custodia hostium incursiones tutum & incolumem conseruare, de fide virtutibusq̄e Equitum Ierosolimitarum ordinis S. Ioannis (qui & hospitalitij nuncupantur) nunc verò Rhodiorũ vel Meliteorum, certus effectus cum esset, utpote qui in omnem rei euentum fidem generositatemq̄e suam sæpius reipsa testatam fecissent, illud ipsum eundem permouit ut eorundem fidei tutelæ ac regimini locum prædictum committeret, quod anno 1132. accidit. Hoc autem lubenti animo acceptantes, continuis prælijs Sarracenos præsidariosq̄e milites Scalonenſes laceſcebant, & cum eisdem strenuè ad modum decertabant. Verum quemadmodum belli euentus & exitus varij sunt, victoriæ inclementia sæpe vaga & volubili nunc in hanc nunc in istam partem variè propendente, dicti scilicet ordinis Equitibus sæpe victoriam reportantibus, quandoque verò etiam in manus hostium miserè prolabantibus, die quodam (prout rem enarrat Melchior Bandinius olim eiusdem ordinis Vicecancellarius) cum prædicti Equites proſolita innataq; audacia & animositate è supra dicto fortalino Eidalem proſiliſſent mensis Augusti ann. 1134. imperiũ in hostes facturi, ut armorum vi eosdem compellerent dimittere

L 4 spolia

spolia & pecora quædam, quæ à Sarracenis
 abacta & per eosdem Christianis ablata fue-
 rant, contigit eos per Sarracenos fugam si-
 mulantes dolosè in locum insidijs destina-
 tum pertrahi, in viam, dico, quæ Ascalonem
 perducit, & qua insidias illis posuerant. Dum
 verò ardore nimio eos persequerentur, sese
 vndequaque infinita Sarracenorum turba
 cinctos conspexerunt: quibus cum diu admo-
 dum strenuissimè se opposuissent vim vi-
 nimosè repellentes, tandem cò miseriarum
 deuenerunt, vt cogerentur (vt pòte qui multis
 partibus & numero & viribus essent inferio-
 res) eorum furori cedere, ita vt non sine ma-
 gna confusione receptui canerent. Vade factum
 est vt plurimi in eo conflictu caderent,
 alij vulnerarentur non pauci, & quidam ab-
 ducerentur captiui: in quorum numero fue-
 rint tres fratres germani natione galli, & prædicti
 ordinis Equites meritissimi è dicecesi Laudu-
 nensi oriundi: quorum maior natu ab Epe di-
 cebatur danasty seu Dominus, secundus à
 Marchoinio, tertius verò nullius dominij ti-
 tulo erat insignitus: qui multis à se bar-
 baris partim fortiter expugnatis, partim vul-
 neratis, partim etiam trucidatis, & ipsismet in-
 dentidem varijs plagis ijsque adeò grauibus
 penè extinctis, vt cum cæteris fuga salutem
 querere non possent, tandem in manus hosti-
 um deuenerunt, Ascalonemque postea abdu-
 ci

Et sunt. Ex inde, sanitate recuperata, in pristinum statum restituti, ubi barbari, diligenti inquisitione facta, intellexerunt nomen gloriæque celeberrimam, quam heroicis factis & sanctis suis moribus consecuti fuerant, Carorum transmissi sunt, quasi prædictæ victoriæ spolia nobilissima, Sultanoque oblatis, qui tunc temporis Aegyptum sub Califæ imperio administrabat. Dicitur autem Sultanus vultu admodum efferato eos excepit, aliud nihil eisdem promittens quàm sine mora ad mortis supplicium eos breui pertrahendos, propter detrimenda & incommoda non contemnenda quæ Domini sui Califæ subditis intulerant. Quibusdam inde præterlapsis diebus, suavis & mellifluis sermonibus eos è contra aggressus est, illis persuadere volens, ut fide religionisque Christiana abnegata, falsam superstitionemque Mahumeti legem vltro amplexarentur, magna eis & præmia & merita promittens personis & meritis eorum condigna. Ad quæ sic proposita, Equites constantissimè responderunt se verè fideles ac Christianos esse, patriaque ab eis liberè deserturum omnibus bonis & commoditatibus suis in Syriam commigrasse, ibique sacrum habitum & ordinem religiosorum sancti Iohannis ab Ierusalem suscepisse, non alium in finem, quam ut pio zelo vitam suam Christo deuouerent pro tuitione simul & dilatarione

L s fidei

fidei Christiana, ideoque magis quam antea
vnquam decreuisse, simulque paratissimos esse
se milles (si id possibile foret) emori, duraque
mortis tormenta quouis modo perpeti, quam
diris & iniquis eius petitionibus acquiescere
Sultanus, hoc audito responso, grauissime ira
incensus iussit eos asperissimis carceribus man-
cipari, quibus in custodiam Sarracenum que-
dam Christianorum hostem infensissimum
præfecit, & pro annonâ solum panem & a-
quam eis constituit. Veruntamen cum illud
vnum assequi magis magisque prætenderet,
vt captiui scilicet a sua sententia resillirent,
propositumque suum miserè mutarent, om-
nem nauauit operam, nullumque non mouit
lapidem vt pios Dei cultores faceret per apo-
stasiam impios fidei desertores. Quam ob-
causam peritissimos quosque totius Aegipti
Sacerdotes ac Marabutios (sic enim eos nun-
cupant) ad se euocari mandauit, quos in di-
ctorum Equitum carcerem misit hanc rem
expressè illis dans in mandatis, vt explora-
rent vtrum per artes & scientias suas diabolica-
ras, nec non & per quosuis alios quos possent
modos valerent eos perducere ad fidem Ma-
hometanam. Ministri isti satanæ mandatum
hoc pro acceptissimo habuerunt, vipote qui
pro certo sibi persuaderent se victoriam in
hoc conflictu reportaturos super vana sciētię
ostentatione & gloria, simul & blandis pro-
missis

missis honorificisque titulis, quos illis erant
proposituri, fundato. Denique (quod illis ad
præstandum maiorem addebat animum) quia
existimarent sibi negotium esse certamen-
que cum viris incundum, qui arma magis quàm
litteras profiterentur. Verùm quemadmo-
dum Deus Optimus Maximus nunquam eos
deserit, qui spei suæ anchoram siacere in eo
constituunt, ex totoque cordis medullitio
eius opem piè implorant & experunt. Sic etiam
Equites ita corroboravit confirmavitque, vt
dictorum Marabutorum verbis sophisticis,
tanquam solidissimæ petræ ab alto firmiter
fundatæ, nullatenus permoueri potuerint,
sed è contra multo rubore suffasos ac deni-
que deuictos à se dimiserint. Qui Sultano po-
stèa retulerunt tantam Equitum esse constan-
tiam animique robur tantum, vt impellibile
foret eorum in credendo fidem contumere, ne
dicam labefactare. Quod ille subintelligens,
ita vehementer in Marabutos suos stomacha-
ri cœpit, talisque eum contra eos furor inuasit,
vt eosdem à se atrocibus & contumeliosis
verbis abigeret. Istud nihilominus minimè
eum retardauit quo minus impios suos co-
natus prosequeretur, verùm magis quàm an-
teà effervescentes die noctaque nihil præ-
ter ea medicabatur, quibus dictos Equi-
tes ad Mahomeisimum pertrahere pos-
set: Eoque insuper vesaniæ profectus pertri-

nax in suo sensu, vi (quo sic optata sine infelix potiretur) decreuerit media omnia & remedia humana quantumlibet detestanda & putenda adhibere. Erat autem illi filia nomine Ismeria adhuc iuuenula adeò naturæ donis exornata quam sui temporis vlla alia, ac in ijs quæ suæ religionis erant optimè edocta. Persuadebat autem ille sibi mediū istud maximè idoneum futurum, viamque sibi sic parandam iri, qua ad id quo tendebat commodè pertingeret, & qui omnibus alijs machinamentis nihil euincere potuerat, se dilectæ filiae suæ Ismeriæ eximia pulchritudine, blandimentis & lenocinijs consecuturum sperabat, sic vt Equites, eius concupiscentia vanè illecti, facilè in eius sententiam irent, ac eius petitioni non grauatè acquiescerent. Furibundum hoc ac diabolicum contra naturæ legem initum à se consilium filiae suæ aperire nec horruit nec puduit, eā sollicitas vt quod consulebat alacriter exequeretur, ad idque præstandum omnes quos poterat naturæ nervos ac industriam intenderet: imò, quod dictu audituque magis horrendum est, omnibus etiam Equitum petitionibus quantumlibet prauis & impudicis volens lubensque obtemperaret, cetera nihili faciēs modò in eisdem victrices palmas tandem reportaret. O enormen, ô brutalem & supra quàm dici potest, barbaram impietatem. Haud dubiè hoc

in ac

in negotio Sathan omnes ingenij sui vires technasque contulit. Nihilominus tamen cunctipotens Deus qui ex grauissimis peccatis sepe numero non exiguas suscitatur benedictiones, non solum modo voluit hac via & ratione ad fidei nostrae lumen heroissimam iuenculam pellicere: sed in super Equitum constantia & meritis Galliam nobilissimo pretiosissimoque donario ac pignore plane caelesti, cui simile nusquam habet, condēcorauit: imagine videlicet miraculosa, quae etiamnum B. Mariae exhilaratricis titulo nuncupatur, & hoc quidem modo admirando, quem postea referemus.

*ISMERIA EQVITVM CARCEREM
ingressa vario conatur eosdem à Christiana
religione ad Mahumetanam
traducere.*

CAPVT II.

CVM Ismeria hoc à patre in execrandis mandatis haberet, desiderans illud ad patris beneplacitum exequi, sibi que in sua pulchritudine dicendique facultate non parum fidens, è vestigio ad carceres, in quibus equites detinebantur inclusi, festinans properauit: vbi blandē eis ab ipsa salute impertita, eisdem dixit se Sultani filiam, & quod commiserationis affectu erga eos per-

L 7 meta,

mota, eisdem personaliter inuisere illi esset
animus, sciens Sultani voluntatem in hoc po-
sitam, ut illis omni tormentorum genere,
quæ humanitus excogitari possunt, excrucia-
tis, tandem acerbissima morte vim illis ma-
nusque violentas inferret, nisi Christianam
religionem abnegare & Mahumetanam se-
qui mallent: quapropter eos obnixè rogabat
ut miseriam, in qua obstinationis suæ vicio
versabantur, diligenter attenderent: quod si
facerent, eiusque petitioni lubenter annue-
rent, eisdem à patre Sultani ingentes opes
eximiosque honorum titulos polliceba-
tur, affirmans in omni rerum euentu
se illis subsidio futuram, ac pro il-
lis apud patrem fideliter
intercessuram.

1534.

TISMERIA, PROPTER EQUITVM

constantiam, nihil proficiente, Sultanus eis

extrema quæque commina-
tur.

CAPUT III.

Equitibus magnoperè mirantibus hanc
eximie pulchritudinis tum etiam aliarum
naturalium perfectionum donibus condeco-
ratam filiam intra carceris angustias sese cum
illis recepisse, ingentes ei gratias pro maxima
eius humanitate, qua in loco tam vili & abie-
cto erga tres captiuos vtebatur non ingrati
retulerunt. Sed quantum ad munia & munera
quæ illis ab illa offerebantur, attinebat, re-
sponderunt Sultanum hac in re oleum & ope-
ram perdere, nulloque modo vana aliqua spe
illectum persuadere sibi debere passuros se ab
illo, precio tam charo coemendos: nam ubi,
suscepto à se Equitum ordine, nomen militiæ
dederunt, armaque in sacrae legis fideique
Christianæ defensionem sumpserunt (quam-
uis pro tempore, utpote qui tum captivi & ma-
cipia cum essent, non possent eius rei armo-
rum vi experimētum facere) paratissimos se
prohibebantur ad quælibet tormentorum gene-
ra fortiter obeunda & mortē denique ipsam
quantumuis acerbā pro fidei cōfessione equo-
animopreferēdā. quæsi iā re ipsa fecisset, nihil-
ominus tamē minime adhuc infinitis benefi-
cijijs

eijs se satisfecisse iudicabant quibus redemptori nostro Iesu Christo in perpetuum deuincti manebant, qui cum vniuersorum sit Deus, creator, Rex & dominus, tamen vt nos à gehennæ pænis æternis redimeret, & à potestate diaboli saluos eriperet, tantopere se ipsum humiliavit exinanivitque, vt carnem humanam è gloriosæ Virginis Mariæ castissimis visceribus assumpserit, vt homo fieret nõ alium in finem, quàm vt triginta trium annorum spacio in hac lacrymarum valle vitam inopem continuis laboribus & ærumnis plenam duceret, & ad extremum post infinita se tolerata supplicia in cruce pendens mortem ignominiosissimam sustineret. Ex quibus Equitum sermonibus sumpsit Ismeria disputandi materiam, probare volens religionem suam veram esse & solidam, Christianam verò vanam & fallacem: Equitum tamen rationes & argumenta solidissima & convenientissima silentium eidem, non sine eiusdem pudore & verecundia, imposuerunt, sicque recessit ab eis scrupulis anxietatibusq; plena, suspectam habens legem Mahumetanam, patremque suum omnium, quæ inter se & Equites dicta factaque fuerant, admonuit: vnde in talem subitò versus est rabiem & furiam, vt decreuerit eos diro mortis supplicio afficere. Quapropter iussit vt in carceres molestiores & tenebricosos traherentur comprimerentur, & panis

panis portio, quæ eis in dies singulos concedi consueuerat, ex parte subtraheretur. Quod ut securius, omnique in oppositum formidine seclusa executioni sine fraude doloque mādaretur, carceris custodi clauēs abstulit, easq; Ismeriæ conseruandas dedit, ut sola sine comite eos accederet, eisq; panem solum & aquā deferret, idque in tam modica quantitate, ut vix per eam, nisi admodum difficulter, eorum vitam sustentare posset: hac ratione videlicet, quemadmodum etiam per continuam filia suæ cum eis conuersationem, adhuc futura sperans, ut in suam tandem pertraherentur sententiam, impiæ suæ voluntati plenè more gerentes.

*ISMERIA HORTIVM SYAVIBV8
verbis plurimū commota petit sibi ab eis B.
virginis imaginem fabricari.*

CAPVT IV.

ISmeria, Equitum blandissimis verbis pūatistisq; colloquijs, vel potius instinctu diuino iam pridem permota. volens eorū animos quæstionibus exagitare simul & eorundem audite responsa, carcerum custodiam lubens acceptauit, in quos summo mane subsequētis diei solam se intromisit. Portisq;

que ab ea referatis, & tribus Equitibus ab eadē humaniter saluere iussis, patris mandatum excusauit, quo fiebat vt nec cibum nec potum lautiozem, neq; etiam in maiori quantitate eis detulisset, dicens eorum nimiam obstinationem eius rei causam esse: quapropter supplicibus votis postulabat ab eis, vt eius sanum consilium sana mente amplexarentur, quo salutem animarum suarum possent procurare, à tam multis miserijs & molestijs se ipsos liberare, bona temporalia non parca possidere, tandemque ad summos honores feliciter pertingere. Iterum vero noua eos disputatione aggressus est, in cuius disputationis decursa ac discursa Equites domini nostri Iesu Christi gratia suffulti ita deducide profundissima misteria incarnationis verbi æterni, vitam, miracula, mortem, resurrectionem & ascensionem Iesu Christi, virtutes, prærogatiuas, merita, immaculatam virginitatem ante partum, in partu & post partum gloriofissimæ Virginis Mariæ proposuerunt, propositaque explicuerunt, vt domina Isneria ex Equitum suauis mellifluaque sermone non modicè permoneretur, eorumque verba ipsi tela flammantia esse viderentur, quæ cor eius penetrabant, cordisque penetratia mirum in modum accendebant. Domum verò regressa in conclaue suam se solitaria recepit, ibique spiritu gembundo graues gemitus a-

mirat

minique suspiria emisit; Equitum autem dulcia verba, præsertim verò ea quæ de B. Mariæ Virginis excellentia & dignitate audierat in memoriam piè reuocans, eaquæ sedula mente apud se meditans, identidemquæ reuoluens magnum & singularem suauitatis gustum intra cordis medullitium sentire sibi videre visâ est, sic vt vnaquæque hora mille anni viderentur ipsi, donec crastina luce suborta carceres repetere possset, simulque hac ratione illi daretur facultas prædictos Equites audiendi de hac eadem materia differentes: qui eam ex verbis eorum mirabilem dulcedinem excipere animaduertentes, felicem rei successum sperarunt, simulque ad fidei nostræ mysteria capessenda eam idoneam facere studuerunt, sicuti etiam gloriosæ Virginis Mariæ Dei matris vitam & miracula pro suo posse ac modulo ipsi enarrare conati sunt. Vnde & accidit ipsam tantopere ijs quæ de illa dicebatur affici, vt die noctuque nihil aliud mente pertractare videretur. Et quemadmodum is qui constanter diligit, continuè imaginem rei à se amate in conspectu suo esse repositam semperque sibi adesse præsentem concupiscit: ita prædictæ heroiissæ oborta est, & in dies horasque singulas accreuit voluntas quædam permagna & affectio imaginem eius conspiciendi, cuius virtutes tam varias, admirandasq;

præ-

prærogatiuas sermonibus suis & dignis præconijs antea Equites celebrarant, gloriosam videlicet Virginis Dei Genitricis. Vnde die quodam petijt ab eis vtrum penes se aliquam eius non haberent imaginem. Cui cum se non habere respondissent, subiunxit illa dicens: si possent & vellent sibi vnam fabricare, illis, inscio patre, quæ ad victum forent necessaria proferret in iusta quantitate promittens insuper se eosdem in libertatem restitutam, mediaque opportuna in Syriam, vel quo placeret, tuto redeundi præbituram. Qui ex eis maior natu erat, promisit, modò ligna & ferramenta proferret, se piam eius voluntatem executurum: Vnde plurimum exhilarata est. Verùm simulatque è carceribus illa discessit, iuniores magno stupore correpti propter fractis promissum, quod illis impossibile videbatur, non sine improprijs cum leuitatis accusabant, vtpotè qui id promiserat, ex cuius promissi violatione heroiissa posset contra eos maioris odij & indignationis occasionem sumere, & tandem deterius cum eis agere. Quibus respondit ipse eos minimè debere huius rei felicem exitum in dubium vocare, sed è contra sibi certò persuadere Dominum nostrum Iesum Christum, simulque gloriosam Matrem eius, ad quorum gloriam & honorè, Hæmeriæque salutem tali se promisso obstinasset

xerat, illis hoc in negotio pia sua ope & misericordia ad futuros.

IMAGO SACRA DIVINITVS BELATA
*mirum in modum in B. virginis amplexibus
Isueria rapuit animum & mentem.*

CAPVT. V.

DTe subsequenti ad Equites redijt secum ligna & instrumenta deferens fabricanda imagini necessaria cum copiosa annona, rogans eos vt in ea formanda adeo diligentem nauarent operam, vt in diem sequentem comperiret imaginem omni ex parte completam & absolutam. Vbi recessit heroissa, fratres duo iuniores denuo in stuporem propter concepti operis perseverantem in seniore voluntatem, versi, iterum eidem imprudentiam suam exprobrare ceperunt, vt pote qui vane id promississet quod prestare nullatenus posset. Sed ille hominis constantis animum proferens dixit eis non debere Dei omnipotentiam illo modo limitare, certisque finibus & mensuris vane circumscribere, a quo, gloriosae Virginis Mariæ interuentu, omne solatiū & subsidium expectare poterant & debebant: quam etiam ob causam eorum esse officium, pijs effusis precibus, pie ad eos suum captare per-
fugium

fugium, eorumque sincero mentis affectu implorare sanctum auxilium. In hac autem spe diuinitus consolidati sanctum hoc sequentes simul & exequentes consilium, grauis eos inuasit sopor. Et sub mediæ noctis silentium, carceris locum tenebrosus splendor maximus circumfulsit, quem odor suauissimus comitabatur angelorum que melodia iucundissima, quæ Equites à somno excitauit. Quibus visis & auditis vehementer prima facie obstupescere, utpote qui iudicare non poterant per somnium ne an te ipsa contigissent ista. Verum ubi sibiipsis restituti sunt imaginem quandam gloriosæ Virginis Mariæ iuxta maiorem natu positam viderunt, quam placuerat Deo pro infinita bonitate sua & misericordia illis transmittere. Quamobrem tres illi fratres in genua proni confestim ante illam corruerunt, diuinæque maiestati deuotè gratias pro maximo hoc munere ac fauore in extrema necessitate accepto non ingrato animo retulerunt. & hoc quidem in sancto exercitio vsque ad Ismeriæ aduentum perseuerarunt, quæ summo desiderio videndi imaginem sibi ipsam permota, ad carceres, prima luce suborta, perrexit multis cibarijs onusta: quorum ubi portas aperuit, simulque splendorem & odorem insolitum cōspexit, Equites interrogauit vnde tale quid procederet: qui, propterea quod toti deuotis
suis

suas precibus essent intenti, eius in carcerem
aduentum perceperunt, neque quid ipsa ab e-
is petierat audierunt: quæ causa fuit cur carce-
rem subintrans proprius illos accederet: vbi
tum eam agnoscentes, ipsi in hæc verba locu-
ti sunt. O Domina heroïssa ecce imago sacra-
tissima quam tibi promisimus, quam que diui-
næ maiestati placuit nobis coelitus hac nocte
immittere; pro certo tibi affirmantes illam
hominum arte & industria nullatenus confe-
ctam: in cuius rei fidem videas, si lubet, ligni
portionem quam ipsa detulisti non minus in-
tegram, quam erat tempore quo nobis eam
obtulisti. Simulatque dicta heroïssa eam fuis-
set intuita, magno cum deuotionis affectu
poplite genuque flexo in terram se coniecit,
dicens. O imago eximia atque preciosissi-
ma, quamuis ita se res habeat quod sis supra
modum formosa & omnium oculis gratissi-
ma, nunc tamen firmiter credo gloriosam
VIRGINEM per te representatam infi-
nitis partibus te excellere in decore & pul-
chritudine. Denique post complures alias
orationes non dissimiles, ab Equitibus ob-
nixè petijt quatenus ei hanc imaginem do-
nare vellent sub hac conditione & protesta-
tione, quod ab illa ipsa hora sectam MAHV-
METANA M abnegare illi foret ani-
mus, simul & pia voluntas seipsam pio pijs-
simæ

simæ nec non & gloriosissimæ Virginis Mariæ & filij eius Iesu Christi seruitio mancipandi. Cui eius petitioni Equites facillè annuentes de nouo ipsis testificata est se infallibiliter quod promiserat executioni mandaturam, & eos intra paucos dies libertate donaturam. Tunc Equites propter animi voluptatem non modicam immodicamque hilaritatem, quam intra cordis sui medullas experiebantur, quæque propter heroiisæ conuersionem conceperant, dictæ imagini indiderunt nomen significans bonum omen: nomen, dico Mariæ Exhilaratricis. Ismeria ergò imaginem in proprias ædes deportauit, quam & postea supra tapetum nobilissimum pijsimè deposuit, ac iterum maxima cum reuerentia complures in eius præsentia easque humiles fudit preces, gloriosæ Virginis Mariæ opem efflagitans, quatenus eam doceret simul & subministraret media quibus Christianam religionem profiteri posset & Christianorum sacro numero feliciter ascribi, quia casu quo id pater suus resciret, fortiter ei semper obstitere, piosque eius conatus pro virili interromperet. Cùm finitis precibus longo tempore ante imaginem in cōtemplationis officio perseuerasset, eandem panno serico auroque contexto inuoluit, & in quadam arca recondit: postea vero ad patrem se contulit, cui pro certo affirmauit Equites intra breue temporis interuallum illi per omnia obsecuta-

secuturos: Ex quo maxima voluptate & animi oblectatione perfusus est, filiamque insuper ut rem feliciter inchoatam feliciter ad optatū exitum perduceret, est cohortatus. Verū illa (cuius animus erat ex diametro contrarius) imaginis amore, quo plurimum capiebatur, avidissimè detenta, non potuit cum imaginis absentia diutinam patris ferre presentiam, sed confestim discessit ab eo. Domum verò reuersa, imaginem deuotè resumpsit, cuius conspectus incredibilem illi adferebat animi iucunditatem: tuncque ad B. Virginem conuersa, talem ei ante eius imaginem obtulit precem.

*B. VIRGO ISMERIAM DORMI-
entem alloquitur, & quomodo ipsa cum E-
quitibus in Galliam vsque miracu-
lose appulerit, propo-
nitur.*

CAPVT VI.

O Virgo sanctissima & cœlestis, non sine causa eaque iustissima te Equites Mariae Exhilaratricis titulo insignitam voluerūt, quandoquidem gratia tua sanctissima in tuæ solius imaginis contemplatione tantam lætitiæ exuberantiam in omnibus animæ facultatibus hauriam, lætitiæ inquam, inastima-
M bilis

bilis, ac voluptatis incomparabilis, humili-
 mē te deprecor quatenus pro me apud vnoū
 eumque dilectissimum filium intercedere di-
 gneris, vt Christiana effici merear, & sub fi-
 nem vitæ meæ tibi seruire valeam in terris, re-
 que præsentem intueri in cœlis: etenim quan-
 do quidem in sola imaginis tuæ contempla-
 tione tanto hic in terris perfundor animi gau-
 dio, quamnam erit felicitas perfrui in cœlis fe-
 licissimo tuo consortio? Hunc in modum Is-
 meria reliquum diei cum notabili parte no-
 ctis transegit. Insuper cum ipsa in somnum in-
 cidisset, sibi in somnijs B. Virginem Mariam
 videre visa est, quæ eam sic compellabat, di-
 cens: Ismeria bono animo esto, ac in filio
 meo vniuersorum Domino securè confidito:
 Exaudita est tua oratio: nam pro te pijs pre-
 ces ipsi obtuli, & ipse te in prædilectam fami-
 lam elegit Equites è custodiæ molestijs libera-
 es: a qua baptismali in salutem ablueris, & Ma-
 riæ tibi nomen erit, quo ipsam et nuncupor.
 Gallia per te thesauro inestimabili, donisque
 innumeris decorabitur, cuius thesauri ratio-
 nē nomen meum tibi magis quam præteritis
 temporibus omnium sermonibus extollerur
 ac celebrabitur. Postea verò æterna cœli glo-
 ria tecum feliciter poteris per immensa sæ-
 culorum sæcula: quibus dictis ipsa confestim
 disparuit. Hisce autem ita transactis euigila-
 uit Ismeria, sentiensque cubiculum suum va-
 rijs

rijs ac innumeris odoribus admirandisque suauitatibus vnde quaque perfusum, putabat se in paradisi delicijs conuersari, ijsque ex parte suauissimè percipi. Quamòbrem nulla interposita mora surrexit è lecto, & ante imaginem orationibus institit vsque in diem subsequentem, omnino resoluta ad exequendum diuina monita, quæ acceperat in iam dicta visione nocturna, Collecta igitur à se sarcina monilium preciosissimorum quæ penes se habebat, pecuniaque non modica secum assumpta, ac in intempestæ noctis sequentis silentio imaginem deportans ad carceres lata contendit, quos miraculose patentes offendit, quemadmodum etiam Equites graui somno sepultos reperit, quos & idè excitauit: Excitati verò nimio stupore, propter eius aduentum in carcerem hora tam insolita, correpti, quid dicerent, cogitarentue non habebant, voce scilicet præ timore & pauore faucibus adhærescente: vbi autem quæ ipsi contigerat, quæuè ipsa facere decreuerat intellexerant, admodum magno repleti sunt gaudio.

Illæ ergo eos cohortata est, vt eam alacriter promptæque sequerentur, in Deo glorio-saque VIRGINE MARIA (cuius imaginem piè gestabant manibus) confidentes se ab omni infortunio præseuandos, ad portumque FELICEM felici-

citer perducendos. Simul autem è carcere pro-
deuntes, vastissimum Cairum absque vlla re-
mora & impedimento pertransierunt, tanis-
perque processerunt quò vsque ad quoddam
Nyl: astuarium pertigerunt: quod quomodo
transirearent nescientes, simulque sibi pluri-
mum metuentes ne si Sultanus de fuga eorum
filiæque discessu admonitus subito mitteret
quosdam qui eos vestigijs omnibus ynde qua-
que conquirerent ac infestarentur: inde fie-
bat vt admodum dubij anxijque hærent. In-
terea temporis quo tam imminenti periculo
mederi cogitabant, perceperunt nauiculam
quandam ab altera littoris parte versus eos
aduolantem, cuius clauum gubernaculum-
que quidam adolescens tenebat, qui in hunc
modum eos affatus est: ingredimini, inquit,
hoc nauigiolum & vos ad littus vsque inco-
lumes deducam: mentem vtique vestram a-
nimumque noui. Cuius blandæ voci absque
contradictione morem gerentes, confestim
ad rippam oppositam perducti sunt. Vbi ve-
rò ad terram appulerunt, simul cum nauigio
disparuit homo: iter autem suum sine inter-
missione facientes, cum ferè totam noctem
in via laborassent, Ismeria ab iunere fatigata
suos viæ comites rogauit vt fessa membra
modica quiete refocillari sinerent. Quapro-
pter à via regia paululum declinantes, ad
quendam rubum sese receperunt omnes, ibi-
demque

demque somnus inuasit omnes: Sicque graui
somno correpti in patriam suam nataleque
solum miraculosè iuxta fontem quendam
sunt translati: quo in loco scilicet Comopo-
lis B. Mariæ Exhilaratricis, nunc sita est. Vbi
postea à somno euigilantes, Ismeria Equiti-
bus dixit: re ipsa comperio visionem meam
felicem sortitam effectum, nosque in Galliæ
finibus residere. Inter hæc autem mutua collo-
quia non longè ab eis vtricularium vtre
suo lusitante audierunt: quam ob causam
recta ad eum contenderunt, Ismeriam iuxta
fontem relinquentes: quæ sibi metuens ne sui
obliti eam in totum desererent, magna cum
festinatione eos insecuta est, imaginis oblita,
quam iuxta fontem reliquerat. Vbi vero ad
opilionem, cuius nunc harmoniam audierat,
appulerunt, idiomate ab eo Arabico petie-
runt quonam in loco tunc versarentur, sibi
persuadentes se adhuc Aegypti fines tenere:
Quibus respondit se quid vellent non intelli-
gere, utpote qui lingua incognita ac barbara
cum ipso agerent. Tunc autem per opilionis
colloquia toti admirabundi agnouerunt se
Galliæ partes tenere & quidem Marchiæ (cu-
ius territorij ipsi erant dynastæ & domini)
vicinas. Quod gloriosæ Virginis Mariæ me-
ritis & precibus acceptum referentes, in ge-
nua proni corruerunt omnes, eique summa
cum humilitate gratias quas potuerunt maxi-
mas

mas egerunt, & magna cum animi oblectatione versus Marchiam, dicto pastore omnium comite, iter facientes, Ismeria recordata est imaginis, à se iuxta fontem depositæ, ibidemque per incuriam omissæ: Equitesque obnixè rogauit vt fontem vnde venerant cum illa repeterent, imaginem resumendi asportandique causa, quam aquis vndique conspersam reppererunt: fontanis videlicet aquis, mirabile dictu, è fonte exilienubus, vt quamuis illæ rationis forent expertes, debitos tamen illi exhibuerunt honores: Vnde & accidit aquam illam multis annorum curricula, propter dictæ imaginis contractum, sanasse varios malè febre affectos, alijsque infirmitatibus diuersimodè oppressos.

ORIGO TEMPLI B. MARIÆ
Exhilaratricis demonstra-
tur.

CAP. VII.

IMagine per Ismeriam resumpta, vnanimi consensu decreuerunt dicto in loco eadem sacram in honorem B. Virginis Mariæ edificare, vt in ea dictam imaginem reuerenter multo cum honore deponerent, simulque in prodigiosi raptus eorum translationisque miraculosæ sempiternam memoriam. Verum
quia

quia locus huic ædificio extruendo parū in-
doneus & conueniens videbatur, supradictus
opilio locum alium non longe ab isto distitū
eis ostendit, vbi nosocomium seu hospitium
constructum visebatur. Illo ergo in loco sta-
tuerunt Equites dictam ecclesiam proprijs
sumptibus ædificare: cupientesque illo ipso
die sub horam matutinam in Marchiense ca-
strum venire, incæptum iter profecuti sunt:
cumque horum quendam pertransirent, Is-
meria experta est in instanti imaginem tanti
sibi ponderis & oneris esse, vt coacta fuerit e-
am supra terræ superficiem deponere. Quo
iudicio diuinitus illis dato subintellegerunt
illum verè locum esse à Dæo præelectum, in
cuius ambitu gloriosa Virgo Maria volebat
imaginem suam collocari ac debito cultu ho-
norari. Quapropter nouo voti vinculo sese
obstrinxerunt ad ecclesiam prædictam dicto
in loco secundum illius beneplacitum con-
struendam. Vix autem votum emisserant, &
ecce, mirabile dictu, imago naturalem qua
antea habebat resumpsit qualitatem natura-
leque pondus. Eaque deuotè denuò assum-
pta, Marchiam versus ac deinde Eppeam iter
facientes, aspirarunt: vbi magno parentum
subditorumque gaudio & applausu, eo quo
digni erant honore, excepti sunt. Per aliquot
autem dies ibidem lassis membris data quie-
scere, **LA VDV NVM** iuerunt Ismeria com te,

quæ per dictæ ciuitatis Episcopum è sacris fontibus in vitam nouam est regenerata, Mariæ illi indito sacro nomine Postea verò ab eodem Episcopo impetrarunt facultatem ecclesiã construendi, pro: ipsi antea promiserant, atque etiã determinauerant, iuxta scilicet nosocomium ipsi ab opilione antea prænotatum. Ibidem sacra per eos extracta ædicula, sanctam eodem in loco, venerationis ergò, exposuerunt imaginem. Sed quis rerum cœuentus: isanè magnopere admirandus: die siquidem subsequenti eam in supradicto viuidario compererunt. Ex duobus autem hisce ad oculum diuinitus patratismiraculis manifeste agnouerunt se dictam ædiculam in horto supra memorato construere debuisse: cui lubenter annuentes, paruam ædiculam ex ramis, quo potuerunt modo, fabricauerunt, aliud præstantius ædificium cum tempore præstolantes. Vbi verò locum istum sibi coemerunt, fundatores extiterunt ecclesiæ, quæ etiãnum hodie visitur, atque sub Mariæ Exhilaratricis suauissimo nomine admodum vbiuis terrarum celebris extat & famosa. Quo in loco diuinæ complacuit maiestati gloriosæ Virginis Mariæ interuentu complura (quemadmodum & in dies fere singulos adhuc eduntur) eaque maxima & præstantissima edere miracula. Maria autem (cui antea Ismerig nomen erat) iuuenula herouilla reliquum idque modi-

modicum vitæ suę tempus in continuis precibus, ieiunijs ac elemosynis transegit, & quidem in societate sanctoq̃ue consortio matris Equitum sæpè nominatorum, quæ erat heroïssa vitæ admodum sanctæ & exemplaris. Vbi verò cessit è vita, vitam scilicet miseram cum beata commutans, corpus eius in eadem ædícula B. Mariæ Exhilaratricis tumulo mandatum est. Hæc autem historia inter scripta Fratris Melchioris Bansi, olim ordinis Sancti Ioannis Ierosolymitani Equitis, reperta est ad Dei, sanctissimæque Matris eius maiorem gloriam, cunctorumque in Christo fidelium consolationem maximam, vt discant Dei matrem pio cultu semper honorare, ac in omnibus suis angustijs debita cum humilitate & reuerentia eius opem implorare.

M 5

MIRA

MIRACVLA
 QVAEDAM STVPENDA
 QVAE AD BEATAE MARIAB
 EXHILARATRICIS IN-
 uocationem contige-
 runt.

HOMO QUIDAM B. VIRGINIS
*ope à suspendio stupendè libe-
 ratur.*

MIRAC. I.

ANNO salutis 1139. homo
 quidam planè inops rerum
 (cui nomen Petrus Fourci-
 us) tum vitæ propriæ, tū fa-
 miliae suæ sustentandæ ne-
 cessarium, cum neminè re-
 periret qui eius opera uti vellet, cuius exerci-
 tio lucrum aliquod faciens in sudore vultus
 sui vesceretur pane suo, tandem necessitate
 compulsus vicinorum bona furto auferre
 didicit, viam modumque non ignorans se
 in eorum pensile intromittendi, ci-
 dem

demque se subtiliter ingerendi, in quo magna frumenti suberat copia: Eorum autem quidam animadvertentes frumenti cumulū plurimum eis in dies imminui, hominem vero inopem qui antea magnis vitæ angustiis premebatur tunc satis fortunatè & comitodè vivere, id prædictos vicinos permouit vt de eo sinistras cogitationes conciperent, tandemque etiam apud eosdem in magnam furti suspicionem venit: quamobrem adeò diligenter eū hinc inde obseruarunt, vt eundem in flagranti facinore tandem deprehenderint, deprehensumque egregiè fustibus exceperint ac captiuum in custodiam abduxerint. Eò miseriarum miser miserè redactus, ad B. Mariæ Exhilaratricis opem confugit, sæpius eius adiutricem manum ex toto cordis medullitio implorans Exinde à Prætoze super eā re interrogatus, absque vllō veritatis fucato velamine liberè in quo deliquerat confessus est: vnde & morti est adiudicatus. Ad locum autem patibularem perductus, denuò ad Virginem Dei Matrem, miserorumque aduocatam piè recurrit, deprecans eius meritis & precibus eum, vita incolu ni, à morte præseruari. Finitis precibus per carnificem laqueo suspensus est, & ita quidē vt omnes eū iā mortui credētes à loco patibulari recederent, miserum scilicet hominem relinquentes in patibulo penden-

rem, non (ut purabatur) exanimem, sed lucis huius vsura diuinius fruentem. Tribus diebus post, quodam pastore ouium iuxta patibulum iter faciente miserum hunc hominem conuenerentem audiuit, cur eam tam diu iustitiæ ministri ibidem suspensum sinerent: ad instantiam autem miseri hominis misericordia motus, subito se ad vrbis Præfectum contulit, grande spectaculum quod viderat eidem denunciaturus. In via autem cum esset occurrerunt illi qui dicti hominis suspendium procurauerant, sibi que persuadens illos esse quosdam iustitiæ ministros, eisdem significauit miserum quendam hominem à tribus diebus pensilem ad furcam hæere, qui cum adhuc viueret, sibi in totum vitam citò adimicupiebat potius quàm cum diuturna mortem sic collectari ac languescere permitterent. Isti in admirationem rapti rei tam nouæ & insolitæ, sine mora ad patibuli locum conuolant, sealam arripiunt, illamque conscendant, alta petunt, ensesque in miserum è vagina educunt, sicque eundem iterum iterumque & sæpius confodiunt, & per violētas manus suas violentam ipsi mortem inferrent, quod tamen minimè præstare potuerunt. Opilio tam atrox immanèque facinus non sine animi amaritudine ac miserimi hominis commiseratione oculis conspiciens, ad vrbis Præfectum velocè accurrit, totam rei seriem euen-

tuum.

tumque tristem fideliter ei relaturus: qui confestim in viam se dedit, quod factum fuerat explorandi gratia: Sed, ô prodigium maximè stupendū, namq; duos hosce vicinos pedibus ita scalæ colligatos & affixos comperit, vt ab alto per descensum terrā repetere nequirent. Horrendum hoc spectaculum videns Præfectus, ex misero inquisiuit causam cur mori nō posset, & quisnam contra mortis furibundos insultus sic eum saluum & incohumem conseruasset. Cui miser homo respondit id B. Mariæ Exhilaratricis meritis consecutum, cui seipsum deuouerat peregrinum. Quam ob causam Præfectus lata sententia decreuit ac etiam præcepit duobus vicinis vt miserum à suspendij laqueo liberarent, simulque eodem condemnauit vt eundem proprijs sumptibus sanandum curarent, & quæ ad vitæ suæ suorumque sustentationem necessaria forent, ei per totam vitam præberent. Vbi verò in integrum restitutus est homo, ad B. Mariæ Exhilaratricis ædiculam venit peregrinus, ei ingentes acturus gratias, cuius precibus fuerat à morte præseruatus.

NOBILIS QUÆDAM FÆMINA IN
 ignem coniecta, nullum ab igne, B. Virgine
 sic eam præseruante, detrimentum
 est perpeffa.

MIRAC. II.

SALUTIS ANNO 1152. in comitatu Niuernensi
 ducatuque Bituricensi accidit nobilem
 quandam feminam adhuc iuenculam com-
 misisse gnatam suam vxorem cuidam homini
 tum honesto tum etiam animi donis virtuti-
 busque ornato, alio in loco domicilium habē-
 ti à loco prædicto sex aut septem milliaribus
 distante. Hæc autem illustris fæmina tanto
 dilectionis erga generum ac filiam suam fe-
 rebatur affectu, vt eos sæpius inuiseret & apud
 eosdem satis diutino tempore commorare-
 tur cum eis animum suum relaxans & genio
 non parum indulgens: nonnunquam etiam
 simul familiari congressu parentes ac cõsan-
 guineos cum illis inuisibat, & ad pia loca cū
 eisdem peregrinationis ergo piè se transfere-
 bat. Quodam autem die illius mentem subijt
 quidam pius affectus B. Mariæ Exhilaratæ
 se peregrinam faciendi, cõ quod B. Virgini
 plurimum afficeretur: in cuius rei euidentis si-
 gnum eam singulis diebus ex animi sincerita-
 te inuocabat. Vbi, peregrinatione completa
 domum redijt, vicini percipientes eam tam
 frequenter cum genere suo conuersari, pidi-
 scia

etia eius per sinistram suspensionem quam de
ea conceperant, in dubium vocata est, utpotè
quæ adhuc satis iuencula esset ac formosa.
Inter cæteros autem mulier quædam peruer-
sa lanionis cuiusdam vxor, nobilem istam fe-
minam ad se euocans & paululum cum ea se-
cedens indiseretè admodum mentem suam
ei aperuit, declarauitque suspensionem sinistra
in quam venerat propter frequentem, quam
cum genero suo habebat, conuersationem.
Quibus auditis sermonibus tantopere illa cõ-
mota est, tantaque indignatione & stomacho
repleta, ut genero suo mortem machinari de-
creuerit, quam & paulò post eidem miserè in-
tulit. Quo iniquo ac nefando facinore à se
perpetrato, talem facti sui detestationem ani-
mique amaritudinem concepit, ut nihil nisi
ploratus & lacrimas ederet, simulque B. Ma-
ria Exhilaratricis opem quotidie imploraret,
quo sic dictum hoc homicidium in notitiam
hominum minimè deueniret. Vbi autem cri-
minis huius ipsam pænituit, illud ipsum sacer-
doti p confessionè exposuit, à quo & absolu-
tionè accepit. Verùm cū accidisset miserū hūc
hominem illam ad impudiciæ opera sollici-
tasse, minimè verò quod petebat impetrasse,
eandē apud iudicē homicidij in persona gene-
ri sui perpetrati, accusauit. Quod grāde suum
scelus vbi palam coram iudice confessus est,

COR.

confestim vt flammis ante proprias aedes ad-
usta vitam finiret, contra ipsam lata est sen-
tentia, Misera domina tristitiæ desolationis-
que iaculis extremè confixa, ad B. Mariam
Exhilaratricem suam semper accepit per-
fugium, sicque omnem salutis suæ ancoram in
precibus meritisque eiusdem collocavit, vt se
saluam & incolumem euasuram sibi pro cer-
to persuaderet. Illo autem ipso die quo vitæ
suæ capitalem audire simul & perferre debe-
bat sententiam, vbi ad locum supplicij, vt
flammis comburenda traderetur, fuit per-
ducta, quò magis carnifex eam in medias flam-
mas conijcere conabatur, tantò magis ignis
ab ea re ipsa recedere videbatur, & quidem sic
vt in ignem coniecta, nullum ab igne sit in-
commodum perpeffa: quam ob causam Præ-
fectus plurimum obstupuit, ab eademque
petijt quidnam hunc in modum eam ab ignis
ardoribus præseruasset: cui respondit se hoc
beneficium B. Virginis Exhilaratrici acceptum
ferre: & tunc demum iudici ipsa insinuauit sa-
cerdotem quendam reuelasse ac reuelando
impiè violasse secretum suæ confessionis,
quia peruersæ ac effrænatae eius libidini & cu-
piditati acquiescere renuerat. Inter autem lo-
quendum ipsa repentino casu sacerdotem ibi
præsentem conspexit, eumque iudici com-
monstrauit, & in instanti eundem diabolus
in totius populi conspectu visibiliter abripuit
vltorius

ulterius ab hominibus minimè conspicien-
dum: dicta verò domina B. Virginis interuen-
tu vitam sortita est incolumem.

*AD EIVSDEM INVOCATIONEM
mulier sterilis concepit paritque prolem,
& proles emortua reuocatur
ad vitam.*

MIRAC. III.

Mercator quidam in Burgundiæ parti-
bus erat, qui nullam ex vxore prole
susceperat, nec suscipere poterat: ex quo factū
est vt seipsū B. V. Exhilaratrici deuouerit per-
egrinum, & diculam suam visitaturum se pro-
mittens, casu quo precibus eius voti sui com-
pos efficeretur. Voto facto, vxor eius, anno
nundum euoluto, gestauit vterum. Puerperij
autem tempore imminente, vno scilicet mē-
se circiter ante, dictus mercator dictum vo-
tum implere gestiens, ad iter peregrinationis
ergo versus sacram ædem B. Mariæ Exhilara-
tricis se accinxit. Verū latronibus ac prædo-
nibus ex inopinato in ipsum impetum facien-
tibus, eundem in via spoliauerunt, omniaque
ei diripuerunt; ad arborem eum postea alli-
gantes, cui duobus aut tribus diebus fixus ad-
hæsit, à qua tandem per quandam iuencu-
lam liberatus est, pijs à se B. Mariæ Exhilara-
tricis

trici effusis precibus. Interea temporis vxor
 eius filium specie formaque decorum enixa
 est: sed diebus quindecim post à pueri in hanc
 mundum natiuitate, matre balneum, vt se la-
 uaret, ingressa, ibidemque ipsa obdormiscen-
 te, puer, quem manibus ten- bat, ipsius incur-
 ria inter aquas collapsus est, & exinde aquis
 etiam præfocatus. Huiusce lamentabilis eue-
 ntus, Prætor commouens, mortis capita-
 lem sententiam in ipsam protulit. Verùm ma-
 ritus, soluto peregrinationis voto, ad propria
 rediens quarto die à morte pueri, qui iam se-
 pulchræ beneficio terræ visceribus erat demã-
 datus: cum subintellexisset contra vxorem su-
 am mortis latam esse sententiam, quam & il-
 lo ipso tempore executioni mandari conspi-
 ciebat, festinus ad Præto-rem transuolauit, di-
 xitque ei se vxorem conuentam cupere: quod
 & illi permissam est. Cumque ex eadem in-
 tellexisset puerum eximie fuisse pulchritudi-
 nis, Præto-rem rogauit vt in eius præsentia cõ-
 spiciendus sisteretur. Quamuis autem, vt di-
 ctum est à quatuor nunc diebus inhumatus
 foret, adeò nihilominus importunis precibus
 apud Præto-rem egit, vt eum è terra effodi ac
 in Prætoris præsentia deportari impetraue-
 rit. Quo facto (mirabile dictu) pueri corpus
 mortuum balsami odorem spirare videba-
 tur. Tunc pater videns filium mortuum
 adeò

ad eò venusta facie esse ac rubicunda; in genua pie corruens ad eò instanter ac sensibili voce B. Mariam Exhilaratricem inuocauit, vt ab omnibus quid diceret intelligeretur. Huiusmodi autem sua fuit oratio. O speciosa Domina, hic puer precum tuarum virtute & meritis nobis donatus est, te humiliter supplico, ostende miraculosam potentiam tuam: firmiter namque credo te hac in re ab vnico filio minimè passuram repulsam. Hisce dictis (ò stupèdum miraculum) nulla interposita mora, puer qui antea iacuerat exanimis, complures voces & suspiria edidit in Prætoris ac totius magistratus præsentia: quod iudicem permouit vt mulierem cum marito suo libertate donaret.

*QUIDAM CONTRA LEONVM:
rabie mirabiliter illæsus conseruatur.*

MIRAC. IV.

NOBILIS quidam fuit cuiusdam Comitum nepos, qui duarum meretricum falso relatu & calumnia (quæ ei falso, Virgini stuprum imponebant) ad leones damnatus est, vt inquam, leonum immanitati violenter obtrusus in eorum fovea
lanna

immaniter dilaniaretur: quod & executioni
mandatum est tempore quo auunculus eius
ad B. Mariam Exhilaratricem peregrinatio-
nis ergo profectus erat: siquidem in leonum
fossam, vt vnguibus dentibusque eorum di-
scerperetur, præcipitatus est, aureique cen-
tum puellæ, quæ ab eo coactuprata diceba-
tur, numerati sunt, Accidit autem postea Dei
iustissimo iudicio ambas meretrices sub qua-
rum deprauato regimine puella viuebat, sibi
mutuo violentas manus cum ipsa morte attu-
lisse. Tribus iam septimanis euolutis, vbi co-
mes ipse à suscepta peregrinatione ad propria
rediisset, nepotem suum ad se euocauit: Cui
mortem obiisse, eūq; vita defunctū resposum
est. Cūq; mortis eius causam & occasionem
intellexisset pia oratione B. Mariæ Exhilara-
tricis implorauit opem, ac illa eadem hora fo-
ueam, in quam dictus suus nepos coniectus
fuerat, perlustrare voluit. Reserata autem fos-
sa idem eius nepos in hunc mundum excla-
mare cæpit, dicens: Erratis vos qui me ex hoc
loco non extrahitis. Iudex graui stupore atto-
nitus, sine mora eum plane illæsum, ac abo-
mni incommodo vindicatum extrahi iussit,
dicente ipso se eo in loco continuo dormi-
tasse, seque B. Mariæ Exhilaratricis precibus,
cuius sanctum subsidium frequenter consue-
uerat expetere, contra leonum furibundam
rabiem præseruatum fuisse.

PVER MORTVVS ANTEQVAM

natus vitæ restituitur, ac baptisatur,

voto B. virginis per matrem

emisso.

MIRAC. V.

ANno supra millesimum quingentesi-
mo quinquagesimo quarto insigne
hoc quod sequitur miraculum Lauduni con-
tingit: Si quidem mulier quædam vterum ge-
stans cum partus tempore adueniente quatuor
dierum spacio foetum in lucem edere non
posset, omnibus medijs ac remedijs humanis
vadequaque diligenter à se exploratis, cum
nullū sui mali leuamen experiretur, propterea
que maximis premeretur angustijs & dolori-
bus, confestim postea ad sacratissimam Vir-
ginem Mariam Exhilaratricem tanquam ex-
tremum mali sui per fugium recurrit, seque
sacratæ eius ædiculæ peregrinam deuouit.
Quo facto mulier subito à puerperij acutissi-
mis doloribus & pressuris euasit libera: verū
puerō in hunc mundum nato nullum vitæ
vestigium elucebat, sicque exanimis quatuor
horarum spacio infans permansit. Quod ma-
ter conspiciens, flexis genibus iunctisq; ma-
nibus, ac eisdem in cœlum subleuatis, Dei
matrē orauit, quatenus precibus suis filio suo
vitam & baptisimi gratiam impetrare digna-
retur, & in tanti beneficii gratam memoriam
sacrum

facrum solemne coram imagine B. Marię Exhilaratricis decantari curaret, simulque in honorem sanctissimę Trinitatis cereum trium pondō offerret. Hac sua oratione completa (sō misericordia & potentia Dei ac Marię eius immensa) puer corporis motibus incepit vitę signa certa præbere, sicque postmodum meruit baptismi gratiam salutariter suscipere.

DAEMONIACVS QVIDAM VREVIENSIS ab op. pressione 27. demoniorum liberatur in ecclesia Beate Marię Exhilaratricis.

MIRAC. VI.

PIo quarto. & post eum Pio quinto Romano Pontificibus, nec non & Carolo huius nominis nono Gallię Rege Christianissimo anno 1565 Nouembri die tertio circiter horam 3. pomeridianam accidit in ciuitate Vreuinensī feminā quandā iuuenulā nomine Nicolaā Aubry annos 15. vel 16. solūmodo natam Petri Aubry ac Catharinę Villot filiā: accidit, inquam, ei (sola cum esset in ecclesia pro defunctis pijs ad Deum fundens preces poplite flexo supra aui sui Ioachimi Villot tumulum) apparuisse vmbriam quandam spectie præferentem hominem linteis, ad modum hominis sepulti, circumuolutum, tribus

bus vicibus eam compellantem ac etiam alloquio prosequentem, qui se auum suum iactitabat. Quod & credit ipsa, & sine mora in eam subintravit, adeoque grauitereandem contorsit, vt eorum qui aderant iudicio, e corporis ergastulo anima eius migratura videretur: quam etiam ob causam extremæ vntionis oleo inuncta fuit. Ipsi tamen sensibus & vita veluti destituta auus suus (qui primo in forma hominis sepulti ei & exinde etiam alijs apparuerat) interiùs apparebat ac loquebatur. Illa verò sibi sensibusque restituta ac animi resumptis viribus, parentibus suis significauit auum suum supradictum denudò, modo quo supra, ipsi apparuisse, subindicans ad hoc vt à purgatorij pænis liberaretur (quibus defectu confessionis detinebatur, quam subita morte præuentus statim à cæna facere nō potuerat, quā eū ob causā nemini declarare nequiverat: pia sua vota, quibus, dū viueret, se obstrinxerat) necessariū esse vt procurarent celebrari missas, elargirentur eleemōsynas ac votiuas peregrinationes, quas ex proprio eius ore intellexerat, piè suscipere & defacto etiam implere. Posteaquam autem parentes & amici eius peregrinationibus, missis & eleemōsynis ritè adimpletis, aduenerunt dictam Nicolaam Aubry non minus quàm antea agitari ac torqueri, opinabantur eam ideo hunc in modum con-

tinuè

tinuè exagitari, quia votum peregrinationis ad S. Iacobum necdum erat impletum, vel in alia bona opera commutatam. Cui tanto incommodo dicti parentes occurrere cupientes, quorundam piorum virorum secuti consilia rogarunt magistrum Claudium Lautrichetum, vnum ex pastoribus supra dicti Vreuenij cum magistro Claudio Lourdetio ludi magistro, quatenus istum auum coniurare velent, quæ prædictæ Aubry sese umbraticè per representationem offerrebat. Quod dicti Lautrichetus & Lourdetius fecere: in prioribus autem exorcismis prædictus auus, intermedio dicto Aubry organo, respondit (prout semper postea fecit) se à Deo esse, ab eoque & à Ioachimo V Villot missum, eiusdem Ioachimi angelum bonum: verùm ex fructibus ac operibus eius malignis malignum ac satanicum spiritum esse certo certius iudicatum est: quemadmodum etiam paulò post per Fratrem Petrum à Motta ordini S. Dominici Prædicatorem efficacibus rationibus demonstratum fuit, simulque pro certo comprobatum fuisse spiritum mendacem ac diabolicum. Quam etiam ob causam, quamdiu dictus religiosus Vreuenij commoratus est, continuis exorcismis in nomine Domini eum quantum potuit compulit à dicta Nicolæa discedere. Auus verò rei veritatem ulterius (quamuis antea animosè admodum suas partes defendisset)

diffet) minimè valens dissimulare, tandem exorcismorum vi ac virtute fateri compulsus est sibi Beelzebub nomen esse, seque solū in dictam Nicolaam nō aliam ob causam accessum habuisse ac eam obsedisse, quā quia eiusdem Aubri mater ac maritus eam illi deuouissent, & quia ipsamet illum auum suū esse credidisset. Illum autem malignum spiritū fuisse per insolitas ac horridas torsiones, quibus Nicolæe membra miris modis exagibat, satis & plus comprobauit: vtpotè qui eam (dum scilicet sacerdotes illā exorcismis premebant, ac eidem sacram hostiam offerebāt) eò miseriarum miserè miseram redigebat, vt sine sensu, sine motu quasi truncus quidam immobilis ac inanimatus ad tempus constitueretur. Neque solomodò in hac priori specie seipsum ei conspiciendum obtulit: verum etiam in hominis furibundi, deformis ac tenebricosi forma: quod ipsam permouit, vt deinceps auum suum esse nullatenus crederet: ille verò in instanti eam de loco suo in alium trina vice violenter transtulit, semper miseram istam creaturam miserimè contorquēs. Nihilominus exorcismorum virtute ac potestate fateri coactus est se nullam in dictæ Nicolæe animam, sed in solum corpus accepisse potestatem, quia ex quo malignum spiritum esse aduerterat, nihil ei per voluntatis consensum dare voluerat. Metuens autem ipse ac illa

N sub

sub horam matutinam venerabilis sacramen-
ti viatico reficeretur, quemadmodum in pa-
tris sui ædibus facere consueuerat, nunc mu-
tam, nunc cæcam, nunc surdam illam esse-
cit, hunc scilicet etiam in finem ne latrocinia
confiteretur, quæ ipsi fuggerat, & ad quæ
perpetranda ipsam se in parentum suorum æ-
dibus sollicitasse nouerat. Nihilominus tamẽ
Dominus Deus ac totius vniuersi Fabricator
hunc malignum spiritum non permisit in i-
stam miseram creaturam tantopere dæseuire,
vt eidem miseræ hoc in statu constitutæ ali-
quid lucis & iudicij naturalis non foret resi-
dum, quo per signa quædam & indicia, ex-
terna, (vt potè digitos ori aponendo) declara-
ret se corporis sui alimenta, quibus vitam su-
stentaret expetere, vsquequo per suum ad e-
am reditum noua illam obsessione inuade-
ret, magisque quàm antea contorqueret. Tū
verò per certa temporis interualla plus solito
obganniens pia aliorū opera impio risu exci-
piebat, vera falsis cōmiscibat: nūc de hac nūc
de illa persona nonnunquā iocabatur, quorū-
dam ibi tum præsentium occulta ac secretio-
ra peccata palam accusans, quæ sacerdoti in
confessione, quæ (confessa autem, vt pote de-
leta, nullatenus attingebat) nunquam per eos
fuerant proposita: quæ ita se habere eorum
quidam libere agnouerunt. Omnia autem an-
te di-

te dicta fiebant tempore quo ordinis sancti
Dominici Religiosus & Prædicator supra di-
ctus aduentus tempore disseminabat Vreui-
nij verbum Dei in Ecclesia parœchiali: qui
coniurationis hoc onere à se suscepto, supra
dictas ecclesiasticas personastam in templo
quàm extra indiuiduas comites semper ha-
bebat, quo sic præsentium precibus contra
maligni spiritus malignos conatus validiùs
corroboraretur: suis siquidem concionibus
Vreuinij ab ipso habitis, populum ad pietatis
deuota exercitia instigabat, vnumquemque
illorum piè incitans vt suam purgaret con-
scientiam, simulque vt in processionibus ob-
eundis, quæ in dies singulos Vreuinij fre-
quentabantur, constanter perseveraret: Vir-
tute quorum operum sanctorumque exerci-
tiorum, sed præsertim per sanctæ viuificæque
crucis contactum ori eius, oculis & auribus
applicatæ, cæpit illa loqui, videre simul & au-
dire. Quo temporis lucido interuallo, omni-
um eorum, de quibus spiritus malignus eam
accusauerat, perfectam exomologesim fecit,
& cum absolute subitò sacrosanctam ho-
stiam non minus humiliter quàm reueren-
ter accepit. Quod aduertens Beelzebub, quam-
uis in sui subsidium complures dæmones ad
se euocasset, nihilominus tamen propter di-
uinissimum sacratissimi corporis Iesu Christi

in sancta hostia à prædicta Nicolaa susceptū sacramentum, sæpius intra vnius horæ spacium se deuictum debellatumque conspexit, nec non & publica protestatione coactus est testimonium perhibere veritati. Hac verò ratione eadem Nicolaa se in instanti mente & corpore sanam, deuotione feruentem, ac gratissima pulchritudine naturalem excedente decoratam comperit. Beelzebut ergo vbi rerum experimento didicit sibi per realem corporis Christi in sacramento præsentiam dimittendam esse prædam, simulatque eam occupauerat, statimque ab ingressu cogitandum de recessu, simul dicere ac confiteri coactus est deformatæ religionis ministris, qui ad illum exorcisandum sese temerè offerebant, nihil se eorum gratia facturum, vtpotè quorū se magistrum & Dominum se esse pro certo prædicabat, simulque illos, (quos ideo plurimum adamabat) suos esse ac suæ subesse potestati & voluntati. Cum, inquam, Beelzebut videret, ac modo quo dixi, etiam experiretur statim ab ingressu sibi loco violenter cendum, vnam ex tibijs dictæ sæpius Nicolæ, occupare cæpit, in eaq; resedit: postea verò brachium sinistrum ita occupauit, vt, ipso abeunte, dicta membra omni sensu motuue naturali destituta consisterent: ipso autem de nouo eam obsideate, postremo membro magis utebatur quam primo. Malignus vero iste spiritus

ritus his quæ antea fecerat minimè contentus, triginta dæmones, in suam ipsius maiorē securitatem & protectionem, assumpsit, qui se ipsos dictæ Nicolæ visu admodum horridos repræsentabant; nunc siquidem veluti felles quidam atrii & corpulenti ad instar veruecum grandium se illi obtrudebant, qui eam suffocare volebant, nunc in ardentium facularum specie sulphureum odorem valde redolentium, quæ in os oculosque eius sese ingerbant: vnde fiebat vt ipsa fermè extingueretur. Dictæ hæ species & imagines mirum illi incutiebat timorem, simulque, vt manibus oculos obuolueret, efficiebant. Hoc autem in statu luctuoso & miserando constituta, per patrem & matrem in B. Mariæ Exhilaratricis prædictam ecclesiam perducta est, supra dicti Religiosi felici consortio comitata: vbi exorcismo ritè completo, tandem virtute venerabilis sacramenti corporis saluatoris ac redemptoris Domini nostri Iesu Christi in sacra hostia à se percepti viginti sex & triginta dæmonibus, qui illi recenter in Beelzebut opem & subsidium aduenerant, fugati sunt: dieq; subsequenti alius quidam, cui Legio nomen erat, expulsus est in ecclesia pagi Petri Pötani sanctorum sanctarumque precibus & intercessionibus, quorum reliquæ sanctæ ac sacra phætra ibidem requiescebant. Quia verò omnes expellere non poterant (prout ipse met Beelze-

N 3. but

but prædixerat) sed quidam Episcopi Laudunensis pia opera ac industria expellendi remanebant, inde factum est vt dicta Nicolaa per patrem & matrem aliosque consanguineos Laudunum deducta sit quadam feria quinta Ianuarij die 24. anno verò 1566. quò vbi appulerunt, vix hospitium, in quod se diuerterent, inuenerunt: propterea quod omnes formidarent suis ædibus excipere demonem, qui hominum peccata etiam secreta publicè prodebat; nihilominus tamen in porcellorum hospitium tandem diuerterunt: Sicque eam reuerendissimi in Deo patris, Domini Ioannis à Boursio, Episcopi meritissimi ac Ducis Laudunensis paternæ fideli, fidæque tutelæ commiserunt, qui iam se hunc in finem Vreuniunum transtulerat. Dominus autem noster Iesus Christus à Vreuniensi territorio Laudunum vsque, ope (vt illis visum est) cuiusdam adolescentis eos omnes contra aquarum periculosa infortunia incolumes conseruauit: quemadmodum reuerendi in Christo patris Godefridi de Billy ex nobili familia de Prunay oriundi, sancti Vincentij apud Laudunū Abbatis paterna opera ac beneuolentia præseruati fuere aduersus Ecclesiæ Catholice hostes eorumque conatus impios ac peruersas machinationes, tempore quo apud Pierrepont agebant, vbi tum dictus Abbas residebat, Interea ergo temporis quo dicta Nicolaa Lau-

Lauduni morabatur, & quidem statim ab eius in dictam urbem aduentu, reformatæ vel potius deformatæ religionis ministri id iuris ac privilegij in eam obtinuerunt, vt eam non minus in diuersorio custodirent, quam in carcere, in quem, ad dictarum reformatorum petitionem, perducta est: vbi eam volentes in officio continere, magno timore & pauore correpti sunt, percipientes in ea effectus planè oppositus à pane vitæ procedentes, & ab eo qui mortis causa & author est: vbi etiam quidam eorum medici potionem admodum inspidam ac perniciosam illi exhibuerunt sumendam non sine propriæ eius vitæ euidenti discrimine: neque his contenti, mortem vterius illi sunt comminati. Quapropter rei necessitas vitæque periculum postulauit eam in tutiori loco collocari: quod & factum est per Fratrem Petrum Spifanium ordinis sancti Ioannis Ierosolymitani Equitem, Castellonis ac Piscieux Commendatorem, qui eam in proprias aedes tutelamque suam recepit, ac eidem quæ ad victum forent necessaria singulari charitate subministravit. Hisce ita transactis Reuerendissimus Episcopus magna cum humilitate & patientia corpus suum orationibus, ieiunijs, alijsque laboribus & exercitijs mactauit, cooperantibus ei venerabili Ma-

Magistro Nicasio Pezeo Officiali cum alijs
 primarijs viris de capitulo, nec non & dictæ
 ciuitatis Laudunensis compluribus ciuibus.
 Ad eiusdem autem Episcopi petitionem the-
 atrum quoddam in primaria ecclesiæ nauie
 rectum fuit: super quo multis exorcismis præ-
 ijs tres residui dæmones non sine grandi in-
 dustria & labore dicti reuerendissimi Episco-
 pi, boni tunc pastoris fungentis officio (con-
 currentibus cum in finem pijs piorum homi-
 num suffragijs ac precibus Domino Deo ac
 B. Mariæ Exhilaratrici piè effusis) fugati sunt:
 prout ex historia per Ioannem Ouleziū Pres-
 byterum, Hæbraicarumque conscripta pleni-
 us videre licet.

QVIDAM GRAVITER SAVCI-
atus miraculosè sanatur, voto Beatæ
Virginis facto.

MIRAC. VII.

ANno supra millesimum quingentesi-
 mo septuagesimo nono, Dominica
 prima quadragesimæ, iuuenis quidam annos
 natus quatuordecim, cui Ioannes Poirierius
 nomen erat, Montis Therici incola, ita graui-
 ter in capite sagitta percussus est, vt vulnus in-
 ipsum ad cerebrum vsque pertingeret, imò ve-
 rò ipsius cerebri interiora penetraret. Verùm
 simul-

simulatque se vulneratum agnouit, ad Deum beatamque Mariam Exhilaratricem pijs precibus confugit, dictæ Ecclesiæ se deuouens peregrinum, simulque eodem voto promittens se ibidem venturum gestando præ manibus vnus pondo cercum. Voto autem hoc per ipsum emisso, expertus est aliquid in suo vulnere solaminis, modicoque temporis spacio interiecto, plenè sanitati est restitutus. In tanti verò accepti beneficij gratam memoriam & gratiarum actionem votum emissum impiger soluit, simulque iuridicum testimonium è magistratu loci accepit, quod secum deportauit vnà cum capite quodam ligneo sagitta transfixo, dicti miraculi commemoratiuo: quod in suprâ dictâ ecclesia B. Mariæ Exhilaratricis etiamnum visitur.

ALIVS A MORBO PESTIFERO

liberatur, voto eius nomine per alios

B. Virgini emisso.

MIRAC. VIII.

ANno supra millesimum quingentesimo octuagesimo secundo grassante ac multum sauiente peste in pago Bayo in Tiracia sito iuxta Abbatiam Bourfontaine nuncupatam, eiusdem Abbatix religiosus quidam, cui nomē Frater Antonius Hutinus,

N 5 sacer.

sacerdos, ex Vreunio oriundus, in dicto pago cum esset, dicto etiam morbo contagioso correptus fuit: & ita quidem ut rationis usu corporisque sensu destitutus loquelaque quatuor dierum spacio orbatu pro mortuo fuerit proclamatus. Verum eodem instanti quo quidam se eius nomine B. Mariæ Exhilaratrici deuouerunt peregrinos, plena formalique voce decantare cepit antiphonam, Salue regina. Modicoque temporis spacio præterlapso, gloriosa Virginis precibus ac intercessione, ipse cum custode à pestifero morbo miraculosè præseruatus est. In cuius rei non ingrati memoriam, tabellam dicti miraculi historiam complectentem transmisit, quæ adhuc hodie in dicta extat ecclesia. Complura

Nota { autem alia sunt miracula, quæ in dies ferè singulos dictæ Virginis meritis & precibus patrantur, quorum in hoc libello nullam facimus mentionem, eò quòd eorundem non habeamus adhuc certam fidem: speramus tamen ubi successu temporis nobis fideliter comprobata fuerint, ea præsentibus annectere.

GRANDI PRODIGIO IGNIS
*maximus, voto Beate virgini fa-
cto, extinguitur.*

MIRAC. IX.

ANno 1589. in mense Augusto fortuito
casu in pago Biesneaux communiter
dicto iuxta Autherium graue admodum sub-
ortum est incendium adeoque vehemens, vt
camini altitudinem duplicis hastæ longitudi-
ne exuperaret, ita vt ipsius castri horreum vt-
cunque vicinum granisque vndeque re-
fertum magnum cum ipso castro subierit pe-
riculum in totum conflagrandi. Et quamuis
omnes & singuli in hoc vnum sedulo incum-
berent, vt ignem extinguerent: eo tamen non
obstante incendij flamma non destitit ma-
gnum sui accipere incrementum. Quæ res
tantopere loci dynastam ac heroinam terri-
tauit, vt (videntibus illis humana media nihil
proficere) intra quoddam cubiculum sese se-
orsim receperint: vbi proni in genua ruentes,
vouerunt se (casu quo diuinæ maiestati pla-
cêret castrum ab incendio liberare) fabricari
cûratos castellum quoddam argenteum cû
eiusdê speciei camino, quod igne adhibebatur,
ignisque flamma magna cû ruina vastabat: at
vtrumque B. Mariæ Exhilaratrici vel ipsi mee
deferrent: vel saltem per alios transmitterent.

N. 6 Quo

Quo voto per ipsos emisso, eorumque ad prædictam Virginem piè effusis precibus. (O grāda prodigium) protinùs extinctus est ignis. In cuius rei piam venerandamque memoriam castellum cum camino confici procurarunt, dictum scilicet castellum complectens libras duas nummularias & uncias quinque, caminum verò libram vnam, siue marcam: & ipsimet in dictam ecclesiam eadem deportauerunt primo die Iunij anno 1602. prout sub eodem die & anno fusus in regestis archiuorum de Marchair, tum etiam ecclesiæ B. Mariæ ac Dominæ Gaudiorum continetur.

MVLIER GRAVISSIMO VVLERE
saucia mirabiliter sanatur, voto
ad Beatam virginem confugiens.

MIRAC. X.

INitio postremorum bellorum intestinorum, quando principes ipsi ab inuicem discordantes mutuis armis se inuicem lacebant, quibusdam scilicet Regis partes tenentibus, quibusdam verò principum confœderatorum fidem amplexantibus, Heroïna quædam Dynastæ à Cruce viri nobilis vxor tum temporis iuxta Carnutensem ciuitatem inhabitantis, quique sub illud tempus Regis partes

partes sequebatur, prædicta, inquam, Heroïna ipso Natiuitatis Domini peruigilio circiter eam horam, qua secundum sanctam ecclesiæ consuetudinem laudes matutinæ decantantur, hostilem irruptionem in suo castro perpeffa est per milites eos, qui stabant à parte confœderatorum, petentibus illis sibi in dictum castrum, portis referatis, liberum donari accessum. Vbi autem Heroïna militum tumultuarias voces intellexit, ad portæ aditum festina perrexit, eorum petens alloquium. Cumque inter cætera sexum suum excusasset, allegans se fæminam, quæ neminem bellicis incursionibus infestaret, utpotè quæ sine præsidario milite ageret, eos obnixè rogauit quatenus pacificè recedere dignarentur, dicens se illis hora tam incommoda portas aperire non posse. Interea temporis quo talibus verbis eos compellabat, torreatum bellicum, vulgari nomine petart, nuncupatum, quod ad castri valuas applicuerant, eiaculati sunt: quod talem stragem attulit, ut portas in plurima fragmenta confregerit, quarum pars maxima dictæ Heroïnæ corpus ita concussit, ut circiter triginta quinque vulnera in se receperit. Vnum autem eorum semi pedale fragmentum tali violentia eam agitauit, ut eius ventriculum violenter penetrarit, in illudque sese infuderit: ex quo tanta sanguinis copia defluxit, ut veluti exanimis in terram prolapsa

psa sit, diuque sic sine motu, sine voce perstitit: & ita quidem vt ipsimet chirurgi iudicarent eam mortuam propter vulnera tam multa vno temporis momento à se accepta: nihilominus tamen prudens illa fuit, quæ salutis suæ prudenter consultum voluit: vt potè quæ se vulneratam sentiens ad B. Mariam Exhilaratricem confugit, cuius aliquando mentionem fieri audiuerat: tuncque votum tale emisit, vt casu quo ipsam sanitati restitui contingeret, eò peregrinationis ergò contenderet: quod etiam postea voti compos re ipsa præstitit, secumque ligni fragmentum detulit, quo grauius ipsam vulnerari contigerat, quod argento contactum ante primarium altare penderi iuxta B.

Virginis sacram imaginem.

APPRO.

APPROBATIO.

Hanc Historiam prius cum legitima
approbatione Domini Reuerendissimi
Laudunensis, & duorum S. Theologiae
Magistrorum Facultatis Parisiensis, Tre-
cis impressam, nunc latine fideliter co-
uersam, dignam quae ederetur censui;
Duaci, 2. die Ianuarij 1606.

Bartholomæus Petrus ibi-
dem S. Theol. Doct. &
Professor.

INDEX

INDEX.

CAPITVM
HISCE QVINQVE
LIBRIS CON-
TENTORVM.

NUMERVS PAGINAM DESIGNAT,
Capita namque suo habentur
ordine.

PROPONITVR *descriptio*
pagi Tungrensis. folio 17
Quomodo imago Beate Ma-
rie, Angelorum ministerio mi-
raculose Tungros allata sit, non
minus dilucide quam pericun-

dè exponitur;

19

Quidam Dominus alterius manuum vsu à no-
uennio destitutus, cereos accensos ante imaginem
Beate Virginis offerens, manum sanam, ac eiusdem
vsu recepit;

25

Fuella viginti septem annos nata, que
vsu loquendi à duodecim annis amiserat, ad horã
circiter

INDEX.

circiter orans B. Virginem, statim loqui cœpit.

26

Infans ex animis in lucem editus reuixit per me-
rita sanctissimæ virginis.

27

Quidam manuum & pedum usu orbatu à quin-
quennio Tungros delatus, post votum à se emissum
fabricandi candelabra in honorem Beate virginis,
oransque ibidem, se incolumem & sanum expertus
est.

27

Insigni miraculo lapides, calx & arena diuinitus
parantur ad extructionem ediculae, in B. virginis
memoriam consecrandæ.

28

Quidam iuuenis per quadriennium grauerè sa-
gitta ferro in coxa offensus cum magno vitæ discri-
mine, vbi Tungros curru aduectus pius fudit preces
confestim ferrum erupit è coxa.

29

Infans per abortum mortuus, Tungros vbi dela-
tus est, vita simul & baptismali gratia donatus
est, mater verò eius in summum vitæ discrimen ad-
ducta, mirabiliter eripitur, implorata B. virginis ad-
iutrice manu.

30

Quedam Domina à medicis deserta confugiens
ad B. virginem admodum miraculosè liberatur ab
enormi fistula qua duodecim annis laborauerat.

31

Planè admirando miraculo supradictus Domi-
nus Hector à cecitate liberatur, qua per triennium
grauabatur: simulque mulier hominum & equorū
protrita pedibus, ad Mariæ sacellum delata, proti-
nus reuixit.

32

Homo

I N D E X.

Homo quidam, inuocata B. virgine, mirabiliter à mortis præseruatur periculo cum vxore sua, que edito fœtu mortuo, vbi is Tungrum delatus super altare est depositus, fufis à patre precibus suscitatur, baptisatur, exindeque superuixit 8. annis. 35

Quidam per sicarios in arbore suspensus, mirè, inuocata virginis ope: eripitur, & penè nudus Tungros postea petit, 36

Quædam puella per triennium paralytica, B. virginis interuentu à paralyfi liberatur. 37

Quidam Duaco Tungros petens, & ibidem missam audiens, vsum brachij recipit, quo nuda destituebatur, 38

Quidam thesauros ecclesie Tungrensis surripere præsumens, miserrimè à vindice manu Dei punitur, 39

Puer aquis præfocatus, posteaque ad altare B. virginis delatus protinus ad vitam reuocatur. 40

Infans mortuus in lucem editus, & postea super altare B. Mariæ oblatu vitam restituitur, ib.

Homo per sexennium pedum vfu miserè carens, prodigiosè sanatur ea ipsa hora, qua vxor eius procurabat missam sua nomine celebrari ad altare B. virginis, 41

Inscripti Sodalitio B. Mariæ virginis à grassante pestilentia præseruantur & liberantur, 42

Religiosus alterius inuidia strangulatus, quia B. virginis se ante mortem commendauerat tutelæ & precibus, stupendo verè prodigio ad vitam reduci-

ENT.

I N D E X.

zuy, ac postea Abbas creatus spacio 31. annorum suscipie moderatur, & tandem mitra resignata, apud Tungros per sexennium superuixit, ibidemque sepelitur. 44

Quaedam Heroïna ex puerperio mortua, & in fossam deuoluta, reuiuiscit: postea uero Tungros delata, ubi fudit preces ante uirginis imaginem, edidit fœtum pulcherrimum, quem antea edere non potuerat, qui & uixit ad annos 67. 48

Duo innocentes damnati ad mortem, ubi sese B. uirgini commendarunt, admirando ac planè stupendo miraculo Tungros translati ante imaginem B. uirginis mirabiliter, uinculis solutis, liberi euaserunt. 50

Infans ad aliquot dies perditus recuperatur, ubi mater ad ædiculam B. uirginis confugiens, eiusdem implo rat auxilium. Alter puer aquis feruentibus suffocatus ad uitam reuocatur, ubi ad eandem ædiculam deportatus est, fusis ad Dei matrem pro eodem sanctis precibus. 54

Puer in profundum aquarum prolapsus, per inuocationem B. uirginis, non sine miraculo, saluus euadit periculum. 57

Puer graue infortunium in facie passus, statim atque eum parentes B. uirgini deuouerunt, ac eundem in eiusdem ædícula obtulerunt, protinus sanus factus est. 53

Puella à graui morbo liberata, simul atque eam mater B. uirgini Tungrensi deuouit. 60

Puer

I N D E X.

Puer cæcus recuperat visum, statim atque ad beatam virginem destinatus est, eoq̄ue pie deductus.
61.

Infans mortuus in hanc lucem editus, fusa ad beatam virginem prece, resuscitatur, 61

Puella incurabili morbo afflicta, & à medicis derelicta, vbi Tungros aduecta est, magno miraculo est sanata, 62

Infans repertus viuus in utero matris defuncte baptisatur, matre, dum esset in viuis, postulante vt post mortem secaretur: quia confisa beatæ virginis precibus sperabat infantulum vita non cariturum.
62.

Puella à morbo incurabili sanata, simul atque eam pater ad beatam virginem deuouit peregrinam.
63.

Quidam meritis beatæ virginis ab incurabili malo liberatus, cum se duosque filios, qui exanimis in hanc lucem editi erant, eidem deuouisset, protinus vitam cum baptisimi gratia receperunt. 64

Quedam enixa filium mortuum, vbi Deo se commendauit, vouens peregrinationem Tungros, subito infans, vita recepta baptisatus est. 64

Quedam alia mulier factum mortuum enixa proprio eius pastore virginem saluante coram sua imagine, protinus vitam & baptisimum recepit.

65
Muliere quadam filiolum suum mortuum deuouente Beatæ virgini peregrinum, protinus is reuo-
satus.

INDEX.

atur ad vitam, tempore quo eundem in finem quidam sacerdos faciebat missam. 66

Adhuc alia que factum pepererat, imò etiam gestauerat in utero mortuum, ubi Beate Virginis imploravit opem, simulque filium eidem deuotè peregrinum, confestim is vita & baptismali gratia potitus est. 67

INDEX CAP. LIBRI secundi.

DE situ & origine Camberonensis Cœnobij, 70

Horrenda cuiusdam nefarij Indæi punitio ac vindicta diuina, eo quod B. virginis sacram imaginem insolenter nimis defecisset, hastam suam in eam quinquies vibrando, ex qua confestim effluxit sanguis, 72

Mater ad beatam Virginem pro filiolo suo de vita periclitante recurrens, exauditur. 76

Homo quidam extreme egrotus & à medicis desertus, ubi ad B. virginem confugit & coram eiusdem imagine preces ad eam fudit, plene conuuluit, ibid.

Mulier quædam mirè intumescens, ubi facto voto ad B. virginem deducta est, ad suos postea redijt incolumis, 77

Mulier quædam nolens filie suæ via illicita sanitatem

tatem

I N D E X.

Sanitatem procurare, ad B. virginem se conuertens, perfectam sanitatem filie impetrauit. 78

Mulier quedam amisso alterius oculi lumine, ubi vouit Camberonam venire, visum recepit. 78

Mulier quedam paralyti laborans & per annum clinica, voto facto, ad beatam virginem conuersa, subito perfecte sanitati est restituta. 79

Puerulus ab aquis suffocatus vitæ restituitur, ubi mater eum Beatæ virginis commendauit, & puerum cereum promisit. 79

Cuiusdam mulieris infantulus grauiter calculo laborans, confestim ab eo morbo mirabiliter liberatur, ubi mater filium Beatæ virginis deuouit peregrinum. 80

Puella morbo incognito afflicta, simulatque ex voto prostrata est coram imagine B. Mariæ, ab infirmitate mirè euasit libera. ibid.

Infans exanimis in lucem editus, vita donatur, ubi eum mater B. Mariæ deuouit. 81

Duo infantuli sine vita in mundum producti, vitæ beneficio donantur ad inuocationem B. Mariæ. ibid.

Puer grauiter unius oculi morbo laborans, ab eodem miraculose sanatur, statim atque eundem B. virginis parentes deuouerunt peregrinum. 82

Puerulus mortuus in lucem editus, fufis pijs ad Beatam virginem precibus, vitæ restituitur & baptisatur. 82

Pater & filius stupendo miraculo ab imminente mortis

I N D E X.

- mortis periculo redimuntur, piè inuocato pijsimæ
virginis auxilio. 83
- Puer subitaneâ morte raptus reuocatur ad vitã,
inuocata Dei genetricis ope. 84
- Mulier grande euadit vitæ periculum ad inuoc-
ationem B. virginis. 85
- Puer quidam grauissimè calculo laborans, ab eo-
dem liberatur, pij patris pijsima precatione ad vir-
ginem facta. ibid.
- Puer de vita summopere periclitans, propter
transmissum ad guttur vsque lapillum persicum, ab
eodem periculo liber fuit, vbi eum parentes B. vir-
gini deuouerunt peregrinum, & cum eo Camberon-
nam perrexerunt. 86
- Homo tibijs laborans per 15. annos à suo crucia-
tu liberatus est, pia ad B. virginem susa oratione.
87
- Quidam puer graui lingua incommodo correptus,
plene sanatur, facta eius nomine ad B. Virginem
Camberonensem peregrinatione. 88
- Quædam mulier varijs tumoribus agitata pristi-
ne sanitati restituitur, promissa & suscepta ad B.
virginem peregrinatione. 88
- Puer è puteo mortuus extractus, vitæ restituitur,
vbi ad B. virginem est delatus. 88
- Infans per inuocationem B. virginis vitam &
baptismum recepit, qui prius in matris utero fuerat
mortuus. 89
- Quel-

INDEX.

Puella aquis submersa reuixit, matre ad beatam virginem confugiente, & eam eidem toto vitæ suæ tempore peregrinam deuouente, 89

Puer ingenti tumore grauatus, mox sanatur, vt deuotus est B. virgini in peregrinum. 90

Domina quædam tumore laborans, sana & incolumis quæst, vbi B. virginem inuocauit. 91

Captiuus quidam admirabili miraculo libertate donatus, pie inuocata Dei genitrice Maria, ibidem.

Mulier quæ aciculam deglutiuerat, mirabiliter mortis periculum euadit, inuocata beata Virgine, 93

Puella quædam nobilis sanitatem plenè recuperat, simulatque mater eius quandam pedisse quam mittit Camberonam peregrinationis ergo. 93

Homo toto corpore atrox, postea surgit illesus, quia B. virginem pie inuocauerat. 94

Captiuus, inuocata afflictorum aduocata & patrona, redimuntur à vexatione molesta. 95

Cæcus, implorata virginis ope, lumen recipit: & puer Herniosus à morbo liberatur, vbi eam pater B. virgini deuouit. 96

Mulier ad vitæ extrema vi morbi perducta, in integrum restituitur ad B. virginem deuotè conuersa. 96

Coniuges desperatæ sanitatis sanitatem consequuntur, vbi, voto facto, ad virginem recurrerunt.

97 *Mulier hydropica, voto ad beatam virginem re-*

CMT.

I N D E X.

exrens, conualefcit: fed votum poftca negligens in
eundem morbum recidit: votum verò reiterans &
implens, denuò fibi integrè reftituitur. 98

Puerulus ad tres dies in mundum fine vita na-
tus, vitæ beneficio mirè donatur, pijs puerperæ pre-
cibus ad B. virginem factis. 98

Infantulus ad tres horas exanimis mundo edi-
tus, anima & baptifmo donatus eft, vbi voto facto,
B. virgini fuit commendatus. 99

Puer mirabile vitæ periculum euadit per preces
maris ad B. virginem factas. 99

Mulier ad extrema vitæ perducta fanatur, inuo-
cata Dei Matre. 100

Vir in extremis agens, priftine fanitati reftitui-
tur, miffa oblatione ad B. virginem. ibid.

Pueri crus confractum mirabiliter fanatur ad
inuocationem B. Mariæ. 101

Puerulus aquis suffocatus ad vitam reuocatur,
fimulat mater eius eum B. virgini Camberonensi
deuouit. ibid.

Puerulus mortuus antequam natus reuiuifcit
Camberonam deportatus, & fuper altare deponitus.
102

Alius puerulus mortuus antequam natus vitæ
donatur, imp. orata virginis ope. ibid.

Alius puerulus fubmersus memorando miraculo
vita donatur, vbi parentes eum B. virgini ad vitã
deuouerunt peregrinum. 103

Puerulus alius mortuus antequam nasceretur,
O vitam

I N D E X

Vitam accipit Camberonam delatus, & super altare depositus. 104

Homo quidam mirabiliter vitæ periculum euadit, inuocata B. virginis ope. 105

Puella veneficijs infesta ab iisdem stupendo miraculo liberatur, vbi eam parentes B. virgini commendarunt. 105

Homo quidam euadit maximum vitæ periculum ad inuocationem B. virginis. 106

Puerulus mortuus antequam natus, vita & baptismo donatur, implorata Genitricis ope. 107

Homo quidam à mirabili casu mirabiliter preseruatur per inuocationem B. virginis. ibid.

Quidam à graui vulnere sanatur, pie inuocata virginis ope. 108

Captiuus quidam liber euadit non sine grandi miraculo, fufis ad B. virginem pijs precibus. 109

Monasterium Camberonense contra impios hostium conatus & insidias mirabiliter preseruatur interuen. u B. virginis. ibid.

Religiosa per sexennium tibiarum usu destituta in integrum restituitur, ipsa fundente preces ante B. virginis imaginem. 112

Alia religiosa per quinquennium paralytica, orans ante B. virginis imaginem liberatur à sua paralyti. ibid.

Alia religiosa Marquetana, quæ per sexennium usu membrorum fuerat destituta, in pristinum statum restituitur delata ante B. virginis imaginem. 112

Qui

I N D E X.

Quidam precipiti casu ruens ab alto enadit ille-
sus, quodam Principe eius nomine B. virginis opem
implorante. 114.

Quidam diuturna paralyfi liberatur, inuocata
benedicta Dei Matre. 115

INDEX CAP. LIBRI
tertij.

Proponitur descriptio oppidi Cheruie, simulque
pietas permagna nobilis Heroine Ida à Cher-
uia, quæ inter alia non pauca & magna pietatis ope-
ra etiam sacellum in honorem beatissimæ virginis
Cheruie extruendum curauit, 118

Quidam podagra grauitè laborans, fusa ante B.
virginis imaginem pia oratione, confestim saluus
redijt ad propria. 122

Paralyticus ex Normania Cheruiam aduectus
implorata beata virginis ope, subito conualescit
123.

Seneschallus Hannonie podagra & apoplexia
oppressus sanatur ad inuocationem B. virginis. 124

Heroina Roysinia filium calculo laborantem B.
virgini deuouente, ac pro eodem pias preces ad ean-
dem fundente, subito puerulus sponte sua calculum
eijcit. 124

Quidam S. Guislemi morbo percussus, eo quod mi-
racula B. virginis rideret, mox ab eodem sanatur, v-
bi à B. virgine veniam petijt ad eius imaginem de-
ductus. 125

I N D E X.

Quidam podagra vexatus inuocans B. virginem,
& deuotens se eius peregrinum, sanatus est.

126

Quidam à dæmone obsessus ab obsessione libera-
tur, petens locum in quo beatissima virgo colatur.
ibid.

Quidam calculo grauatus, B. virgini se deuotens
peregrinum, dicti morbi pondere plenè subleuatur.

127

Captiuus quidam, implorata virginis ope admi-
rando miraculo libertate donatur. ibid.

Sacerdos quidam perdita loquela & vsu ratio-
nis, ac per octo menses lecto affixus, planè conuale-
scit, inuocata Dei Matre ante eius imaginem. 129

Infantulus matre defuncta, viuus in vtero ma-
terno deprehenditur & baptisatur, eo quòd prius
mater parturiens eum B. Mariæ deuouisset. 130

Puerulus in terra tumulo depositus & postea ex-
humatus mirabiliter vita & baptismo donatur, vbi
eum pater ante B. virginis imaginem detulit, & i-
bidem in oratione perseuerauit. 131

Mulier quedam præ morbi grauitate rationis v-
su destituta sibi in integrum restituitur, piè inuo-
cata virginis ope ante eius imaginem. 132

Infantulus de nocte suffocatus ad vitam stupen-
do miraculo reuocatur, vbi mater eius piam misero-
rum aduocatam piè inuocauit. ibid.

Mulier mentis inops ad mentem plenè mirabiliter
reducitur, vbi Cheruiam aduenit, piè piissimam
virgi-

I N D E X.

- Virginem precatura.* 133
Puer extremè de vita periclitans mortis periculum mirè euadit, voto eius nomine à matre emisso, & ad B. virginis glòriam adimpleto. 134
Filiola mortua magno miraculo vitæ restituitur ante imaginem B. virginis transportata, ac fufis ibidem pro ipsa ad beatam virginem pijssumis precibus. *ibid.*
Mulier māmilla dolore grauitè afflicta, planè euadit sana ad inuocationem B. virginis. 135
Mulier auditu priuata, auditum recepit, vbi Cheruiam aduenit & ibidem B. virginem inuocauit. *ibid.*
Cuiusdam mulieris domus ab incendio diuinitus præseruatur, voto B. virgini piè factò. 136
Captiuus magno miraculo à vinculis liber euadit implorata pijssumæ virginis ope, *ibid.*
Infantulus mortuus antequam natus ad vitam reuocatur & baptisatur B. virgine piè inuocata, & eodem puerulo ante virginis imaginem delato. 137
Quidam omni tibiæ motu, & sensu miserimè priuatus, sibi in integrum ter admirando miraculo restituitur, vbi ex Normania Cheruiam pertractus est, implorata ibidem sacratissimæ virginis ope. *ibid.*
Mulier miserè membris contorta sibi integrè magno miraculo restituitur, fusa ad beatam virginem pia oratione coram sacra eius imagine. 142

I N D E X.

Homo diu calculo laborans, protinus à morbo liberatur, piè ab eodem innocata misericordiae matre.

142.

Mulier duobus annis cum medio iacens paralytica, à sua paralyti euadit libera & incolumis, dicta missa suo nomine ante imaginem B. virginis apud Cheruiam.

142

Puer mortuus vita redditur, patre eius seipsum B. virgini deuouente peregrinum.

143

Nobilis quidam admodum miraculosè euadit mortis periculum, seipsum B. virgini deuouente peregrinum apud Cheruiam.

144

Quidam infestissimo malo per longum tempus summè cruciatus, stupendo miraculo planè euadit incolumis, ad beatam virginem Cheruiæ confugiens.

145.

Puer qui neruis contractis nullatenus tibias mouere poterat, perfectè conualescit, peregrinationis voto ad Cheruiam eius nomine facto.

146

Puer in puteo submersus à mortuis resurgit eum propria matre B. virgini Cheruiensi deuouente peregrinum.

146

Quaedam longo tempore paralytica admodum miraculosè sanatur, deportata ante sacratæ virginis imaginem, ibique ad eandem pijs suis precibus.

149

Puellus mortuus antequam natus & ad dies 17. sepultus, vita & baptismi gratia donatur ad B. Mariæ sacellum per matrem piè deportatus.

150

Puella quaedam Cheruiam deducta liberatur & demor-

I N D E X

<p>138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200</p>	<p>Personam obsessione. 159 Nobilis quidam, voto deuote B. virginis facto, à gravi morbo miraculose liberatur. 154 Puer miraculose per B. virginem preseruatur à periculo mortis propria eius matre eundem B. vir- gini peregrinum deuouente. 157 Puella paralytica & mente capta in integrum sibi restituitur Cheruiam perducta. ibid. Captiui admodum miraculose liberantur, pijs vo- tis ad B. virginem confugientes. 158 Religiosus varijs morbis varie sanatur, consu- gens ad misericordie matrem. 161 Idem religiosus ab alio periculoso morbo sana- tur meritis eiusdem beatissime virginis. 162 Infantulus Marchionis de Renty presentissimi mortis superat periculum oblatione pro eius salute facta ac Cheruiam transmissa. 163 Filia Comitum Hocstratani vehemētissima febra correpta, diuinitus ab eadē euadit libera, misso cur- sore, qui apud Cheruiā sacrum fieri curaret. 164 Quidam spacio quatuor mensium grauiter ischia- dico dolore oppressus ab eodem planē diuinitus li- beratur vbi seipsum pie deuouit B.V. Cheruiēsi. 165 Religiosa diuersis infirmitatibus per septem men- ses diuexata, ab eisdem diuino fauore sanatur, sei- psam B. virgini Cheruiēsi deuouendo. 166 Quidam à medicis derelictus, in integrum resti- tuitur ad beatam virginem Cheruiensem conuer- sus. 167 Puella</p>
--	--

I N D E X.

Puella motus progressui facultate priuata ad quatuor annos liberè incedit, trina peregrinatione ad B. virginem Cheruiæ suscepta. 168

Sacerdos tibi.e dolore plurimum grauatus, sanatur celebrando missam ante B. virginis imaginem, & ter suum sacellum circumeundo. *ibid.*

Domina quædam cœnobij Malbodiensis à Demonio possessa, magnum leuamen experitur Cheruiam vsque perducta, & tandem in totum liberatur.

170

Puerulus duobus annis orbatu lumine oculorū, visum & lumen recipit, vbi parentes eius B. virginis se ipsos deuouerunt peregrinos. 171

Mulier septuagenaria à 25. annis paralytica, stupendo miraculo in integrum sanitati restituitur, fundens preces ante B. virginis sacram imaginem.

172

Mulier per octennium Apoplexi morbo laborans ab eo subito liberatur ante imaginem B. virginis transportata. 173

Adolescens laborans tibia, quam medici suadebant secari, audita missa in sacello B. Mariæ Cheruiensis protinus in integrum restituitur. 174

Puella non soluens votum patris defuncti, quod implere promiserat, morbo opprimitur, eo autē persoluto libera à morbo dimittitur. 175

Mulier sex mensium spacio lumine oculorum destituta illuminatur, audita missa apud Chernia

I N D E X.

in sacello beatæ Mariæ. 176
 Homo non valens incedere, nisi admodum graua-
 tē, liberè incedit audita missa in sacello B. virginis.

177.

Quidam tibia grauitè laborans conualescit, tibi-
 am ceream B. virgini Cheruienti offerendo. 178

Idem eodem incommodo denuo oppressus iterum
 sanitatis beneficio donatur, confugiens ad eandem
 afflictorum patronam. 179

Iuuenis quidam perfectè à paralyti liberatur,
 peregrinatione suscepta ad B. virginem Seruiensem.

180

Religiosus quidam à medico tanquam incurabi-
 lis proclamatus, voto B. virgini emissò, confestim
 admodum stupendè conualescit, loquitur & cantat.

181

Religiosus Seruiam profectus liberatur ab Her-
 nie morbo, quo per 21. annos fuerat deuexatus.
 ibid.

Mulier Duacensis per vndecim menses grauitè
 afflicta conualescit, sacro missæ officio eius nomine
 apud Seruiam factò. 182

Puerulus mortuus antequam natus vita & ba-
 ptismali gratia admodum miraculosè donatur, Ser-
 uiam piè delatus, & ad B. virginis altare deposi-
 tus. 183

I N D E X.
INDEX CAP. LIBRI
quarti.

M onitio ad lectorem.	186
Homo viribus planè exhaustus, inuocata virginis ope, subito in integrum restituitur.	188
Mulier per annum à Demonio vexata miracè liberatur, miro per beatam virginem viso spectaculo.	189
Homo quidam euidens euadit vitæ periculum ad B. virginis inuocationem.	280
Quidam è turri defiliens nullatenus offenditur B. virgine ab eodem deuote inuocata.	190
Mulier periculosè intumescens à tumore subleuatur, voto ab eadem B. virgini facto.	191
Vir & vxor mirabiliter sanati, voto ad beatam virginem confugientes.	192
Tres persone à diuersis vitæ periculis diuersimodè liberantur ad B. virginis inuocationem.	ibid.
Homo mente & corpore impotens sibi plenè redditur, voto per vxorem B. virginis Cambronensi emisso.	193
Infans superat mortis periculum, vbi eum mater virgini mari fecit peregrinum.	ibid.
Infans à calculo liberatur per Matrem B. virginis commendatus.	194
Homo quidam admirandis modis iterum iterumque à B. virgine liberatur ab infirmitate & maligno Demone.	196

Homo

I N D E X.

Homo in mari de vita periclitans ad locum trā-
quillum perducitur invocata virginis ope. 198

Puerulus ad mille passus & ultra supernatans
aquis incolumis evadit, patre & matre eum B. vir-
gini deuotibus ibid.

Ad B. virginis invocationem duarum mulierum
innocentia comprobatur, & sur tanquam facti reus
condemnatur. 199

Ad eiusdem invocationem captiuus quidam li-
bertate donatur. 200

Quidam ad B. V. peregrinatione facta à duplici
timore liberatur. ibid.

Quidam mortis euadit periculum, matre ipsum
B. V. deuotente. 201

Maritus & vxor mirabiliter à morte preserua-
tur voto B. virginis facto. 202

Nauta inter maximos fluctus de vita periclitans,
ad portum feliciter deducitur, voto B. virginis facto.

203.

Mulier euadens vitæ periculum superat, B. V. et
mirabiliter succurrente. 203

Iuenculus quidam à graui infortunio, quod per
ighem incurerat, liberatur B. V. per matrem voto
emisso. 204

Religiosus quidam manu fere paralyticus sana-
tur ad B. V. voto confugiens. 205

Mulier pedibus paralytica vires pristinas resu-
mit, voto eidem pie facto. 206

666   Iure

186
locata
188
irific
facu-
189
ulam
280
ditur
190
suble-
191
eatam
192
psimo
ibid.
è red-
enfi e-
193
mater
ibid.
virgi-
194
iterū
mali-
196
Hont

INDEX.

<i>Iuuenis in totum paralyticus à paralyfi liberatur</i>	
<i>B.V. factus peregrinus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Iuencula ingenti miraculo reuocatur ad vitam</i>	
<i>per B.V. inuocationem.</i>	207
<i>Adolescens quidam admirando modo vite admi-</i>	
<i>randum euadit periculum ad B. virginis inuocatio-</i>	
<i>nem.</i>	208
<i>Homo quidam graua superat infortunia ad eius-</i>	
<i>dem inuocationem.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Conuersus quidam graue idque duplex à se de-</i>	
<i>pellit infortunium, eadem virginis ope.</i>	209
<i>Religiosus à varijs languoribus liberatur deuote</i>	
<i>ad B.V. recurrent.</i>	210
<i>Nota subsequencia, vt intelligas quo anno vel</i>	
<i>tempore miracula precedentia, cum pluribus alijs</i>	
<i>hoc capite generatim tantummodo propositis, patra-</i>	
<i>a fuerint.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Quidam diutino morbo laborans diuinitus moni-</i>	
<i>tus vt B. virginis subsidium peteret, mox sanatur,</i>	
<i>ubi illud ipsum opere preestitit.</i>	212
<i>Quidam dyn-sta sanatur vbi Camberonam ve-</i>	
<i>nit.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Mulier in grauisimum vite discrimen adducta</i>	
<i>preseruatur ad B. virginis inuocationem.</i>	213
<i>Iuenculus in mortis periculo constitutus mortis</i>	
<i>euadit periculum, vbi eum parentes B.V. deuoue-</i>	
<i>runt.</i>	214
<i>Mulier à partu diuturno liberatur, vbi B. virgi-</i>	
<i>nis implorauit opem.</i>	215
<i>Homo</i>	

I N D E X.

Homo miserrimè corpore contritus in integrum
restituatur voto B. virginis p[er] emissio. *ibid.*

Quatuor persone miserrimè afflictæ admodum
miraculosè liberantur per misericordie matrem.
216

Quidam ab apoplexia liberatur, voto B. virginis
facto. 217

Homo tibijs laborans sibi integrè restituatur, im-
plorata virginis ope. *ibid.*

Vnus à paralyssi liberatur, alius ad vitam reuo-
catur, tertius à languore sanatur per virginem ma-
trem. 218

Puer à fontico morbo liberatur, vbi eum pater
& mater B. V. deuouent. 219

Alius puerulus mortuus agone plenè existens, con-
ualescit, vbi beatæ virginis factus est peregrinus.
ibid.

Mulier diuturno morbo extremè agitata, facta
est sana, simul ac B. virginis voto facta est peregri-
na. *ibid.*

Mulier cum morte colluctans integrè sanatur, v-
bi seipsam B. virginis deuouet peregrinam. 220

Adolescens quidam extra patriam peregrinus
& longa infirmitate oppressus admirando miracu-
lo liberatur B. virginis subsidio. 221

Puella in extremis constituta subito cibos petit,
vbi eam parentes beatæ virginis commendarunt.
222.

I N D E X.

- Puella pestifera à peste, & duo pueri à tumore liberantur, B. virgini effecti perigrini.* 224.
- Virgines euadunt pudicitie periculum, vbi B. V. emiserunt votum.* 224.
- Quidam ab hostibus illæsi præseruantur ad B. V. ynanimi corde currentes.* 225.
- Tres persone miraculosè admodum à tumore, morte & carceris molestia liberantur B. virginis ope.* 226.
- Puer à graui infirmitate euadit immunis, vbi ad B. V. deuotè recurrit.* ibid.
- Puer in aquis prolapsus euadens aquarum periculum euadit incolumis, B. virgini per parentes commendatus.* 227.
- Puella ab igne grauitèr offensa, voto B. virginis piè factò, miraculosè apparet illæsa.* 229.
- Puer ab herniæ morbo liberatur, voto B. virginis per patrem suum pro eius incolumitate emissò.* 230.
- Homo ignis ruinam euitat, piæ precatione ad B. virginem conuersus.* 230.
- Quidam ruens ab alto, à mortis periculo præseruatur ab eo Dei genetrice piè inuocata, anno 438.* 230.
- Quidam mania paralyticus manum bene sanam recepit ad B. virginem confugiens.* 232.
- Insigni admodum miraculo puer è dæmonis infectione euadit liber, patre eius ad Dei marem piè confugiente.* ibid.
- Puerulus quasi exanimis vitam recipit supra B.* 232.

INDE X.

- virginis altare depositus. 234
 Puerpere a muliere à puerperij pressuris sublucua-
 tur, pijs ad B. V. effusis precibus. 235
 Homo grauiissimo pondere obrutus, implorata B.
 V. ope, surgit sanus ac omnino illaesus. 236
 Iuuenis quidam ab euidenti vitæ periculo con-
 seruatur immunus B. V. pijsissima tutela. 237
 Puerulus sine vita in mundum editus baptismi
 gratiam percipit B. virginis meritis. 238
 Ter admirando miraculo puer aquis extinctus ad
 vitam reuocatur vbi ad B. V. ædiculam est delatus.
 239
 Non minus ingenti miraculo fœtiola aquis prefo-
 cata, vitæ restituitur voto B. V. piæ oblata. 240
 Puella quæ sibi ipsi vitam adimere attentabat, nõ
 minus mirabiliter quàm misericorditer, pia virginis
 ope, contra impios suos conatus conseruantur. 241
 Puerulus sine vita mundo editus vnà cum vita
 baptismi recipit gratiã pijs precibus B. V. oblatas. 242
 Mercator quidam mirabiliter à febre vehementi
 subito liberatur, voto B. virginis Camberonensi piæ
 ab ipso facto. 243
 Tres fratres germani nobili loco ex Francia ori-
 undi Ascalonem per Sarracenos abducuntur, vbi e-
 orum constantia diu-rsimo de probata & oppugnata,
 fortes & inuicti in fide perseverant. 245
 Ismeria Equitum carcerem ingressa variè cona-
 tur eosdem à Christiana religione ad Mahumetanã
 traducere. 253
 Ismeria,

INDEX.

Ismeria, propter *Equitum* constantia, nihil proficiente, *Sultanus* eis extrema queque comminatur.

255

Ismeria *Equitum* suauibus verbis plurimum commota petit sibi ab eis *B. virginis* imaginem fabricari.

257

Imago sacra diuinitus delata mirum in modum in *B. virginis* amorem *Ismeria* rapuit animum & mentem.

261

B. virgo *Ismeriam* dormientem alloquitur, & quomodo ipsa cum *Equitibus* in *Galliam* usque miraculose appulerit, proponitur.

265

Origo templi *B. Mariae Exhilaratricis* demonstratur.

270

Homo quidam *beatæ virginis* ope à suspendio stupendè liberatur.

274

Nobilis quedam *femina* in ignem coniecta, nullum ab igne *B. virginis* sic eam præseruante, detrimentum est perpeffa.

278

Ad eiusdem inuocationem *mulier* sterilis concipit paritque prolem, & proles emortua renouatur ad vitam.

281

Quidam contra *leonum* rabiem mirabiliter illæsus conseruatur.

283

Puer mortuus antequam natus vitæ restituitur, ac baptisatur voto *beatæ virginis* per matrem emissio.

285

Demoniacus quidam *Treueniensis* ab oppressione 27. demoniorum liberatur in ecclesia *beatæ*

Mariæ

INDEX.

<i>Maria Exhilaratricis.</i>	286
<i>Quidam grauitè sauciatus miraculosè sanatur, voto beatæ virginis facto.</i>	296
<i>Alius à morbo pestifero liberatur voto eius nomine per alios B.V. emisso.</i>	297
<i>Grandi prodigio ignis maximus, voto beatæ vir- ginis facto, extinguitur.</i>	299
<i>Mulier grauisimo vulnere saucia mirabiliter sanatur, voto ad B. virginem confugiens.</i>	300

Societatis Jesu Paderb.

FINIS.

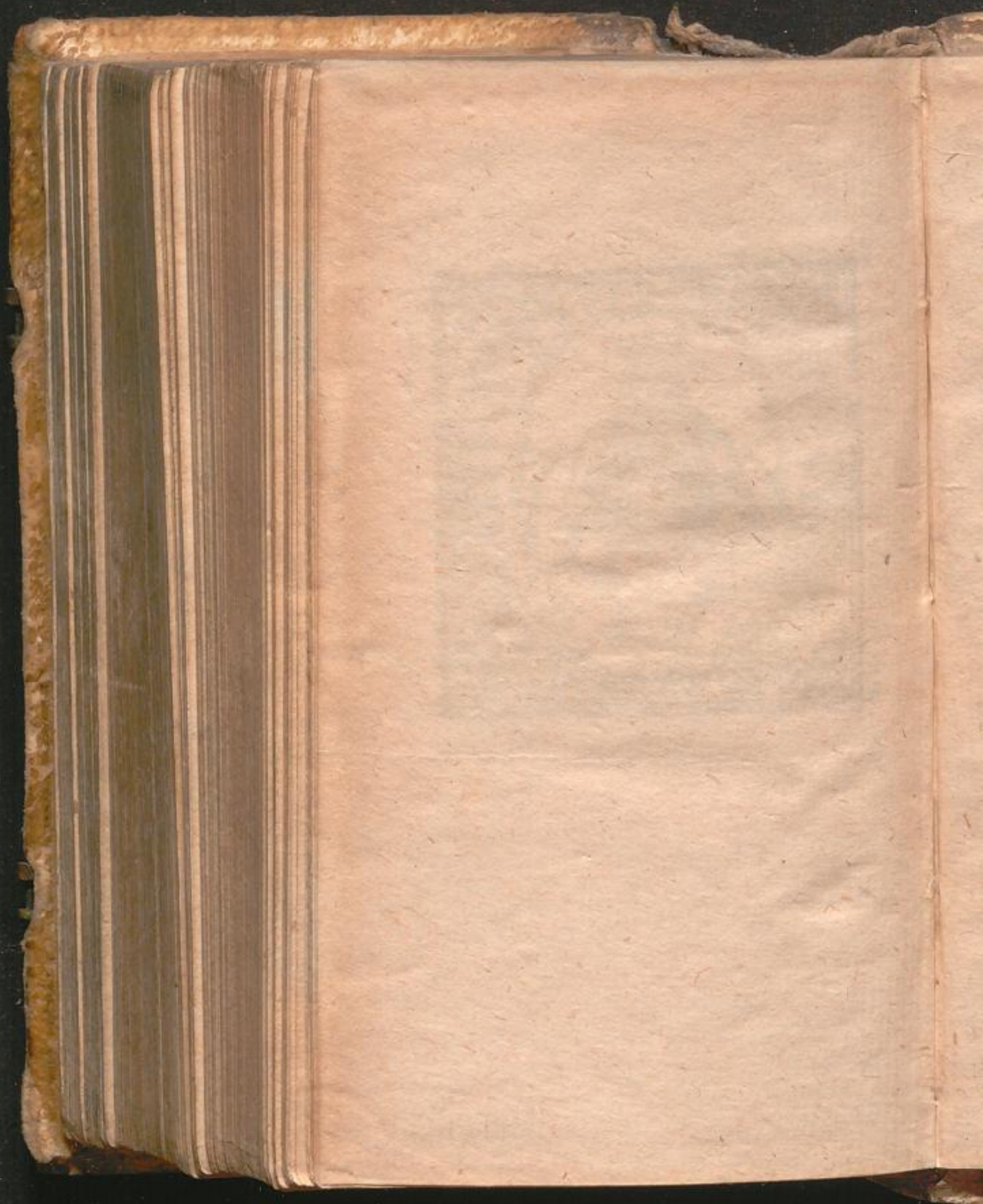

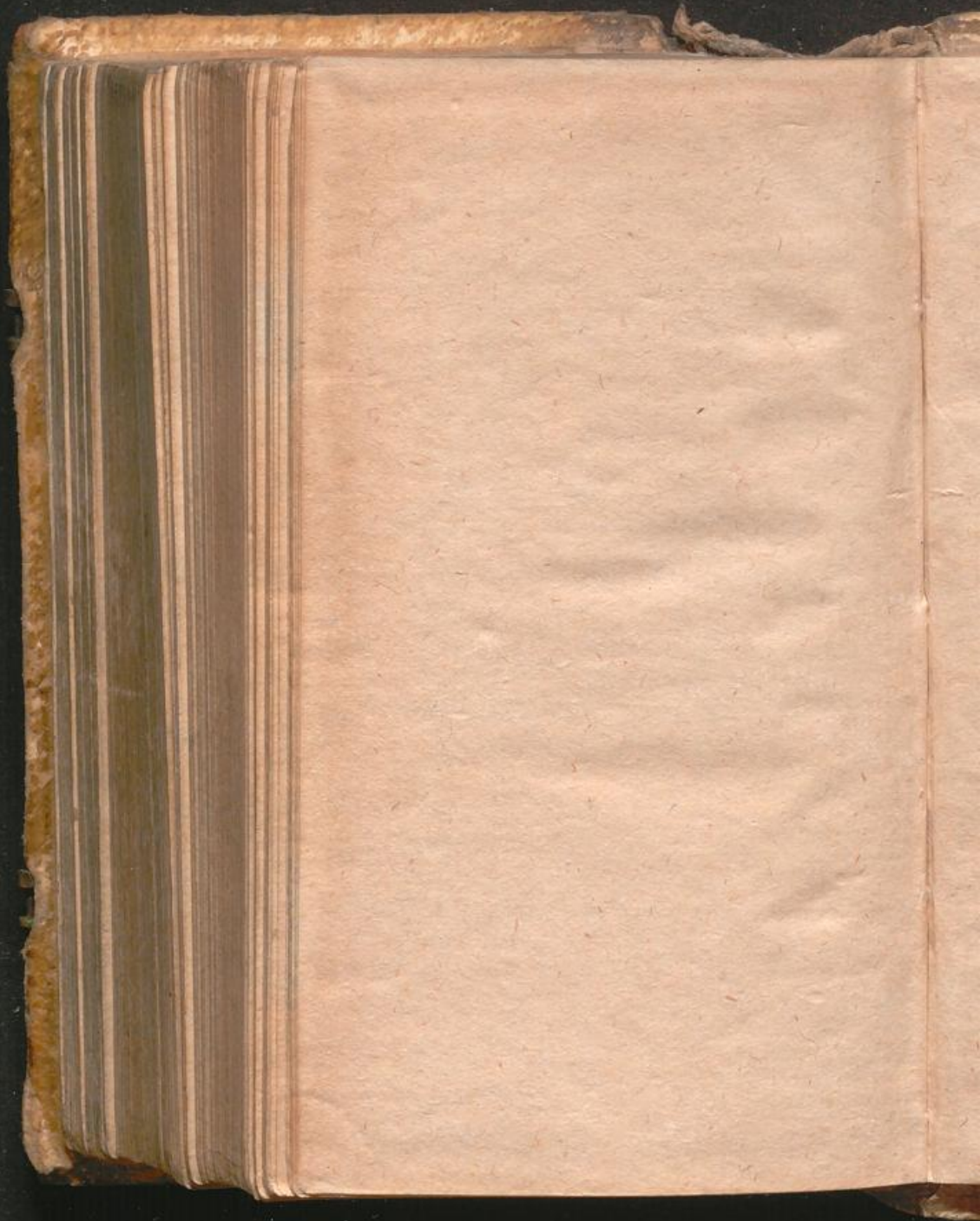

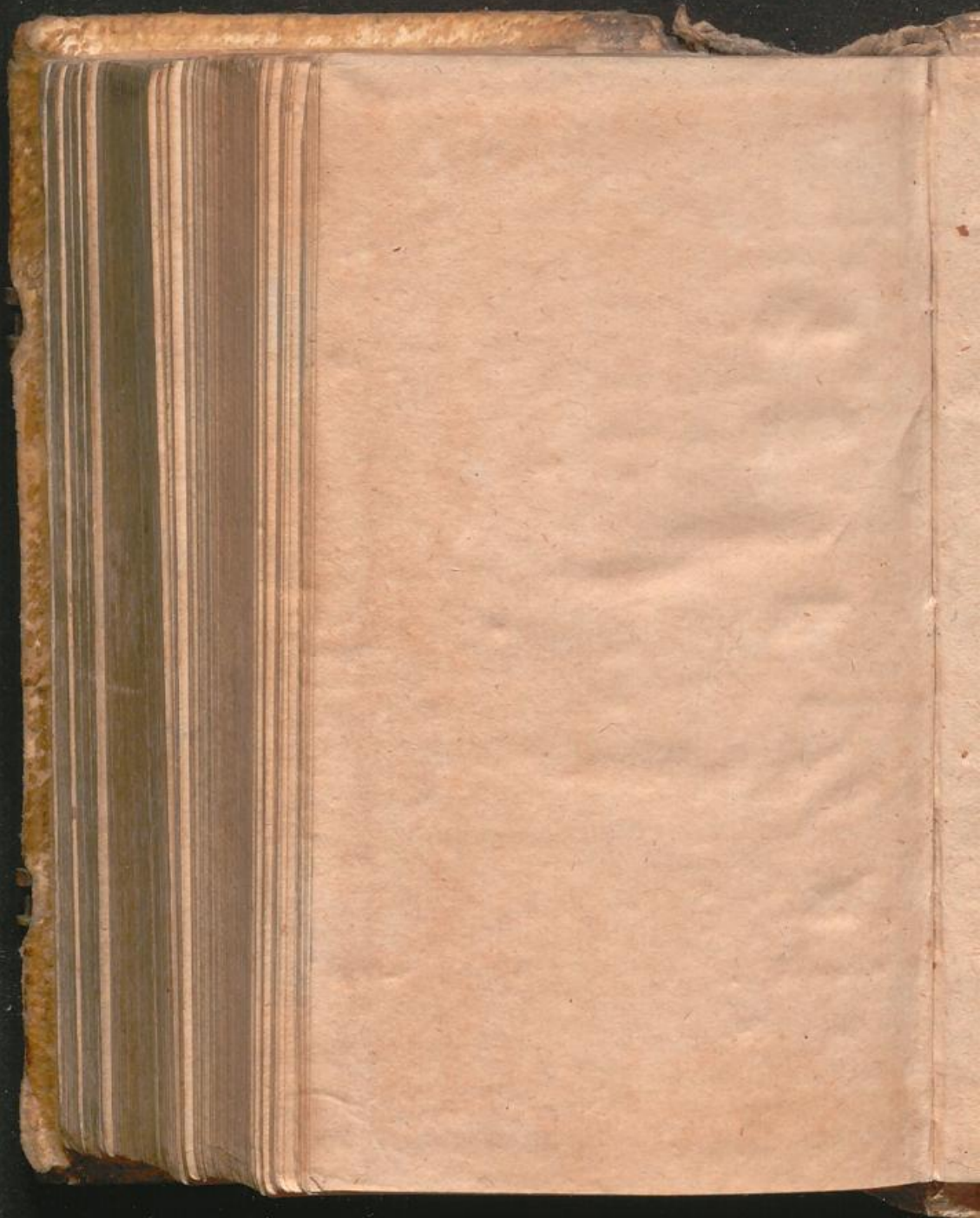

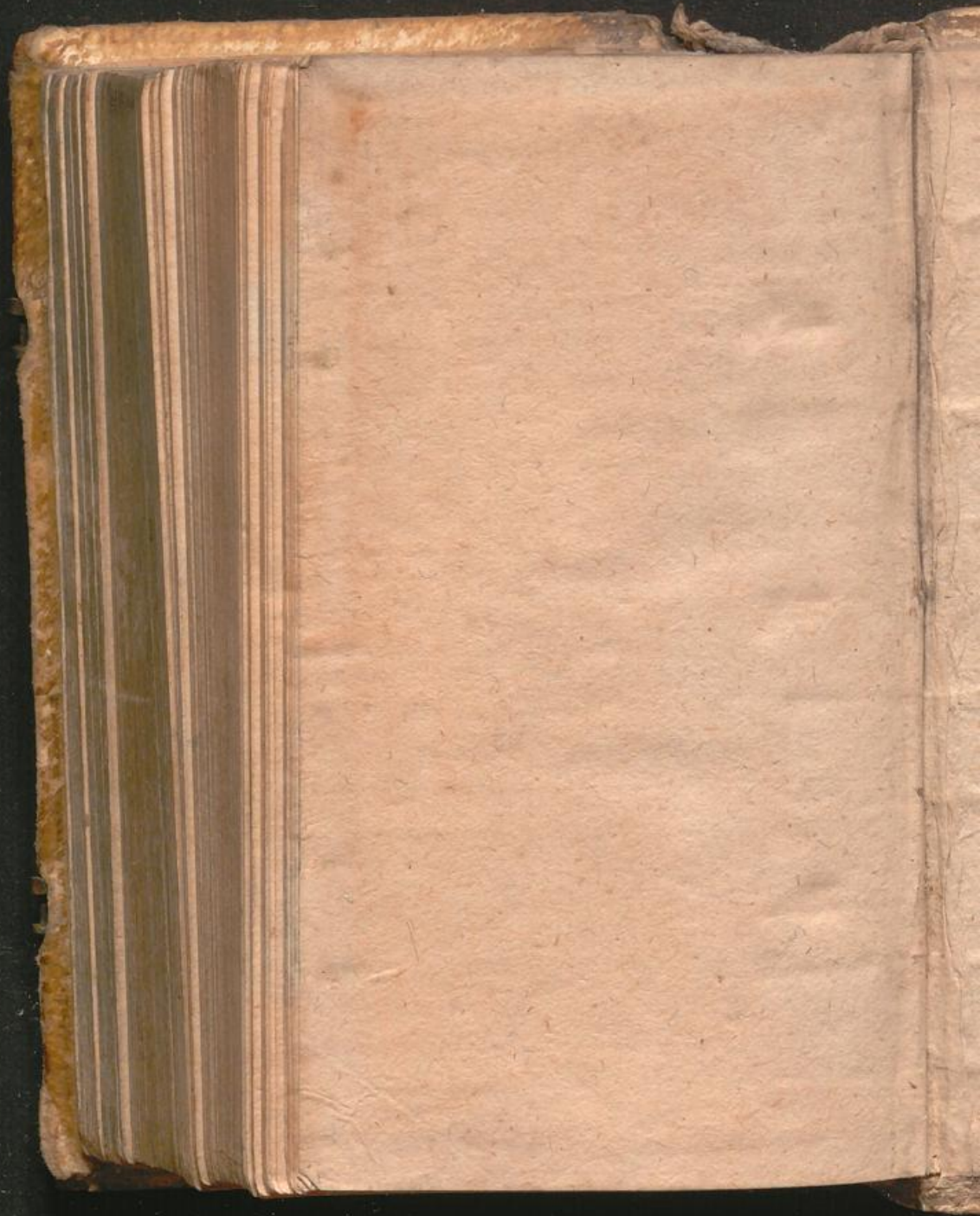

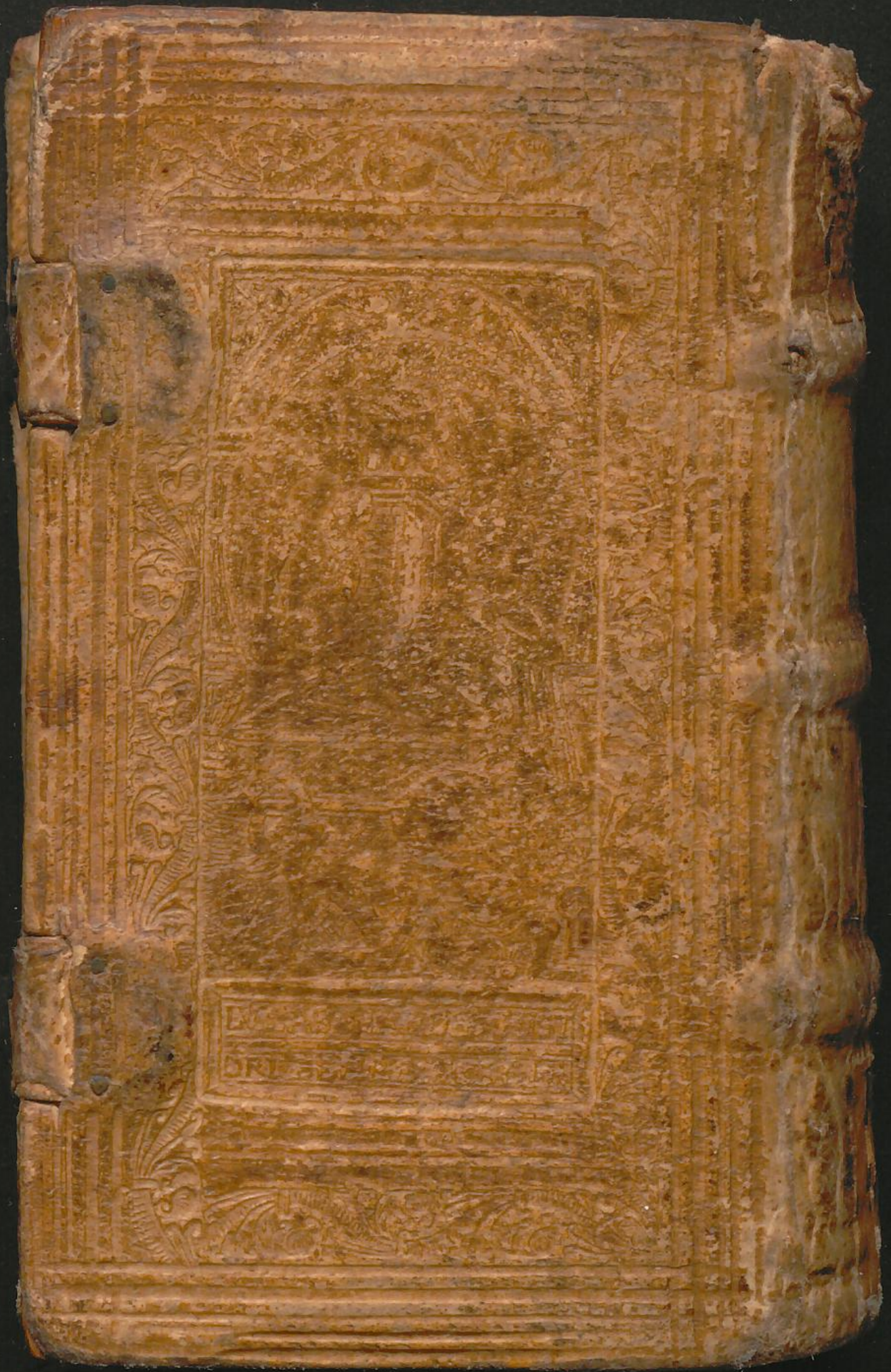

Th
4470